

**T. C.
BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ/MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YENİÇAĞ ANABİLİM DALI
TARİH BİLİM DALI**

**10 NUMARALI VİDİN ŞER'İYYE SİCİL
DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYONU VE
DEĞERLENDİRMESİ**

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Ömer ÇAĞATAY

BİTLİS - 2015

**T. C.
BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ/MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YENİÇAĞ ANABİLİM DALI
TARİH BİLİM DALI**

**10 NUMARALI VİDİN ŞER'ÎYYE SİCİL
DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYONU VE
DEĞERLENDİRMESİ**

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Ömer ÇAĞATAY

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Zülfiye KOÇAK

BİTLİS – 2015

**BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

TEZ ONAY SAYFASI

Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Tarih Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencilerinden 13510101103 Nolu Ömer ÇAĞATAY tarafından hazırlanan "10. Numaralı Vidin Şer'iyye Sicil Defterinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi" isimli tez çalışması, aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman : Yrd. Doç. Dr. Zülfiye KOÇAK

İkinci Danışman : -

Jüri Üyeleri :

Doç. Dr. Mehmet DEMİRTAŞ

Bitlis Eren Ün. Tarih Böl

Yrd. Doç. Dr. Abdülaziz KARDAŞ

100.Yıl Ün. Tarih Böl

Yrd. Doç. Dr. Zülfiye KOÇAK

Bitlis Eren Ün. Tarih Böl

BEÜ Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun tarih
ve sayılı kararıyla bu tezin kabulü onaylanmıştır.

...../...../201.....

.....
Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Tarih, toplumların ve milletlerin geçmişlerini incelediği için sosyal bilimlerin içerisinde belki de en önemli bilim dalıdır. Çünkü Tarih toplumların geçmişine ışık tuttuğu ve geçmişi aydınlatıp, insanların geleceği daha iyi yorumlamalarına yardımcı olduğu için önemlidir. Tarih araştırmalarında birinci elden kaynakların kullanılması objektif yaklaşmayı sağlamaktadır.

Şer'îyye Sicilleri Osmanlı şehir tarihinin aydınlatılmasında ilk elden kaynaklardır. Osmanlı tarihinin araştırılmasında Şer'îyye Sicilleri sosyal, iktisadî, hukukî, idari, askeri, sosyo-ekonomik, demografik vb. açıdan önemli bir yere sahiptir. Çünkü Osmanlı Devleti'nde hâkimlerin, yani kadıların tuttuğu kayıtlar hem merkezden gönderilen ferman ve emirleri, hem de halkın birbirleriyle olan ticari, hukukî, adli ve idarî davalarını içermekteydi.

Bu çalışmada 10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil defterinin transkripsiyon ve değerlendirilmesi yapılmıştır. Defterin tamamı 136 sayfa olup 26 sayfası boştur. Defterde boşanma, evlenme, din değiştirme, vasi tayini, tereke, berat, ferman vb. birçok konuyla ilgili kayıt bulunmaktadır. 10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil defteri özellikle şehir tarihiyle ilgili önemli bilgiler içerip ağırlıklı olarak sosyal konulardan oluşmaktadır.

Defter muhtemelen ciltlenirken ve mikrofilmleri çekilirken tahribata uğramıştır. Bazı satır sonlarının kesik çıkması, bazı yerlerin silinmesi ve bazı yerlerinin net olmaması gibi zararlar belgenin incelenmesini zorlaştırmıştır. Çalışmada silik olan yerler parantez içerisinde (silik), kesik olan yerler (kesik), okunamayan yerler (...) ve okunuşundan emin olunmayan yerler ise parantez içerisinde (?) olarak belirtilmiştir.

Bu çalışmadaki amacımız, Osmanlı Devleti'nin en önemli tarihi vesikaları olan Şer'îyye Sicil belgelerini inceleyip bir nebze de olsa, tarihi araştırmalara katkı da bulunmaktadır. Bu bağlamda 10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil defteri (H. 1142-1145/M. 1729-1732) transkript edilip değerlendirmesi yapılmaya çalışılmıştır.

Çalışma konusunun belirlenmesinde yardımcı olan, sürekli yapıcı eleştirileri ile beni yönlendiren ve desteğini esirgemeyen değerli hocam ve saygıdeğer danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Zülfiye KOÇAK'a ve Sayın Doç. Dr. Mehmet DEMİRTAŞ'a teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Ömer ÇAĞATAY

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	I
KISALTMALAR	V
ÖZET.....	IX
GİRİŞ	1
1. OSMANLI HUKUK SİSTEMİ VE ŞER'İYYE MAHKEMELERİ	2
1.1. Osmanlı Hukuk Sistemi.....	2
1.2. Osmanlı Şer'îyye Mahkemeleri.....	3
1.2.1. Klasik Dönem Osmanlı Şer'îyye Mahkemeleri.....	3
1.2.2. Tanzimat Sonrası Şer'îyye Mahkemeleri	5
1.3. Şeyhülislâmlık	8
1.4. Kazasker	9
1.5. Osmanlı Devleti'nde Kadı.....	10
1.5.1. Kadı.....	10
1.5.2. Kadıların Yetiştirilmesi, Tayin ve Görev Süreleri.....	11
1.5.3. Kadının Görevleri	13
1.5.4. Kadı'da Aranılan Özellikler.....	14
1.5.5. Kadıya Yardımcı Olan Görevliler.....	15
1.5.5.1. Nâib.	15
1.5.5.2. Muhzırbaşı.	15
1.5.5.3. Muhzır.	15
1.5.5.4. Müftü.	16
1.5.5.5. Subaşı	16
1.5.5.6. Kâtip.....	16
1.5.5.7. Kassam.	17
1.5.5.8. Mübaşir.	17
1.5.5.9. Müşavir	17
1.5.5.10. Çavuş.....	17
1.5.5.11. Hademe.	17
1.5.5.12. Şuhudü'l Hâl.	17

2. ŞER'İYYE SİCİLLERİ.....	19
2.1. Şer'îyye Sicillerinin Tanımı, Özellikleri ve Ortaya Çıkışı.....	19
2.2. Şer'îyye Sicillerinin Osmanlı Tarihi Açısından Önemi	20
2.3. Şer'îyye Sicillerinin İçerdiği Belge Çeşitleri	23
2.3.1. Hüccetler.....	23
2.3.2. İ'lâmlar.....	24
2.3.3. Mar'ûzlar.	25
2.3.4. Mürâseleler.	26
2.3.5. Başka Makamlardan Gönderilen Belgeler.....	26
2.3.5.1. Padişah'tan Gelen Emir ve Fermanlar.....	27
2.3.5.2. Sadrazam, Beylerbeyi ve Kazaskerden Gelen Buyrultular.....	27
2.3.5.3. Tezkireler.	27
2.3.5.4. Temessükler.	28
2.3.6. Diğer Kayıtlar.	28
3. VİDİN	29
3.1. Vidin'in Tarihi Süreci	29
3.2. Vidin'in Osmanlı Devleti İçin Önemi	32
3.3. Vidin Şer'îyye Sicilleri.....	33
4. 10 NUMARALI VİDİN ŞER'İYYE DEFTERİNİN	34
TRANSKRİPSİYONU	34
4.1. 10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil Defterindeki Hükümlerin Özetleri.....	289
5. 10 NUMARALI VİDİN ŞER'İYYE SİCİL.....	324
DEFTERİNİN DEĞERLENDİRMESİ.....	324
5.1. 10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil Defterinin Tanıtımı.....	324
5.2. Metin Transkripsiyonunda Takip Edilen Metod	324
5.3. 10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil Defterinde Geçen Belgelerin Tasnifi ve Değerlendirmesi	325
5.4. Sosyal Hayat.....	331
5.5. Ekonomik Hayat.....	333
SONUÇ	334

KAYNAKÇA.....	336
EKLER.....	341
10 NUMARALI VİDİN ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİNİN ORJİNAL METNİ.....	341

KISALTMALAR

C.	: Cilt
H.	: Hicri
KSÜ	: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
M.	: Miladi
Ed.	: Editör
v.d	: Ve diğerleri
DİA	: İslam Ansiklopedisi
OTAM Merkezi	: Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama ve
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
TDAV	: Türk Dünyası Araştırma Vakfı
TDVY	: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları
TTK	: Türk Tarih Kurumu
v.b	: Ve benzeri
VŞS	: Vidin Şer'îyye Sicili
Yay	: Yayınevi
Y.y	: Yüzyıl
(?)	: Okunmasından emin olunamayan kelimeler
(...)	: Okunamayan kelimeler
(silik)	: Silik olan kelimeler
(kesik)	: Kesik

TABLO LİSTESİ

Tablo 1. Sakine Binti Muharrem'e Ait Tereke Defteri	54
Tablo 2. Mehmed Beşe İbn Abdullah'a Ait Tereke Defteri.....	55
Tablo 3. Es-Seyyid Abdülkadir Beşe'ye Ait Duhan Defteri.....	56
Tablo 4. Es-Seyyid Abdülkadir Beşe'ye Ait Duhan Defteri.....	57
Tablo 5. Es-Seyyid Abdülkadir Beşe'ye Ait Duhan Defteri.....	58
Tablo 6. Hasan bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri.....	61
Tablo 7. Mustafa Beşe ibn Abdullah'a Ait Tereke Defteri.....	63
Tablo 8. Ahmed bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri	64
Tablo 9. Etmekçi Hüseyin Beşe ibn Abdullah'a Ait Tereke Defteri	66
Tablo 10. Cerrah Mehmed Çelebi ibn Abdullah'a Ait Tereke Defteri	68
Tablo 11. Mehmed Hoca ibn Hasan'a Ait Tereke Defteri	70
Tablo 12. Karacan binti Belmiye'ye Ait Tereke Defteri.....	71
Tablo 13. İbrahim Beşe ibn Abdullah'a Ait Tereke Defteri.....	72
Tablo 14. Mehmed ibn Abdullah'a Ait Tereke Defteri.....	73
Tablo 15. El-Hâc Hüseyin ibn Abdullah'a Ait Tereke Defteri	79
Tablo 16. Uzun Yuvan veled-i Marko'ya Ait Tereke Defteri.....	83
Tablo 17. İbrahim Beşe ibn Abdullah'a Ait Tereke Defteri	84
Tablo 18. Mustafa Beşe ibn Abdullah'a Ait Tereke Defteri.....	86
Tablo 19. Abdullah Beşe ibn Ahmed'e Ait Tereke Defteri	88
Tablo 20. Hamza Beşe ibn El-Hâc Ömer'e Ait Tereke Defteri	90
Tablo 21. Osman ibn Abdullah'a Ait Tereke Defteri	91
Tablo 22. Korucuzade Mehmed Odabaşı'ya Ait Tereke Defteri	96
Tablo 23. Âdem Sekban'a Ait Tereke Defteri	98
Tablo 24. Mehmed Sekban'a Ait Tereke Defteri.....	99
Tablo 25. İbrahim Beşe ibn Mustafa'ya Ait Tereke Defteri	101
Tablo 26. Ahmed Beşe ibn Abdullah'a Ait Tereke Defteri	102
Tablo 27. Hüseyin Beşe ibn Abdullah'a Ait Tereke Defteri.....	104
Tablo 28. Ahmed Beşe ibn Mehmed'a Ait Tereke Defteri.....	105
Tablo 29. Ahmed Beşe ibn Ebubekir'a Ait Tereke Defteri	106
Tablo 30. Ali Beşe'ye Ait Zimem (Borç) Defteri	107
Tablo 31. Salih ibn Ramazan'a Ait Tereke Defteri.....	109
Tablo 32. Esoyta nâm Nasrâniye' ye Ait Tereke Defteri.....	112
Tablo 33. Dizdarzade Mehmed Beşe'ye Ait Tereke Defteri.....	113
Tablo 34. Süleyman Beşe ibn Abdullah'a Ait Tereke Defteri	115
Tablo 35. Bektaş ibn Behlül'e Ait Tereke Defteri	117
Tablo 36. Sevinde Hatun ibneti Osman bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri.....	130
Tablo 37. Ahmed Çelebi ibn Hasan'a Ait Tereke Defteri	133
Tablo 38. İsa Çavuş ibn Yusuf ibn Abdullah'a Tereke Defteri	135
Tablo 39. Mehmed Çelebi ibn Abdurrahman'a Ait Tereke Defteri.....	141

Tablo 40. Belkıs binti Abdullah bin Abdurrahman’a Ait Tereke Defteri	143
Tablo 41. Mercan El-Hâc Ahmed ibn Abdullah bin Abdurrahman’a Ait.....	147
Tablo 42. Şehrî Hüseyin Ağa ibn Abdurrahman’a Ait Tereke Defteri	148
Tablo 43. Nemçe İbrahim bin Abdullah bin Abdurrahman’a Ait	149
Tablo 44. Raziye binti Mustafa bin Ahmed’e Ait Tereke Defteri	150
Tablo 45. Berber Osman Beşe ibn Abdullah bin Abdurrahman’a Ait	154
Tablo 46. Yuvar veled-i Rado veled-i Niko’ya Ait Tereke Defteri.....	156
Tablo 47. Berber Dimitri veled-i Manol ve veled-i Yuvar’a Ait Tereke Defteri	158
Tablo 48. Hüseyin Beşe ibn Mustafa bin Abdullah’a Ait Tereke Defteri.....	159
Tablo 49. El-Hâc Mehmed bin Abdullah’a Ait Tereke Defteri	162
Tablo 50. Şaban Beşe ibn Abdullah bin Abdurrahman’a Ait Tereke Defteri	168
Tablo 51. Mustafa bin Abdullah bin Abdurrahman’a Ait Tereke Defteri	173
Tablo 52. Alî Beşe bin Abdullah bin Abdurrahman’a Ait Tereke Defteri.....	174
Tablo 53. Hasan bin İbrahim bin Abdullah’a Ait Tereke Defteri	179
Tablo 54. Salih Paşa ibn Abdullah bin Abdurrahman’a Ait Tereke Defteri.....	180
Tablo 55. İbrahim Beşe bin Mahmud bin Abdullah’a Ait Tereke Defteri	187
Tablo 56. Mustafa Beşe bin Abdullah’a Ait Tereke Defteri.....	188
Tablo 57. Osman bin Abdullah’a Ait Tereke Defteri	191
Tablo 58. El-Hâc Mehmed bin Abdullah bin Abdurrahman’a Ait	193
Tablo 59. İslam bin Âdem bin Osman’a Ait Tereke Defteri.....	202
Tablo 60. Mehmed Beşe bin Abdullah’a Ait Tereke Defteri.....	209
Tablo 61. Tuna karyesinden Ali’ye Ait Tereke Defteri	210
Tablo 62. Osman Ağa bin Abdullah bin Abdurrahman’a Ait Tereke Defteri.....	211
Tablo 63. Yanzo veled-i Derogos’a Ait Tereke Defteri.....	215
Tablo 64. Mehmed Ağa bin Abdullah’a Ait Tereke Defteri.....	217
Tablo 65. Es-Seyyîd Velieddin Beşe ibn Abdullah’a Ait Tereke Defteri.....	219
Tablo 66. Uzun Ahmed Beşe’ye Ait Tereke Defteri.....	220
Tablo 67. Mustafa Beşe’ye Ait Tereke Defteri.....	221
Tablo 68. Ümmühan binti Hasan bin Abdullah’a Ait Tereke Defteri.....	222
Tablo 69. Ezdir Mahallesinde Livan Zimmi’ye Ait Tereke Defteri	223
Tablo 70. Hasan Ağa bin Abdullah bin Abdurrahman’a Ait Tereke Defteri.....	224
Tablo 71. Mustafa Ağa bin Abdullah bin Abdurrahman’a Ait Tereke Defteri.....	227
Tablo 72. Çorbacı Mehmed Ağa bin Şahin bin Abdurrahman’a Ait	233
Tablo 73. Ebubekir Beşe ibn Yusuf’a Ait Tereke Defteri	268
Tablo 74. Hasan Beşe ibn Mustafa’ya Ait Tereke Defteri.....	269
Tablo 75. Cebeci Alemdar Salih Beşe ibn Ahmed’e Ait Tereke Defteri	272
Tablo 76. Â’işe binti Abdullah nam Hatun’a Ait Tereke Defteri	277
Tablo 77. Fâtıma binti Ahmed bin Bekir Hatun’a Ait Tereke Defteri.....	282
Tablo 78. 10 Numaralı Vidin Şer’îyye Sicilinde Geçen Belge Türleri ve Sayıları.....	326
Tablo 79. 10 Numaralı Vidin Şer’îyye Sicil Defterinde Geçen Yer Adları.....	330

Tablo 80. Vidin ile Dolaylı Olarak Alakalı Olup Defterde Geçen Yer Adları	331
---	-----

ÖZET

10 NUMARALI VIDİN ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİNİN (H. 1142-1145/M. 1729-1732) TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ

Osmanlı tarihinin önemli belgelerinden olan Şer'îyye Sicilleri, geçmişin daha iyi anlaşılması için başvurulması gereken ilk elden kaynaklardır. Şer'îyye Sicilleri siyasi, içtimai, askeri, iktisadi, sosyal, kültürel, hukuki vb. konularda önemli bilgiler içermektedir.

Bu çalışmanın konusu 10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil defterinin (H. 1142-1145/M. 1729-1732) transkripsiyonu ve değerlendirmesidir. Çalışmanın hedefi belgeler ışığında Balkan tarihinin daha da iyi anlaşılmasına bir nebze de olsa katkı sağlamaktır.

Araştırma, 10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil defterinin transkripsiyonunu temel alıp bununla beraber Osmanlı hukukuyla alakalı farklı konu başlıklarını da içermektedir. Araştırmanın Balkan tarihi için yapılacak olan çalışmalara bir kaynak olması amaçlanmıştır. Defterin transkripsiyonu yapılarak bölgenin sosyal, ekonomik, siyasi, idari, iktisadi, hukuki, kültürel vb. alanları hakkında bilgi sahibi olunması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Vidin, Şer'îyye Sicili, Osmanlı Devleti, Kadı, Mahkeme

ABSTRACT

ASSESSMENT AND TRANSCRIPTION OF 10 NUMBERED (H. 1142-1145/M. 1729-1732) VIDİN ŞER'İYYE REGİSTRY BOOK

Şer'îyye registries which are leading documents in regards of examining ottoman and Turkish history, are the first hand sources to understand Ottoman history in a better way. Şer'îyye registries includes important information about politic, societal, military, economic, social, cultural and judicial matters.

Main purpose of this study is assesment and transcription of 10 numbered (H. 1142-1145/M. 1729-1732) Vidin Şer'îyye registry book. The aim of the study will help us understanding of Ottoman's history and Balkan's territory with these documanteries.

This research based on transcription of 10 numbered (H. 1142-1145/M. 1729-1732) Vidin Şer'îyye registry book also includes different kind of matters of Ottoman history. According it is aimed with this study that became a source to Balkan territory researches. With describing of this book has been provided to give information about politic, societal, military, economic, social, cultural and judicial matters.

Key words

Vidin, Şer'îyye Registry, Ottoman State, Kadı, Court

GİRİŞ

Kadı sicilleri, kadı divanı, mahkeme kayıtları, sicillât-ı şer'îyye ve yaygın kullanımı ile şer'îyye sicilleri denilen bu defterler kadı yahut nâibi tarafından tutulmakta ve çeşitli konuları içermektedir. Şer'îyye sicilleri, Osmanlı tarihinin incelenmesi sırasında başvurulacak önemli birinci elden kaynaklardandır. Şer'îyye Sicilleri sosyal, kültürel, siyasi, içtimai, idari, askeri, iktisadi vb. birçok konuda bilgi veren kaynaklar olduklarından dolayı sosyal tarih çalışmalarında temel başvuru kaynaklarını oluştururlar.

Osmanlı'nın Balkan topraklarında yer alan Vidin şehri, Sicil Defterinde “*Darü'l-cihad ve'l-mücahidin*” olarak tanımlanmıştır. Bunun muhtemel sebebi sürekli savaflara maruz kalması ve bir takım özel statülere sahip olmasıdır.

(H. 1142-1145/M. 1729-1732) tarihleri arasında tutulan 10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil defterini konu alan bu çalışma beş bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde Osmanlı hukuk sistemi ve şer'î mahkemeler, mahkeme görevlileri ve yetki sorumlulukları açıklandı. İkinci bölümde şer'îyye sicillerinin önemi ve şer'îyye sicil defterlerinde yer alan belge türleri tanıtıldı. Üçüncü bölümde Vidin'in tarihi ve Osmanlı açısından önemi ifade edildi. Dördüncü bölümde 10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil defterinin transkripsiyonu ve hükümlerin özetleri yapıldı. Beşinci bölümde 10 numaralı Vidin Şer'îyye Sicil defterinin değerlendirmesi yapıldı. Bunların dışında sonuç, kaynakça ve ekler eklendi.

1. OSMANLI HUKUK SİSTEMİ VE ŞER'İYYE MAHKEMELERİ

1.1. Osmanlı Hukuk Sistemi

Osmanlı Devleti'nin kuruluşuyla yeni ve orijinal bir hukuk sistemi oluşturulmadı. Devletin kurucuları kendilerinden önce yaşamış Türk-İslam devletlerinden etkilendiler. Bu anlamda, Roma Hukuku'nda olduğu gibi sıfırdan bir hukuki yapı kurmak zorunda kalmamışlardır.

Osmanlı Devleti kendinden önce kurulan Büyük Selçuklu ve Anadolu Selçuklu devletlerinin hukuk sistemlerini devralmış ve asırlar boyunca bu hukuk sistemini geliştirerek kullanmışlardır. Altı asırlık bir süre içerisinde, ihtiyaç duyuldukça bu hukuki yapıda gerekli değişiklikleri yapmışlardır. Bu değişiklikler sonrasında bile Osmanlı hukukuyla daha önce tarih sahnesinde yer alan veya çağdaşı olan Türk-İslam devletlerinin hukukları arasında büyük ölçüde bir benzerlik daima olmuştur.¹

Osmanlı Devletinin, hukuk sisteminin temelini İslam hukuku oluşturmuştur. Osmanlı Devleti, kitap, sünnet, icmâ ve kıyas'ı esas almasının yanında örfî hukuku da uygulamıştır. Fethedilen yerlerde daha önce uygulanmış olan nizam ve kanunları da kendi sistemine dâhil etmiştir. Ayrıca çeşitli konularda düzeni sağlamak adına kanun ve nizamlardan oluşan kanunnameler de yapmışlardır. Bunlardan ilki Fatih Sultan Mehmed tarafından hazırlanan Fatih Kanunnamesidir. Yavuz Sultan Selim ve Kanuni Sultan Süleyman'ın da kendi adlarıyla anılan kanunnameleri mevcuttur. Ayrıca her eyalet ve sancağın kendi ekonomik ve sosyal özelliklerini dikkate alarak düzenlemiş oldukları kanunnâmeler de vardı. Bu kanunnameler hazırlanırken şer'î ve örfî hukukun birbirine ters düşmemesine dikkat edilirdi.²

¹ Aydın Yetkin, “Osmanlı Devleti'nde Hukuk Devletinin Gelişim Süreci”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 6, S. 24, Kış 2013, s. 382.

Osmanlı Devleti hem şer'î hem de örf'î hukuk sistemini uyguladığından şer'î bir devlet olarak tanımlanamaz. Osmanlı'nın bir şer'î devlet olup olmadığı konusunda araştırmacılar üç gruba ayrılmaktadır. Bazı araştırmacılara göre, Osmanlı Devleti yönetim ve yargıda şer'î hükümlerin hâkim olduğu, şeriata dayalı bir devlettir. Bazıları ise; Osmanlı toplumunda gayr-i müslim gruplara da tolerans gösterildiğini belirterek bunun laiklik olduğunu ileri sürer ve Osmanlı devletini laik olarak nitelerler. Ö. L. Barkan'ın öncülük ettiği diğer grup ise; Osmanlı devleti ve toplum hayatındaki uygulamada şer'î mevzuattan çok, dünyevi otorite tarafından konan kuralların (örf'î sultanî) örf ve âdetlerin hâkim olduğunu, bu nedenle Osmanlı devletine şer'î devlet demenin pek kolay olmadığını belirtirler.³

Osmanlı Devleti'nin hukuk sistemi sadece şer'î hukuku esas almayıp, aynı zamanda örf'î hukuka da dayanmaktadır. Bundan dolayı Osmanlı devletinin hukuk sistemi ifade edildiğinde hem şer'î hem de örf'î hukuk kuralları esas alınarak değerlendirilmelidir.

1.2. Osmanlı Şer'îyye Mahkemeleri

1.2.1. Klasik Dönem Osmanlı Şer'îyye Mahkemeleri

Osmanlı Devleti'nde mahkemeler, İslâmiyet sonrasında oluşan Türk-İslâm adlî yapı geleneğinin gelişmiş bir örneğini teşkil eder. Osmanlı hukuk tarihinin batılılaşma-modernleşme dönemine kadar devam eden sürecinde klasik yapı büyük ölçüde korunmuştur. Daha çok meclis-i şer', mahfil-i şer' mehâkim-i şer'îyye meclis-i şer'î enver veya

² Murat Şen, “Osmanlı Hukukunun Yapısı”, Ed: Güler Eren, *Osmanlı*, C. 6, Ankara, Yeni Türkiye Yayınları, 1999, s. 327; Turan Gökçe, “Osmanlı Kânunnâmeleri ve Bir Kânunnâme Sûreti Hakkında”, *Tarih İncelemeleri Dergisi V*, (1990), s. 202; Mehmet Ali Ünal, *Osmanlı Müesseseler Tarihi*, Isparta, 1999, s. 81, 82.

³ Şen, s. 327.

nebevi olarak adlandırılan klasik Osmanlı mahkemesi bu devirde tek hâkimli ve esas itibariyle tek dereceliydi.⁴

Kuruluş yıllarından itibaren şer'î kaza usulünü benimseyen Osmanlı Devleti'nin ilk padişahı Osman Gazi'nin tayin ettiği iki memurdan birisi kadı olmuştur. Kadıları yetiştirecek bir kaynak henüz mevcut olmadığından, ilk Osmanlı kadıları; Anadolu, İran, Suriye ve Mısır gibi yerlerden getirilmiştir. I. Murad Molla Fahreddin Acemi'yi 130 akçeyle kadı atamıştır. Bu olaydan sonra fethedilen her idari merkeze bir kadı tayin edilmesi gelenekselleşmiştir. Tek kadının görev yaptığı bu mahkemelere Şer'îyye Mahkemeleri adı verilmiştir. Şer'îyye Mahkemelerinin belirli bir makam binasının olmaması şer'î meclis adıyla yargılamanın yapıldığı belirli bir yerin olmadığı anlamına gelmemelidir. Kadılar yargı işlerini kendi evi, cami, mescit ve medreselerin belli odalarında, Bayram ve Cuma günleri hariç bütün zamanlarda ifa ederlerdi.⁵

Şer'îyye Mahkemeleri, Osmanlı Devleti'nde Tanzimat'ın ilanına kadar asli, genel mahkemeler (mehâkim-i umumiye) olarak görev yapmışlar ve hukuki, cezai, askeri, mali ve her çeşit davalara bakmışlardır. Zira Osmanlı adli teşkilatının temel taşı olan kadılar, bulundukları yerin hem hâkimi, hem belediye başkanı, hem emniyet amiri, hem mülki amiri ve hem de halkın her konuda müracaat edebileceği sosyal güvenlik makamıydı. Osmanlı klasik döneminde her kaza çevresinde bulunan ve kadıların başkanlık ettiği şer'îyye mahkemeleri dışında; merkezde bulunan divan-ı hümayun, vezir-i âzam

⁴ M. Akif Aydın, “Osmanlı Devleti’nde Mahkeme”, *DİA*, C. 27, İstanbul, TDVY, 2003, s. 341; Ömer Faruk Gökdeniz, *262 Numaralı Hısn-ı Mansûr (Adıyaman) Kadı Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, KSÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, Mart 2006, s. 3.

⁵ Ahmet Akgündüz, “İslâm Hukukunun Osmanlı Devleti’nde Tatbiki: Şer’îyye Mahkemeleri ve Şer’îyye Sicilleri”, *Türkler*, Ed: Hasan Celal Güzel, C. 10, Ankara, Yeni Türkiye Yayınları, 2002, s. 54.

divanları ile kazaskerlerin, ayrıca esnaf üzerinde lonca ve benzeri meslek teşekkülleri kethüdası ile muhtesiplerin, mali konularda defterdarların askerler üzerinde yeniçeri ağası ve kaptan-ı derya'nın, tarikat mensupları üzerinde şeyhlerin, Hz. Muhammed soyundan gelenler üzerinde nakîbü'l eşrafların, öte yandan taşralarda beylerbeyi ve sancakbeyleri divanlarının da bir takım yetkileri vardı.⁶

1.2.2. Tanzimat Sonrası Şer'îyye Mahkemeleri

Şer'îyye mahkemeleri (meclis-i şer) Osmanlı Devleti'nin başlangıcından Tanzimat dönemine kadar her türlü hukuki ihtilafların çözüldüğü bir mercii olmuştur. Ancak Osmanlı hukuk tarihinde Tanzimat'la birlikte köklü değişiklikler meydana gelmiştir. 1839 Tanzimat Fermanı, her konuda hukukî düzenlemelerin yapılmasını hedeflediği için şer'îyye mahkemeleri de düzenleme kapsamına alındı.⁷

Hukuk reformları çerçevesinde Fransız örneğine göre yeni mahkemelerin kurulması, şer'îyye mahkemelerinin görev alanlarını gitgide daraltmıştır. Ancak, yeni örgütlenme bir anda meydana gelmemiştir. Tanzimat döneminde meydana gelen adlî yargı reformları çerçevesinde 1840-1864 arası dönemde idareden bağımsız mahkemeler kurmak yerine, idari organların yeni oluşturulan kanunlara göre işlemesi öngörülmüştür. 1864 tarihli Tuna Vilayet Nizamnamesi ile artık yeni bir dönem başlamış, Nizamiyye mahkemeleri adıyla Batı tarzında yeni mahkemeler teşekkül etmiştir. 1864 yılına kadar İstanbul dışında, kamu hukuku alanına giren konularda ve özellikle ceza hukuku kapsamındaki davalarda, Muhassılık Meclisleri yetkili kılınmıştır. Daha sonra Memleket Meclislerine geçen bu yetki, 1854'ten itibaren meclisin alt

⁶ Muhammed Ceyhan, "Tanzimat Dönemi Sonrası Şer'îyye Sicil Defterlerinin Muhteva ve Diplomatik Açısından Tahlili", *OTAM*, 29/Bahar 2011, s. 52; Ekrem Buğra Ekinci, "Osmanlı Devleti'nde Mahkemeler ve Kadılık Müessesesi Literatürü", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, C. 3, S. 5, 2005, s. 419.

⁷ Yetkin, s. 389; Akgündüz, "İslam Hukukunun Osmanlı", s. 55

birimi olarak kurulan ve salt yargılama işlevini yüklenen Meclis-i Tahkik'lere geçmiştir. Ceza davalarında, İstanbul dışındaki meclislerden gelen davaları bir üst mahkeme olarak gören *Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliyye* ise İstanbul'daki davaları bir ilk derece mahkemesi olarak görmüş ve 1847'den itibaren tam bir temyiz mahkemesi sıfatı kazanmıştır.⁸

1859 yılında bütün şer'îyye mahkemelerinin yeni yapıya kavuşturulması için bir nizamname çıkarıldı. Evkaf, Kassam ve Kazasker mahkemeleriyle özellikle İstanbul'daki mahkemelerin görev ve yetkileri ayrı ayrı tespit edildi ve kısmen sınırlandırıldı. 1867 tarihinde şer'îyye mahkemeleri dışında bir takım idarî ve adlî mahkemeler kuruldu ve bunların görevleri belli alanlara ayrıldı. Ayrıca 1867 tarihli Divan-ı Ahkâm-ı Adliye Nizamnamesi ile aile, miras, vakıf, şahsa karşı işlenen suçlar ve cezaları gibi hukuk-ı şahsiye davaları dışındaki hususlar, şer'îyye mahkemelerinin yetki alanından çıkarıldı ve aynı tarihli Şura-yı Devlet Nizamnamesi ile de şer'îyye mahkemelerinin idari yargı yetkileri tamamen ellerinden alındı.⁹

Nizamiye Mahkemeleri 1871 tarihli nizamname ile Nizamiye Mahkemeleri kurulunca Osmanlı yargılama hukukunda bir düalizm başladı ve iki adlî mahkeme ayrı ayrı sahalarda yargı görevini yürütmekle görevlendirildi. 1870 tarihli nizamnameyle kurulan Havale ve İcra Cemiyetleri de kendi sahaları ile ilgili yetkileri şer'îyye mahkemelerinden almışlardı. 1871 tarihli Nizamname ile Nizamiye Mahkemeleri yurt çapında teşkilatlandırılınca da “şer'îyye” denilen konular dışındaki bütün yargı yetkileri bunlara devredildi. Taşrada kısmen vazifesiz kalmış olan kadılara Nizamiye Mahkemelerinin reisliği tevcih edilmeye başlandı. 1862 yılında şer'îyye mahkemelerinden gelen

⁸ Ceyhan, s. 58.

⁹ Gökdeniz, s. 4; Ceyhan, s. 61.

dosyaları bir üst mahkeme olarak istinaf veya temyizen incelemek üzere Meclis-i Tedkikat-ı Şer'îyye kurulmuştur. 1873'te yeni bir düzenleme yapıldı. Bu düzenlemede; meclis, fetvâhâneden kendisine havale edilecek olan dava ve meseleleri bir temyiz mahkemesi olarak inceleyip şer'î hükümlere aykırılığı söz konusu ise, durumu gerekçeleriyle beraber Şeyhülislâma arz edecekti. Aynı zamanda bu meclisin altında ve şer'îyye mahkemelerinin üstünde bulunan Fetvâhane-i Ali'de, Şer'îyye Mahkemelerinin kararları hususunda temyiz ve istinaf yetkilerine sahip yüksek bir mahkeme olarak 1875 tarihinde kurulmuş ve burada halledilemeyen davalar Meclis-i Tetkikat'a havale edilmiştir. 1913 tarihli Kanun-u Muvakkat ile Şer'îyye Mahkemelerinin teşkilat ve görevleri yeniden düzenlenmiştir. Düzenlemeyle Mülazamet Usulü ve sınırlı sürekli kadılık düzeni tamamen kaldırıldı. Kadılık için en az yirmi beş yaşını doldurma şartı getirildi ve 1885'te Mekteb-i Nüvvab, 1908'de Mekteb-i Kuzat ve 1909'da ise Medresetü'l-Kuzat adını alan hukuk fakültesinden mezun olmayanların hâkim olamayacağı hükme bağlandı. Ayrıca 1914'te Islaha-ı Medaris Nizamnamesi ile Darü'l-Hilafeti'l-Aleyh adıyla yüksek bir dinî okul açıldı.¹⁰

1916 tarihinde ise kazaskerlik ve evkaf mahkemeleri de dâhil olmak üzere bütün Şer'îyye Mahkemeleri, adliye nezaretine bağlanmış ve temyiz mahkemesinde şer'îyye adıyla yeni bir daire teşkil olunmuştur. 1919 tarihli bir kararname ile tekrar şeyhülislâmlığa bağlanan Şer'îyye Mahkemeleri, 1917 tarihli Usûl-i Muhâkeme-i Şer'îyye Kararnamesi ile sıhhatli bir yapıya kavuşturulmuştu. TBMM'nin teşkilinden sonra dört sene daha aynı kararname uygulanmış ise de, 1924 tarihli Mehâkim-i

¹⁰ Akgündüz, “İslam Hukukunun Osmanlı”, s. 56; Aydın, “Osmanlı Devleti'nde Mahkeme”, s. 344; Gökdeniz, s. 4.

Şer'îyye'nin ilgasına ve Mehâkimin Teşkilatına Ait Ahkâmı Muadil Kanun ile bu mahkemelere son verilmiştir.¹¹

1.3. Şeyhülislâmlık

Osmanlılar'da ilmiye sınıfının başında bulunan şeyhülislam ünvanı, fukaha arasındaki ihtilaflı meseleleri halleden yaşlı kimse, reis, bilge anlamlarına gelen kişiler için kullanılmıştır.¹²

Şeyhülislâmlık 1425'te mütevazı bir fetva makamı olarak ortaya çıksa da Osmanlılarda resmi olarak, ilk defa Fatih Sultan Mehmed'in Kanunnâmesi'nde yer almıştır. Bu kanunnameyle birlikte resmi bir hüviyet kazanan şeyhülislâmlık, XVI. yüzyılın ortalarında yetkileri artarak veziriâzamlıkla eş bir rol üstelenmişlerdir.¹³

Osmanlı Devleti'nde Şeyhülislâmın önemli görev ve yetkileri vardı. Müslümanların şer'î konularda veya dinle ilgili diğer mevzularda karşılaştıkları meselelere çözüm bulmak, sorulan suallere karşı dinin görüşünü açıklamak, örf âdet ve geleneklerle ilgili hususlarda fikir beyan etmek, kiliselerdeki seçim ihtilaflarını halletmek. Bunun dışında harp ilan etme, barış yapılma, ıslahat uygulama, idari, askeri, mali ve sosyal alandaki düzenlemeler hakkında görüş beyan etme, mevleviyet derecesindeki kadı ve müderrislerin tayin ve terfî işlerini yapmak gibi görev ve yetkileri vardı.¹⁴

1826 yılına kadar şeyhülislâmların belli bir makamı yoktur. İkinci Mahmud, Yeniçeri Ocağını kaldırdınca Ağa Kapısını Şeyhülislâmın makamı haline getirdi. Bu olaya müteakib burası Bab-ı Vâlây-ı Fetva

¹¹ Akgündüz, “İslam Hukukunun Osmanlı”, s. 56.

¹² M. Salih Arı, “Osmanlılar'da Şeyhülislâmlık Müessesesi”, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C. 1, S. 1, Yıl: 1/1994, s. 170; Mehmet İpşirli, “Şeyhülislâm”, *DİA*, C. 39, İstanbul, TDVY, 2010, s. 91.

¹³ Arı, s. 171. ; İlber Ortaylı, *Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi*, Ankara, Cedid Neşriyat, 2008, s. 231; İpşirli, “Şeyhülislâmlık”, s. 92.

¹⁴ Ünal, s. 85; İpşirli, “Şeyhülislâmlık”, s. 94.

diye anılmaya başladı. Sonraları Fetvâhane-i Âli adıyla teşkil olunan ve başına Fetva Emmini ismiyle daire âmiri tayin edilen şeyhülislâmlık kurumuna ait bir daire, zamanla hem Avrupa devletlerinin hem de İslam âleminin bazı müşkül hukuki meseleler için müracaat ettiği akademik bir merkez haline gelmiştir. Şeyhülislamlık, Cumhuriyet'in kuruluş yıllarında Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından önce Şer'îyye ve Evkaf Vekâlet'ine dönüştürülmüş, 1924'te hilâfetin kaldırılmasıyla birlikte bu kurum da kaldırılarak Diyanet İşleri Reisliği kurulmuştur.¹⁵

1.4. Kazasker

Kazasker, İslam tarihinde askerler arasındaki davalara bakan ordu kadısı iken, Osmanlılar'da yargı ve eğitim teşkilatının sorumlusu olan kişiydi. Kazasker başka kaynaklarda, kadı ve asker kelimelerinden oluşan kâdî'l-asiker, kâdılâsâkir, kâdılcünd ve kâdîleşker olarak kullanılırken, Osmanlı kaynaklarında; kazasker şeklini almış ve bu şekilde yaygınlık kazanmıştır. Osmanlı kaynaklarında kazaskerler bazan “sadreyn efendiler, sadr-ı Rumeli, sadr-ı Anadolu” tabirleriyle de anılmışlardır.¹⁶

Osmanlı Devletinde, yargı teşkilatının asıl başı ve ilmiye sınıfının da ikinci reisi kazaskerlerdir. İlk olarak XIV. Yüzyılda Veziriazam Çandarlı Kara Halil Paşa ordudaki davalar için bir ordu kadılığı (kadı-yı leşker) kurmuştur. Kazaskerlik Fatih Sultan Mehmed döneminde bir kurum haline gelmiş ve sayısında ikiye çıkarılmıştır.¹⁷

Osmanlı hukuk sistemi içerisinde yer alan kazaskerin önemli görevleri vardır. Kazaskerlerin görevlerini idarî ve kazaî olarak iki alanda toplamak mümkündür. 1574 yılına kadar, bütün müderris ve kadı adaylarını seçip sadrazama arz etmeye yetkiliydi. Bu tarihten sonra

¹⁵ İpşirli, “Şeyhülislam”, s. 96; Akgündüz, “İslam Hukukunun Osmanlı”, s. 54.

¹⁶ Mehmet İpşirli, “Kazasker”, *DİA*, C. 25, Ankara, TDVY, 2002, s. 140.

¹⁷ Akgündüz, “İslam Hukukunun Osmanlı”, s. 54; Ortaylı, *Türkiye Teşkilat*, s. 232.

yetkileri şeyhülislam lehinde daraltılmıştır. Kazasker Divan-ı Hümâyûn'un aslî üyesidir. Divan günlerinde divana mutlaka katılır ve müzakere edilen konuların şer'î sorumluluğunu üstlenirdi. Kazaskerler, Cuma günleri Sadrazam konağında huzur mürâfaası denilen yargılamaların yapıldığı Cuma Divanı'na da katılır ve Sadrazamla beraber Divan'a arz edilen davaları görürdü. Ayrıca salı ve çarşamba günleri dışında da kendi konağında dava dinleme yetkisine sahipti. Kazaskerler, Divan'da veya başka bir yerde yapılan yargılama sonucu verilen hükümlere, padişah tuğrasını çeker ve kazasker buyrulduzu adı altında yetkililere duyururdu. Kazaskerlik müessesesinin bu yapısı ve îfâ ettiği fonksiyonlar Tanzimat'tan sonra azaltılmış ve Osmanlı Devleti'nin son zamanlarına doğru yetkileri tamamen ellerinden alınmıştır.¹⁸

1.5. Osmanlı Devleti'nde Kadı

1.5.1. Kadı

Osmanlı Devleti'nde kadı; kaza adı verilen yerleşim yerlerinde, belirli bir süreliğine mülki idare amiri, yerel yönetici ve emniyet müdürlüğü görevlerini yerine getirmek için merkezi yönetim tarafından atanan kamu görevlisidir. Kadı, şer'i ve idari yargıdan sorumlu olup, insanlar arasında vuku bulan dava ve tartışmalı konuları yasal hükümlere göre çözen kişiydi.¹⁹

Osmanlı Devleti'nde ilk kadı Osman Gazi tarafından tayin edilen Dursun Fakih'tir. Kadılar ilk zamanlarda Padişah fermanıyla tayin edilmişlerdir. II. Mehmed'in yönetimi devralmasıyla birlikte kadı tayinlerinde yeni düzenlemeler yapılmış ve kazaskerlerin teklifiyle

¹⁸ İpşirli, “Şeyhülislâm”, s. 142; Akgündüz, “İslam Hukukunun Osmanlı”, s. 55.

¹⁹ Hasan Tahsin Fendoğlu, “Osmanlı Kadılık Kurumu ve Yargının Bağımsızlığı” Ed: Güler Eren, *Osmanlı*, C. 6, Ankara, Yeni Türkiye Yayınları, 1999, s. 453; Şeniz Anbarlı Bozatay, Konur Alp Demir, “Osmanlı Adli ve İdari Sisteminde Kadılık: Kurumsal Bir Değerlendirme”, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 6, Sayı: 10, 2014-Haziran, s. 76.

veziriazamlar tarafından atanmışlardır. Osmanlı Devleti'nin kuruluşu sırasında en büyük kadılık; İznik ve Bursa kadılığıdır.²⁰

1.5.2. Kadıların Yetiştirilmesi, Tayin ve Görev Süreleri

Osmanlı hukuk sisteminde önemli yere sahip olan kadıların eğitimine özen gösterilirdi. Bir kişinin kadı olabilmesi için uzun bir eğitimden geçmesi gerekliydi. Osmanlı Devleti'nde devlet kademesinde görev yapmak isteyen kişiler medreselerde eğitim gördükten sonra memuriyet hayatına başlamaktaydılar. Bu açıdan değerlendirildiğinde medreselerin görevlerinden birinin de devlet memuru yetiştirmek olduğu ifade edilebilir. Ulema sınıfının bir üyesi olan kadıların yetiştirilmesi için yüksek düzeyde eğitim veren medreselerden başka bir eğitim kurumu bulunmamaktaydı. Osmanlı ilmiye sınıfı, medreselerden yetişip, mezun olduklarında kadı, müftü, müderris, cami hizmeti, kâtip gibi alanlarda göreve başlamaktaydılar.²¹

Kadının mesleki eğitiminde kurumlaşma ve hiyerarşisinin yerleşmesi Sahn-ı Seman medreselerinin kurulmasıyla gerçekleşmiştir. XVI. Yüzyılda Süleymaniye medreseleri kuruluncaya kadar bu yüksek eğitim kurumu kadılık mesleğine girecek gençlerin tahsil görüp icazet aldıkları yer olmuştur. II. Mehmed devrinde medreselerde okutulan dersler ağırlıklı olarak dini ilimlere dayanmakla birlikte, Kanuni devrinde medreselerde matematik ve tıp alanlarında eğitim verecek bölümler de kurulmuştur. Bu iki padişah döneminde yapılan düzenlemeler sonucu medreseler şu şekilde derecelendirilmiştir;

²⁰ Bozatay, Demir, s. 76; İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı*, Ankara, TTK, 1965, s. 83; İlber Ortaylı, "Osmanlı Devleti'nde Kadı", *DİA*, C. 24, İstanbul, TDVY, 2001, s. 70.

²¹ Hamiyet Sezer Feyzioğlu, *Tanzimat Döneminde Kadılık Kurumu ve Şer'î Mahkemelerde Düzenlemeler*, İstanbul, Hel Yayınları, 2010, s. 23; Bozatay, Demir, s. 81.

Haşiyeye-i Tecrid Medreseler (Yirmili Medreseler),

Miftah Medreseleri (Otuzlu Medreseler),

Kırkılı Medreseler,

Hariç Medreseler,

Dâhil Medreseler,

Sahn-ı Seman Medreseleri,

Altmışlı Medrese,

Süleymaniye Medreseleri

Osmanlı medreselerinde eğitim ve öğretim süresi yaklaşık olarak yirmi yılı bulan bir düzen içerisinde devam etmekteydi.²²

Medreselerden mezun olan kişilerin önüne iki seçenek sunulmaktaydı. Birinci seçenek, bitirdiği medresede kalıp zaman içerisinde yükselerek müderris olmaktı. İkinci seçenek ise kadı olarak atanmaktı. Medreseden mezun olan kadı adayı mülâzemette en az üç yıl kalıp mesleği öğrendikten sonra en az yevmiyeli ve en az işi olan kaza kadılıklarında göreve başlardı. Görev süresi sonunda aday merkeze mâzulen gelir ve bir üst derecedeki kazaya tayinini beklerdi. Kaza kadılıklarının en yüksek derecelisinde görevi tamamlayıp dönen kadı, merkezde *tahta başı* denen ve mevleviyet pâyeli sancak merkezlerine tayini bekleyen kadılar arasına katılırdı.²³

²² Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti'nin İlimiye*, s. 87; Ortaylı, *Türkiye Teşkilatı*, s. 266.

²³ Bozatay, Demir, s. 82; Ortaylı, “Osmanlı Devleti'nde Kadı”, s. 71.

Kadıların yol ve nakil işlemlerini Anadolu ve Rumeli kazaskerlerinin daireleri yapardı. Dairelerde işlemler rûznâme denilen deftere kaydedilir ve kadılarının meslekteki terfî ve özlük işleri de bu büroda yürütülürdü.²⁴

Kadılarının görev süreleri on iki ve yirmi ay arasında değişirdi. Genellikle kaza kadıları yirmi ay, sancak kadıları ise on iki ay görev yaparlardı. Kadılarının görev sürelerinin kısa tutulmasının sebebi ise, kadılarının bulundukları yerlerde halk ile kaynaşmalarının önüne geçmek ve hiyerarşide tıkanıklığı ortadan kaldırmaktı.²⁵

1.5.3. Kadının Görevleri

Klasik dönemde Osmanlı şehrinin idaresi ve yargı görevi, ilmiye sınıfından olan kadılara bırakılmıştı. Kadı sadece şehrin değil, civarındaki köy ve nahiyelerin de mülki amiri ve yargıcıydı. Merkez bürokrasinin üyesi olan kadı belirli bir süre için tayin edildiği bölgede yargının, kolluk işlerinin, mali, görevlerin ve şehir yönetiminin sorumlusu olup, Hanefi mezhebine göre hüküm vermekle görevliydi.²⁶

Osmanlı kadısının görevleri şöyle sıralanabilir:

- a. Sefer sırasında yol, köprü, çeşme tamiri yapmak ve sefer için erzak temin etmek
- b. Olağanüstü durumlarda ordu sevkini yapmak ve donanma inşasını gerçekleştirmek
- c. Avarız vergilerinin toplanmasını sağlamak ve savaş zamanında okçu, kürekçi, beygir temin ederek naklini gerçekleştirmek

²⁴ Arık, s. 6; Ortaylı, “Osmanlı Devleti’nde Kadı”, s. 70.

²⁵ Bozatay, Demir, s. 81.

²⁶ İlber Ortaylı, “Osmanlı İmparatorluğunda İdari Modernleşme ve Mahalli İdare Alanındaki Gelişmeler”, *İdare Hukuk ve İlimler Dergisi*, C. 3, S. 1-3, 1982, s. 141; Bozatay, Demir, s. 9.

- d. Ordunun tahıl, saman ihtiyacını karşılamak ve konak yerlerine sevk etmek
- e. İstanbul'a et, erzak, sebze ve meyve temin etmek
- f. Karaborsacılığın yapılmasını önlemek
- g. Ülkede kahvehane ve meyhaneleri kapatmak
- h. Şehir kalesinin muhafazasını sağlamak
- i. Bir yerin aranmasını ve bazı şahısların tevkifini yapmak
- j. Bayındırlık işlerine bakmak
- k. Kalenin imar ve savunma nizamını düzenlemek²⁷

1.5.4. Kadı'da Aranılan Özellikler

Osmanlı Devleti'nde kadılar bulundukları kazanın en yetkili kişisi oldukları için her konuda bilgi sahibi olmaları gerekirdi. Bundan dolayı kadı olacak kişide şu özellikler aranırdı:

- a. Yeterli bilgi ve donanıma sahip olma
- b. Uzun seneler medreselerde eğitim almış olma
- c. Adil olma
- d. Müslüman olma
- e. Ehliyetli olma yani akl-ı baliğ ve hür olma
- f. Yerli yerinde hüküm verebilen, anlayışı kuvvetli, dürüst, güvenilir, şahsiyet sahibi ve sağlam iradeli olma
- g. Katı, kaba, kibirli ve inatçı olmama

Kadının makamını ve şahsiyetini koruması için mahkemede hiç kimseyle şakalaşmaması ve taraflar ile ilgili davalar dışında hiç bir şey konuşmaması gerekirdi²⁸

²⁷ Cahit Baltacı, “Şer’iyye Sicillerinin Tarihsel ve Kültürel Önemi”, *Osmanlı Arşivleri ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu*, Türk-Arap İlişkileri İncelemeleri Vakfı Yayınları: 1, İstanbul, Mayıs 1985, s. 127-130; Ortaylı, “Osmanlı Devleti’nde Kadı”, s. 72.

²⁸ Feyzioğlu, s. 24; Gökdeniz, s.18.

1.5.5. Kadiya Yardımcı Olan Görevliler

Osmanlı Devleti'nin ilk dönemlerinde şer'î ve örfî meselelerin çözüldüğü mahkeme binası yoktu. Mahkeme mekânı o kazanın mescidi ya da camisi olabildiği gibi, kadının kendi hanesi de olabilmekteydi. Kadının sorumlulukları fazla olduğundan dolayı işlerini sağlıklı ve eksiksiz yerine getirebilmek için yardımcılara ihtiyaç duymuştur. Kadı yardımcılar; nâib, muhızırbaşı, muhızır, müftü, subaşı, kâtip, kassâm, mübaşir, müşavir, çavuş, hademe ve şuhudü'l hâl idi.

1.5.5.1. Nâib: Kadiya mahkeme işlerinde yardımcı olan kişiydi. Nâib kadının bulunmadığı hallerde duruşmaları yapar ve kadıya vekâlet ederdi. Bunun yanında nâib serbest dirlikler içerisinde yer almayan köylerdeki davaların yerinde görülmesi için olay mahalline giderek görevini ifa ederdi.²⁹

Kadılar tayin edildikleri yere bizzat gitmeyerek nâib gönderebilirlerdi. Kaza merkezlerine tâbi nahiyelere de nâib tayin edilebilmekteydi. Nahiyelere tayin edilen nâiblere “kaza nâibleri” denirdi. Nâibler vazifelerinin mahiyetine göre; kaza nâibleri, kadı nâibleri, mevali nâibleri, bâb nâibleri, ayak nâibleri ve arpalık nâibleri olarak adlandırılırdı.³⁰

1.5.5.2. Muhızırbaşı: Davacıları mahkemeye çağırarak vazifesiyle mükellef olan kişiye muhızır bu kişilerin başında bulunan kişiye de muhızırbaşı denilirdi.³¹

1.5.5.3. Muhızır: Dava ile alakalı kimseleri muhızırbaşının emriyle mahkemeye çağırarak kişiye denirdi. Küçük kaza merkezlerinde;

²⁹ Abdullah Yeğin, *Osmanlı Türkçe Ansiklopedisi Büyük Lügat*, İstanbul, Türdav Basımevi, 1990, s. 761; Ünal, s. 238; Uzunçarşılı, s. 117.

³⁰ Gökdeniz, s. 19; Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti'nin İlmiye*, s. 117.

³¹ M. Zeki Pakalın, *Osmanlı Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C. II, Ankara, Milli Eğitim Basımevi, 1971, s. 573.

mahkeme mübaşirliği, mahkeme kâtipliği, emniyet görevlisi ve savcının görevlerini îfâ ederdi. Bu hizmetleri karşılığında “izhariye” denilen ve taraflarca karşılanan bir ücret alırdı. Muhzırların tayini bir seneliğine kurumun işleyişinden sorumlu olan muhızırbaşı tarafından yapılırdı.³²

1.5.5.4. Müftü: Kadının mahkeme işlerindeki en büyük yardımcılarındandı. Kadı tereddüde düştüğü bazı durumlarda fetva için müftü’ye başvuruyordu ki, bu durum kadı’nın karar almasını kolaylaştırmaktaydı. Ayrıca kadı sadece şer’î konularda değil, aynı zamanda örfî konularda da müftü’den fetva isteyebilmekteydi.

Müftü, adlî konularda hüküm verilmesine yardımcı olduğu için şeriatı iyi bilmek zorunda idi. Müftülük, padişah tarafından o yerin tanınmış bir müderrisine tevcih edilirdi. Müftü ayrı bir maaş almaz, ancak verdiği fetva karşılığında belirli bir para alabilirdi. Bağlı bulunduğu makam ise şeyhülislamlık idi.³³

1.5.5.5. Subaşı: Şer’îyye Mahkemelerinde icrâ ve infaz memuru olarak görev yapardı. Günümüzdeki zabıta ve belediye memurlarının yaptıkları işleri yapar ve kasaba idaresinin başında bulunurdu.³⁴

1.5.5.6. Kâtip: Mahkemede görülen davaların kaydını tutan kişidir. Bu kişi düzgün yazı yazan, güvenilir ve becerikli kişiler arasından kadı tarafından seçilirdi. Kâtip; merkezden gelen yazıları, kadıların verdikleri hüccet, i’lâm, senet vb. şeyleri sicile kaydetmek, keşfe çıkmak, davaya ait özel durumlarda tahkikat yapmak, suçluları suçüstü yakalamak vb. işleri yapmakla görevliydi. Ayrıca kâtip kadı veya nâiblerin görev sürelerinin dolması, istifa etmeleri veya vefatlarında kadılık makamının

³² Yeğin, s. 671; Gökdeniz, s. 20.

³³ Ünal, s. 241; Arık, s. 24.

³⁴ Gökdeniz, s. 20; M. Zeki Pakalın, *Osmanlı Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C. III, Ankara, Milli Eğitim Basımevi, 1972, s. 259.

boş kalması sonucu geçici süreliğine mahkemeye vekâlet etmekte ve kadının bütün yetkilerini kullanmaktaydı.³⁵

1.5.5.7. Kassam: Osmanlı hukuk yapısında önemli bir yeri olan kassam, vefat etmiş olan bir kimsenin terekesini varisleri arasında taksim eden kişidir. Her kadılıkta müstakil bir kassam defteri olup, vefat eden şahsın terekeleri bu deftere yazılmaktaydı³⁶

1.5.5.8. Mübaşir: Osmanlı adliye teşkilatında mahkemelerde celp ve tebliğ işlerini yapan ve soruşturulması lazım gelen bir işlerin soruşturulmasında görevlendirilen memurdur.

1.5.5.9. Müşavir: Kadı tarafından kendisine havale edilen bütün davaları yürüten vekildir. Müşavir davalara baktığı için şer'î ve örfî hukuku iyi bilmesi gerekmektedir.

1.5.5.10. Çavuş: Şer'î mahkemelerde sâdır olan i'lâmların icrası, borçlunun mallarını satarak borcun ödenmesi, borçlunun inat ve temerrüdü üzerine icab ederse mahkeme kararıyla hapisle tazyik edilmesi, hukuken kesinleşen nakdî ve bedenî cezaların infazını yapan kişidir.³⁷

1.5.5.11. Hademe: Mahkeme ile ilgili evrakların getirilmesi, duruşma güvenliğinin sağlanması ve benzeri ayak işleriyle meşgul olan ve aynı zamanda mahkemede temizlik işlerini yapan kişiydi.³⁸

1.5.5.12. Şuhudü'l Hâl: Kadı'ya adlî alanda yardımcı olan şuhudü'l hâl, mahkemenin seyrine etki etmeyip, mahkemedeki yargılamanın bir nevi gözlemcisiydi. Oturumlarda kadının yanında

³⁵ Yeğin, s. 507; Bozatay, Demir, s. 85; Arık, s. 23; Ahmet Akgündüz, *Şer'îyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler*, C. 1, İstanbul, TDAV, 1998, s. 75.

³⁶ Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti'nin İlmiye*, s. 121, 123, 124.

³⁷ Akgündüz, *Şer'îyye Sicilleri*, s. 73.

³⁸ Akgündüz, *Şer'îyye Sicilleri*, s. 74,75; Arık, s. 25.

bulunan ve “şuhudü’l hâl, udûlü’l müslimin şuhudü’l udûl” denilen ve tabiri caizse bilirkîşi ya da jüri olarak nitelendirebileceğimiz kimselerdi.³⁹

Yukarıda isim ve görevleri anlatılan kişiler Osmanlı Devleti’nde kadının hem adlî hem de beledî işlerde yardımcılarıydı. Bu yardımcıları sayesinde kadı görevini daha kolay bir şekilde yerine getirme imkânı bulmuş ve huzurun tesis edilmesini mümkün hale getirmiştir. Bu görevlilerin her biri kendi görevlerini kadının denetiminde ifa etmişlerdir. Ancak II. Mahmut döneminde yapılan reformlar sonucu Osmanlı idare teşkilatı yeni arayışlar içerisine girerken, kadıların idari görevleri azaltılmış, güvenlik ve beledî hizmetler konusundaki yetkileri ellerinden alınmıştır. Bu durumda kadı yardımcılarının da yetkileri kısıtlanmıştır.⁴⁰

³⁹ Arık, s. 24; Gökdeniz, s. 19; Mübahat S. Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, İstanbul, Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı Yayınları, 1998, s. 358.

⁴⁰ Bozatay, Demir, s. 86.

2. ŞER'İYYE SİCİLLERİ

2.1. Şer'îyye Sicillerinin Tanımı, Özellikleri ve Ortaya Çıkışı

Şer'îyye Sicilleri, Osmanlı mahkemelerinde verilen kararların kaydedildiği defterler olup, kadı divanı, mahkeme kayıtları, sicillât-ı şer'îyye adıyla anılmışlardır. Şer'îyye Sicilleri kadı yahut kadı nâibi tarafından tutulmakta ve çeşitli türden belgeleri içermektedir.⁴¹

Şer'îyye Sicilleriyle ilgi olarak üç kavramın bilinmesi şarttır. Bunlardan birincisi olan mahdar; tarafların iddialarını ya da delillerini ihtiva eden, ancak hâkimin kararına esas teşkil etmeyen yazılı beyandır. İkinci temel kavram sicil tabiridir. Sicil; kadı ya da kadı nâibi tarafından tutulan kayıtlardır. Üçüncü temel kavram ise sâkk-ı şer'î dir. Sâkk-ı şer'î; Şer'î mahkemelerin sicile kaydettiği veya yazılı olarak tarafların eline verdiği her çeşit belgenin düzenlenmesinde ve yazılmasında takip edilen usüldür.⁴²

Sicil defterlerinin başında genellikle dili Arapça olan dibace yani bir giriş kısmı vardır. Burada şer'î hükümlere ve bunları vaz' eden Allah ve Peygambere saygı arz edilmekte, daha sonra sicili tutan hâkimin ismi veya ünvanı kaydedilmekteydi. Çoğu kere sicili tutan kadının tayin, berat ve buyrulduzu da defterin başına yazılmaktaydı. Her kadı değişikliğinde bu dibacenin de değiştiğini, ancak dibacelerde de muayyen bir üslubun kullanıldığını görmekteyiz. Şer'îyye sicillerinde kullanılan dil ise, XVI. asır sonlarına kadar Arapça iken, zamanla neredeyse tamamen Türkçe'ye dönüşmüştür. Bu değişime rağmen, özellikle vakfiyeler, bazı tereke ve aile hukukuna ilişkin kayıtlar ve sicilleri tutan kadının göreve başlamasını gösteren bölümler Arapça kaleme alınmaya devam etmiştir.

⁴¹ Yunus, Uğur, “Şer'îyye Sicilleri”, *DİA*, C. 39, Ankara, TDVY, 2010, s. 8.

⁴² Akgündüz, *Şer'îyye Sicilleri*, s. 18; Fethi Gedikli, “Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şer'îyye Sicilleri”, *Türk Araştırmaları Literatür Dergisi*, C. 3, S. 5, 2005, s. 189.

Sicillerde kullanılan yazı çeşitleri ise; rika kırması, talik kırması ve divanîdir.⁴³

Şer'îyye Sicil kayıtları Hz. Peygamber döneminde başlayıp Selçuklu, Memlüklu ve sonraki dönemlerde de tutulmaya devam edilmiştir. Şer'îyye sicillerinin ne zamandan beri var olduğu hususundaki modern tartışmalar hala devam etmektedir. Manna, erken dönem İslam tarihi kaynaklarında hiç zikredilmemesinden ve önceki devirlerden günümüze sicil defterlerinin ulaşmamasından yola çıkarak, Ebied ve Mandaville gibi araştırmacıların aksine sicil defterlerinin sistematik biçimde Osmanlı döneminde tutulduğunu iddia etmektedir.⁴⁴

Osmanlı Devleti'nde şer'îyye sicillerinin en erken örneklerine Bursa'daki 1455 tarihli defterde rastlıyoruz. Ancak kadılık müessesesinin Osmanlılar'ın ilk devrinden itibaren mevcudiyeti dikkate alındığında bu tür defterlerin daha erken dönemlerde de var olduğu, ancak bunların günümüze ulaşmadığını söyleyebiliriz.⁴⁵

Şer'îyye Sicil kayıtlarının sadece Osmanlı Devleti'ne münhasır olmadığını, tam anlamıyla şer'îyye sicili kayıtları adını taşımasalar da farklı dönemlerde mahkeme kayıtlarının tutulduğu bilinmektedir. Ancak sicil kayıtlarının sistematik bir şekilde ve kurallar dâhilinde düzenli olarak tutulması Osmanlı Devleti zamanında olmuştur.

2.2. Şer'îyye Sicillerinin Osmanlı Tarihi Açısından Önemi

Tarihi kaynakların en önemlilerinden birisi Şer'îyye Sicilleridir. Şer'îyye sicilleri, kadıların gittikçe genişleyen salahiyet ve hizmet sahalarına göre ehemmiyet kazanmışlardır. Kadılar bulundukları yerlerde geniş sorumluluklara sahip olduklarından şer'îyye sicilleri birçok konu

⁴³ Akgündüz, *Şer'îyye Sicilleri*, s. 19; Gedikli, s. 189.

⁴⁴ Uğur, “Şer'îyye Sicilleri”, s. 8; Akgündüz, *Şer'îyye Sicilleri*, s. 62.

⁴⁵ Uğur, “Şer'îyye Sicilleri”, s. 9.

hakkında yapılacak çalışmalar için muazzam bir kaynaktır. Bundan dolayı Osmanlı tarihi incelenirken şer’ıyye sicillerini göz ardı etmek, bilimsel anlamda bir eksikliği ortaya koyacaktır.⁴⁶

şer’ıyye Sicilleri, Osmanlı Devleti’nin muhtelif devirlerindeki hukuki, askeri, iktisadi, dini, idari, tıp tarihi, yer adları ve kişi adları bilimleri hakkında bize çok değerli tarihi bilgiler sunmaktadır. Osmanlı döneminde kaleme alınan vak’anüvis ve hususi tarihlerdeki şehir, kasaba ve köylerimize ait bilgi eksikliği de göz önüne alındığında bu arşiv malzemelerinin sadece bizim kültürümüz için değil, bugün Osmanlı toprakları üzerinde kurulmuş olan birçok ülke için de ne kadar büyük öneme sahip olduğu ortaya çıkacaktır.⁴⁷

Osmanlı idari teşkilatlanmasının daha iyi değerlendirilebilmesi açısından siciller son derece önemlidir. Özellikle kaza, sancak, eyalet taksimi, sancakbeyliği, beylerbeyliği, kethdalık, voyvodalık, gibi idari yapıların, kadılık, naiplik, muhızrlık, mbaşirlik, bostancılık, subaşılık gibi adli müesseselerin idari yapıları ve yerine getirdikleri görevler araştırılırken başvurulması gereken ilk kaynaklardır. Ayrıca adli ve idari yapıdaki muslihnun, şuhud’l-hâlin, kassmın, ehl-i vukfun ve benzeri mahkeme teşkilatıyla görevlilerin kimler arasından hangi ölçütler gözetilerek seçildiğini yine şer’ıyye sicillerine bakarak öğrenebiliriz.⁴⁸

İktisat tarihi açısından ise, Anadolu halkının hayatını ve geçim tarzı, ithalat ve ihracat konusu olan mal ve eşya, yetişen tarım ürünleri, imal edilen sanayi ürünleri, mevcut olan sanat ve meslek eşitleri, halktan toplanan vergiler, devletin memurlara ödediği tahsisatlar, hukuk ve ceza davalarındaki tazminatların miktarı ve cinsi, para arzı ve eşitleri,

⁴⁶ Baltacı, s. 127.

⁴⁷ Akgündüz, *şer’ıyye Sicilleri*, s. 11; Gedikli, s. 190; Baltacı, s. 130.

⁴⁸ Halis Adnan Aslantaş, ‘‘Tarihsel Sosyoloji Araştırmaları İçin nemli Bir Kaynak: şer’ıyye Sicilleri’’, *Hikmet Yurdu Düşünce-Yorum Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, Yıl: 2, S. 3, (Ocak-Haziran), ss. 243-255, s. 244; Gedikli, s. 190.

para enflasyon ve devalüasyonunun gerçek manada tarihi, hem makro hem mikro iktisada dair mevzular, doğru olarak ve yerli yerinde ancak şer'îyye sicillerindeki kayıtlardan öğrenilebilir.⁴⁹

Hukuk tarihi incelemelerinde İslam hukukunun uygulama şeklini, değişime uğrayıp uğramadığını, hukuki sorunları çözüp çözemediğini, eski hukukumuzla ilgili bazı öznel ve hatta ideolojik yönelimli yorumların doğru olup olmadığını, Osmanlı devrinde İslam hukukunun uygulanışını, bu hukukun örfî hukukla ilişkisini en iyi şer'îyye sicillerine bakarak anlayabiliriz. Bu hususlarda gerçeğe yakın yorumlar yapabilmek için uygulama kaynakları olan siciller ihmal edilemez nitelikte kaynaklardır. Şer'îyye Sicilleri, özel hukuk içerisinde var olan aile hukuku (evlenme, nişanlanma, boşanma, nafaka vb.), miras hukuku, şahıs hukuku gibi konularda gerçekleşen davalarda nasıl bir uygulama ve metodun takip edildiği noktasında da önem arz etmektedirler.⁵⁰

Osmanlı sefer organizasyonunda kadıların önemli görevler verildiğinden dolayı şer'îyye sicilleri askeri tarih için de ayrı bir öneme sahiptir.⁵¹

Sosyo-ekonomik-kültürel açıdan ise, sicillerden dönemin yaşam koşulları, hayat standartları, insanların okur-yazarlık oranı tespit edilebildiği gibi, tereke kayıtlarına bakarak halkın kullanmış olduğu günlük eşyalar, bölgede hâkim olan etnik ve dini unsurların neler olduğu saptanabilmektedir.

⁴⁹ Akgündüz, *Şer'îyye Sicilleri*, s. 15.

⁵⁰ Gedikli, s. 191; Akgündüz, *Şer'îyye Sicilleri*, s. 16.

⁵¹ Aslantaş, s. 244.

2.3. Şer'îyye Sicillerinin İçerdiği Belge Çeşitleri

Şer'îyye Sicil defterlerinde mevcut olan yazılı kayıtlar iki ana gruba ayrılır. Birincisi; kadılar tarafından yazılan hüccetler, i'lamlar, mar'ûzlar, mürâseleler ve diğer kayıtlar diye gruplandırılır. İkincisi; kadıların kendilerinin yazmadıkları belki kendilerine hitaben gönderildiği için sicile kaydedilen fermanlar, tayin beratları, buyruldular ve diğer hükümlerdir.⁵² İncelenen defterde kaydı bulunan belge çeşitlerinin kısaca tanıtılması uygun görülmüştür.

2.3.1. Hüccetler: Arapça asıllı bir kelime olan “hüccet”, delil, vesika, senet manalarına gelir. Osmanlı diplomatiğinde ise, şer'î mahkemeler tarafından verilen, fakat î'lâmdan farklı olarak, hüküm ihtiva etmeyen; sadece iki tarafın anlaşmaya vardıklarına dair kadının tasdikini ihtiva eden belge türüdür. Hüccetler çok çeşitli hususların tespiti için düzenlenip kadılar tarafından tanzim edilen bir nevi noterlik belgeleri olarak da kabul edilebilir.

Şer'îyye Sicilleri içerisinde önemli bir yeri olan hüccetin özellikleri şunlardır;

- a. Taraflara verilen hüccetlerin üst kısmında hücceti veren kadının imzası ve mührü mutlaka bulunur.
- b. Tarafların adı ve adresleri her çeşit şüpheyi ortadan kaldıracak şekilde açıklanır.
- c. Hüccetin konusunu teşkil eden mal veya hak, bütün tafsilatıyla anlatılır.
- d. Hukukî muamelenin şekli, şartları ve varsa teslim ve tesellüm işlemleri beyan edilir.

⁵² Akgündüz, *Şer'îyye Sicilleri*, s. 20.

- e. İkrarda bulunan tarafın karşı tarafı ibra ettiği ve konunun dava ve çekişme konusu yapılmayacağı te'yiden belirtilir. Lehine ikrar yapılan taraf da ikrar beyanını tasdik edince, talep üzerine durumun sicile kaydedildiği ifade edilir.
- f. Her muamelede olduğu gibi hüccetlerin sonunda tarih, yıl, ay, gün ve bazen de günün belli bir dilimi yazılır.
- g. Hüccetin altına mutlaka şuhudû'l hâl-durumun şahitleri veya şuhûd-ı muhzır başlığı ile hukukî muameleye şahit olanların isimleri ve ünvanları kaydedilir.⁵³

2.3.2. İ'lâmlar: Arapça “ilim” kökünden gelen “i'lâm”ın kelime manası, “bildirme, anlatma” demektir. Hukuk terimi olarak ise i'lâm, bir davanın mahkemece nasıl bir hükme başladığını gösteren belgeyi ifade eder. Ancak, Osmanlı diplomatiğinde kadıların şer'î mahkemeye intikal eden bir davanın kararının tasdikini temin maksadıyla şeyhülislamlığa veya herhangi bir konuda bilgi vermek üzere üst makamlara yazdıkları resmi yazılar için de i'lâm tabiri kullanılmıştır. Bir konuda bilgi vermek üzere üst makama yazılan i'lâmlar, arz mahiyetindedir. Bir kaza halkının şikâyet yoluyla kadıya müracaat ile sorunlarını hükümete arz etmek istemeleri buna örnek gösterilebilir. Eğer kadı bu şikâyetteki haksızlığa şahit olmuşsa i'lâmda onu da zikrederdi.

İ'lâmın özellikleri şunlardır;

- a. Hâkimin imza ve mührü, hüccetlerin tam tersine i'lâmlarda alt tarafta yer alır.
- b. Tarafların ve dava yerinin formüle edilmiş ifadelerle tanıtılması.

⁵³ Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili*, s. 350; Akgündüz, *Şer'îyye Sicilleri*, s. 22.

- c. Davacının iddiası da eksiksiz olarak zikredilir.
- d. Davalının cevabı def'î ve itirazları da zikredilir.
- e. Kararın gerekçesi olan ispat vasıtaları (esbab-ı sübûtiyesi) zikredilir.
- f. İ'lâm metninin sonunda davanın ispat vasıtalarına göre kalıp ifadelerle karar açıklanır.
- g. Tarih ya Arapça olarak yazıyla yazılır ya da bugünkü tarih atma şekillerine benzer bir şekilde yazılırdı.
- h. İ'lâmlarda şuhudü'l hâl listesinin verilmesi şart değildir.⁵⁴

2.3.3. Mar'ûzlar: Kadı sicillerinde hüccet ve i'lâmlardan farklı olan ve genellikle ifade ve şekil itibarıyla i'lâmlarla karıştırılan bir diğer belge çeşidi de ma'rûzlardır. "Ma'rûz" kelime anlamı itibarıyla arz edilen şey demektir. Terim olarak ise; biri asıl diğeri tali olmak üzere iki manası mevcuttur. Tali manası; İ'lâmların birçoğu icrâ makamına hitaben yazılarak onlara arz edildiğinden ilâmlara da ma'rûz adı verilebilmektedir. Ma'rûzun farklı bir belge olarak asıl manası ise; Kadı tarafından kaleme alındığı halde kadının kararını ihtiva etmeyen ve hüccet gibi hukukî bir durumun tespiti açısından yazılı delil olarak kabul edilemeyen halkın icrâ makamına yahut kadıya hitaben yazdığı şikâyet dilekçelerine denir.⁵⁵

Kadı tarafından kaleme alınan ma'rûzların i'lâmlardan farkı, bunların kadının kararını ihtiva etmemesidir. Kadı bu tür ma'rûzlarda

⁵⁴ Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili*, s. 345; Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti'nin İlmiye*, s. 108; Akgündüz, *Şer'îyye Sicilleri*, s. 29, 30, 31.

⁵⁵ Gökdeniz, s. 18.

vezirler veya müftülerin hüsn-ü hâlini arz ederek bunların taltifini talep edebilir.

Hüsn-ü hâl ma'rûzları; şaki ve benzeri kimselerin su-i hâlini arz ederek gereğinin yapılması talep eder. Su-i hâl ma'rûzları; boşalan görevleri icra makamına bildirir. Cihat-ı mâhlûle ma'rûzları; ferağ edilen veya kaldırılan görevleri arz eder. Cihat-ı mefrûga ve merfûa ma'rûzları; merkezi idareden kendisine gönderilen emirlerin ulaştığını bildirir.⁵⁶

2.3.4. Mürâseleler: Kadıların normal yazışmalar dışında sadrazam ve padişaha arz ettikleri meselelere mürasele denmektedir. Mesela merkezden gelen bir ferman veya buyruldu üzerine, herhangi bir sanığın yakalanması için mahallin voyvodasına veya kethüdasına resmi yazı yazılabilmekteydi. Şer'îyye Sicillerinde yer alan ve kadının kendisine denk veya daha aşağı rütbedeki şahıs ya da makamlara hitaben kaleme aldığı yazılı belgelere mürasele veya çoğulu olan müraselat adı verilmektedir.⁵⁷

2.3.5. Başka Makamlardan Gönderilen Belgeler

Şer'îyye Sicillerindeki kayıtlar sadece kadılar tarafından kaleme alınan ve yukarıda zikredilen belgelerden ibaret değildi. Zira merkezden, özellikle de taşradan herhangi bir beylerbeyine, eyalet, sancak ve kaza merkezine idare tarafından gönderilen ve hüküm denilen yazılı emirlerin çoğunluğu daha çok kadılara hitaben yazılırdı. Kadı kendisine padişah tarafından gönderilen fermanları, beratları ve benzeri emirleri, sadrazam, beylerbeyi ve kazaskerlerden gelen buyruldu ve ilgili devlet teşkilatlarından kendisine gönderilen diğer yazılı belgeleri şer'îyye sicillerine kaydederdi.

⁵⁶ Akgündüz, *Şer'îyye Sicilleri*, s. 36.

⁵⁷ Akgündüz, *Şer'îyye Sicilleri*, s. 37-38.

2.3.5.1. Padişah'tan Gelen Emir ve Fermanlar

Padişah'tan gelen emir ve fermanları iki ana grupta toplayabiliriz. Birincisi: Padişahın kendisine İslam hukuku tarafından tanınan içi boş yasama yetkisine dayanarak veya icrâ kuvvetinin başı olarak kaleme aldığı ve şer'îyye sicillerinde “evâmir ve ferâmin” diye zikredilen hükümlerdir. İkinci: Yine padişah'tan sâdır olan, ancak birinci gruptaki gibi umumu değil, hususi şahısları ilgilendiren ve vazife tevcihi, tımar tefvizi, ticaret beratı ve benzeri konulara ilişkin olarak kaleme alınan ferman, berat ve nişanlardır. Bu ferman ve beratların bir sureti ilgili yerlerdeki şer'îyye sicillerine mutlaka kaydedilirdi.⁵⁸

2.3.5.2. Sadrazam, Beylerbeyi ve Kazaskerden Gelen Buyrulduklar

Osmanlı Devleti'nde Padişah'tan sonra şer'î ve kanunî hükümleri icrâ ve takip ile görevli olan makam, padişahın bir nevi mutlak vekili bulunan sadrazamlardır. Sadrazamlar padişahın emrine dayanarak, bazı hususları kadılara hatırlatma yetkisine sahip idi. İşte şer'îyye sicillerinde bulunan kayıtlardan biri de sadrazamların yazılı emirleri olan buyrulduklardır.⁵⁹

2.3.5.3. Tezkireler: “Anmak” manasındaki zıkr kökünden türeyen tezkire, Osmanlı diplomatiğinde çeşitli bürolar veya kişiler tarafından kaleme alınan ve konuyu özet halinde açıklayan belgeler için kullanılmış olup haberleşmeleri temin eden belgelerdi. Tezkireler, amacı tam ve açık bir şekilde anlatan, fakat lüzumsuz teferruata kaçmadan sade bir dille kaleme alınırlardı. Tezkireler, çıktıkları daireye veya veriliş

⁵⁸ Akgündüz, *Şer'îyye Sicilleri*, s. 38.

⁵⁹ Akgündüz, *Şer'îyye Sicilleri*, s. 39, 42, 44.

sebeplerine göre; Âdet tezkiresi, Berat tezkiresi ve Divan tezkiresi Hazine tezkiresi gibi çeşitli adlar alırlardı.⁶⁰

2.3.5.4. Temessükler: Arapça “meslek” kökünden gelen kelimenin lügat manası “tutunma, yapışma ve sarılma” demektir. Diplomatik bakımdan temessük, bir borcun ödenmesinin kabul edilmesi, bir şeyin teslim alındığının gösterilmesi gibi hususlarda karşı tarafa verilen bir nevi senettir. Bazı hallerde “temessük” yerine “tahvil” de kullanılmıştır. XIX. Yüzyılın ikinci yarısında “temessük” kelimesi yerini “sened”e bırakmıştır.⁶¹

2.3.6. Diğer Kayıtlar: Şer’iyye Sicillerinde zikredilen grupların dışında da bazı kayıtlar mevcuttur. Bu kayıtları diğer kayıtlar olarak değerlendirmek mümkündür.

⁶⁰ Mübahat S. Kütükoğlu, “Tezkire”, *DİA*, C. 41, İstanbul, TDVY, 2013, s. 73.

⁶¹ Kütükoğlu, “Tezkire”, s. 46, 48.

3. VİDİN

3.1. Vidin'in Tarihi Süreci

Vidin, Bulgaristan'ın kuzeybatısında Tuna nehrinin sağ kıyısı üzerinde küçük bir sanayi ve liman şehridir. Şehrin tarihi Roma dönemine dayanır ve erken Ortaçağ'da Slav-Avar işgali esnasında yıkılan ve ortadan kalkan küçük Roma şehri Bononia ile irtibatlandırılır. 1960'larda gerçekleştirilen arkeolojik çalışmalarla X. Yüzyılda, Romalılar zamanındaki temeller üzerine Bulgarlar'ın yeni ve sağlam bir kale inşa ettikleri ortaya konulmuştur. Geç antik döneme ait arkeolojik bulgular, VI. Yüzyıla kadar gitmektedir. Erken Ortaçağ dönemine ait ilk bulgular ise, X. Yüzyıldan itibaren başlamaktadır. Roma şehrinde geriye sadece Bdin şeklinde Slavlaşmış adı kalmıştır. Bu isim daha sonra Türkçe'ye Vidin olarak geçmiştir.

Vidin kalesi 70x72 m. ebatında bir alanı kaplayan nispeten küçük fakat şehrin ele geçirilmesini zorlaştıran, Tuna suları ile doldurulmuş geniş ve derin bir hendekle çevriliydi. Bulgar Çarı Simeon idaresindeki Vidin'in piskoposluk merkezi olduğu zikredilir. Simeon'un ölümü ve I. Bulgar İmparatorluğu'nun çöküşünün M. (968) ardından şehir, M. 1003 yılına kadar Bizans güçlerine karşı direndiyse de 8 aylık bir kuşatmadan sonra Bizans hâkimiyetine geçti. Bu hâkimiyet M. 1185'e kadar devam etti.

Ortaçağ'da, Vidin şiddetli çatışmaların meydana geldiği bir sınır şehir konumunda olup çeşitli Macar saldırıları ve işgallerine maruz kaldı. 1257'de Macar Kralı'nın üvey oğlu Rotislav, Vidin'i zapt ederek Bulgar Çarı ünvanını aldı. 1260'ta Kuman/Türk soyundan gelen Konstantin Tih, Vidin'i zapt ederek Bulgaristan'ın Çarı oldu. Ancak bir süre sonra şehir Macarlar'a terk etmek zorunda kaldı. 1263-1265 yıllarında Vidin bir Rus olan Jakov Svetoslav'ın kontrolü altında bulunmaktaydı. Haziran 1266

tarihinde Macar ordusu Vidin'i ele geçirip bölgeyi yerle bir etti. Jakov, Bulgar çarı ünvanıyla Macaristan'ın vasalı haline geldi ve 1272'e kadar idarede kaldı.⁶²

Sınır şehri olması dolayısıyla XII.-XIV. yüzyıllar arasında sık sık el değiştiren Vidin, bazen Bizans ya da Macaristan, bazen de Bulgar ve Sırpların eline geçmiştir. 1360 yılında Bulgar Çarı İvan Aleksandır, oğulları arasında Bulgaristan'ın idaresini paylaştınca, batıdaki toprakları büyük oğlu İvan Sratsimir'e bırakmıştır. 1371'de İvan Aleksandır'ın ölümü üzerine İvan Sratsimir, Vidin'de bağımsızlığını ilan ederek Vidin Bulgar Çarlığı'nı kurdu.⁶³

1369' yılında İvan Aleksandır'ın, Macarlar'ı Tuna Nehri'nin öte yanına atmak için Osmanlı'dan yardım istemesiyle Osmanlı Devleti ilk defa Vidin ile temasa geçti. Bu olayın ardından Eflaklılar Vidin'e saldırdıysa da iyi korunan kaleyi zapt edemediler ve Macarlar tarafından bölgeden çıkarıldılar. Macarlar, İvan Sratsimir'i Vidin Prenslığı'nın idareciliğine tayin ettiler. 1371'deki Çirmen Savaşı'nda Osmanlı Devleti, Sırpların gücünü kırınca Sratsimir Osmanlı Devleti vasallığını kabul etti.⁶⁴

1392 senesinde Macar Kralı Sigismund, Bulgarların hamisi sıfatıyla Kral Şişman'la gizli bir muharebe yapmış ve yenilmişti. Şişman'ın bu durumunu haber alan Yıldırım Bayezid, ikinci bir taarruz vukuunda Bulgarların Macarlar'la beraber hareket edebileceklerini düşünerek bu krallığı ortadan kaldırmaya karar verdi. 1393'de büyük oğlu Süleyman Çelebi kumandasıyla sevk ettiği kuvvetler sayesinde 17 Temmuz 1393'te Bulgar başkenti olan Tırnova'yı aldı ve Bulgar

⁶² Machiel Kiel, "Vidin", *DİA*, C. 43, İstanbul, TDVY, 2013, s. 103.

⁶³ Ayşe Kayapınar, "İki Balkan Şehri Tırnova ve Vidin'de Türkler (Bulgar Çarlığından Osmanlı İmparatorluğuna)", *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 2004-2, S: 9, s. 118-119.

⁶⁴ Kiel, "Vidin", s. 103

Patriği'ni de esir aldı. Şişman'ın akıbeti hakkında ise, kesin bilgi yoktur. Osmanlı Devleti'nin, Bulgar Krallığı'nı tamamen ortadan kaldırması ise, bu olaydan üç yıl sonra vukua bulan Niğbolu Savaşı ile gerçekleşmiştir.⁶⁵

Niğbolu Savaşı'ndan sonra Vidin, Rumeli Eyaleti'ne bağlı bir sancak durumuna geldi. Vidin'in Osmanlı Devleti'nin denetimi altına girmesinden sonra Macarlar, Almanlardan, İspanyollardan, diğer kuvvetlerden bir ordu oluşturarak Raisa'yı geçip Bulgaristan'a girdi. Daha sonra Tuna'yı geçerek Vidin'i ve Türklerin daha önce ele geçirmiş olduğu kaleleri zapt etti. Ancak fetret döneminde Musa Çelebi Macarların almış olduğu yerleri geri aldı.⁶⁶

1718'de Pasarofça Antlaşması ile Vidin Sancağı'nın kuzeybatı kısmını (Timok bölgesi) içerecek şekilde bütün Kuzey Sırbistan, Osmanlı idaresinden Habsburg İmparatorluğu'na geçti. Aynı yıl Eflak'ın batı kısmı, Tuna'nın hemen karşısındaki Oltenia da Habsburglar'ın idaresine girdi. 1738'de Habsburglar'la yapılan ikinci savaşta Osmanlı Vidin'de yeniden gücünü gösterdi. Ertesi yıl, Belgrad Antlaşması'yla Habsburglar Sırbistan ve Oltenia'yı boşalttı. Böylece Vidin üzerindeki baskı kalkmış oldu.

Vidin'in tarihinde önemli isyanlar meydana gelmiştir. 1795-1807'de Vidin, Pazvandoğlu tarafından yönetiliyordu. Bu yönetim sırasında Pazvandoğlu'nun merkezi yönetime karşı üç isyan girişi olmuştur. Ancak Pazvandoğlu, her isyan sonunda merkezi yönetime bağlılığını bildirmiş ve bunun üzerine devlet Pazvandoğlu'nu af etmiştir. Vidin'de önemli isyanlardan biri de 1850'de meydana gelmiştir. Bu isyanın sebebi, halkın ağır vergiler altında ezilmiş olmalarıydı. İsyanın

⁶⁵ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi*, C. 1, Ankara, TTK, 2003, s. 193-194.

⁶⁶ Hava Selçuk, *Tuna Boyunda Bir Osmanlı Kenti Vidin – XIX. Yüzyıl*, Konya, Çizgi Kitabevi, 2013, s.

İstanbul'a aksetmesi üzerine merkezi yönetim halkın üzerinde yük olan vergileri kaldırmış ve böylelikle isyan sükûn bulmuştur.⁶⁷

1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nda Vidin, Rus ordusuna karşı sekiz ay boyunca büyük mücadeleler verdi ve bu mücadele sırasında büyük hasarlara uğradı. Kale Ayastefanos Antlaşması'ndan sonra teslim oldu. Böylece Vidin, yeni kurulan Bulgar Prenslığı'ne bağlandı.⁶⁸

3.2. Vidin'in Osmanlı Devleti İçin Önemi

Vidin, Osmanlı Devleti'nin Rumeli'deki toprakları arasında önemli bir yere sahipti. Tuna nehri boyunca gelecek olan saldırıları karşılamak için üs ve Osmanlı'nın kuzey sınırını muhafaza etmek için de güçlü bir kale konumundaydı. XVI. Yüzyılın ilk yarısına kadar birinci derecede öneme haiz sınır şehri olan Vidin, Belgrad'ın özellikle de Temeşvar'ın fethinden sonra bu özelliğini kaybederek ikinci hatta üçüncü derece serhat şehri konumuna gerilemiştir. Balkanlara egemen olmaya çalışan devletler, daima Tuna ötesi toprakları kendi kontrolleri altında tutmaya çalışmışlardır. Bundan dolayı Balkanlar'ın batısına doğru Vidin bir kilit noktası olmuştur.⁶⁹

Vidin Kalesi, XVIII. Yüzyıla gelinceye kadar küçük bir kale iken Avusturyalıların Belgrad'ı almaları üzerine yeniden inşa edilip büyütülmüştür. Kale Balkan coğrafyası içerisinde yer alan en önemli kalelerden biri olup Osmanlı Devleti'nin Balkanlar'a yapmış olduğu seferler için bir üs olarak kullanılmaktaydı. Tuna Nehri üzerinde bulunan Vidin şehri, ayrıca Osmanlı için önemli bir gemi yapım merkeziydi.

⁶⁷ Hicran Karataş, "Bir Sözlü Tarih Metni Olarak Pazvandoğlu Türküsü", *Milli Folklor*, 2011, Yıl 23, Sayı 92, s. 135; Halil İnalcık, *Osmanlı İmparatorluğu Toplum ve Ekonomi Üzerinde Arşiv Çalışmaları, İncelemeler*, İstanbul, Eren Yayıncılık, 1993, s. 124.

⁶⁸ Kriel, "Vidin", s. 105.

⁶⁹ Kayapınar, s. 119; Kriel, "Vidin", s. 104; M. Yaşar Ertaş, "İbrahim Hamdi'ye Göre Silistre'den Vidin'e Tuna Kıyısındaki Osmanlı Şehirleri", *Uluslararası Osmanlı ve Cumhuriyet Dönemi Türk-Bulgar İlişkileri Sempozyumu*, Eskişehir, 2005, s. 250; Selçuk, *Tuna Boyunda*, s. 28-29.

Burada 1551 yılında 50 zahire, 50 at gemisi olmak üzere toplam 100 gemi yapılmıştır. Bunun yanı sıra Vidin, yılda birer şayka (savaş gemisi) hazırlamakla sorumluydu. Vidin’de, iskeleye getirilen ürünlerden alınan gümrük vergisi Osmanlı Devleti için bir gelir kaynağı durumundaydı.⁷⁰

3.3. Vidin Şer’iyye Sicilleri

Vidin ile ilgili şer’iyye sicil kayıtları bugün Bulgaristan Milli Kütüphanesi’nde muhafaza edilmektedir. Bulgaristan Milli Kütüphanesi’nde Vidin’e ait 1698 yılından başlayarak 1869 tarihine kadar 171 yıllık dönemi içeren 68 adet Şer’iyye Sicili bulunmaktadır. Bu sicillerde yer alan kayıtlar dönemin sosyal, siyasi, idari ve ekonomik tarihine ışık tutacak niteliktedir. Bu defterlerin incelenmesi Osmanlı’nın Balkan tarihinin daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır.

Vidin’nin siyasi ve ekonomik tarihle ilgili çok sayıda çalışma yapılırken, şer’iyye sicillerine dayalı çalışmaların sayısı sınırlıdır. Prof. Dr. Mahir Aydın, *Vidin Kalesi* adlı kitabını şer’iyye sicil defterlerinden faydalananarak yapmıştır. Doç. Dr. Hava Selçuk, *Tuna Boyunda Bir Osmanlı Kenti Vidin* adlı kitabı, “Vidin’de Toplumsal Hayat: 13 Numaralı Şer’iyye Siciline Göre (1698-1699)” ve “Palangadan Kasabaya Arçar” adlı makaleleri şer’iyye sicillerinden faydalananarak yapmıştır. Yrd. Doç Dr. Hakan Karagöz, “Kuruluşundan Osmanlı Hâkimiyetine Bir Serhad Şehri: Vidin”, adlı makaleyi şer’iyye sicil defterlerinden faydalananarak yapmıştır. Ayrıca Ensar Tuncer 42 ve Ayşe Kılıç ise 52 numaralı Vidin şer’iyye sicil defterlerini yüksek lisans tezi olarak çalışmaktadırlar.

⁷⁰ Ertaş, s. 250; İdris Bostan, *Osmanlı Bahriye Teşkilatı: XVII. Yüzyılda Tersâne-i Âmire*, Ankara, TTK, 1992, s. 27, 89; Hava Selçuk, “Vidin’de Toplumsal Hayat: 13 Numaralı Şer’iyye Siciline Göre (1698-1699)”, *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 14, 2012, s. 30.

4. 10 NUMARALI VİDİN ŞER'İYYE DEFTERİNİN

TRANSKRİPSİYONU

Sayfa 1

Hüküm 1:

Fi 24 şehr-i Rebî'i-l-Âhîr

Vidin'de Arçar Palangası sâkinelerinden olup zatı Ahmed Efendi ve İbrâhîm tarifleriyle mu'arrefe olan fî'l-asl Vidin sâkinelerinden Esmâ binti Ahmed nâm hâtûn bundan akdem Arçar'da Mehmed nâm kimesnenin zevce-i mutallakası olup bundan yüz beş gün mukaddem tatlik edip hâla iddetim münkaziye olmuştur dedikte mezbûr Ahmed Efendi dahî ben mezbûre Esmâ Hâtûn merkûm Mehmed'den yüz beş gündür ki mutallakasıdır deyû şehâdet edip ve mezbûre hâtûn bundan akdem zevci olup ondan olan Arçar Palangası takrîr-i hesâbıyla Balalı ibn Hasan için yine varmağa talibe olup ol-dahî talib olmakla mezbûr Ahmed Efendi huzûr-u Müslimînden bin iki-yüz akçe mihr-i mü'eccel tesmiyesiyle akd eylediği bu mahalle şerh olundu.

Fî 24 min şehri Rebî'i'l-Âhir sene 142

Şühûdü'l-hâl: Molla Mustafa, Molla Ömer, Mustafa Çelebi, Ömer Beşe Ahmed Beşe, Mahmud bin Hasan ihzâr

Hüküm 2: Dülger Aristoban veled-i Nikola makam-ı kazada Paliçe binti Aristoban Nasraniyeden merkûmeye otuz gün beher gün on paraya evinde dülgerlik eyledim, yirmi üç gün ücretimi aldım, yedi gün içinde yetmiş para dahî ol-dahî ancak yirmi üç gün hizmet edip ziyâde yedi günü inkâr, ol-dahî bir dürlü beyyineye kâdir olmayıp bilâ-beyyine her bir mu'ârazadan men' olunduğu bu mahalle kayd olunup beyyine dahî tâlib olmamıştır.

Fî 24 Recebi'l-Ferd 1143

Şühûdü'l-hâl: Ali Çelebi, Muhzır İbrâhîm Çelebi, Monla Mustafa, Halîl Beşe

Hüküm 3: Mumcu tâ'ifesi meclis-i şer' de revgan-i şem' kahtdır deyu teşekkî etmeleriyle beher kıyyesi yirmi altı Nâzır Ağa'dan li-eclî'l emâne ahz olunan karasığır ineği, 1 re's, beher yevm alef-bahâ: 2 para, Fî gurreti Cemâziyelâhir 143

Hüküm 4: Et-tâlibü'n-nâkih Hasan Beşe bin Gazi el-menkûha A'îşe binti Mahmud, vekîlühâ Ömer bin Hüseyin bi-şehâdeti Mehmed Beşe bin İbrâhîm Mihr-i mü'eccel 1000: Hüseyin bin Mahmud

Hüküm 5: Et-tâlibü'n-nâkih Kristo veled-i Petre El-matlûbeti'l menkûha Viko veled-i Nifobal, nasarallâhü hazrete bi-nefsihâ, vekîle Yuvan veled-i Aslavfo mihr-i mü'eccel: 300 akçe

Şühûdü'l-hâl: Ömer Ağa bin Abdullah Voyvoda, Radola veled-i Dimitrati

Fî 9 Zılka'de sene 143

Hüküm 6: Mustafa Beşe bin Mehmed meclis-i şer' de eğer bâ'de'l-yevm şürb-i hamr edersem zevcem işbu hâzıra-bi'l-meclis Fatıma Hâtûn benden mutallaka olsun dediği kayd şud. Fî 14 Muharrem sene 1144

Hüküm 7:

İhram mahallesinde sâkin Salih Beşe bin Ömer meclis-i şer' de eğer bâ'de'l-yevm şürb-i hamr edersem zevcem işbu hâzıra-bi'l-meclis A'îşe binti Mustafa nâm hâtûn benden mutallaka olsun deyû şart eylediği bu mahalle kayd şud.

Fî 20 Muharrem sene 1144

Şühûdü'l-hâl: Mahmud Efendi bin Ahmed, Mübâşir İbrâhîm Ağa bin Abdullah, Mustafa Beşe bin Mehmed, Ali Beşe bin Hüseyin

Hüküm 8: Çavuş mahallesinden Hatice binti Mustafa nâm hâtûnun zevci El-Hâc Ahmed bin Abdullah nâm kimesne üç ay mukaddem diyâr-i âhere gider oldukça eğerce ben üç aya değin gelmez isem iraden elinde olsun deyip şuhud-u mezbûr mürur etmekle mutallaka olup ve nefsimi ihtiyar eyledim dediği Molla Mustafa bin Süleyman ve Ahmed Beşe bin Mehmed şehâdetleriyle sâbit olduğu kayd şud. Fî 20 Receb sene 144

Sayfa 2

Hüküm 1: Habâzân

Nân-i azîz has dirhem 100, Nân-i azîz zahir 130 dirhem, Lahm-ı ganem, beher kıyye fî 8, Lahm-i bakar, beher kıyye fî 6, Taze penâyiri ashâbından dörder akçeye iştirâ edip altışar akçeye fûrûht oluna.

Min-ba'd kaşkaval yapılmayıp asel ve sadeyağ ve celeb-i koyun âher diyâra fûrûht olunmayıp kahta sebep olur deyû ahâlî-i Vidin ve sâ'ir fukarâ ve zu'afânın iltimâs ü ricâlarıyla bu mahalle kayd şud.

Fî 16 Zılka'de sene 143

Hüküm 2: Selâm Ağası etbâ'ından Hasan bin Mehmed ve Mustafa bin Muslu ve İbrâhîm bin Abdullah ve Derviş bin Hasan meclis i şer'de ikrar ederek hâlâ Medîne-i Vidin'de Müftî Efendi'nin menzil-i avlusunda hilal-i şehir-i Ramazân'ı rû'yet edip iki baş yukarı müşahâde ve mu'âyene eyledik deyû şehâdet eyledikleri kayd şud. Fî selhi Şevvâl sene 144

Hüküm 3: Tekbun reislerinden Mehmed Reis bin Hasan meclis-i şer‘de kazâ’-i mezbûr mübaya‘asından Vidin anbarına nakl-i fermân olunan hintadan altmış kîle hinta ekle salih olmadın elli kuruş tül sefineyi defterdar yedinden bi’t tamâm ahz ü kabz ve hinta-i mezbûreyi Vidin anbarına ve defterdârına teslim eyledim dediği kayd şud. Fî 7 min Şevval sene 144

Hüküm 4: Kuyumcu Veli Beşe zevcesi Rabi‘a Hâtûn’a tatlik mektubu irsâl eylediği bu mahalle kayd şud. Hurrîre fî 2 min Saferî’l Hayr sene 145

Hüküm 5: Vech-i tahrîr-i huruf oldur ki;

Varoş-i Karaman Mahallesi sâkinlerinden Eskreçapeni nâm zimmînin zevcesi Velife nâm Nasraniye bi-emrillâh mecnun olup ba‘zı yerlerde geşt ü güzar ile iyâzen-billâh bir âfet erişirse benden taleb olunmaya deydü haber vermekle mezbûrun ikrarı tescil-i şer‘i olunduğu kayd şud. Hurrîre fî selhi Rebi’i’l-Âhir sene 145

Şühûdü’l-hâl: Muhzır İbrâhîm Çelebi, Voyvoda Mustafa odabaşı, Muhzır Ahmed ve gayrühüm

Sayfa 3

Hüküm 1: Vidin Nezâreti Mukâta‘ası malından olmak üzere yevmî on altı akçe vazife ile Vidin’de vâki’ Alacatekke-i Atîk mahallesi cami’i şerîfnde imam ve hatîb olan Ahmed Hâlîfe müfsid ve eşirrâdan olmakla bundan akdem mahallesi ahâlîsi su’-i hâlini ihbâr ve iştikâ eylediklerinde merkûm firar ve on dokuz aydan beri târiken hıdmet olmağın ref‘ olunup zikrolunan imamet ve hitabet erbâb-i istihkaktan her vechle mahall ü müstehak olan işbu râfî’-i tevki’ refî‘u’ş-şân-i hâkânî diğer Ahmed Halîfe’ye tevcîh olunup yedine berât-i şerîf-i âlîşânım

verilmek bâbında inâyet-i ricasına vâki' hâli cemâ'ati iltimâsıyla Vidin Kâdısı i'lâm eylediği düstur-u mükerrem, müşir-i müfahham, nizamü'l âlem Vidin Muhâfızı vezîrim Osman Paşa -edâmellahû Te'âlâ iclalehû 'arz etmekle hitabeti pâyesûy-i i'lâm-i telhis olundukta hakkında mezid-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirip sâdır olan hatt-ı hümâyûn-i şevket makrunumla bin yüz kırk iki senesi sûrda verilen revîş-i hümâyûnum mûcibince tevcîh edip bu berât-i hümâyûn-u şevket-makrûnu virdim ve buyurdum ki; merkûm diğê Ahmed Halîfe varup ref' olunan mezbûr Ahmed Halîfe yerine cami'-i merkûmede imam ve hatîb olup hıdmet-i lâzimesin mer'i ve mü'eddi kıldıktan sonra vech-i meşrûh üzere ta'yin olunan yevmî on altı akçe vazifesini Vidin Nezâreti mâlından nâzır olanlardan alup mutasarrıf ola, ol bâbda ref' olunan mezbûr ve taraf-ı âherden hiçbir ferd mâni' ve müzâhim olmayıp dahl ü ta'arruz kılmayalar, şöyle bileler, alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî yevmi'r-râbi' ve işrin min şehri Muharremi'l Harâm, sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Be-makam-i Kostantiniyyetü'l-mahrûse

Hüküm 2: İstanko veled-i Yakozi terk-i küffar edüp kelime-i şehâdetin getirüp Mustafa ismiyle tesmiye olunduğu kayd şud. Fî 24 min Ş sene143

Sayfa 4

Hüküm 1: Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hukkâm, madenü-l fazl ve'l kelâm, Âsitâne-i Sa'âdet'imden Vidin'e varınca Tuna sevahilinden vâki' olan kadılar zîde fazlühûm- ve mefâhirü'l-emâcid ve'l-a'yân mütesellimler ve nâzırlar ve voyvodalar ve kethüdâyerleri ve yeniçeri serdarları ve a'yân-i vilâyet -zîde mecdühûm- ve kıdvetü'l-ümerâ'i'l milleti'l-mesîhiyye Eflak Voyvodası Nikolay Voyvoda ve Boğdan

Voyvodası Nikor Voyvoda, tevki'-i refi'-i hümâyûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki, Eflak ve Boğdan memleketleri ve Tuna yahılarından yağ ve şem' revgan vefret üzere gelirler iken işbu sene-i mübâreke de şiddet-i şitâ' vuku'u takrîbi ve sağ ve salim olan atîk pâranın mu'amelatda iltimâsı ve iskele eminlerinin kadîmden kendülere hâsıl olandan ziyâde ashâb-ı sefâyinden âlâ tarîki'l-bid'a akçeler mutâlebe etmeleri cihetleriyle sefâyinin inkıta'ına bâ'is olmakla bu halde sefâyin ashâbının vahşetlerine sebep olduğuna binâ'en yağ ve şem-i revganın Âsitâne-i Sa'âdet'im tarafına götürmekten nükûl etmeleriyle yağın ve şem-i revganın bâ'is-i killet ü nedretine illet-i mütelleka olduğundan gayrı ol tarafta fermân-i âlîşânıma mugâyir atîk sağ para alınmayıp zencirekli ve tuğralı para isteriz deyû ticâret cevır ü eziyeti olduğundan mu'âmelat-ı nâssın ihtilâline sebep-i kâvi olduğu sem'-i hümâyûn-ı mülûkânem reside olup ancak ref'i mevâdd-i ihtilâl ile terakkiye hulûl-i mî'âd ve iktizâ-yi murâd-i husrevanem olmakla imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz, işbu emr-i şerîf-i celilü-l kadirim ile vusûlünde ki bundan sonra dahî teyakkuz ü intibâh üzere hareket olunmayıp ashâb-ı sefâyinden kadîm mugâyirün 'âlâ-tarîki's-şer'iyye akçeler alınmakla ma'âzallâhü Te'âlâ sefâyinin âmed-ü ref'leri inkıta'ına bais olup Âsitâne-i Sa'âdet'imde yağ ve şem-i revgan ve zehâyir-i sâ'irenin killet ü nedretine sebep olmak ihtimâliniz olur ise bir türlü ve illetiniz mesmu'-i hümâyûnum olmayıp hakkınızda tertîb-i cezâ olunacağı mukarrer ü mütehakkık bilip ol makûle yağ ve şem' ve revgan ve zehâyir getiren sefâyin-i hümâyûn kadîme mugâyir âlâ-tarîki'l bid'a akçe mutâlebesinde kifayet ve bu bahane ile mürurlarına mûmâna'at edenleri men' ü def' ve züyûf ve kırkık olmayıp sağ ve salim olan atîk para mu'âmelat-ı nâssda bilâ-tereddüd ahz ü i'tâ olunup zencirekli ve tuğralı para isteriz deyu kimesneye cevır ü te'addî olunmamak üzere tenbîhi iktizâ edenlere muhkem tenbîh ü te'kîd eyledikten sonra ol havâlîde revgan-i sâde ve revgan-i şem' ve zehâyir-i bilâddan add olunan eşyâ-yi sâ'ire nakl ile gelen ahalî-i vilâyet ve ashâb-ı

ticâreti yağ ve zahîreleri peyderpey nakl eylemeleri için teşvik ve hâlen iskelelerde mevcûd olan yağ ve revgan-i şem' ve sâ'ir eşyâları serî'an ve âcilen sefâyine tahmîl ve irsâl eylemeleri için muhkem tenbîh ve bilâ tevakkufin irsâl edip mikdârı zerre ihmâl ü tekâsülden be-gâyet ihtirâz ü ictinâb eylemeniz bâbında fermân-i âlişânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki, vusûl buldukta, bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-i vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimü'l imtisâlimin mazmûn-i itâ'at makrûnuyla âmil olasız, hilâfından gâyetü'l-gâye ihtirâz ü ictinâb eyleyesiz, şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fî evâhiri Şevval, sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf

El-Mahrûsetü'l-Kostantiniyye

Hüküm 2: Ber-mûceb-i emr-i âli sadrazam hazretlerinin mektûbu şerîfleridir;

Şeri'at-şî'ar Âsitâne-i Sa'âdet'den Vidin'e varınca Tuna sevhilinde vâki' kuzât efendiler -zîde fazlühüm- ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimler ve nâzırlar ve voyvodalar ve kethüdâyerleri ve yeniçeri süvârîleri ve a'yân-ı vilâyet zîde kadrühüm- bâ'de's-selâm inhâ olunur ki, Eflak ve Boğdan memleketleri ve Tuna yalılarında yağ ve revgan-i şem' vefret üzere gelir iken bu esnâda sağ ve salim olan atık paranın mu'âmelatından iltimâs ve iskele emînlerinin kadîmden kendilere hâsıl kayd olunandan ziyâde ashâb-ı sefâyinden âlâ tarîki'l-bid'a akçe taleb etmeleri sefâyin ashâbının vahşetlerine ve mu'âmelatının ihtilâline sebep olduğu ihbâr olunmakla ol-makûle yağ ve şem-ı revgan ve zehâyir getiren sefâyin ashâbından kadîme mugâyir âlâ tarîki'l-bid'a akçe mutâlebe olunmayıp sağ ve salim olan atık para mu'âmelât-ı nâssda bilâ tereddüd ahz ü i'tâ ve zencirekli ve tuğralı para isteriz deyu kimesneye cevır ü te'addî olmamak üzere beyyine taleb edenlere mahkemesinde ve te'kîd olunduktan sonra ol havâlîde revgan-i sâde ve revgan-ı şem' ve

zehâyir-i sâ'ire nakl idegelen a'yân-ı vilâyet ve ashâb-i ticâret teşvîk ü tergîb ile hâlen iskelelerde mevcûd olan yağ ve revgan-i şem ve sâ'ir eşyâları (...) serî'an ve âcilen sefâyine tahmîl ve irsâl eylemeleri için muhkem tenbîh ve bilâ-tevakkuf irsâl ü îsâl eylemeleri babında sâdır olan fermân-i âlîşân mûcibince mektûb-u

Sayfa 5

Mezkûr tahrîr ve kethüdânın emekdarlarından Harem Kethüdâsı Salih Ağa ile irsâl olunmuştur. İn-şâ'e-Allâh ağa-yı mûmâ ileyh bu sadaka âli üzere amel ü hareket eylesesiz. Ma'âzallâhü Te'âlâ bundan sonra sefâynin âmed ü refîleri ile Âsitâne-i Sa'âdet'de yağ ve şem' ve revgan ve zehâyir-i sâ'irenin killet ü nedretine sebep olmak ihtimâliniz olur ise bir türlü kadr ve havâlîiniz iptal olunmayıp cezâ' tertîb olunacağı mukarrer ü muhakkak olmakla ona göre hareket ve hilâfindan her biriniz temin-i ihtirâz ve ictinâb eylesesiz vesselâm,

El-mâhlas İbrâhîm

Sayfa 5

Hüküm1: Düstûrûn-u mûkerremûn, müşîrûn-u müfahhamûn, nizâmü'l 'âlem, müdebbir-i umûrû'l-cumhûr bi'l-fikrî's-sâkıb, mütemmim-i mehâmmû'l enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib, mümehhidü'l bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl, müşeyyid-i erkânü's-sa'âdet ve'l-iclâlü'l muhakkıkûn bi-sunûfi-'avâtıfî'l-melikü'l-A'lâ Rumeli'nin sağ kolunda vâki' vûzerâ-yı izâm -edâmelahu Te'âlâ iclalehû- ve a'zamü'l-ümera'i'l kirâm, efâhimü'l-kübera'i'l-fihâm, ûlû'l-kadri ve'l-ihtirâm ashâbü'l-'izz ve'l-ihtişâm el-muhtassûn-bi-mezîdi inâyeti meliki'l-a'lâ mîr-i mîran-i kirâm -dâme ikbâlühüm- ve akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l muvahhidîn ma'denü'l-fezâ'ili ve'l-yakîn rafî'u-i'lâmi's-şer'iiyeti ve'd dîn, vâris-ü ulûm-i enbiya'i mürselîn, el-muhtassûn-bî-mezîdi inâyeti'l

meliki'l-mu'în, mevalî-i izâm -zîdet fezâ'ilehüm- ve mefâhirü'l-ümera'-i-l kirâm, meraci'u'l kübera'i'l-fihâm, ûlû'l-kadri ve'l-ihtirâm, el muhtassûn-bi-mezîdi inâyeti'l meliki'l-'allâm, ümera'-i zevî'l-ihtirâm dâme izzühüm- ve mefâhirü-l kuzât ve'l hukkâm, ma'denü'l-fezâ'ili ve'l kelâm kâdılar zide fazlühüm ve mefâhirü'l emâsil ve'l-akrân mütesellimler ve voyvodalar ve kethüdâyerleri ve yeniçeri serdârları ve a'yân-ı vilâyet ve iş erleri -zîde kadrühüm-, tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki, bundan akdem beyne'n-nâs tedâvül eden züyûf ü maksûs paranın ahz ü i'tâsı men' ü def' olundukta atîk sahîh sağ para kemâ-fî'l evvel cârî olmak üzere nizâm verilmekle atîk sağ paranın vech i meşrûh üzere revacın içün kirâren ve mirâren evamir-i aliyyem sudûr etmiş iken ummâl ü muhassılînden ba'zıları celb-i mal dâ'iyesine düşüp fukarâ-yi ra'yyetin kedd-i yemîn ve ırk-i cebîn ile kesb ü tedarik eyledikleri sahîh sağ parayı almağa tasaddî ve cedid tuğralı para isteriz deyu cevır ü te'addî eyledikleri ecilden sağ para beyne'n-nâs maksûs ü züyûf para gibi nazar-ı i'tibârdan sâkit olup bu takrîble mu'âmelat-ı nâssa ba'zı mertebe ihtilâl ta'arruz eylediği sem'-i hümayûna vâsıl olmakla ref'-i mevâdd-i ihtilâl ile terfiye-i ahvâl-i ibâd için atîk sahîh sağ para fî mâ-bâ'd ummâl ü muhassılîn tarafından hazîne-i âmire'me geldikte ahz ü irad olunmak üzere fermân-i hümayûn sâdır olmakla siz ki vüzerâ-yi müşarun ileyhim ve siz ki mûmâ ileyhimsiz, zikrolunan sahîh sağ paranın ahz ü i'tâsı an-asl dahî memnu'attan olmayıp beyne'n-nâs tedâvülüne mani' ü müzâhim olacak bu türlü hâlet melhûz olmamakla imdi işbu emr i şerîf-i âlîşânım ile vusûlünde taht-ı hükümetinizde olan mahallerde etrafı nekâyıs-i kat'den ârî olup tammü'l-vezn ve sahîh ü sâlim olan atîk sağ para mukaddemâ ve hâlâ fermânım olduğu üzere mu'âmelatda ahz ü i'tâ olunup ve re'âyâ fukarâsı dahî getirdiklerinde ummâl ü muhassılîn taraflarından alınıp biz cedid zencirekli ve tuğralı para isteriz deyu bir ferde cevır ü te'addî olunmamak üzere mecma'-i nâss olan mahallerde dellâllar nidâ ettirildikten sonra sırran ve asl niyyete tenbîhi iktizâ

edenlere dahî muhkem tenbîh ü te'kîd eyleyip sağ olan atîk paranın kemâ-fî'l-evvel râyic ü mu'teber olmasına her biriniz dikkat ü ihtimâm eyleyesiz, züyûf ü maksûs olmayıp etrafı nekayis-i kat'den ârî olan sahîh atîk sağ paranın ahz ü i'tâsı memnu'âddan değil iken eğer fî-mâ-ba'd fukarâ-yi ra'yyetin kedd-i yemin ve ırk-i cebîn ile ba'zı amellerden kesb ü tedârük eyledikleri sahîh sağ para celb-i nef̣ sevdasıyla alınmayıp cedid tuğralı para talebiyle cevır ü te'addî olunduğu reside'i sem'-i hümâyûnum olmak lâzım gelirse îrâd edeceğiniz i'tizâr-i vâhiyeye bir türlü i'tibâr olunmayıp ukûbât-i şedîde ile mu'akkab olacağınız bî-iştibâh olmakla ona göre basiret üzere hareket ve ser-i mû hilâfına ruhsatdan begâyet ittikâ ü mücânebet eylemeniz bâbında fermân-i âlîşânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki, vusûl buldukta, bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr eden fermân-ı vâcibü'l ittibâ' ve lâzimü'l-imtisâlimin mazmûn-i itâ'at-makrûnuyla âmil olasız, hilâfindan begâyet tevakkî ü tehâşî eyleyesiz, şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fî evâhiri Şevvâli'l-Mükerrem, sene isnâ ve erba'în ve mi'e ve elf

El-Mahrûsetü'l-Kostantiniyye

Sayfa 6

Hüküm 1: Bismillahirrahmanirrahim

Ya Fettah, ya müfettihi'l-ebvâb, iftah-lenâ hayra'l-bâb ve bihî nesta'în. Rabbi yessir velâ tu'assir Rabbi temmim bi'l-hayr. (El mebus Muhammed) El hamdü-lillâhi âlâ mâ en'ame ve allame mine'l-beyan mâ-lem na'lem, ve's-salâtü ve's-selâmi âlâ seyyidinâ Muhammedini'l meb'ûs bi'l-'ilmi ve'l-hükmi ve âlâ âlihî ve ashâbihî'l-lezîne hüm ahyârü'l-ümemi fe-hâzihî mecelletü müştemiletü ale's-sakûk ve's-sicillât ve surü'l-evâmir ve'l-berevât, el-vâkı'atü fî zemni'l-'usr el-fâkir el muhtâc ilâ afvi Rabbihî'l-Kadîr Ahmed el-Kâdî yevme'izin bi-Medîneti Vidin li-sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Sayfa 7 Boş

Sayfa 8

Hüküm 1: Vidin nezâreti mülhakatından Nefs-i Varoş ve Vidin ve Polmiye ve Belgradcık ve Timok ve Sahra ve Kiryon mukâta‘aları re‘âyâlarının kocabaşları ve knezleri bâ-cem‘uhüm meclîs-i şer hatîr-ı lâzîmü’t-tevkîrde hâlen Vidin Nâzırı umdetü’l-emâcid ve’l-a‘yân Ali Bey-zâde Yusuf Ağa’nın mahzarında her biri bu vechile takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ani’l-merâm eylediler ki, vilâyetimiz intihâsı serhad ve makarr-ı vülât olup bi-hasebi’l-iktizâ bir seneden bir seneye varınca vâki’ olan cüz’î ve küllî masârif-i memleket ve harc-i vilâyeti nâzır ağalarımız taraflarımızdan vekâletleri hasebiyle yedlerinde müctemi‘ mâl-ı mîrîden bi-şarti’r-rücû‘ verip bâ’dehu kendülere edâ olunmak mu‘tâd-i kâdim olmağın binâ’en‘aleyh işbu bin yüz kırk bir senesi Mart’ından gerek nâzır konağında ve gerek hıfz-i vilâyet için icâr olunan sekbâniyân ücretlerinden müctemi bin dokuz yüz kuruş ve hâlen Muhâfız-ı Vidin inâyetli vezîr-i âsaf-nazîr hazretlerinin etbâ‘-i kiramları-çün icâr olunan kırk sekiz aded konakların bir senelik icârâtı bin sekiz yüz seksen sekiz kuruş ve derûn-i anbârında ücret ile tutulan arabaların bir senelik ücretleriyle kâtib ve anbârcının ücretleri dört-yüz yirmi kuruş ve yedi nefer serâbdârân ile mastabiyeciyân ve hargileciyân ve amele ve araba üzerlerine tayin olunan mu‘temedan ücretleri beş-yüz seksen kuruş ve Muhâfız-ı Vidin inâyetlü vezîr-i mükerrerrem hazretlerinin atları için iştirâ olunan otluk ve saman bahâları bin iki-yüz doksan iki buçuk kuruş ve nâzır ağa konağında müceddeden binâ olunan matbah ve ahır ve paşa efendimiz hazretlerinin sarâylarında binâ olunan odalar için iştirâ olunan kiremit ve kerpiç ve tuğla bahâlarından müctemi altı-yüz kırk bir kuruş ve aşağı giden sefinelerin icâr olunan hazur ücretleri ve varoşlu yediyle ba‘zı mahallere verilen hediye bahâlarından müctemi’ iki-yüz elli sekiz kuruş ve vakt-ı sayfde otluk biçen tırpancılarının bahşiş ve ta‘âmiyyeleri ve

bi'l-iktizâ icâr olunan tâ'ifeler ücretleri iki-yüz kırk iki kuruş ve binâ için icâr olunan arabalar devletlü paşa efendimiz hazretleri tarafından verilen ücretden mâ'adâ tekmîl ücretleri için verilen üç-yüz altmış iki kuruş ve ber-vech-i mu'tâd-i kadîm nâzır ağa konağında olan sekbânların bir senelik me'kûlâtları ve nâhiye sekbânlarının barut ve kurşun akçelerinden müctemi' dokuz yüz yetmiş iki buçuk kuruş ve Devlet-i Âliyye tarafından gelen ba'zı mübâşir ağalara olunan ikrâm ve harb tarafından ba'zı husûs ile müsâfereten gelen Nemçe kapudanlarının me'kûlât ve meşrûbâtları için harc ü sarf olunan bin dört-yüz kuruş ve bu sene-i mübârekede menzil akçesi ve defterine idhâl olunmayıp geri kalan dokuz yüz yetmiş yedi buçuk guruş ber-vech i mu'tâd-i kâdim harc-i mahkeme ve benam ağalık tahsîldâriyye yedi-yüz kuruş ki min-haysi'l mecmû' yalnız on bir bin altı-yüz otuz iki buçuk kuruşa bâliğ ve masârif i mezkûre bi'l-cümle ma'lûm ve makbûlümüz olup lâkin re'âyânın za'af-i hâllerinden nâşî meblağ-i mezbûrun def'aten tevzî'i mümkün olmamakla bin beş yüz kuruşu sene-i âtiye defterine idhâl olunmak üzere geri kalıp ve bin yüz kırk senesi menzil in'âmâtı ve yüz kırk bir senesi menzil bârgîrlerimizin mîrîlerini nâzır ağamıza bin kuruşa takâs ve onlara dahî kabûl etmekle bin kuruş dahî tenzîl olunup ve bu sene-i mübârekede hizmet-i binâda istihdâm olunan araba ve amelemizin ücretlerine bedel ve devletlü paşa efendimiz hazretleri taraf-ı âlîlerinden verilen bin kuruş dahî masârif-i merkûmemizden tenzîl olundukta yalnız sekiz bin yüz otuz iki buçuk kuruş kalıp meblağ-i mezbûru mûmâ ileyh Nâzır Yusuf Ağa hazretleri tarafımızdan vekâleti hasebiyle mâl-ı mîrîden harc ü sarf edip hâlen kendisine deynimiz olmakla her bir mukâta'anın tahmîl ve istihkakına göre tevzî' ve taksîm olunsun dediklerinde cümle ahâlî ve ayan ma'rifetleriyle meblağ-ı mezbûr sekiz bin yüz otuz iki buçuk kuruştan her bir mukâta'anın tahammül ü istihkâkına göre tevzî' ü taksîm ve li-ecli't-tahsîl nâzır-ı mûmâ ileyh Yusuf Ağa yedine verilen defterdir

ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrire fî selhi Rebî'î'l-Âhir, sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Hisse-i mukâta'a-i Polmiye 2550 kuruş, Hisse-i mukâta'a-i Timok 2350 kuruş, Hisse-i mukâta'a-i Sahrâ 1282,5 (?) kuruş, Hisse-i mukâta'a-i Belgradcık 850 kuruş, Hisse-i mukâta'a-i Kıryon 650 kuruş, Hisse-i Varoş-i Nefs-i Vidin 450 kuruş, Cem'an yekûn 8132,5 kuruş, yalnız sekiz bin yüz otuz iki buçuk kuruştur.

Sayfa 9

Hüküm 1: Husûs-i âtiyü'z-zikri mahallinde ketb ü tahrîr için bi'l iltimâs kıbel-i şer' den irsâl olunan Mevlânâ Monla Mustafa ibn Hâcî Mehmed Medîne-i Vidin mahallâtından Mustafa Paşa mahallesinde vâkî' Mustafa Beşe ibn Abdullah nâm kimesnenin sâkin olduğu lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd olan mülk menziline varup zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd-i meclîs-i şer' eyledikte mezbûr Mustafa Beşe bi-nefsihî meclîs-i ma'kûd-i mezbûrda zevce-i menkûhası işbu sâhibetü'l-kitâb zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe Hadîce binti Ahmed nâm hâtûn mahzarında ikrar-i tâmm ve takrîr-i kelâm edip zevcem işbu Hatice Hâtûn'dan bundan akdem altmış kuruş ikrâz, ol dahî iktirâz edip meblağ-i mezbûr altmış kuruşu kendi masârifime sarf ile istihlâk eyleyip meblağ-ı mezbûr zimmetinde zevcem mezbûreye deynim olmakla işbu müşâhede ve mu'âyene olunan mülk menzilimi bi cümleti't-tevâbi' ve levâhık ve kâffetü'l hukûk ve'l-merâfık zevcem mezbûre Hadîce Hâtûn'a zimmetimde reddi lâzım ve benim meblağ-ı mezbûr altmış kuruşa takâz, ol-dahî meblağ-i mezbûr mukâbelesinde mukâssa ve kabz ü kabûl edip bâ'de'l-yevm menzil-i mezkûrda kat'iiyen alâka ü medhalim yoktur, zevcem mezbûrenin menzil-i mezbûr ber vech i muharrer mülk-i mukâssası olmuştur, keyfe-mâ-yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikte gıbbe't-tasdîki'l-mu'teber mevlânâ-yı mezbûr

mahallinde ketb ü tahrîr ve me'an bahs olunan Muhzır İbrâhîm Çelebi ve Çukadar Ömer Beşe ile meclis-i şer'e gelip âlâ vuku'ihî inhâ ve takrîr etmeğin mâ-hüve'l-vâkiyye bi taleb ketb olundu. Fî'l-yevmî'l-âşir min Cemâziye'l-Evvel sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Osman Odabaşı ibn Mustafa, Yusuf ibn Ali Azebân (?) tâbi Halîl Ağa, İsmail Çelebi ibn Kara Mehmed ve gayruhümü'l hâzirûn.

Hüküm 2: Husûs-i âtiyü'z-zikr mahallinde istimâ' ve fazlı için bi'l-iltimâs savb-i şer' den nâibimiz Ahmed Efendi irsâl olunup ol-dahî Vidin Nâzırı düstûr-u mükerrem vezîr-i muhterem sa'âdetlü Osman Paşa hazretlerinin huzûrlarında akd olunan meclis-i şer'de Yanbolı sancağında vâki' Eski Cum'a kasabası sükkânından erbâb-i timardan ba'isü'l-vesîka Çerkone nâm karye sipâhîsi İbrâhîm Sipâhî ibn Hüseyin meclis-i ma'kûd-u mezbûrda Bostânî Hasan ibn Sinân mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip mezbûr Bostânî Hüseyin kasabayı mezbûr sükkânından olup dört-beş senedir kendi halinde durmayıp başına üç-dört nefer eşkıya cem' ve esnâ-yı tarîkde nice vak'a kat' ve nehb ü gâret-i emvâl eyleyip kirâren ve mirâren ahz ü habs ü te'dîb olunup yine bir türlü mütenebbih olmayıp bundan yine mezbûr refikleri gâ'ibün-'ani'l meclis kimesneler ile ber-vech-i tımar mutasarrıf olduğum karye-i mezbûre Çerkone'ye refikleri gelip ehl-i arzın ehl-i iyâline dest-i tatâvül ve mekân-ı füzûn mallarını ahz ve âher yerlere nakl ve fûrûht eyledikte karye-i mezbûr ahâlîsi taraflarından husûs-i mezbûra beni tevkîl-i şer'î ile da'vâya vekîl eylediklerinde ben dahî mezbûr Hüseyin ile mürâfa'a-i şer' olmak için taraf-ı şer'den defa'âtla da'vet-i şer' eylediğimde mezbûr bir türlü itâ'at-ı şer'-i şerîf eylemediğinden gayrı me'mûran Vidin'e gelir olduğumda karye-i mezbûra varup bir gece meks eylediğimde merkûm konağımı basıp üzerime tüfenk atıp katl eylemek üzere iken bir tarîk ile elinden halâs bulup merkûmdan bir türlü gerek kendim ve gerek karyem

ahâlîsi emîn olmayıp mutazarrır olmuşuzdur, mûceb-i şer'îsi icrâ olunmamak matlûbumdur dedikte gıbbe's-su'âl ve akîbü'l-inkâr müdde'î-i mezbûrdan sıdk-ı makâline mutâbık beyyine taleb olundukta udûl-i ahrâr-i ricâl-i Müslimîn'den ve Palanga sipâhîsi Es-Seyyîd Alî Sipâhî ibn Hüseyin ve karye-i mezbûre Çerkone kurbünde vâki' Medîne-i Şumnu kazasında Grebad nâhiyesinden Kestane nâm karye sükkânından Tarkovi kazasında Ebladne nâm tımara mutasarrıf Es-Seyyîd Hüseyin Sipâhî ibn Mehmed ve yine karye-i mezbûr Kestane sükkânından Hüseyin Anadolu Emin Es-Seyyîd Ali ve Sığırcık karyesinden Es-Seyyîd Ahmed Sipâhî ibn Ramazân ve Es-Seyyîd Ali Sipâhî ibn Osman ve Ramazân Sipâhî ibn Mehmed ve Keçel karyesinden Es-Seyyîd Ali Sipâhî ibn Şa'bân ve Halîl Sipâhî ibn Mehmed ve Gevik karyesinden Mustafa ibn Ali Sipâhî ve sâ'irleri meclis-i ma'kûd-i mezbûra li-ecli's-şehâde hâzirûn olup istişhad olunduklarında işbu Hüseyin bin Sinân üç-dört senedir ki civarımızda olan tarîke varıp ebnâ-yi sebîli katl ve nehb-i emvâl eylemek adet-i müstemirresidir, bundan böyle nice defa'âtle katl-i nüfûs eylediği üzere şühûd-u udûl ile sâbit olup bir tarîk ile firar eylemiştir, vech-i arzdan izâlesi lâzım sâ'î-bi'l fesâddır ve biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz ve şehâdet dahî ederiz deyu her biri bi'l muvâcehe edâ-yi şehâdet-i şer'îyye eylediklerinden bâ'de't-ta'dîl ve't tezkiye makbûlü's-şehâde olduklarını mevlânâ-yi mezbûr mahallinde ketb-ü tahrîr ve me'an bahs olunan Çukadar Halîl Beşe ile meclis-i şer'e gelip âlâ-vukû inhâ ü takrir etmeğin mucebince bu makulenin def'-i şerr için izâlesi emr-i veliyyü'l-emr ile katl-i meşru' olmağın mâ vaka'a bi't taleb ketb olundu. Fî yevmî's-sâdis aşer min Zilka'deti's-Şerîf sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Fahrü'l-Eşbâh Selâm Ağası İbrâhîm Ağa, Fahrü'l Emâsil Es-Seyyîd İsmâ'îl Ağa, Muhzır, Fahrü'l-Eşbâh Za'îm Mustafa

Ağa, Fahrü'l Emâcid Osman Ağa, Mîralay-i Niğbolu, Fahrü'l-Akrân
Mehmed Çavuş Ağa

Sayfa 10

Hüküm 1: Düstûr-i mûkerrem, müşîr-i müfahham, nizâmü'l
'âlem müdebbir-i umûrû'l-cumhûr bî-l fikri's-sâkıb, mütemmim-i
mehâmmü'l-enâm bi'r-re'y'i's-sâ'ib, mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l
ikbâl, müşeyyid-i erkânü's sa'âdet ve'l-iclâl, el-mahfûfün bi-sunûf-u
'avâtıfu'l-Melikü'l-a'lâ ber-vech-i arpalık hâlâ Niğbolu sancağına
mutasarrıf olup Vidin Muhâfızı olan Vezîr Osman Paşa -edâ mellâhü
Te'âlâ iclâlehû- ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-ikelâm Niğbolu ve kadıları -zîde
fazlühüm- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki, iftiharü-l
emâcid ve'l-ekârim mîr'âlem pâyesi olup Nemçe Şâhbenderi olan Ömer
dame mecdühû- südde-i sa'âdetime 'arz-i hâl gönderip Nemçe tarafından
yapağının revâcı olmakla tarafından ta'yîn eylediği adamlarının hudûda
karîb mahallerden bir mikdâr yapağı iştirâ' ve Nemçe tarafına nakline
mümâna'at olunmamak bâbında istid'â-yi inâyet etmeğın Roma
İmparatoru ile mün'akid olan sulh ü salâh ve dostluğa binâ'en dört bin
kantar yapağının iştirâ' ve nakline müsâ'ade-i hümâyûnum erzânî
kılınmakla sen ki vezîr-i müşarun ileyhsin, hudûda karîb olan mahallerde
bulunup bu tarafa götürülecek olmayan yapağılardan ancak bir def'a dört
bin kantar yapağının mûmâ ileyh tarafından ta'yîn eylediği kimesnelerin
akçeleriyle ve ashâbının hüsn-i rızâlarıyla iştirâ ve nakline mümâna'at
olunmayıp ama bu takrîb ile zikrolunan mikdârdan ziyâde veyâhûd bilâ
emr-i hümâyûn yapağı iştirâ ve nakl olunmak ihtimâlinden ziyâde ittikâ
olunmak bâbında fermân-i âlîşânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki; Vusûl
buldukta, bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan fermân-i
vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-i itâ'at-makrûnuyla âmil
olup hilâfından bî gayet ihtirâz ve ictinâb eylesin, şöyle bilesin,

alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fî evâhiri Cemâziye'l-Evvel sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Be-makam-i Kostantinîyyetü'l-Mahrûse

Hüküm 2: İnayetlü ve merhametlü biraderim paşa-yı celîlü'l kadr hazretlerinin huzûru izzet-mevfûrları suyuna mezîd ve i'zâz ü ikrâm der-i da'avât ı safîyât-ı merhamet-füzûn ve teslîmât-I vâfîyât-I mürüvvet nümûn ithâfindan sonra zamîr-i münîr-i hûrşîd-tenvîrlerine inhâ'-i muhlisâne budur ki, benim izzetli biraderim hazretleri bu tarafa getirilecek olmayıp hudûda karîb mahallerde bulunan yapağların ancak bir def'a dört bin kantar yapağının hâlen mîr-âlem pâyesi olup Nemçe şehrinde şâhbender olan Ömer Ağa tarafından ta'yîn eylediği kimesnelerin akçeleri ve ashâbının hüsn-ü rızâlarıyla iştirâ ve nakline mümâna'at olunmamak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîşân mûcibince mektub-u meveddet tahrîr ve ile irsâl olunmuştur. İn-şâ'e-Allâhü Te'âlâ vusûlünde mûcib-i emr-i âlî üzere amel ü hareket buyurup zikr olunan mikdârdan ziyâde veyâhûd bilâ-emr-i hümâyûn yapağı iştirâ ve nakl olunmağa ber-vech-i rızâ ve cevâz göstermeyesiz.

Bâkî hemîşe eyyâm-i izz ü sa'âdet ve kâmrân ve

Mine'l-mahlas İbrâhîm

Sayfa 11

Hüküm 1: Oldur ki, sedd-i sedîd-i tefur-i İslâmiyye'den Medîne-i Vidin ve tevâbi'âtı olan Rum ve Belgradcık Gorgoşokça menzilleri bi'l cümle Vidin Nezâreti re'âyâları uhdelerinde olup nâzırları ma'rifetleriyle bir müstakîm ve tâhirü'l-gınâ kimesneye tefvîz ve der'uhde olunmak resm-i mu'tâd olmağın işbu bin yüz kırk iki senesi Mart'ı ibtidâsından senesi tamâmına değin dört menzilden berren ve nehren umûr-u

mühimme-i şehriyârî ile mürûr ü ubûr eden ulaklara iktizâ eden kayık ve menzil bârgîrleri vermek şartıyla a'yân-ı beled ve re'âyâ-yı nezâret re'y ü ittifâklarıyla istîcâr olunan menzilci ücreti altı bin kuruş ve geçen sene tevzî' olunan akçeden bâ-hüccet-i şer'iyeden mümkün kalıp re'âyâ ve cümlelerin ma'lûmı olan bin beş-yüz kuruş ve vakt-i şitâda odun nakli için îcâr olunan sefînelere verilen yevmî sefâ'in ve ücreti perestoyka ve sığırlar için iştirâ olunan otluk ve iştirâ olunan odun bahâlarından müctemi sekiz yüz yirmi dokuz kuruş bi-hasebi'l-iktizâ' Abdî Beşe'den alınan kiremit ve kireç ve tuğla bahâları elli dört kuruş ve para husûsı çün fermân-ı âli ile gelen Tatar ağasına ikrâm olunan otuz kuruş ve iktizâ' edip bi'd-defa'ât tutulan tayka kiralari otuz sekiz kuruş ve re'âyâ husûsı çün Niş'e giden adama ücret ve Toruncu-zâde Ömer Ağa'ya harc-i râh kırk iki kuruş ve mîrî darı anbârî ta'mîri ve konakta ihrâk olunan mahrûkât kıymeti masârifî otuz kuruş ve karşı harbi tarafından gelen Nafotin Kapudan'a ve buğday için gelen (silik) me'kulat ve meşrûbâtları masârifî otuz iki kuruş ve yine bi'l-iktizâ aşağı giden ba'zı sefâyin için tutulan perestoyka ahırları ücret otuz altı kuruş ve derbend tathîri için gönderilen tüccârlara ücret ve mühimmât nakl eden arabalara ücret otuz üç kuruş ve ba'zı umûr-u vilâyet ve husûs-u memleket için taraf-ı Devlet i Âliyye'den âmed-şod eden mübâşirlere bi'd-defa'ât ikrâm beş-yüz yirmi kuruş ve ba'zı masârif-i cizyeden mücte'mi yetmiş dokuz kuruş ve knezler yediyle kızıl yumurtalarında ve sâ'ir vakitlerde ber-vech-i mu'tâd harc ü sarf olunan iki-yüz on iki kuruş ve kara knezleri akçe tevzî' için geldiklerinde harçlık verilen on beş kuruş ve ber-mu'tâd akçe câ'iz iki yüz altı kuruş ve Nâzır Ağa cânibine kezâlik ber-mu'tâd-ı kadîm ağalık kuruş kezâlik mu'tâd üzere harc-ı mahkeme iki-yüz kuruş-ki min-haysi'l mecmû menzil akçesi ile me'an yalnız on bin dört-yüz kuruşa bâliğ olduğu Vidin ve Erdeş re'âyâları ve sâ'ir beş aded mukâta'anın kâr-ı güzâr kocabaşları ve re'âyâ vekîlleri ma'rifetiyle muvacehe-i a'yân-ı bilâd hesâb ü kitâb olunup her birinin ma'lûmları ve makbûlleri olduktan

sonra Nâzır-ı Vidin umdetü'l-emâcid ve'l a'yân Alî Bey-zâde Yusuf Ağa'nın sarrâfı David Yahudi bi'l-vekâle harc ü sarf etmekle fi'l-cümle re'âyânın zimmetlerine her ne makûle lâzîmü'l-edâ vâcibü'l iktizâları olduğunu her biri bâ'de'l-i'tirâf ve ikrâr a'yân-ı vilâyet ve re'âyâ-yı gürûh-u memleket ittifâklarından sonra ahâlî'i kazaya raci olup bin yüz kırk iki senesi rûz-i Safer'inden sene-i âtiye rûz-i Safer'ine değin menzil i mezkûr için müstehak oldukları bir ücret-i in'âmât ile mîrîden mevzû' olunan ma'lûmü'l mikdâr bârgîrlerin ücretlerini nâzırları mûmâ ileyh Yusuf Ağa'ya sekiz kuruş deynleri mukâbelesinde takâs, ol-dahî mukâsa ve kabûl eyleyip meblağ-ı mezbûrdan on bin dört-yüz kuruştan sekiz yüz kuruş aşağı varıldıkta bâkî kalan dokuz bin altı-yüz kuruş kezâlik re'y ü ittifâktan ittihâdları üzere muvâcehesinde Nefs-i Varoş ve mukâta'at-i sâ'ireleri tevzî' ü taksîm li-ecli't-tahsîl nâzır-ı mûmâ ileyh yedine cümlelerin ma'rifetiyle savb-i şer' den verilen defterdir ki ber-vech-i âtî zikrolunur. Fî gurreti Zilhiccetî's-Şerîf sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Hisse-i mukâta'a-i Polmiye 3170 kuruş, Hisse-i mukâta'a-i Timok 2545 kuruş, Hisse-i mukâta'a-i Belgradcık 995 kuruş, Hisse-i mukâta'a-i Sahrâ 1695 kuruş, Hisse-i mukâta'a Kiryon 680 kuruş, Hisse-i Varoş 515 kuruş.

Sayfa 12

Hüküm 1: Fî'l-asl mahrûse-i Bosnasarâyı mütemekkinlerinden olup ticâret tarîki üzere Medîne-i Vidin'de İbrâhîm Ağa Hanı'nda müsâfîren mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan Pavele veled-i Farozced nâm zimmînin usûbet-i nesebiyye cihetinden bâ-hüccet-i şer'iyye hasran vârisi olan Luka veled-i Savel veled-i Gorzicid nâm zimmî Medîne-i Vidin'de meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medîne-i mezbûr sükkânından olup hâlik-i merkûm Pavele zimmî ile beynlerinde ahz ü i'tâ

vâki‘ olan işbu sâhibü’l-kitâb fahrü’l-akrân El-Hâc Alî Ağa ibn Abdullah nâm kimesne mahzarında bi’l-verâse ikrâr-i tâmm ve takrîr-i kelâm edip mezbûr El-Hâc Alî Ağa mûrisim hâlik-i mesfûr Pavele zimmîden târîh-i kitâbdan bir sene mukaddem beynlerinde vasıf ve zirâ‘ı ma‘lûm bin kuruşluk çuka iştirâ eyleyip bahâsı olan meblağ-ı mezbûr için yedine memhûr deyn temessükü verilmekle hâlen verâsetim hasebiyle sâlifü’z zikr bin kuruşu mezbûr El-Hâc Alî Ağa yedinden bi’t-tamâm ahz ü kabz edip ve kendüye temessükü eylediğimden sonra meblağ-ı mezbûrdan ma‘adâ âmm hâlik-i mesfûr Pavele hopar iştirâsı-çün mezbûr El-Hâc Alî Ağa yediyle balıkçılara bin yetmiş kuruş tevzî‘ ü taksîm olunmakla beher kantarı on dört kuruş üç rub‘a ancak elli yedi buçuk kantar aynı hobar ile iki yüz yirmi iki kuruş an-nakd bana def‘ ü teslîm edip ben-dahî meblağ-ı merkûm ile ol-mikdâr hobarı mezbûr El-Hâc Alî Ağa yedinden bi’l verâse ahz ü kabz eylemiş-idim. Mârrü’z-zikr gerek çuka bahâsı meblağ-ı mezbûr bin kuruş ve gerek hobar akçesi bin yetmiş kuruş-ki min haysi’l mecmû‘ iki bin yetmiş kuruştan mezbûr El-Hâc Alî Ağa yedinde ve zimmetinde bir akçe ve bir habbe bâkî alacağım kalmayıp husûs-i mezbûra müte‘allıka ve da‘vâdan mezbûr El-Hâc Alî Ağa’nın zimmetini ibrâ’-i âmm-i râfî‘u’l-hisân ile ibrâ ü iskât eyledim. Bâ’de’l-yevm meblağ-ı mezbûr iki bin yetmiş kuruşa müte‘allıka benden veya vekîlimden da‘vâ sudûr ü zuhûr ederse lede’l-hukkâmi’l kirâm makbûle ve mesmû‘a olunmasın dedikte gibbe’t-tasdîki’ş-şer‘î mâ vaka‘a bi’t taleb ketb olundu. Fî’l-yevmi’l-hâdî aşer min Şevvâli’l-Mükerrem sene isnâ ve erba‘în ve mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl: Fahrü’l-Eşbâh El-Hâc Mahmud Ağa, Fahrü’l-Kuzât Abdûlbaki Efendi, Fahrü’l-Eşbâh Mehmed Efendi, Fahrü’l-Akrân Kösê Hâcî Mustafa Ağa, Köklü Kâtibi Hüseyin Efendi, Alemdâr Hâcî Hasan Ağa-15, Hâncı Alî Bey, Sefî Alî Beşe-76, Alî Beşe ibn Şa‘bân an kasaba i Koca, İbrâhîm Ağa kasaba-i Tertin ve gayrühüm mine’l-huzzâr

Hüküm 2: Medîne-i Vidin’de derûn-i kal’ada bundan akdem fevt olan Sâkine binti Muharrem nâm hâtûnu verâseti zevce-i metrûkesi Alî ibn Ahmed ve li-ebeveyn kızkarındaşı kızı Fâtıma’ya münhasıra olduğu lede’ş-şer‘ zâhir ü mütehakkık olduktan sonra bi’t-taleb tahrîr ve Sûk-i Sultânî’de fûrûht olunan muhallefât defteridir ki ber-vech-i âfî zıkr olunur. Fî’l-yevmi’r-râbi‘ min şehri Cemâziye’l-Evvel sene isnâ ve erba‘în ve mi’e ve elf.

Tablo 1.Sakine Binti Muharrem’e Ait Tereke Defteri

Köhne ferace 1 para 15	Bez zira’ 10 para 30	Def’a bez zira’ 20 para 80	Yastık 3 para 23	Köhne sâde 1 para 4
Çarşab 1 para 20	Köhne yorgan 1 para 2	Sandık 1 para 7	Minder 1 para 2	Köhne kebe parçası 2 para 2
Köhne bakır 1 me’a kapak 1 para 20	Köhne kapama 1 para 40	Alaca entari 1 para 30	Bogasi entari 1 para 50	İnek 1 para 80
Mihr-i mü’eccel para 4	Cem’an yekûn kuruş 803	Minhâ’l- ihracât techîz ve tekfîn para 225	Resm-i kısmet kuruş 40	Katîbîyye çukadâriye para 13
Huddamiyye para 15	İhzâriye para 7	Dellâliye para 8	Yekûnü’l ihracât para 308	Sahhu-l bâkî li’t- taksîmi beyne’l- verese para 505
Hisse-i zevcü’l- mezbûr para 247,5	Hisse-i li ebeveyn kız karındaşı kızı Fâtıma para 247,5	Kayd şud		

Sayfa 13

Hüküm 1: Fî'l-asl Vilâyet-i Rumeli'nde Bosna nevâhîyesinden Velisoka nâm karye ahâlîsinden olup Medîne-i Vidin'de hâric-i kal'adan Mustafa Paşa mahallesinde bundan akdem fevt olan Mutak Mehmed Beşe ibn Abdullah'ın zâhirde vâris-i ma'rûf-ü ma'rûfesi olmakla terekesi Beytü'l-Mâle â'id olmağın medîne-i mezbûrede Yeniçeri Beytü'l-Mâlcisi işbu bâ'isü'd-defter Abdullah Ağa ma'rifetiyle tahrîr ve Sûk-i Sultânî'de fûrûht olunan muhallefât defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Tahrîren fî yevmi's-sânî ve'l-'işrin min Saferi'l-Hayr sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 2. Mehmed Beşe İbn Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Kara kılıç 1 para 15	Kazân kıyye 5 para 36	Kıl kıyye 33 para 6,5	Zâhirde nukûd para 115	Cem'an yekûn para 233
Minhâ'l- ihracât techîz ve tekfîn para 120	Resm-i ağa para 40	Ücret-i çukadâr ağa para 20	Ücret-i kitâbet para 15	Çukadâriyy e me'a İhzâriye para 15
Huddamiyy e para 25	Yekûnü'l- ihracât para 235	Lâ yebkâ şey'ün mine't- tereke		

Hüküm 2: Fî'l-asl Vilâyet-i Anadolu'da Mahrûse-i Diyârbekir'de olup ticâret tariki ile kasaba-i Kili'den Medîne-i Vidin'e gelip ba'dehû Niş'e gidip ondan dahî avdet edip hayâtı ve memâtı ma'lûm olan otuz altı bölük yoldaşlarından Es-Seyyid Abdülkadir Beşe ibn nâm kimesnenin terekesinden olmak üzere Medîne-i Vidin'de Karaman kahveci altmış dört cemâ'at yoldaşlarından Ahmed Beşe'nin takriri üzere Medîne-i Vidin'de yeniçeri malı ahz ü kabzına me'mûr olan bâ'isü'd-defter fahrû'l-emâsil Çorbacı Abdullah Ağa'nın yedine teslîm ve ba'dehû Sûk-i

Sultânî’de ba‘de’l-müzâyede fûrûht olunan kaba duhân defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî yevmi’s-sadis ve’l-‘işrîn min şehri Rebî‘ilâhîr sene isneyn ve erba‘în ve mi’e ve elf.

Kaba duhân kuruş 564, ba‘de’l-müzâyede beher kıyyesi on üçer akçeye fûrûht olunmuştur, yekûn 7098.

Tablo 3. Es-Seyyid Abdülkadir Beşe’ye Ait Duhan Defteri

Meblağ-i mezbûr karamanlar Ahmed Beşe’ye verilen kuruş 1600	Duhan için mahzen kirası kuruş 120	Dellâliye kuruş 133	Kantarcıya ücret kuruş 30	Ücret-i araba kuruş 30
Resm-i Hazret-i Serturna Muhâfız-ı Vidin kuruş 1200	Ücret-i lâ-mu‘ayyen-i beytü’l-mal mezbûr kuruş 240	Çukadâriyye kuruş 95	Harc-i defter ve resm-i âdî kuruş 400	Ücret-i kitâbet kuruş 80
Çukadâriye kuruş 80	Hidmat ve İhzâriye kuruş 90	Yekûn kuruş 4098	Meblağ-ı mezbûrdan yed-i emin ağa-yı mezbûrda bâkî kuruş 3000	3000 akçesi ağa-yı mezbûrda kalmıştır

Sayfa 14

Hüküm 1: Medîne-i Vidin’de hâric-i kal’ada Arabacıbaşı Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Yirmi Beş Sekbânlar’ın mütekâ’id yoldaşlarından Ahmed Beşe ibn Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi binti Abdullah nâm hâtûndan gayri zâhirde vâris-i maruf-u ma‘rûfesi olmamakla sülûs-ü rub‘u Beytü’l-Mâle â’id olmağın Medîne-i mezbûrda Yeniçeri Beytü’l-Mâlcisi fahrû’l-eşbâh Abdullah Ağa ma‘rifetiyle tahrîr Sûk-i Sultânî’de fûrûht olunan

muhallefât defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Fî yevmi'l-hâdî aşer min şehri Rebî'i'l-Evvel sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf

Tablo 4. Es-Seyyid Abdülkadir Beşe'ye Ait Duhan Defteri

Mahalle-i mezbûrede mülk menzil kuruş 11,5	Kara kılıç 1 kuruş 2	Odun bir mikdâr kuruş 2	Tabanca 1 para 20	Köhne kavuk 2 para 12
Cüzdan 1 para 10	Köhne astar 2 para 20	Sandık 1 para 10	Köhne kebe 2 para 30	Köhne derne me'a küllük 1 para 30
Palaska 1 me'a vezene 1 para 11	Köhne aba şalvar 1 para 8	Köhne zıbın 1 para 12	Köhne alaca entari 1 para 6	Köhne mâ'î dizlik 1 para 20
Bakraç 1 para 60	İplik çuka 1 para 10 4	Kalpak 1 para 3	Tüfeng tiftik kuşak 1 para 20	Cem'an yekûn kuruş 22,5
Minhâ'l-ihracât techîz ve tekfîn kuruş 5	Mihr-i mü'eccel 3000	Âlâ tarîki't-tabh kuruş 2200 (...)	Resm-i âdî kuruş 1,5	Çukadâr Ağa kuruş 1
Ücret-i kitâbet para 20	Dellâliye para 15	Resm-i Beytü'l-Mâl kuruş 3,5	Lâ yebkâ şey'ün mine't-tereke	Kayd şud.

Hüküm 2: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin'de hâric i kal'ada Mustafa Paşa Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan on beş cemâ'at yoldaşlarından Hasan Beşe ibn Salih nâm kimesnenin verâseti zevce-i menkûha-i metrukesi Ümmühan binti Sun'ullâh ile sulbiye kebîre kızları Â'îşe ve Hadîce ve sulbiye sagîre kızı Rukiyye'ye münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir ü mütehakkık olduktan sonra bi't-taleb tahrîr ve Sûk-i Sultânî'de bi'l-muvâcehe fûrûht olunan muhallefât defteridir ki ber-vech-i âtî zikrolunur. Fî yevmi'l-hâmis min Cemâziye'l-Evvel sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 5. Es-Seyyid Abdülkadir Beşe'ye Ait Duhan Defteri

Mahalle-i mezbûrede mülk menzil bi'l-cümle tevâbi' ü levâhık kuruş 180	Zâhirde nukûd kuruş 50	Kara kılıç 1 para 80	Filinta 1 para 140	Şalvar 1 para 53
Palaska 1 para 6	Aba şalvar 1 para 55	Dolama 1 para 50	Mintan 1 para 25	Kuşak 1 para 16
Köhne kebe 1 para 7	Def'a kebe 1 para 46	Kaltak 1 para 30	Kubur 1 para 10	Köhne yastık 2 para 22
Def'a kebe 1 para 20	Bakır güğüm 1 para 65	Kazgan 1 para 230	Bakraç 1 para 60	Bakır tepsi 1 para 47
Tencere 1 para 33	Astar 1 para 2	Sahan 1 para 18	Kırmızı mintan 1 para 30	Şem'dân 1 para 12
Def'a bakraç 1 para 80	Taba 1 me'a kapak para 51	Maşa 1 para 3	Temur taba 1 para 8	Köhne çadır 1 para 80
Köhne çerki 1 para 20	Garar 8 para 35	Köhne cibinlik 1 para 4	Aba çakşır 1 para 7	Matara 1 para 3
Kantar 1 para 80	Şinik temur bir mikdâr 1 para 15	Saçayak 1 para 14	Yerankı 1 para 35	Def'a şinik 1 me'a temur bir mikdâr 1 para 30
Kutu 1 me'a temur bir mikdâr 1 para 9	Ağaç tekne 2 para 6	Camlı fener 1 kuruş 10	Ağaç kürek 2 para 3	Köhne kapak 1 para 2
Tüfenk namlı 1 para 7	Balta 1 para 3	Aba şalvar 1 para 2	Küp 2 para 4	Çizme çift 1 para 11
Benur çakşır 1 para 1	Tırpan 1 para 3	Def'a köhne yastık 1 para 5	Ağaç tepsi 1 para 4	Gümüş çubuk 1 para 10
Mest çift 1 para 4	Ağaç tekne 1 para 4	Def'a balta 1 para 3	Def'a saç ayak 1 para gümüşlük çift para 10	Alaca kilim 1 para 80
Emir ve zalibesi 1 para 20	Yelken 1 para 320	Minder 1 me'a hırka 1 para 15	Beledi döşek 1 para 80	Beledi yastık 2 para 60

Tablo 5. Devamı

Keçe 1 para 4	Leğen 1 me'a ibrik 1 me'a tepsi 1 para 160	Sahan 2 tencere 1 me'a lengir 2 para 80	Def'a sahan 2 tencere 1 tas 1 sini 1 para 160	Kahve ibrik 1 para 5
Bakır fener 1 para 34	Beyaz sâde 1 para 15	El değirmeni 1 para 50	Münkâl me'a temur 1 para 5	Fıçı me'a erzen bir mikdâr 1 para 2
Def'a fıçı 1 para 10	Hinta saydı 1 para 10	Elek 1 para 5	Def'a fıçı 3 me'a erzen bir mikdâr para 20	Def'a fıçı 2 me'a dekik bir mikdâr ekşi lahana para 160
Def'a fıçı me'a köpük bir mikdâr 2 para 6	Def'a fıçı 1 para 4	Yün bir mikdâr para 15 dolama garar	Yağ şişe me'a cesir 1 para 3	Def'a kadifi 1 para 3
Def'a sacayak 1 me'a temur 1 para 8	Bardak 1 para 10	Bakır keçe 1 para 20	Köhne hurda temur çift 40 para 80	Def'a hurda bir mikdâr para 28
Kıl ve kebe 1 me'a kahve 1 para 10	Dibek 1 me'a kantar 1 para 44	Tahta afize 19 para 80	Sirke ma'a fıçı 1 para 40	Mizan vezene 1 para 19
Def'a bardak 1 para 5	Külan 1 me'a şişe 1 para 5	Külenk 1 ve şinik 1 para 15	Meşin 1 para 1	Ağaç terazi me'a kürek 1 para 5
Def'a kürek 4 para 4	Akça tahtası 1 me'a su tası 1 para 6	Çarık garar 1 para 38	Tabanca 1 para 13	Köhne piştov çift 1 para 45
Def'a filinta 1 para 36	Eflamorapi bir mikdâr para 24	Revgan-i sâde kıyye 57 para 380	Def'a bardak çift 176 para 117	Köhne Tuna kenarında dükkân 1 para 97
Keten kıyye 16 para 150	Tuz kıyye 10790 kuruş 114	Def'a keten kıyye 564 kuruş 131	Tuna borazami me'a âlât kuruş 170	Müteveffa-yı mezbûrun tuz müşterisi olan Osman Beşe'nin zimmetinde zuhur eden tuz akçesidir

Tablo 5. Devamı

Cem'an yekûn kuruş 793	Teçhiz ve tekfin ber muceb-i vasiyyet kuruş 28 Mihr-i mü'eccel ber-muceb-i vasiyyet kuruş 8 para 13	Deyn-i bahâ bir keten ber- muceb-i vasiyyet kuruş 108	Resm-i kısmet kuruş 20,5	Harc-ı hüccet vasiyyet kuruş 2,5
Kalemiyye kuruş 3	Çukadâriyye kuruş 2	Huddâmiyye kuruş 5	İhzâriye kuruş 1,5	Dellâliye kuruş 12,5
Yekûnü'l- ihracât kuruş 191	Sahhü'l-bâkî li-t taksimi beyne'l- verese kuruş 6020	Hisse-i ez- zevci'l- mezbûr kuruş 75 meblağ 35	Hisse-i ibn-i mezbûr kuruş 175 meblağ 68	Hisse-i binti'l- mezbûre kuruş 175 meblağ 68
Hisse-i binti'l- mezbûre kuruş 175 meblağ 68	Kesr-i bâkî 1			

Sayfa 16

Hüküm 1: Medîne-i Vidin'de hâric-i kal'ada Abacılar mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Hasan bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Rabi'a binti Piri nâm hâtûndan gayrı vâris-i ma'rûf-u ma'rûfesi olmamak zu'muyla sülüs-ü rub'a Beytû'l-Mâle â'iddir deyu Medîne-i mezbûre nâzırı umdetü'l-emâcid re'âyâ Alî Bey-zâde Yusuf Ağa'nın Derviş ve Mustafa ve Çukadar Ahmed talebleriyle tahrîr olunduktan sonra (kesik) binti nâm hâtûna müfrez mâline vâris olduğu ba'de'd-sübût mezbûrun zevci Alî (kesik) zevcesi vekîli diğer Alî Odabaşı muvâcehesinde fûrûht olunan muhallelfat

defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Fî yevmi's-sânî ve'l-îşrîn min Cemâziye'l-Âhir sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 6. Hasan bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Mahalle-i mezbûrda mülk-i menzîl 1 meblağ 3640	Bakraç 1 kuruş 120	Temur taba 1 kuruş 120	Sahan 3 kuruş 90	Şem'dân 1 kuruş 21
Bakır sini 1 kuruş 30	Köhne kürek 1 kuruş 150	Köhne kılıç 1 kuruş 90	Yastık 3 kuruş 90	Beyaz entari 1 kuruş 138
Köhne yorgan 74	Döşek 1 kuruş 150	Köhne kilim 1 kuruş 60	Köhne hırka 1 kuruş 30	Köhne yağmurluk 1 me'a şinik 1 kuruş 17
Tezgah me'a alet 1 kuruş 60	Çan 2 kuruş 30	Köhne sini 1 kuruş 210	İpek 1 me'a taba kuruş 55	Mısır bugday me'a şinik 4 kuruş 18
Bârgîr 1 me'a araba 1 me'a alet kuruş 450	Balta 1 meblağ 18	Cem'an yekûn kuruş 5142	Minhâ'l- ihrâcât - Techîz ve tekfîn 540	Mihr-i mü'eccel ber-mûceb-i vasiyyet kuruş 1000
Deyn-i müsbet-i Yusuf Beşe 630	Deyn-i müsbet-i Alî odabaşı kuruş 360	Deyn-i müsbet-i Abdullah Çelebi kuruş 120	Deyn-i müsbet-i Monla Alî kuruş 180	Deyn-i müsbet-i Osman Ağa kuruş 150
Deyn-i müsbet-i bakkâl Mehmed Beşe kuruş 30	Deyn-i Habib Çelebi (kesik)	Deyn-i müsbet-i David oğlu Yahudi ber-mûceb-i vasiyyet kuruş 540	Resm-i kısmeti kuruş 300	Kalemiye çukadâriye kuruş 25
Huddâmiyye kuruş 110	(kesik)	Dellâliye kuruş 100	Resm-i imamet bi'l-terakki kuruş 270	Yekûnü'l- ihrâcât kuruş 4970
Sahhü'l-bâkî li-t taksîmi beyne'l-verese meblağ 82	Hisse-i zevc kuruş 20	Hisse-i mezbûr hatûn 62		

Sayfa 17

Hüküm 1: Fî'l-asl Vilâyet-i Rumelin'de Mahrûse-i Bosnasarayı'ndan olup Vidin sükkanından olmakla medîne-i mezbûrede Alacatekye Mahallesi sâkinlerinden Ebubekir Ağa'nın hanesinde bundan akdem fevt olan Kırk Dokuz Bölük yoldaşlarından Mustafa Beşe ibn Abdullah'ın zâhirde vâris-i ma'rûf-ü ma'rûfesi olmakla terekesi Beytü'l Mâle â'id olmağın medîne-i mezbûrede Yeniçeri Beytü'l-Mâlcisi fahrü'l eşbâh Abdullah Ağa ma'rifetiyle tahrîr ve Sûk-i Sultânî'de fûrûht olunan muhallefât defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Fî'l yevmi'l-ışrin min Cemâziye'l-Âhir sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 7. Mustafa Beşe ibn Abdullah’a Ait Tereke Defteri

Kara kılıç 1 meblağ 440	Filinta 1 me‘a mermi 1 köhne meblağ 200	Köhne piştov 1 meblağ 60	Palaska 1 meblağ 80	Çapa 3 meblağ 60
Zırh meblağ 60	Lengir 2 meblağ 60	Tüfenk 1 meblağ 90	Köhne fes 1 meblağ 6	Aba şalvar 1 meblağ 40
Köhne entari 1 meblağ 80	Köhne yelek 1 meblağ 30	Köhne gömlük 1 meblağ 20	Mintan kürek 1 meblağ 60	Koçok kürk 1 meblağ 27
Fıçı ma‘a su 1 meblağ 15	Koham bir mikdâr meblağ 15	Bulgur torba 1 meblağ 10	Soğan bir mikdâr 1 meblağ 6	Bilâ-zâde bağ, çaryek 2 meblağ 2160
Müteveffa-yı mezburun Osman Beşe ile iştirâk olan eşyâdır ki ber-vech-i âtî zikrolunur	Armut kurusu bir mikdâr meblağ 48	Üzüm turşusu meblağ 72	Buğday Mısır şinik 6 meblağ 42	Bârgîr 1 me‘a araba meblağ 960
Cem‘an yekûn meblağ 4080	Minhâ‘l- ihracât techîz ve tekfîn 600	Resm-i öşr bâ meblağ 30	Deyn-i müsbet-i Ebubekir Beşe meblağ 36	Resm-i âdî meblağ 300
Kalemiye çukadâriyye meblağ 45	Huddâmiye meblağ 90	İhzâriye meblağ 15	Resm-i ağa meblağ 360	Ücret-i çukadâr ağa meblağ 120
Ücret-i Beytû‘l-Mâl Abdullah Ağa meblağ 240	Ücret-i bayraktar meblağ 60	Dellâliye 45	Yekûnü‘l- ihracât meblağ 1941	Sahhül- bâkî meblağ 2139
Ba‘de‘l-edâ zuhûr-i deyn meblağ 90	2139 0090 2049	Deynden sonra Beytû‘l-Mâl ağaya teslîm olunan 2049	An Emin beytül mal Abdullah Ağa	

Sayfa 18

Hüküm 1: Medîne-i Vidin’de hâric-i kal’ada Mustafa Paşa Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Ahmed bin Abdullah’ın vâris-i ma’rûf-ü ma’rûfesi olmamakla terekesi Beytû’l-Mâle â’id ve râci’ olmağın medîne-i mezbûr Beytû’l-Mâlcisi Alî Bey-zâde Yusuf Ağa’nın vârisi validesi Mustafa ve Çukadarı Ahmed talebiyle tahrîr ve Sûk-i Sultânî’de fûrûht olunan muhallefât defteridir ki ber-vech i âtî zikrolunur. Hurrire fî yevmi’s-sânî min Recebi’l-Mücerreb sene isneyn ve erba’în ve mi’e ve elf.

Tablo 8. Ahmed bin Abdullah’a Ait Tereke Defteri

Köhne kapama 1 para 60	Aba şalvar 1 para 18	Katır 1 me’a kancık 1 para 20	Def’a köhne şalvar 1 para 3	Balsasa 1 para 6
Köhne kürek 1 para 10	Köhne kalpak 1 para 3	Koçak kürek para 4 defa köhne kancık 1 para 6	Köhne yorgan 1 para 6	Parça makrube 2 para 2
Nukûd para 7	Çerke parçası 2 para 3	Alaca entari 1 para 10	Cem’an yekûn para 163	Minhâ’l- ihrâcât techîz ve tekfîn para 92
Resm-i âdî para 8	Resm-i emin Ağa para 6	Katibiyye para 5	Çukadâriyye para 5	İhzâriyye para 5
Çukadar emin para 10	Ücret-i voyvoda para 8	Dellâliye para 4	Yekûnü’l- ihrâcât para 153	Sahhü’l-bâkî an zimmet ağayı Beytû’l-Mâl para 10

Hüküm 2: Fî'l-asl Vilâyet-i Anadolu'da Kastamonu'dan olup Vidin sükkanından olmamakla medîne-i mezbûrda vâki' Arnavut El-Hâc Alî Ağa'nın hanında sâkin iken bundan akdem fevt olan On İki bölük yoldaşlarından Etmekçi Hüseyin Beşe ibn Abdullah'ın vârisi ma'rûf-u ma'rûfesi olmamakla terekesi Beytü'l-Mâle â'id olmağın medîne-i mezbûrda Yeniçeri Beytü'l-Mâlcisi fahrü'l eşbâh Abdullah Ağa ma'rifetiyle tahrîr ve Sûk-i Sultânî'de ba'de'l-müzâyede fûrûht olunan muhallefât defteridir ki ber-vech-i âtî zıkr olunur. Fî'l-yevmi's sâmin min şehri Cemâziye'l-Evvel sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 9. Etmekçi Hüseyin Beşe ibn Abdullah’a Ait Tereke Defteri

Hançer 1 meblağ 120	Puşi 1 meblağ 840	Çuka şalvar 1 meblağ 840	Çuka kürek 1 meblağ 429	Def’a meblağ 1 meblağ 1800
Cübbe kürk 1 meblağ 369	Sarık 1 me’a fes 1 meblağ 319	Beyaz aba yağmurluk 1 meblağ 123	Kavuk 1 meblağ 48	Kara kılıç meblağ 300
Def’a kara kılıç 1 meblağ 420	Taba me’a kayık 1 meblağ 105	Sahan 1 meblağ 30	Palaska 2 meblağ 60	Kaltak 1 me’a alet 1 meblağ 240
Köhne ihram 1 meblağ 21	Karisoltar 1 meblağ 135	Köhne leğen 1 meblağ 54	Alaca (kesik)	Kebe 1 meblağ 90
Def’a kebe 1 meblağ 72	Def’a kebe 1 meblağ 150	Köhne makrobe 3 meblağ 15	Def’a köhne kebe 1 me’a yastık 1 meblağ 30	Köhne çul 1 meblağ 24
Mai dizlik 1 meblağ 165	Sarık şalvar 1 meblağ 240	Cübbe küçük kürk 1 meblağ 180	Sofa mintan 1 meblağ 330	Köhne beyaz meblağ 1 meblağ 30
Kuşak 1 meblağ 307	Köhne bakır rüşum 1 meblağ 12	Köhne sarık 1 meblağ 6	Köhne don 2 meblağ 15	Gömlek 1 meblağ 75
Def’a gömlek 1 meblağ 15	Tulum 1 meblağ 120	Softolı asel bir mikdâr 6	Havan 1 meblağ 6	Şişe 3 meblağ 15
Şinik 1 meblağ 3	Şem’dân me’a iskemle 1 meblağ 90	Meşin 1 meblağ 24	Köhne pişto 1 meblağ 200	Kara papas kılıç 1 meblağ 2400
Sim sâ’at 1 meblağ 180	Yafa kürek 1 meblağ 840	Defa fener 1 meblağ 105	Leğen 1 ibrik 1 meblağ 180	Mecid yorgan 2 meblağ 340
Hilal-i raht 1 meblağ 240	Köhne ihram 1 meblağ 30	Def’a köhne ihram 1 meblağ 30	Def’a köhne kebe 2 meblağ 200	Def’a kebe 1 meblağ 90
Beledi yastık 5 meblağ 480	Beyaz entari 1 me’a zıbın 1 meblağ 30	Köhne sandık 1 meblağ 15	Def’a gömlek 1 meblağ 90	Köhne minder 1 meblağ 35

Tablo 9. Devamı

Zâhirde nukûd meblağ 4930	25 cemâ'at yoldaşlarından küçük Mahmud Beşe zimmetinde 2280	25 cemâ'ati yoldaşlarındaki esirci Mustafa Beşe zimmetinde halak bahâsından meblağ 9000	Niğbolu'da Mustafa Beşe zimmetinde meblağ 3600	Yerköyde kara Mehmed Beşe zimmetinde meblağ 3120
Sonradan zuhûr eden nukûd meblağ 20880	Cem'an yekûn meblağ 57776	Minhâ'l- ihrâcât techîz ve tekfîn 1200	Deyn-i müsbet-i odabaşı 6900	Deyn-i müsbet-i El-Hâc Ahmed 2520
Ücret-i lahm şark-i berayı 2660	Resm-i Ağa meblağ 5847	Çukadâr Ağa 300	Ücreti Beytû'l-Mâl Abdullah Ağa 1800	Resm-i kısmeti âdî 1740
Ücreti kitâbet 500	Çukadâriye 250	Huddâmiye 860	İhzâriye 120	Dellâliye 315
Yekûnû'l- ihrâcât 25012	Sahhü'l-bâkî 32764 – An Beytû'l-Mâl Abdullah Ağa	Ba'dehû zuhûr eden deyni Vaço Yahudi'den 9 kuruş 5 para	Ba'dehû zuhûr eden deyn 100 para	

Sayfa 19

Hüküm 1: Medîne-i Vidin'de hâric-i kal'ada İnadiye Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Cerrah Mehmed Çelebi ibn Abdullah'ın vereseti zevce-i menkûha-i metrûkesi A'îşe binti Ahmed ile sulbiye kebîr oğlu Yusuf ve sulbiye sagîr oğlu Hüseyin'e münhasıra olduğu lede's-şer zâhir ü mütehakkık olduktan sonra beyne'l-verese tevzî' ü taksîm olunan muhallefât defteridir ki ber-vech-i âtî zikrolunur. Fî'l-yevmi's-sâmin min cemâziye-l âhir sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 10. Cerrah Mehmed Çelebi ibn Abdullah’a Ait Tereke Defteri

İkiz me‘a düve 1 meblâğ 33	Buzağı re’s 1 meblâğ 230	Kısrak 1 me‘a kaltak 1 meblâğ 700	Balta me‘a heybe 1 meblâğ 18	Sahan 1 me‘a ibrik 1 meblâğ 180
Döşek 1 me‘a yorgan 1 meblâğ 230	Mahalle-i mezbûrede mülkü menzil meblâğ 1080	Cem‘an yekûn meblâğ 2848	Minhâ‘l- ihracât techîz ve tekfîn meblâğ 360	Mihr-i mü‘eccel meblâğ 1000
Deyn-i müsbet-i Ramazan Beşe meblâğ 180	Deyn-i müsbet-i Mustafa Çelebi meblâğ 240	Deyn-i müsbet İbrahim Beşe 480	Deyn-i müsbet-i Dellâl İbrâhîm Beşe 90	Deyn-i müsbet-i Şişman Yahudi 220
Resm-i kısmet 80	Kalemiyye çukadâriye 20	Huddâmiye 30	İhzâriyye 10	Dellâliye 20
Yekûnü‘l- ihracât meblâğ 2840	Sahhü‘l-bâkî li’t taksîmi beyne‘l- verese meblâğ 8	Hisse-i zevc meblâğ 2	Hisse-i ibn-i mezbûr meblâğ 3	Hisse-i ibn- i mezbûr Hüseyin meblâğ 3

Sayfa 20

Hüküm 1: Dârü‘l-cihâd ve‘l-mücâhidîn Medîne-i Vidin’de Süleyman Çavuş mahallesinde sâkin olup zatı ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe olan Rabi’a binti Kara El-Hâc Halîl Ağa nâm hâtûn meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde Kirelom Palangası sükkânından On Dokuz Cemâ’at yoldaşlarından işbu sâhibü‘l-kitâb El Hâc İsmâ‘îl Beşe ibn Mehmed mahzarında ikrâr-i tâmm ve takrîr-i kelâm edip mezbûr El-Hâc İsmâ‘îl Beşe bundan akdem zevcem olmakla ba nam mezbûr fevt oldukça terekesinden hisse-i irsiyeme isâbet ü intikâl eden beş-yüz kuruşluk malûmü‘l-kıyye ve‘l-‘aded kahve ve sarık ve kutn ve mâl-ı mevrûsu kendi üzerine alıp ahz ü kabz ve fûrûht ve semenlerini kendi masârifine sarfla istihlâk eyledikten sonra karındaşım müteveffa Hammâl Mehmed Ağa’dan dahî hisse-i irsiyem olan altmış sekiz kuruşu dahî kendisi ahz ü

kabz edip ciheteyn-i mezkûreteynden min haysi'l-mecmû' zimmetinde bana beş-yüz altmış sekiz kuruş deynini kable'l-edâ beni tatlık eyleyip zimmetinde mütekarrir ve ma'kûdün-'aleyh elli kuruş mihr-i mü'eccelim ve nafakayı iddet-i mu'ayyene-i ma'lûmem için beş kuruş ve meblağ ı mezbûrdan dahî yüz otuz beş kuruş hakkımı palanga-i mezbûrda şuhûd mahzarında yedine def' ü teslîm eyleyip meblağ-i mezbûrdan bâkî dört yüz otuz üç kuruş hakkımı ve mihr-i mu'accel eşyâlar ve Vidin Muhâfızı düstûr-u mükerrem vezîr-i muhterem hazretleri huzûrlarında ma'kûd olan meclis-i şer'le mezbûrdan taleb ü da'vâ eylediğimde ol-dahî meblağ-ı bâkî ve mihr-i mü'eccel eşyâmı inkâr etmeğin beynimizce münaza'ât-i kesîre ve muhasamât-i şedîde vukû'undan sonra beynimizde muslihûn-i Müslimûm tavassut eyleyip "Es-sulhü seyyidü'l-ahkâm" fehvâsınca kable's-sübût beni da'vâ-yı mezkûrumdan mezbûr El-Hâc İsmâ'îl Beşe ile an inkâr mukaddem ahz ü kabz eylediğim yüz otuz beş kuruştan mâ'adâ üç yüz kuruş üzerine inşa'i akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulhu mezkûru kabûl ve bedel-i sulh olan mukaddem mukim ile üç yüz otuz beş kuruşu mezbûr El-Hâc İsmâ'îl Beşe yedinden bi't-tamâm ve'l kemâl ahz ü kabz edip ba'de'l-yevm mezbûr El-Hâc İsmâ'îl Beşe'nin zimmetinden meblağ-ı mezbûr beş-yüz altmış kuruşun ve mihr-i mu'accel ve ücreti dükkân ve câriye mezkûr da'vâsından ve târîh-i kitâba gelince hukûk-i ma'lûme ve mechûle min külli'l-vücûh da'vâdan zimmetini ibra'-i âmm ile ibrâ' ü iskât eyledim dedikte ol dahî bedel-i sulh deyu medfû'-i meblağ-i mezbûrdan mezbûranın zimmeti ibrâ' ü iskât etmeğin gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî yevmi't tasi ve'l-işrîn min Cemâziye'l-Âhir, sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-kuzat Abdullah Efendi ibn merkûm Şa'bân Efendi, Fahrü'l-akran Es-Seyyîd Mustafa Ağa ibn Mehmed Ağa, Mehmed Efendi bin Mûsa, Serhatlı Ahmed Ağa 12, El-Hâc Mustafa Ağa

16, El-Hâc Alî Ağa 30, Bayraktar İbrâhîm Ağa 31, Seyyid İbrâhîm Ağa 30, Mustafa Usta 15, Hâcî Mehmed, El-Hâc Ebubekir Ağa El-Çavuş Dergâh-i Âlî Mehmed Çavuş Şa‘bân, Fahrü’l-eşbâh El-Hâc Alî Ağa 12, Mustafa Beşe ibn Osman 82

Hüküm 2: Medîne-i Vidin’de hâric-i kal‘ada Mustafa Paşa Mahallesi sâkinlerinden olup düyûnu terekesinden abz olduğu halde bundan akdem fevt olan Burhan Mehmed Hoca ibn Hasan nâm kimesnenin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Emine binti Abdullah ve li-ebeveyn karındaşı oğlu Hasan’a münhasıra olduğu lede’ş-şer‘ zâhir ü mütehakkık olduktan sonra bi’t-taleb tahrîr ve ba‘de’l müzâyede fûrûht olunan muhallelât defteridir ki ber-vech-i âtî zikrolunur. Fî yevmi’s-sânî ve’l-‘işrîn min cemâziye-l âhir sene isneyn ve erba‘în ve mi’e ve elf.

Tablo 11. Mehmed Hoca ibn Hasan’a Ait Tereke Defteri

Aba yağmurluk 1 para 6	Kolan 1 para 5	Köhne kürek 1 para 40	Kara kılıç 1 para 15	Balta 1 para 6
Bargîr 1 me’a araba 1 para 240	Otluk araba 1 para 20	Kazma 1 para 7	Bogasi entari 1 para 21	Palaska 1 para 10
Köhne 1 para 5 köhne çuka para 15	Bâ harik 3 para 200	Beş araba odun para 100	Cem‘an yekûn para 680	Minhâ’l-ihracât techîz ve tekfîn para 167
Mihr-i mü‘eccel 2000 akçedir	Deyn-i müsbet-i Hasan para 20	Deyni yahudi para 200	Resm-i âdî para 20	Katîbiyye para 10
Çukadâriye para 5	İhzâriye para 5	Dellâliye para 10	Resm-i bağ dönüm para 10	Yekûnü’l-ihracât para 447
Sahhü’l-bâkî an zimmet zevce-i mezbûra mihri için para 233				

Hüküm 3: Medîne-i Vidin’de hâric-i kal’ada İzor Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem mürd olan Karacan binti Belmiye nâm Nasrâniye’nin vâris-i ma’rûf-i ma’rûfesi olmamakla terekesi beytü’l-male â’id olmağın medîne-i mezbûr nâzırı umdetü’l emâcid ve’l-a’yân Alî Bey zâde Yusuf Ağa’nın tarafından ta’yîn buyurulan varoş voyvodası Mustafa ve Çukadarı Ahmed talebleriyle tahrîr ve Sûk-i Sultânî’de bi’l-muvâcehe fûrûht olunan muhallefât defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Fî’l-yevmi’s-sadis aşer min cemâziye-l âhir sene isneyn ve erba’în ve mi’e ve elf.

Tablo 12. Karacan binti Belmiye’ye Ait Tereke Defteri

Biga sarık 1 meblağ 120	Sarı entari 1 meblağ 165	Gömlek me’a don meblağ 30	Çarık 1 meblağ 40	Def’a çarık 1 meblağ 40
Sandık meblağ 15	Bez parça meblağ 6	Mahalle-i mezbûrda mülk-i menzîl 1 meblağ 730	Cem’an yekûn meblağ 1126	Minhâ’l- ihrâcât rusumu âdî meblağ 120
Kalemiye çukadâriye meblağ 540	Huddâmiyye meblağ 66	İhzâriye meblağ 45	Dellâliye meblağ 12	Resm-i emin meblağ 120
Ücreti voyvoda meblağ 75	Ücreti çukadâriye meblağ 90	Yekûnü’l- ihrâcât meblağ 552	Sahhü’l-bâkî meblağ 584	Emin Beytü’ l Mâl Nâzır Ağa

Sayfa 21

Hüküm 1: Medîne-i Vidin'de Süleyman Çavuş Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Otuz Dokuz Cemâ'at yoldaşlarından İbrâhîm Beşe ibn Abdullah'ın verâseti sulbî sagîr oğlu Ahmed'e münhasıra olduktan sonra Hasan Beşe muvâcehesinde takrîr-i takvim olunan muhallelât defteridir ki ber vech-i âtî zıkr olunur. Hurrire fî yevmi'l-hâmis şehri Recebi'l-Ferd sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf. **Tablo 13. İbrahim Beşe ibn Abdullah'a Ait Tereke Defteri**

Palaska me'a maşa 1 meblağ 180	Kara tesbih 1 me'a kese 1 meblağ 240	Gömlek 1 meblağ 15	Çuka mintan 1 meblağ 240	Köhne kuşak 1 meblağ 6
Köhne çuka kürek 1 meblağ 240	Def'a çuka kürek 1 meblağ 600	Köhne çuka 1 me'a çakşır 1 meblağ 690	Beyaz aba yağmurluk 1 meblağ 60	Fener 1 meblağ 30
Kahve ibrik 1 me'a fincan 2 meblağ 30	Odun muhâsebe meblağ 360	Mahalle-i mezbûrede mülk menzîl 1 meblağ 4800	Köhne fes 1 me'a sarık meblağ 120	Acemiyyü'l -asl sagîr avamı Şâm meblağ 8400
Siyah bârgîr 1 meblağ 1800	Mustafa Paşa mahallesinde kahvehane 1 meblağ 600	Ağaç hane kurbünde 1 dükkân 1 meblağ 1200	Kaltak me'a alet 1 meblağ 240	Çuka şalvar 1 meblağ 180
Köhne alaca rüsûm 1 meblağ 30	Köhne beledi yastık 5 me'a ihram 2 meblağ 360	Duhan 2800/30 meblağ 84000	Cem'an yekûn 107391 yüz yedi bin üç yüz doksan bir akçedir	Kesr-i bâkî 894 meblağ 110 Yalnız 894 meblağ 110 paradır
Minhâ'l- ihracât techîz ve tekfîn meblağ 2116	Resm-i kısmeti meblağ 3760	Kalemiyye çukadâriye meblağ 240	Huddâmiyye meblağ 300	İhzâriye meblağ 60
Yekûnü'l- ihracât meblağ 5476	Sahhü'l-bâkî li-t taksîmi beyne'l- verese 11915	Küsur meblağ 809 meblağ meblağ 35	Hisse-i ibn-i mezbûr Ahmed meblağ 101915	Ba'de'l- imhal zuhûr eden Deyn- i müsbet-i Alî Beşe meblağ 390

Hüküm 2: Medîne-i Vidin’de hâric-i kal’ada Mustafa Paşa Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mehmed ibn Abdullah’ın vârisi zevce i menkûhası Havva binti Abdullah ile sulbî kebîr oğlu Ahmed ve sulbî sagîr oğulları Salih ve Ömer’e münhasıra olduğu şer‘an zâhir ü mütehakkık olduktan sonra kable’l-kaseme zevce-i menkûhası Havva dahî fevt olup verâseti sulbî oğlu Ali’ye münhasıra oldukta Ahmed Beşe’nin takrîri üzere tahrîr ve Sûk-i Sultânî’de fûrûht olunan muhallefât defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Fî’l-yevmi’s sâni min Recebi’l-Ferd isneyn ve erba’în ve mi’e ve elf.

Tablo 14. Mehmed ibn Abdullah’a Ait Tereke Defteri

Kara kılıç me’a palaska 1 meblağ 120	Balta 1 meblağ 450	Mum 1 meblağ 43	İbrik 1 meblağ 87	Köhne don 1 me’a gömlek 1 meblağ 27
Çakşır 1 me’a kuşak 1 meblağ 24	Balta 1 me’a mevacık 1 meblağ 51	Sahan 1 meblağ 9	Def’a balta 1 meblağ 12	Çan 1 me’a mum 1 meblağ 18
Köhne sandık 1 meblağ 18	Yastık me’a heybe 1 meblağ 15	Sirke 1 me’a küp 1 meblağ 15	Def’a mum 1 meblağ 9	Mahalle-i mezbûra da mülk-i menzîl 1 meblağ 2400
Bâ çaryek 1,5 meblağ 600	Cem’an yekûn 3897	Minhâ’l- ihrâcât techîz ve tekfîn meblağ 480	Mihr-i mü’eccel müsbet müteveffâ-yi oğlu mezbûr Ali ‘ye meblağ 3000	Resm-i kısmeti meblağ 120
Harcı mahkeme meblağ 60	İhzâriye meblağ 15	Dellâliye meblağ 60	Yekûnü’l- ihrâcât meblağ 3735	Sahhü’l-bâkî li-t taksîmi beyne’l- verese meblağ 162
Hisse-i ibn-i mezbûr Ahmed meblağ 54	Hisse-i ibn-i mezbûr Salih meblağ 54	Hisse-i ibn mezbûr Ömer meblağ 54		

Sayfa 22

Hüküm 1: Nişân-i şerîf-i âlişân-i sâmi mekân-ı sultânî ve tuğra yı garrâ-yı cihan-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki;

Memâlik-i Mahrûse'mde vâki' tavâyif-i ehl-i zimmetten Yehûd ve Nasârâ'nın şer'an ruuslarına madrûbe olan cizyeleri Beytû'l-Mâlin emvâl-i meşruasından olup mezheb-i Hanife üzere müstehak cizye olanlarından edna' i'tibâriyle cibâyete olunmak lâzım gelmeğın sene-i sâbıka mûcibince in-şâ'e Allâhü Te'âlâ işbu bin yüz kırk üç senesi cizyeleri cibâyeti işbu bin yüz kırk iki senesi Receb-i Şerîf'i gurrasinde cibâyete olunmak üzere hatt-ı hümâyûn-u şevket-makrûn sâdır olmağın işbu bin yüz kırk üç senesine mahsûb olmak üzere Vidin ve Fethû'l İslâm ve Polmiye ve Eşkarlek ve Bana ve Timok kazâları ve tevâbi'i kurâlarında sâkin ve mütemekkin mevcûd ve mürur ü ubur eden ehl-i zimmet kefereler ve Erâmine-i Acem tâ'ifelerinin üzerlerine edâsı lâzım gelen bin yüz kırk üç senesi cizyeleri on bin edna evrâk ile işbu rafî'-i tevki'-i refî'ü's-şân-i hakani kıdvetü'l emâcid ve'l-a'yan Cizye Muhasebecisi El-Hâc Halîl zîde mecdühûye tefvîz olunup berât-ı âlişân-ı ma'delet-gâyâtı virdim ve buyurdum ki, cizyedar-ı mezbûr varıp bin yüz kırk iki senesi Receb-i Şerîf'i gurrasinde hâkimü-l vakt muvâcehesinde mîrî mühür ile memhûr yedine verilen cizye evrâkı bohçasının mühürleri kat'i ve evrâkları olan mühür ile tatbik olunduktan sonra bir keseye vaz' ve Vilâyet Kâdısı mühürleyip Dersa'âdet'ime irsâl ve kalem-i mezbûr namıyla her belde ve karyede sâkin ve mevcûd ve yerlû ve yabancı mürur ü ubur eden ehl-i zimmet ve kefereler ve Yehûd ve Erâmine-i Acem tâ'ifeleri emir ve müracaat hükmüne dâhil olup şer'an cizyeye müstehak olan gulamları gereğı gibi takdir ve ihtimam ile tefhîm ve bir ferdi hâric ve evrâksız kalmamak şartıyla vech i şer'î üzere ahâlîsi indinde ednâ i'tibâriyle bir altın eşrefî cizyeleri ahz oluna gelip el-hâletü-hâzihî eşrefî altın beş para baş ile geçip tefâvütü olduğundan cizyedarlarca nef'i için

beratlarımızda altın alınmak tasrih olunmuştur deyu aynî altın taleb, re'âyâyâ cebr ve altın bulamadıkları sûrette her bir altın mukâbelesinde yüz beş para taleb, ve'l-hâsıl re'âyâ fukarâsına bu vechile te'addî etmeleriyle nemâyık-i re'âyâdan aynî altın taleb olunmayıp beher kuruşa kırkar para hesabı ednâdab iki buçuk kuruşa olmak üzere ecnas-ı nukûddan ne gûne akçe getirirlerse hâlisu'l-'ayâr ve tâmmü'l-vezn olanlarını râyic olduğu vech üzere ahz ve zûlüne doksan akçeye ve denk memlû Mısır altını yüz on paraya ve zencirekli cedîd İstanbulî altunu dörder yüz akçeye alınıp cizyeleri bu vechile cibâyet ve tahsîl ve yine şürût-i mukarrere-i mezkûreye kemal-i ihtimam ve itidal üzere ri'âyet ü mûraat olunup haddi tecâvüz te'addî ile sebebi sadakat ve tarîk-i istikamette udûş edenlerin müşîrr ü müstehakk oldukları cezâ-yi amelleri tertîb olunur. Ehl-i zimmet keferenin her birine mîrî mühûr ile eşkânlı birer kâğıt verilip ve ummâl-i cizye dahî tevzî' eylediği ednâ kâğıdından eline para ma'îşet ve bundan mâ'adâ her bir kâğıttan birer para dahî cizye muhasebecisi ve katiblerine ücret-i kitâbet ta'yîn olunmakla müctemi' olan asl mal-i cizyeden hîn-i muhasebede deynlerine mahsûb olunup Memâlik-i Mahrûse'mde evkâf karyelerinde sâkin ehl-i zimmetten selâtîn-i izâm ve vüzera-yi kirâm ve mirmiran ve sâ'irlerinin hâsıla ve ocaklıklarına ve voyvodalıklara dâhil ve ba'zı esbâbına binâ'en defterden ifraz ve maktu' olanlar gerek rahib ve patrik keşiş ve patrik ile ellerine berât alıp tercümanlık ve müsellimlik ve mu'afiyet iddi'asında olanlar bi'l-cümle ref' olunmakla mâl emek iktisab ve 'amele kâdir olup iktisab da mani' olur zamanın ve zarâret ve kalem ve tâcir ve ekserîsinde mürasele olmak lâkin i'zâz-i sahîhası ile sa'ir ehli zimmetden istisna olunmayıp bu makulelerin cümlesinde vech-i şer' üzere tahmîl ü istihkâklarına göre yed-i vahidden cizyeleri cibâyeti ve cizyeye müstehakk olmayan sabi ve zâhirü'l-gınâ olmayıp (kesik) ve 'amel mânde olmakla bir vechile kâr ü kesbe iktidarı olmayanlardan hilâf-i şer' cizye taleb olunmayıp ve işbu sene-i mübârekede cizyedarlardan peşin

olunmayıp ve mal-i cizye dahî kendülerde dört taksit ile tahsîl olunmak üzere olmakla cizyedarlar dahî re'âyâ fukarâsından def'aten taleb ve tahsîl ile rencîde ü te'addi eylemeyip âyende ve revendeden ve def'aten edaya kâdir olanlardan ma'adası dört taksit ile cem'i tahsîl ve cizyedarlar dahî müctemi olan mal-i cizyeyi dört taksit ile edâ eyleyip taksit şürûtu üzere vakt ü zamanıyla Hazine-i Âmire'me teslîm eylediklerinden sonra onlardan dahî def'aten taleb olunmaya ve mal-i cizye noksan ve ictihaden icab eden vâridare şer'iyeden olup ve ehl-i zimmet sukut-i cizye yi müstelzim olur gadrden salim iken züll ve sığâr ile müstehakk oldukları cizyeleri vermemek için bî-vech gadr iradına ictida veyahud bir tarîk ile îbâ ve bir yerde ihtifa etmeleriyle ol makûlelerin rakabesi üzerine mukarrer olan cizyeleri alındıktan sonra şer'an eşed-i ukûbet ile icab eden cezâları ve ahâlî-i vilâyetde ba'zı zî-kudret kimesnelerden bağ ve bahçe ve çiftlik ve mandıralarda çoban ve ter oğlanı namıyla ve sâ'ir bahâne ile ehli zimmeti istishab ve cizyeleri verdirmeyip yekdiğerine hareketi cesaret edenler bâ'is-i hazelân edilir. Mu'âkabât-i şedîde ile mu'âkab olacakların mukarrer bilip selâmet-i halleri-çün intibâh üzere hareket eyleyeler ve cizyedarlar birbirlerinin mukayesesine dâhil olmayan re'âyâyâ hufyeten hile ile evrâk gönderip tevzî' olunduğu şer'an sâbit oldukta verdiyse kâğıtlar geri kendilerine redd ve akçesi bi't-tamâm tahsîl ve aslı cizyedarına teslîm ve tahmîllerine göre evrâkları verilmeyip bir vechile ta'dil ve muhalefet ettirmemeğin bu bahâne ile re'âyâ fukarâsına dahî gadr ü tecâvüz olunmayıp ve her bir ehl-i zimmetin istihkâklarına göre cizyeleri cibâyet olunmak lâzım iken ba'zı mahallede ve kurânın kocabaşları kendi cizyelerini tahfîf için evrâk alıp re'âyâyâ tevzî' olunmayıp malı her ne ise beynlerinde hesab ve hilâf-i şer' âlâ ekünye tahsîl olunduğu sem'-i hümayûn ilkâ olunmakla bu bid'at-ı kerihye dahî men' ü def' olunup her bir ehl-i zimmetin istihkâklarına göre ve cizyedâr yedinden eşkâliyle evrâkları verilen cizyeleri cibâyet oluna. Hâsıl-i kelâm hilâf-i şürût-i berât bir ferdi hâric ve evrâksız

kalmamak üzere ehl-i zimmetin her birine de şer‘ üzere evrâkları verip cizye-i şer‘iyyelerin cibâyete eyledikten sonra kasaba ve karye üzerine toptan evrâk tarh ve tevzî‘ eylemekten gâyetü’l-gaye ihtirâz ü ictinâb olunup cezâ olundukta bu gûne hareket ve cesaret edenlerin bilâ-imhâlin cezâları tertîb olunacağı mukarrer bileler ve cibâyetine me’mûr âkiller dahî câdde-i hakdan

Sayfa 23

Udûl eylemeyip kemal-i istikamet ile hareket ve hilâf-i şürût-u berat-ı âlîşân re‘âyâ fukarâsından başka mâ’îşet ve zahîre ve katibiye ve sarrafiye ve kolcu akçesi namıyla bir habbe taleb etmeyeler ve kezâlik kuzât ve nüvvab dahî harc-i mahkeme namıyla re‘âyâdan ve ummâl-i cizyeden kalil ve kesîr min-ba‘d bir nesne mutâlebe etmeyeler. Şöyle ki, kadılar ve cizyedarlar celb-i mal sevdasıyla re‘âyâyâ zulm ü te‘addî ederler ise sırran ve alenen tecessüs ü tefahhus olunup izdiyâd aldıkları zâhir olursa kayd ü bend ile Âsitâne-i Sa‘âdet’ime ihzar ve şer‘an muhkem haklarından gelinir. Ona göre işbu berat-ı âlîşânımın şürût-u mûra‘âtı olunup kadılar ve voyvoda ve kurâ zâbitleri ve sâ’ir sükkân-ı vilâyet bi’l ittifâk cizye cibâyeti husûsunda cizyedarlara i‘ânet ve muhalefet ederler ise haklarından gelinmek üzere ism ü resmle Dersa‘âdet’ime ‘arz ü i’lâm eyleyeler ve her bir neferin cizye malını edâ eylediği ma‘lûm olmak için cizyedarlar başka defter tutup kasabada olanları mahallesiyle ve karyede olanları karyesiyle ve mürur ü ubur edenleri ism ü resmiyle ale’l-esâmî defter ve cizye muhasebesi kalemine teslim eylemek üzere der-i devlet-medârıma getireler. Cizyedarlar me’mûr olduğu kazâ ve nevâhîsine tevzî‘ eylediği evrâkı min-ba‘d kolcular mühürleyip ve eşkâline kâğıt vermeyip cizye kaleminde hıfz olunan kendi mühürleriyle mühürleyip hîn-i iktizâda def‘-i iştibâh için tatbik olundukta mutâbık olunmak üzere işbu berat-ı âlîşânımda ta‘yin ü tasrih olunan şürût ü kuyudunuz tenfîz ü icrâsına her birerleri gereği gibi

ihtimâm eyleyip hilâfıyla vaz' ü hareketten be-gâyet ihtirâz ü ictinâb eyleyeler, şöyle bileler, alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî yevmi'r-rabi' aşer min şehri Rebî'il-Âhir sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Kostantiniyyetü'l-Mahrûse

Sayfa 23

Hüküm 1: Medîne-i Vidin'de hâric-i kal'ada Tekye Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan El-Hâc Hüseyin ibn Abdullah nâm kimesnenin verâseti sulbî sagîr oğlu İbrâhîm'e münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir ü mütehakkık olduktan sonra vasî-i muhtârı olan İsmâ'îl ibn Hüseyin muvâcehesinde tahrîr ve Sûk-i Sultânî'de fûrûht olunan muhallefât defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Fî'l-yevmi's-samin min Recebi'l-Ferd sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 15. El-Hâc Hüseyin ibn Abdullah’a Ait Tereke Defteri

Barca kürek 1 para 5	Barca yorgan 1 para 5	Köhne aba yağmurluk 1 para 4	Kilim barcası 1 para 5	Filinta 1 para 80
Kara kılıç 1 para 101	Mevlüt 1 para 8	Kavuk 1 me’a sarık 1 para 11	Pışto 1 para 130	Satır 1 me’a kantar 1 me’a çengel 14 para 50
Aba çakşır 1 para 10	Bakraç 1 para 45	Def’a bakraç 1 para 18	Kahve tepsisi 1 para 10	Def’a kahve tepsisi 1 para 10
Sahan 2 mâa lengir 3 para 47	Şem’dân 1 para 14	Def’a sahan 1 para 10	Bakır kapak 3 para 22	Sagîr tas 2 para 8
Palaska 1 para 15	Sandık 1 para 43	Kadife 2 para 3	Sim kuşak me’a kolan çift 1 para 125	Maden kuşak çift 1 para 46
Sim bafta 1 para 10	Bilezik çift 1 para 105	Köhne kebe 1 para 13	Bohça 1 para 3	Sac ayak 1 me’a balta 1 para 8
Bakır tepsi 1 para 45	Mahalle-i mezburâ da mülk-i menzîl harabe müşerreftir para 640	Cem’an yekûn para 1658	Minhâ’l- ihracât techîz ve tekfîn para 200	Deyn-i müsbet-i Ömer Beşe para 50
Deyn-i müsbet-i tafanmaki cemâ’atinin vekîli hurdacı bâ temessük para 48	Deyn-i müsbet-i Osman Beşe’ye para 70	Deyn-i müsbet-i Süleyman Beşe’ye para 17	Resm-i kısmeti para 60	Kalemiyye çukadâriye para 28
Huddâmiyye para 15	İhzâriye para 7	Dellâliye para 30	Yekûnü’l- ihracât para 955	Sahhü’l- bâkî para 703

Hisse-i ibnû'l-mezbûr İbrâhîm için vasî-i mezbûr yedine teslîm olundu, vasî-i mezbûr-u müteveffânın terekesinden sagîr için aldığı eşyâdır. Köhne beledi minder 1, Köhne beledi yastık 1, Yanbolu kebesi 2

Sayfa 24

Hüküm 1: Düstûrun mükerremûn, müşîrun müfahhamûn, nizâmü'l-âlem, müdebbir-i umûrû'l-cumhûr bi'l-fikrî-s sakıb, mütemmim-i mehâmmü'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib, mümeahhid-i bünyânü'd-devlet ve'l ikbâl, müşeyyid-i erkânü's sa'adet ve'l-iclâlû'l mahkûk bi-sunûf-i 'avâtıfu'l-Melikü'l-A'lâ, Rumeli'nin sağ kolunda vâki' vûzera-yı izâm -edâmelâhü Te'âlâ iclalehû- ve a'zamü'l-ümerâ'i'l kirâm, efâhimü'l-küberâ'i'l-fihâm ûlû'l-kadri ve'l-ihtirâm, ashâbü'l-izzî ve'l ihtîşâm, el muhtassûn bi-mezîdi inâyeti Meliki'l-A'lâ beylerbeyleri dâme ikbalühüm- ve akzâ kuzatû'l-Müslimîn, evlâ vülâtû'l-muvahhidîn, madenü'l fezâ'ili ve'l-yakîn, râfi'û'l-i'lâmi'l-şerîfe, vârisü ilamü'l enbiyâ'i ve'l-mürselîn, el-muhtassûn bi-mezîdi inâyeti'l-Meliki'l-Mu'în, mevâlî-i kirâm zîdet fezâ'ilühüm ve mefâhirü'l ümera'i'l-kirâm meraci'û'l-kübera'i'l-fihâm ûlû'l kadri ve'l-ihtirâm sancakbeyleri dame izzühüm- ve mefâhirü'l-kuzât ve'l hukkâm, madenü'l-fezâ'ili ve'l-kelâm kâdılar zîde fazlühüm ve mefâhirü'l mâsil ve'l-akrân mütesellimler ve voyvodalar ve a'yan-ı vilâyet -zîde kadrühüm tevk-i ref-i hümayûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki, bundan akdem Memâlik-i Mahrûse'mde vâki' bilâd ü emsârda beyne'n-nâs tedâvül eden paranın ekserîsi maksus ü zuyuf olup ibâdullâhın mu'âmelâtı teferruk ü ihtilâle reside olıcak mertebelere müntehî olduğu sem'-i hümayûn-u mülûkâneme lâhık olmağın mutlakâ ahâlî-i ibâdî halel tatarrukundan sıyânet için min-ba'd ol makul ü zayuf ve maksûs para beyne'n-nâs ahz ü i'tâ olunmamak için ve ekîd ü şedîd evâmîr-i mîriyyem ısdâr ve irsâl kılınmıştır. Vech-i meşrûh beyne'n-nâs intişâr-ı yevmden bundan zayuf ve maksûs paranın takâtîsi men' olup sağ olan atîk ve cedîd Mısır parasının revâcî memnu' değil iken ba'zılar

mutlakâ cerr-i nef' ve celb-i menfa'at için nice türlü akâvîl-i kâzibe peydâ ve sağ olan atîk ve cedîd ve Mısır parasının dahî ahz ü i'tâsı memnu'a dır tuğralı para olmadıkça alınmaz deyu nâssa tenbîh, ba'zı hayf ilkâ etmek takrîbiyle atîk ve cedîd sağ olan Mısır parasının ahz ü i'tâsına dahî hâlel ta'arruz edip mu'âmelât-i nâssa ihtilâli küllî ârıza olduğu ihbâr olunmakla, imdi işbu emr-i şerîf-i celîlü'l-kadrim vusulunde mukaddemâ fermânım olduğu üzere zuyuf ve kesik olan para ahz olunmayıp lâkin sağ olan atîk ve cedîd Mısır parası kemâ-fî'l-evvel beyne'n-nâs râyic ü cârî olup mutlakâ ibâdullâhı tagmîz için tuğralı para talebiyle re'âyâ fukarâsı ve sâ'ir ahâlî-i memleketi bir türlü tagmîz (...) ettirmeyesin, lâkin bu bahâne ile kırık ve kesik olan paranın revacına ruhsat verdiği rızâ-yı hümayûnum olmamakla bu bâbda her birerler ziyâde tebsir ü intibâh üzere amel ü hareket edip ser-i mû hilâfıyla be gâyet mücânebet ü ittikâ eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur, buyurdum ki vusul buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudur olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimü'l-imtisâlimin (silik) itâ'at-makrûnuyla olup hilâfından ihtirâz eyleyesiz, şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fî'l-yevmi'l-evâsıt Cemâziye'l Âhir sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Kostantiniyyetü'l-Mahrûse

Ber-mûceb-i emr-i âlîşân sadr-i âlî hazretleri mektûb-i şerîfleri vârid olmuştur.

Sayfa 25

Hüküm 1: Medîne-i Vidin'de hâric-i kal'ada İzor Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Uzun Yuvan veled-i Marko nâm hâlikin zâhirde vâris-i ma'rûf-ü ma'rûfesi olmamakla terekesi Beytü'l-Mâle â'id olmağın medîne-i mezbûr nâzırı umdetü'l emâcid ve'l-a'yân Alî Bey zâde Yusuf Ağa'nın tarafından ta'yin buyurulan varoş voyvodası Mustafa ve Çukadârı Ahmed talebleriyle tahrîr ve Sûk-i Sultânî'de bi'l-muvâcehe fûrûht olunan muhallefât defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Tahrîren Fî'l-yevmi's-sâlis min Recebi'l-Ferd sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 16. Uzun Yuvan veled-i Marko'ya Ait Tereke Defteri

Yün bir mikdâr para 3	Bakır tepsi 1 me'a çan 1 para 14	Keser 1 me'a destere 1 me'a burgu 1 para 9	Tırpan 1 para 5	Balta 1 para 9
Def'a tırpan 1 para 4	Panayır bir mikdâr para 6	Hurda temur bir mikdâr para 5	Temur taba 1 para 4	Çizme çift 1 para 15
Aba şalvar 1 para 4	Aba entari 3 para 45	Kuzu kürek 1 para 29	Def'a aba şalvar 1 para 5	Kefe çerki 2 para 33
Torba 1 me'a dermalçin 1 para 5	Bez parça 1 me'a aba 2 para 9	Ve sekbe 1 me'a aba resyon 1 para 5	Köhne yastık 1 me'a torba 1 para 3	Çizme me'a küp 2 para 12
Zahîre 1 para 2	Reçel bir mikdâr para 8	Garar 3 me'a tarak 2 me'a elek 2 para 8	Patık 1 me'a kocu 1 para 13	Def'a küp 1 me'a yayık 1 para 4
Def'a elek 8 para 7	Dakik bir mikdâr 1 para 30	Tulum 1 me'a tekne 2 para 6	Def'a fıçı 2 para 39	Araba 1 me'a kantar 2 para 60
Ekşi lahana para 15	Zincir 1 me'a sacayak 1 me'a kofa 2 para 8	Hamir bir mikdâr para 64	Mahalle-i mezbûra da mülk-i menzîl para 1280	Yağ çaryek 3 para 28
Def'a hamr ve (...) 100 para 200	Odun araba 3 para 16	Cem'an yekûn para 2360	Minhâ'l- ihracât Deyn-i müsbet-i İbrâhîm Ağa para 400	Deyn-i müsbet-i Mehmed zimmîye para 400
Deyn-i müsbet-i Ahlatfo zimmîye para 600	Deyn-i müsbet-i Yivan zimmîye para 120	Resm-i âdî para 260	Ücret-i kitâbet para 60	Çukadâriye para 40
Huddâmiyye para 50	İhzâriye para 20	Dellâliye para 40	Resm-i emin para 260	Ücreti voyvoda para 50
Çukadârı emin para 60	Yekûnü'l- ihracât para 2360			

Hüküm 2: Fî'l-asl Vilâyet-i Rumeli'nde Mahrûse-i Bosnasarayı'ndan olup Medîne-i Vidin'de Yetmiş Altı Cemâ'at mahallesinde bundan akdem fevt olan İbrâhîm Beşe ibn Abdullah'ın zâhirde vâris-i ma'rûfu olmamakla terekesi Beytü'l Mâle â'id olmağın medîne-i mezbûrede Yeniçeri Beytü'l-Mâlcisi fahrû'l-eşbâh Abdullah Ağa ma'rifetiyle tahrîr ve Sûk-i Sultânî'de fûrûht olunan muhallefât defteridir ki ber-vech-i âtî zikrolunur. Fî'l-yevmi'l-'işrin min Recebi'l Ferd sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 17. İbrahim Beşe ibn Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Kara kılıç 1 meblağ 120	Aba yağmurluk 1 meblağ 102	Tüfenk 1 me'a köhne külâh 1 meblağ 18	Palaska 1 me'a Kınık 1 meblağ 15	Köhne beyaz dizlik 1 meblağ 12
Köhne don 1 me'a gömlek 1 meblağ 42	Köhne arşın 1 meblağ 6	Tatarcık 1 meblağ 9	Derke 1 me'a merdike 1 meblağ 60	Köhne çuka mintan 1 meblağ 120
Harcı sim derkime 5 meblağ 60	Cem'an yekûn meblağ 564	Minhâ'l- ihrâcât techîz ve tekfîn meblağ 300	Kalemiyye meblağ 24	Yekûnü'l- ihrâcât meblağ 324
Sahhü'l-bâkî meblağ 240 An yed'i teslîm beytü- l mâl el- mezbûr Abdullah Ağa				

Sayfa 26

Hüküm 1: Medîne-i Vidin'de İstanbulkapısı kurbünde kendi mülk odasında fevt olan On İki Bölük yoldaşlarından Mustafa Beşe ibn Abdullah'ın bir türlü vatan-i aslîsinde dahî vâris-i ma'rûf-ü ma'rûfesi olmadığı kendi ikrâr ü i'tirâfı üzere zâhir olup Beytü'l-Mâl olmakla medîne-i mezbûrda Dergâh-i Âlî Yeniçerileri Beytü'l-Mâli ahz ü kabzına me'mûr olan bâ'isü'l-defter fahrü'l-eşbâh Abdullah Ağa ma'rifetiyle taraf-i şer'eden bi't-taleb tahrîr ve ba'de'l-müzâyede fûrûht olunup müteveffâ-yi mezbûrun vasiyeti üzere masârif-i defn ve eyyâm-ı mu'tâdelerde it'âm hatm-i şerîf için kırk dört kuruş terekesinden Âlî Beşe'ye teslîm olunan muhallefât defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Fî'l-yevmi's-sâlis ve'l-'işrîn min Recebi'l-Ferd sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 18. Mustafa Beşe ibn Abdullah’a Ait Tereke Defteri

Kara kılıç 1 meblağ 390	Tüfenk me‘a palaska 1 meblağ 539	Köhne şalvar 1 me‘a kebe 1 meblağ 545	Köhne yastık 1 meblağ 15	Köhne beden küreği 1 meblağ 18
Köhne zıbın 1 meblağ 18	Köhne yorgan 1 meblağ 25	Def‘a yorgan 1 me‘a çarşab 1 meblağ 180	Köhne kürek 1 meblağ 150	Tiftik 1 meblağ 63
Köhne entari 1 meblağ 25	Köhne dizlik 1 meblağ 15	Kahve (...) 100 meblağ 45	Sandık 1 meblağ 18	Minder meblağ 30
Nukûd meblağ 450	Dükkân 1 me‘a odası meblağ 118280	Cem‘an yekûn meblağ 13199	Yalnız 103199 akçedir kuruş 109 meblağ 119 akçedir.	Minhâ‘l- ihracât vasiyyet üzere Alî Beşe‘ye teslîm meblağ 5280
Resm-i âdî meblağ 1320	Ücreti kitâbet harcı mahalle meblağ 720	İhzâriye meblağ 60	Resm-i Ağa hazretleri meblağ 1320	Çukadar Ağa meblağ 240
Ücreti Monla Hasan meblağ 180	Ahob Beytü‘l-Mâl mezbûr Abdullah Ağa meblağ 780	Ücreti bayraktar meblağ 240	Dellâliye meblağ 240	Bundan akdem gureba için 5 adet müteveffala rın techîzlerine ve tekfinleri meblağ 1500
Def‘a zuhûr eden gurebanın techîzine ve tekfin masârifî lâzimesi için meblağ 1213				

Hüküm 2: Medîne-i Vidin'de hâric-i kal'ada Tekye mahallesinde bundan akdem fevt olan Na'lbend Abdullah Beşe ibn Ahmed nâm kimesnenin vâris-i ma'rûf-ü ma'rûfesi olmamakla terekesi Beytü'l-Mâle â'id olmağın medîne-i mezbûrede Dergâh-i Âlî Yeniçerileri Beytü'l-Mâli ahz ü kabzına me'mûr olan fahrü'l-eşbâh Abdullah Ağa ma'rifetiyle tahrîr ve Sûk-i Sultânî'de fûrûht olduktan sonra müteveffâ-yi mezbûrun vasî-i muhtârı olduğı sâbit olunan mahalle-i mezbûrda İmâm Hüseyin Efendi'nin tereke müteveffâ-yi mezbûrdan makbûz defteridir ki ber vech i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-'işrîn min Recebi'l-Ferd sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 19. Abdullah Beşe ibn Ahmed'e Ait Tereke Defteri

Köhne kürek 1 meblağ 30	Köhne meşin iskebe 1 meblağ 30	Haba kürek meblağ 30	Kara kılıç meblağ 320	Def'a kürek 1 meblağ 150
Köhne kalpak 1 meblağ 9	Çuka şalvar 1 meblağ 375	Köhne kebe 1 meblağ 12	Beyaz hareke 1 meblağ 90	Def'a kebe 1 mbb 90
Def'a kalpak me'a kolu 1 meblağ 6	Mai dizlik 1 meblağ 75	Köhne gömlek 1 me'a don 1 meblağ 36	Beyaz res'an 1 meblağ 24	İbrik 1 meblağ 90
Basma entari 1 meblağ 130	Köhne çakşır 1 meblağ 60	Köhne kuşak 1 meblağ 27	Def'a köhne zıbın 1 meblağ 9	Def'a don 1 gömlek 1 meblağ 33
Sahan 3 meblağ 90	Palaska 1 meblağ 6	Aba yağmurluk 1 meblağ 60	Minder 1 meblağ 75	Uçkur meblağ 3
Makrome 1 me'a yorgan 1 meblağ 60	Der zimmet Monla Mustafa meblağ 240	Der zimmet meblağ 720	Zâhirde nukûd meblağ 2400	Cem'an yekûn meblağ 5434
Kitâb-i saye 45 meblağ 34	Minhâ'l- ihrâcât techîz ve tekfîn ıskât-i salat meblağ 1176	Resm-i âdî meblağ 300	Kalemiye harcı mahkeme meblağ 150	İhzâriye meblağ 21
Resm-i Ağa hazretleri meblağ 360	Çukadâr Ağa meblağ 90	Ecob Beytü'l-Mâl Ağa meblağ 120	Ücreti serkadar meblağ 60	Dellâliye meblağ 45
Yekûnü'l- ihrâcât meblağ 2322	Sahhü'l-bâkî meblağ 3112			

Sayfa 27

Hüküm 1: Medîne-i Vidin'de Çarşı Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Elli İki Bölük yoldaşlarından Hamza Beşe ibn El-Hâc Ömer nâm kimesnenin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma binti Süleyman nâm hâtûn ile sulbiye kebîr oğlu Ömer ve sulbiyeteyn sagîreyn kızları Â'îşe ve Hafîfe'ye münhasıra olup kable'l kaseme sagîre-i mezbûre Â'îşe vefât edip verâseti vâlikesi binti nâm hâtûn ile li-ebeveyn kız karındaşı mezbûre ile li-eb er karındaşı mezbûr Ömer'e isâbet edip misliyle mîrâsları bî tarîki'l-münâsaha yüz doksan iki sehmden i'tibâr olunup sehm-i mezbûrdan yirmi dört sehmi mezbûre Fâtıma Hâtûn ve doksan sekiz sehmi mezbûr Ömer Beşe'ye ve altmış üç sehmi mezbûre sagîre Hafîfe'ye ve yedi sehmi müddet-i sâniyenin vâlikesi mezbûre nâm hâtûn lede'sş-şer'-i şerîf bi-tarîki'l- münâsaha intikâl etmeğin cemâ'at-i Müslimîn mahzarlarından tahrîr ve takdîm olunan muhallefât defteridir ki ber-vech-i âtî zikrolunur. Fî'l-yevmi'r râbi' Recebi'l-Ferd sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 20. Hamza Beşe ibn El-Hâc Ömer'e Ait Tereke Defteri

Sagîr tencere 1 meblağ 9	Def'a tencere 1 meblağ 96	Sahan 1 meblağ 303	Def'a bakır sini 1 meblağ 165	Hoşab tası 1 meblağ 150
Bakraç 1 meblağ 138	Def'a tencere 1 meblağ 363	Köhne alaca kilim 1 meblağ 153	Sim hançer 1 meblağ 618	Yorgan 1 me'a döşek 1 meblağ 540
Kara kılıç 1 meblağ 390	Kara leğen ibrik 1 meblağ 300	Karasığır ineği 1 me'a öküz 1 meblağ 600	Odun araba 5 meblağ 420	Kebir taba 1 meblağ 519
Fod adet 14 meblağ 150	Def'a fod 1 me'a dakik meblağ 420	Def'a fod 1 me'a ezleb (?) 1 (...) 540	Der zimmet zahîren kefere meblağ 9090	Bâ çaryek 5 meblağ 7800
Koyun erkek ve dişi adet 570 meblağ 51500	Cem'an yekûn meblağ 74348	Bî hesap kuruş 616 meblağ 68	Minhâ'l- ihrâcât techîz ve tekfîn meblağ 1800	Ber-mûceb-i vasiyyet-i ıskat-ı salat meblağ 1800
Ber-mûceb-i vasiyyet ta'am-i eyyam-i mu'tâd meblağ 840	Mihr-i mü'eccel li zevcetü mezbûre Fâtîma meblağ 3400	Deyn-i müsbet-i Larno ve El- Hâc Alî meblağ 3000	Deyn-i müsbet-i İbrâhîm Çelebi meblağ 768	Deyn-i müsbet-i Ledaviz oğlu meblağ 810
Deyn-i müsbet-i uzunlu yehudi meblağ 135	Koyun çobanı için ücret meblağ 1020	Terat galanı için ücret meblağ 720	Müteveffâ-yi mezbûrun ilel vefât hizmetinde olan oğlan için ücret ber-mûceb-i vasiyyet meblağ 2400	Resm-i kısmet meblağ 1920
Ücreti kitâbet me'a Huddâmiye meblağ 600	İhzâriye meblağ 90	Kibelil kassâma müteveffîye olan sagîre için techîz ve tekfîn meblağ 1440	Yekûnü'l- ihrâcât meblağ 20742	Sahhü'l-bâkî li-t taksîmi beyne'l- verese âlâ tarîkil muhaseme el mezkûr meblağ 53606

Tablo 20. Devamı

Hisse-i zevcetü-l mezbûre Fâtıma semen meblağ 6700	Hisse-i mezbûr Ömer Beşe meblağ 27362	Hisse-i mezbûre sagîre hafife meblağ 17591	Müteveffiye-i mezbûre sagîre Â'ışeden vâlidese olan binti nâm hâtûna hissesi meblağ 1953	
--	---------------------------------------	--	--	--

Hüküm 2: Medîne-i Vidin'de hâric-i kal'ada Tekye mahallesinde bundan akdem fevt olan yerlü neferatından Osman ibn Abdullah'ın vâris i ma'rûf ü ma'rûfesi olmakla terekesi Beytü'l-Mâle â'id olmağın Beytü'l Mâl-i 'âmme ve hâssa kabzına me'mûr umdetü'l-emâcid ve'l-a'yân Alî Bey-zâde Yusuf Ağa'nın tarafından ta'yîn buyurulan Varoş Voyvodası Mustafa ve çukadârı Yusuf talebleriyle tahrîr ve Sûk-i Sultânî'de fûrûht olunan muhallefât defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî'l-yevmi's sâlis min Şa'bânü-l muazzam sene isneyn ve erbain ve mi'e ve elf.

Tablo 21. Osman ibn Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Kara kılıç 1 meblağ 130	Aba mintan 1 meblağ 24	En'am-i şerîf hediyesi meblağ 117	Beton çakır 1 meblağ 24	Köhne koz kürek 1 meblağ 12
Köhne kalpak me'a kebe meblağ 18	Kemer bir mikdâr meblağ 75	Pastırma kıyye 150 meblağ 450	Pastırmadan nukûd meblağ 84	Cem'an yekûn meblağ 914
Minhâ'l- ihrâcât techîz ve tekfin meblağ 350	Deyn-i müsbet Mustafa meblağ 600	Deyn-i müsbet Şa'bân meblağ 310	Resm-i kısmeti âdî meblağ 60	Kale hâric haddam meblağ 30
İhzâriye meblağ 9	Resm-i nâzır Ağa mbb 60	Ücret-i voyvoda meblağ 15	Ücreti çukadâriye meblağ 15	Dellâliye Yekûnü'l- ihrâcât meblağ 914

Sayfa 28

Hüküm 1: Fî'l-asl vilâyet-i Rumeli'de Selanik mütemekkinlerinden olup ticâret tarîki üzere Vidin'de mütemekkin iken hâlik olan Yorgaki veled-i Lanbo nâm zimmînin anaları Agora binti Kostantin nâm Nasrâniye tarafından husûs-i âtiyü'z-zikri ikrâra ve ibra'-i hüccete vekâleti Trandofil veled-i Papa Erivlakazi nâm zimmîler şehâdetleriyle sâbit olan Panayot veled-i Kerinç zimmî Medîne-i Vidin'de meclîs-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Nesek kasabası mütemekkinlerinden işbu sâhibü's-sefer Hâcî Manol veled-i Kostanda ve Toma veled-i Penayot nâm zimmîler muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-i tâmm ve takrîr-i kelâm edip merkûmân Hâcî Manol ve Toma zimmîler müvekkilem merkûmenin oğlu hâlik-i mesfûrun Yorgaki ile ale'l-helâk ticâretde ale'l-istivâ şerîkleri olmakla hâlik-i mesfûrun mâl şirketinden olmak üzere yedinde ve defteri mûcibince zimem-i nâssda olan alacağı ve terekesi tahrîr ve takdîm olunup defter i kassâm nâtık olduğu vech üzere min-haysi'l-mecmû' iki bin dört-yüz yirmi bir buçuk kuruşa bâliğ olduktan sonra meblağ-ı mezbûrda her biri müsâvât vechi üzere şerîkler olmakla müvekkilem merkûme Agora Nasrâniye dahî oğlu hâlik-i mesfûrun meblağ-ı mezbûr iki bin dört-yüz yirmi bir buçuk kuruş olan sülûs hissesi sekiz yüz yedi kuruş ber-mûceb-i defter-i kassâm tereke ve zimem-i nâssda anası mezbûre için lâzım gelmekle meblağ-ı mezbûr sekiz yüz yedi kuruş hâlik-i mesfûrun anası müvekkilem merkûme Agora Nasrâniye hâlik-i merkûmun şerîkleri merkûman Hâcî Manol ve Toma yedlerinden an-nakd meblağ-ı mezbûr sekiz yüz yedi kuruş tamâmen ahz ü kabz ü kabûl edip ber-mûceb-i defter-i kassâm tahrîr ve takdîm olunan gerek tereke ve gerek zimem-i nâssda olan akçelerden bâkî hissesi kalmıştır. Ber-mûceb-i defter-i kassâm tereke ve zimemde hisse ve da'vâsından merkûman Hâcî Manol ve Toma zimmîlerin zimmetlerini bi'l-verâse ibrâ'-i âmm-i râfi'ü'l-hisâm ile ibrâ' ü ıskât eylemiştir diye

gibbe't tasdiki's-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi's-samin min Şa'bâni'l Mu'azzam sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Umdetü-l meşayih Es-Seyyîd İbrâhîm Efendi, Fahrü'l-kuzat Mehmed Efendi, Fahrü'l-eşbâh Piri Çavuş, Halîl Beşe, Muhzır İbrâhîm Çelebi Ramazan Beşe ibn Mustafa, İsmâ'îl Beşe ibn Ahmed, Cebeci Mehmed Beşe ibn Ahmed, Cebeci Ömer Beşe ibn Mustafa, Vasil veled-i Penayot, Manol veled-i Lazkari

Hüküm 2: Fî'l-asl mahrûse-i Selanik mütemekkinlerinden olup ticâret tarîki ile Medîne-i Vidin'de mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan Yorgaki veled-i Lanbo nâm zimmînin medîne-i mezbûrede zuhûr eden emlâk ve eşyâda ale'l-istivâ şerîki olan Hâcî Manol veled-i Kastonda nâm zimmî Medîne-i Vidin'de meclîs-i şer'-i hafîr-i lâzımü't tevkîrde hâlik-i merkûmun anası ve şerîk-i âheri olan işbu sâhibü'l-kitâb Agora binti Kostantin ve Hâcî Toma veled-i Penayot nâm zimmî ile merkûme Agora Nasrânî tarafından bey'-i âtiyü'z-zikri tasdîke vekîl-i müsecceli olan Penayot veled-i Keriç nâm zimmîler muvâcehesinde mesfûr Hâcî Manol zimmî ikrâr-i tâmm ve takrîr-i kelâm edip hâlik-i mesfûr Yorgaki zimmî ile medîne-i mezbûre Vidin sûkkundan Bitpazarı kurbünde vaki bir taraftan El-Hâc İbrâhîm Ağa mülkü ve bir taraftan El Hâc Ebubekir Ağa mülkü ve alt tarafından Kara Toma mülkü ve taraf-ı râbî'i tarîk-i âmm ile mahdûd bir havlu içinde dört bâb dükkân ve havlusu ortasında bir bâb mahzen ve bir ahır ve kenef mâlik-i merkûm ile Hâcî Toma ve benim ale's-seviyye mâlikim olmakla sâlifü'z-zikr olan dekâkîn ve mahzende ve ahırda ve bi'l-cümle tevâbi' ü levâhıkında olan kendi sülûs hisse-i şâyi'a tarafeynden icab ve kabûlü havî şürût-u müfsidden ârî bey'-i bât-i sahîh-i şer'î ile hâlik-i merkûmun anası mesfûr Agora Nasrâniye ile merkûm El-Hâc Toma'ya ale'l-iştirâki's-seviyye yirmi bin akçeye bey' ü temlîk ü teslîm edip onlar dahî vech-i muharrer üzere iştirâ ü tesellüm ü kabz eylediklerinden sonra meblağ-ı mezbûr

yirmi bin akçeyi merkûme Agora Nasrâniye ile Hâcî Toma zimmi yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ü kabz edip ba'de'l-yevm zikrolunan dört bab dükkân ve bir mahzen ve ahırda bir türlü alâka ü medhalim kalmamıştır, müşteriyân-i mesfûran Agora Nasrâniye ile merkûm Hâcî Toma'nın ale'l-iştirâki's-seviyyi mülk-i müşterâları ve hakk-ı sarfı olmuştur, keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikte gibbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi's-sânî aşer min Şa'bânî'l-Mu'azzam sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Fahrü'l-akran El-Hâc Alî Ağa, Cebeci Ömer Beşe ibn Mustafa Cebeci Mehmed ibn Ahmed, İsmâ'îl Beşe ibn Ahmed, Vasil veled-i Penayot, Manol veled-i lazkarı

Sayfa 29

Hüküm 1: Vidin Kâdısı Efendi merkûm menkûle der sual ve i'lâm eyleyesiz deyu buyuruldu;

Devletlü merhametlü sultânım hazretleri sağolsun, arz-u hâl-i re'âyâ fukarâsı kulları Vidin kal'asına bir sâ'at bu'udları Toslıca karyesi sâkinlerinden olup ve yine üzerlerine ta'yîn pek ve metînsin deyu her türlü rencîde edip gadr etmek murâd eder, bu kullarının pederi sağdır Toslıca karyesinde doğdum ve hem dahî beylik neccarım, hâlimize merhamet eylemeniz bâbında bâkî fermân devletlü sultânım hazretlerininindir. Ustabaşı Ahmed

Hüküm 2: Medîne-i Vidin’de hâric-i kal‘ada Mustafa Paşa Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Elli Altı Bölük yoldaşlarından Korucuzâde Mehmed Odabaşı nâm kimesnenin zevce-i menkûha-i metrûkesi İsmihânî binti Abdullah nâm hâtûndan gayrı vâris-i ma‘rûf-ü ma‘rûfesi olmamakla sülûs erba’ selâse erba‘a Beytü’l-Mâl’e â'id olmağın medîne-i mezbûrede Dergâh-i Âlî Yeniçerileri Beytü’l Mâlcisi Abdullah ma‘rifetiyle bi’t taleb tahrîr ve Sûk-i Sultânî’de fûrûht olunan muhallefât defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Fî’l-yevmi’r râbi aşer Şa‘bânü-l muazzem sene isneyn ve erba‘în ve mi’e ve elf.

Tablo 22. Korucuzade Mehmed Odabaşı'ya Ait Tereke Defteri

Köhne kama 1 para 6	Def'a Köhne kama 1 para 7	Beyaz çakşır 1 para 16	Köhne alaca zıbın 1 para 4	Köhne don 1 para 2
Köhne kürek 1 para 6	Def'a köhne zıbın 1 para 4	İhram 1 para 2	Def'a beyaz köhne ihram 1 para 3	Def'a köhne ihram 1 para 5
Beyaz hırka 1 para 10	Çuka kürek 1 para 71	Köhne kebe 1 para 3	Mai çuka 1 para 30	Köhne yorgan 1 para 20
Köhne çuka dolama 1 para 50	Köhne bohça 1 para 2	Def'a köhne kebe 2	Köhne astar 1 para 4	Def'a köhne kapama 1 para 37
Def'a köhne yorgan 1 para 35	Köhne kürek 1 para 5	Sagîr sini 1 para 20	Sagîr güğüm 1 para 20	Sagîr bakır tas 2 para 10
Köhne tas 1 para 8	Köhne kahve ibrik 1 me'a tas 1 para 6	Leğen 1 ibrik 1 para 97	Kara Şem'dân 1 para 5	Pişto 1 para 40
Köhne kilim 2 para 25	Def'a köhne kürek 1 para 5	Köhne yastık 2 para 10	Kara Kahve ibrik 2 me'a sahan 1 para 15	Köhne minder 1 para 6
Köhne yastık 1 para 5	Def'a köhne çuka 1 para 20	Def'a köhne kebe 1 para 10	Def'a sahan 5 para 40	Köhne sarık 1 para 10
Tencere 2 me'a kapak 2 para 120	İpek parçası 1 para 80	Sim kara kılıç 10 para 100	Def'a sim kılıç 1 paar 800	Köhne filinta 1 para 40
Mahalle-i mezburda mülk-i menzîl 1 para 2800	Cem'an yekûn para 4621	Bî hesab kuruş 115 para 31	Minhâ'l- ihracât techîz-i tekfîn ıskât-ı salat para 800	Mihr-i mü'eccel para 500 kuruş 12,5
Deyunu müteferrika Ahmed Çelebi para 400	Deyn-i müsbet-i Mahmud Beşe para 100	Resm-i âdî para 400	Kalemiye para 240	İhzâriye para 40

Tablo 22. Devamı

Resm-i Ağa hazretleri para 400	Çukadârı para 80	Yeniçeri Efendi Monla Hasan para 40	Dellâliye para 80	Zuhûr eden duyunu Ömer Çelebi para 200
Yekûnü'l- ihracât para 3180	Sahhü'l-bâkî para 1441	Hisse-i zevcetü-l mezbûra İsmihan para 440 kuruş 11	Beytü'l-Mâl Ağa'ya teslîm olunan ba'de'l-ihraç para 1001	

Sayfa 30

Hüküm 1: Vilâyeti Rumeli'de Kasaba-i İzladi kazâsı muzâfâtından Ilıcan nâm karye ahâlîsinden olup bundan akdem töhmet ile ittihâz olunup bundan akdem ahz olunan Kara Mehmed bin İbrâhîm ve refîki Hasan bin Mustafa nâm kimesneler Medîne-i Vidin'de mahbûs oldukları halde merkûmanın nefislerine karye-i mezbûr ahâlîsinden bâ'isü't-tahrîr Murtaza Beşe ibn Hasan ve Alî Beşe ibn Hüseyin nâm kimesneler mezbûranın nefislerine ve hîn-i iktizâda ele getirip ve huzûr-u şer' de mevcûd eylemek üzere her biri tahsîl bi'n-nefs oldukları bu mahalle kayd şud.

Şühûdü'l-hâl: Yusuf Ağa, Murtaza Ağa, Muhzır başı İbrahim

Hüküm 2: Fî'l-asl Arnavudluk'dan olup Vidin Muhâfızı düstûr u mükerrem vezîr-i muhterem sa'âdetlü Osman Paşa hazretlerinin sekbânlarından iken bundan akdem fevt olan Âdem sekbânın vâris-i ma'rûfu fî'l-asl vilâyetde olmakla savb-i şer' den tahrîr ve Sûk-i Sultânî'de fûrûht olunan muhallefât defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Fî'l-yevmi's-sadis Şevvâli'l-Mükerrem sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 23. Âdem Sekban’a Ait Tereke Defteri

Tüfenk 1 meblağ 840	Kara kılıç 10 meblağ 300	Palaska 1 meblağ 24	Köhne pišto 1 meblağ 150	Köhne kuzu kürek 1 meblağ 69
Kırmızı çuka zıbın 1 meblağ 390	Yeşil çuka zıbın 1 meblağ 171	Meşin heybe 1 meblağ 96	Köhne kalpak 1 meblağ 87	Beyaz seccade 1 meblağ 93
Bimaka 1 meblağ 102	Köhne gömlek 1 me’a köhne mintan 1 meblağ 24	Köhne dizlik 1 meblağ 114	Köhne kuşak 1 meblağ 120	Alaca çerki 1 meblağ 45
Aba yağmurluk 1 meblağ 150	Al bârgîr resmi 1 meblağ 2400	Zuhûr eden nukûd 1 meblağ 2460	Cem’an yekûn meblağ 8030	Bî hesab kuruş 66 meblağ 100
Minhal ihracat techîz ve tekfîn ıskât-ı salat ber-mûceb-i vasiyyet meblağ 1500	Resm-i kısmet meblağ 240	Kalemiye çukadâriye meblağ 70	Huddâmiyye meblağ 50	Mahzariyye meblağ 15
Dellâliye meblağ 180	Yekûnü’l- ihracât meblağ 2055	Sahhü’l-bâkî meblağ 5975 Yalnız beş bin dokuz yüz yetmiş beş akçedir		

Hüküm 3: Fî’l-asl Arnavud Belgrad’ından olup Vidin Muhâfızı düstûr-u mükerrem vezîri muhterem sa’âdetli Osman Paşa hazretlerinin sekbânlarından iken bundan akdem fevt olan Mehmed Sekbân’ın vâris-i ma’rûfu fî’l-asl vilâyetde olmakla savb-ı şer’den tahrîr ve Sûk-i Sultânî’de fûrûht olunan muhallefât defteridir ki ber-vech-i âti zikir olunur. Fî’l-yevmi’s-sadis min Şevvâli’l-Mükerrem sene isneyn ve erba’în ve mi’e ve elf

Tablo 24. Mehmed Sekban’a Ait Tereke Defteri

Tüfenk 1 meblağ 840	Sim kabzalı kılıç 1 meblağ 2280	Sim kabzalı bıçak 1 meblağ 1260	Def’a sim bıçak 1 meblağ 315	Pişto çift meblağ 1920
Def’a pişto 1 meblağ 429	Zerdeva kalpak 1 meblağ 480	Köhne palaska 10 meblağ 15	Def’a köhne kalpak meblağ 60	Müste’amel kontaş kürek 1 meblağ 1260
Köhne sayeş 1 meblağ 1320	Sim köslü mintan 1 aynı mevcûdtur	Sim düğmeli kadife mintan 1 me’a köhne sarı mintan 1 meblağ 840	Karada bakır ibrik 1 me’a tencere 1 meblağ 400	Müste’amel kırmızı kuşak 1 meblağ 150
Köhne gömlek 1 me’a bohça 1 me’a makrome 1 meblağ 120	Karada kahve ibrik 2 me’a fincan kutusuyla meblağ 171	Aba taş 1 meblağ 180	Çuka menlud 1 meblağ 183	Köhne dizlik 1 meblağ 150
Aba şalvar 1 meblağ 249	Raht 1 me’a gömlek 1 meblağ 465	Meşin heybe me’a kemer 1 meblağ 39	Beyaz seccade 1 meblağ 138	Köhne kebe 1 meblağ 138
Külâh 1 meblağ 15	Alaca kilim 1 meblağ 150	Köhne hırka 1 me’a kebe 1 meblağ 45	Köhne garar 21 meblağ 93	Sim (...) 1 meblağ 240
Çil dalı raşme 1 meblağ 1740	Kır bârgîr raşme 1 meblağ 2400	Zâhirde nukûd ve findık altını adet 6 meblağ 3520	Def’a nukûd meblağ 3030	Der zimmet Ahmed Beşe ve şerîki Alî Beşe’den karz meblağ 2520
Der zimmet Avlonyalı Hasan zimmetinde tüfenk bahâsı meblağ 3000	Der zimmet bölükbaşı Mecalide meblağ 1920	Der kabz Mahmud sekbânda karz meblağ 480 kabz olunmuştur	Der zimmet Hasan odabaşıda meblağ 690 edâ edilmiştir	Cem’an yekûn meblağ 32380
Bî hesab kuruş 269 kuruş meblağ 100	Mirkad için câmii şerîf mütevellîsine ber-mûceb-i vasiyyet meblağ 600	Hizmetkârına meblağ 240	Deyn-i müsbet-i sekbânda bayraktar meblağ 300	Deyni Ahmed Beşe kahve bahâsından meblağ 288

Tablo 24. Devamı

Deyni kabilinde kahve bahâsından meblağ 24	Resm-i kısmet meblağ 807	Katibiyye meblağ 120	Çukadâriye meblağ 90	Huddâmiyye meblağ 150
Mahzariyye meblağ 30	Dellâliye meblağ 420	Yekûnü'l-ihracât meblağ 4809	Sahhü'l-bâkî meblağ 27571 Yalnız yirmi yedi bin beş-yüz yetmiş bir akçedir	

Sayfa 31

Hüküm 1: Medîne-i Vidin'de Mezîd Bey Mahallesi sükkânından Doksan Yedi Cemâ'at yoldaşlarından iken bundan akdem fevt olan İbrâhîm Beşe ibn Mustafa nâm kimesnenin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma binti Hüseyin ile sulbî kebîr oğlu Mustafa ve sulbî sagîr oğlu Halîl ve sulbiye sagîre kızı Havva'ya münhasıra olduğu lede'sş-şer' zâhir ü mütehakkık olduktan sonra bi't-taleb tahrîr ve Sûk-i Sultânî'de fûrûht olunan muhallefât defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur. Fî'l yevmi'l-hâmis min şevvalîl mûkerrem sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 25. İbrahim Beşe ibn Mustafa'ya Ait Tereke Defteri

Köhne talika 1 meblağ 150	Koç 1 meblağ 31	Bakır güğüm 1 meblağ 153	Def'a bakır güğüm 1 meblağ 120	Bakır ibrik 1 meblağ 51
Tencere me'a kapak 1 meblağ 180	Bakır sini 1 meblağ 168	Def'a köhne tencere 1 meblağ 60	Kıraç taba 1 meblağ 30	Köhne güğüm 1 meblağ 33
Def'a taba 1 meblağ 66	Sahan adet 3 meblağ 123	Bakır tas 1 meblağ 69	Def'a sahan 1 meblağ 45	Bakraç 1 meblağ 120
Def'a bakraç 1 meblağ 372	Balta 1 meblağ 38	Kazma 1 meblağ 6	Destere 1 meblağ 24	Seccade 1 meblağ 60
Yastık 1 meblağ 75	Köhne parça kilim 1 meblağ 6	Def'a balta 1 meblağ 15	Sandık hurda attar aleti meblağ 450	İnek re's 1 meblağ 300
Bağ çaryek 2 meblağ 600	Mahalle-i mezbûra da mülk-i menzîl meblağ 4800	Zâhirde nukûd meblağ 960	Cem'an yekûn meblağ 9117	Bî hesab kuruş 76 meblağ 117
Minhâ'l- ihrâcât techîz ve tekfîn meblağ 720	Mihr-i mü'eccel meblağ 1500	Deyni küçük Mehmed Beşe'ye meblağ 300	Deyni keten bahâsı ustaya meblağ 99	Yekûnü'l- ihrâcât meblağ 331
Deyn-i David oğlu Yahudi'ye meblağ 159	Resm-i kısmet	Katibiyye çukadâriye meblağ 90	Huddâmiyye meblağ 60	İhzâriye meblağ 30
Dellâliyye meblağ 120	Sahhü'l- bâkî meblağ 5799	Hisse-i el mezbûr semeni mu'accel 725	Hisse-i ibn-i mezbûr Mustafa 2029	Hisse-i ibn-i mezbûr Halîl 2029
Hisse-i binti'l- mezbûr Havva 1014,5				

Sayfa 32

Hüküm 1: Fil asl vilâyet-i Rumeli'nde Belgrad'dan olup Medîne i Vidin'de hâric-i kal'ada Mustafa Paşa mahallesinden Hasan Beşe'nin odasında fevt olan Otuz Bir Cemâ'at'ın yoldaşlarından Ahmed Beşe ibn Abdullah'ın vâris-i ma'rûf-ü ma'rûfesi olmamakla terekesi Beytü'l Mâl'e â'id olmağın medîne-i mezbûrede Dergâh-i Âlî Yeniçerileri Beytü'l Mâlinin ahz ü kabzına me'mûr fahrü'l-eşbâh Abdullah Ağa ma'rifetiyle tahrîr ve Sûk-i Sultânî'de fûrûht olunan muhallefât defteridir ki ber-vech i âti zikr olunur. Fî'l-yevmi's-sabi ve'l-'işrîn min Ramazani'l-Mübârek sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 26. Ahmed Beşe ibn Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Karada kara kılıç 1 meblağ 120	Boş mülk meblağ 50	Köhne gömlek 1 meblağ 21	Beyaz cübbe 1 meblağ 35	Köhne fes 1 me'a sarık 1 meblağ 15
Köhne dizlik 1 meblağ 20	Köhne aba şalvar meblağ 40	Tiftik kuşak meblağ 430	Köhne çuka zıbın 1 meblağ 18	Köhne bantaka 1 meblağ 9
İmroz kesesi 1 meblağ 100	Köhne yorgan 1 meblağ 130	Zâhirde nukûd meblağ 120	Bir def'a iştirâk akar (silik) meblağ 5520	Cem'an yekûn 6240
Bî hesab kuruş 56 Yalnız altı bin iki yüz kırk akçedir.	Minhâ'l- ihrâcât techîz ve tekfîn meblağ 600	Deyn-i müsbet-i Mustafa Beşe meblağ 1440	Resm-i âdî meblağ 600	Kalemiye çukadâriye meblağ 300
İhzâriye meblağ 60	Resm-i Ağa hazretleri meblağ 600	Çukadâr Ağa meblağ 240	Ücret bayraktar Beytü'l-Mâl Ağa kuruş 360	Dellâliye meblağ 120
Yekûnü'l- ihrâcât meblağ 4320	Sahhü'l-bâkî meblağ 1920	An yed-i emin bin dokuz yüz yirmi akçedir.		

Hüküm 2: Medîne-i Vidin’de Çavuş Mahallesi sâkinlerinden olup Elli İki bölük yoldaşlarından iken bundan akdem fevt olan Hüseyin (...) Beşe ibn Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hafife binti Alî nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğulları Mehmed ve Ahmed ve sulbiye sagîre kızı Â’işe’ye münhasıra olduğu şer‘an zâhir ü mütehakkık olduktan sonra bi’t-taleb tahrîr ve takdim olunan muhallefât defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Fî’l-yevmi’s-sabi‘ min şevvalîl mûkerrem sene isneyn ve erba‘în ve mi’e ve elf.

Tablo 27. Hüseyin Beşe ibn Abdullah’a Ait Tereke Defteri

Kara kılıç 1 meblağ 180	Palaska 1 me’a vezene 1 meblağ 60	Köhne seccade 1 meblağ 15	İmroz kebesi 1 meblağ 120	Köhne çuka kürek 1 meblağ 480
Köhne çakşır 1 meblağ 90	Köhne fes 1 me’a sarık meblağ 60	Köhne tiftik kuşak 1 meblağ 75	Köhne mintan 1 meblağ 30	Karada bıçak 1 meblağ 30
Köhne aba çakşır 1 meblağ 30	Köhne Bağdat kemer 1 meblağ 60	Def’a sarık 1 meblağ 150	Köhne beyaz zıbın 1 meblağ 15	Don 1 me’a gömlek 1 meblağ 120
Dizlik 1 me’a 120	Beyaz kapama 1 meblağ 90	Köhne astar 1 meblağ 30	Köhne beyaz entari 1 meblağ 15	Aba şalvar 1 meblağ 30
Yemeni 10 meblağ 15	Köhne yorgan 1 meblağ 60	Avanil hasiye meblağ 480	Yastık 2 me’a minder 1 meblağ 360	Bakır fener 1 meblağ 60
Tencere 1 me’a kapak 1 me’a tepsi 1 meblağ 240	Fıçı 3 meblağ 60	Kalay aleti meblağ 480	Cem’an yekûn meblağ 3555	Bî hesab kuruş 29 meblağ 75
Minhâ’l- ihrâcât ve tekfîn meblağ 600	Mihr-i mü’eccel meblağ 4000	Resm-i kısmet meblağ 75	Harcı huddam me’a kalemiye meblağ 48	İhzâriye meblağ 9
Dellâliye meblağ 45	Yekûnü’l- ihrâcât meblağ 777	Sahhü’l-bâkî meblağ 3778 müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi Hafife Hâtûn’a mihr-i mukâbelesin de âlâ tarîki’s-sulh verildi.		

Sayfa 33

Hüküm 1: Medîne-i Vidin’de hâric-i kal’ada İhram Mahallesi sâkinlerinden Yirmi Beş Sekbânlar’ın yoldaşları iken bundan akdem fevt olan Ahmed Beşe ibn Mehmed nâm kimesnenin zahirde zevce-i menkûha-i metrûkesi Me’vâ binti Mehmed nâm hâtûndan gayrı vâris-i ma’rûf ü ma’rûfesi olmamakla selâse erba’a Beytü’l-Mâl’e â’id olmağın medîne-i mezbûre Dergâh-i Âlî Yeniçerileri Beytü’l-Mâl’inin ahz ü kabzına me’mûr Çorbacı Abdullah Ağa talebleriyle tahrîr ve Sûk-i Sultânî’de fûrûht olunan muhallefât defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur. Fî’l-yevmi’s-sâlis ve’l-‘işrîn min şevvalîl mûkerrem sene isneyn ve erba’în ve mi’e ve elf.

Tablo 28. Ahmed Beşe ibn Mehmed’a Ait Tereke Defteri

Köhne kalpak 1 meblağ 3	Köhne (...) çakşır 1 meblağ 9	Köhne aba zıbın 1 meblağ 10	Köhne yağmurluk 1 meblağ 15	Köhne kebe 1 meblağ 11
Öküz çift 1 meblağ 1500	Balada bağ çaryek 2 meblağ 900	Cem’an yekûn meblağ 2448	Bî hesap kuruş 20 meblağ 48 yalnız ikibin dört yüz kırk sekiz akçedir.	Minhâ’l- ihrâcât techîz ve tekfîn meblağ 315
Mihr-i mü’eccel meblağ 2000	Deyn-i müsbet-i Hasan Beşe meblağ 1305	Deyn-i müsbet-i bakkâl uzun Mehmed Beşe meblağ 123	Deyn-i müsbet-i Esbak Meludi meblağ 297	Resm-i Ağa hazretleri meblağ 240
Çukadâr ücret meblağ 33	Resm-i âdî meblağ 180	Kalemiyye çukadâriye meblağ 25	Huddâmiyye meblağ 35	İhzâriye meblağ 15
Ücreti Beytü’l-Mâl huddam meblağ 33	Yekûnü’l- ihrâcât meblağ 3601 Yalnız üç bin altı yüz bir akçedir			

Hüküm 2: Fî'l-asl vilâyet-i Rumeli'nde kasaba-i Ustrumca'dan olup Medîne-i Vidin'de derûn-i kal'a Dokuzuncu Topçular yoldaşlarından iken bundan akdem fevt olan Ahmed Beşe ibn Ebubekir nâm kimesnenin zâhirde vâris-i ma'rûf-ü ma'rûfesi olmamak zu'muyla terekesi Beytü'l-Mâle â'iddir deyu medîne-i mezbûrede fahrû'l-eşbâh Topçubaşı Mehmed Ağa tarafından Alî Odabaşı talebleriyle tahrîr olunduktan sonra verâseti sâbit olan li-ebeveyn erkarındaşı oğlu Mustafa ibn Alî muvâcehesinde takdim olunan muhallefât defteridir ki ber-vech-i âti zıkr olunur. Fî'l-yevmi's-samin ve'l-ışrîn min şevvalîl mükerrerrem sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 29. Ahmed Beşe ibn Ebubekir'a Ait Tereke Defteri

Der zimmet topçu Ahmed Beşe meblağ 4800	Alacatekye mahallesinde mülk-i menzîl meblağ 6000	Kalnoğça kapısında bahçe meblağ 3600	Zâhirde nukûd meblağ 2340	Bakır tepsi 1 meblağ 60
Lengir adet 3 meblağ 60	Tencere 1 me'a kapak 1 meblağ 120	Döşek 1 meblağ 120	Köhne yorgan 1 meblağ 90	Yastık 1 meblağ 90
Alaca entari 1 meblağ 45	Çarşab meblağ 90	İhram meblağ 60	Köhne kebe meblağ 90	Dizlik me'a kapım meblağ 90
Fıçı meblağ 60	Sandık 1 meblağ 12	Cem'an yekûn meblağ 14247 8475,5 mal-ı şirketten nısf-ı ifraz ve terekesine zamm olunmuştur. Yirmi iki bin yedi yüz yirmi iki buçuk akçedir. 22722,5	Bî hesab kuruş 189 meblağ 42	(...) meblağ 660
Kara kılıç 1 meblağ 300	Balsaka ma'a vezene 1 meblağ 60	Ma'a çukadar neşin kürek 1 meblağ 600	Küçük kürek 1 meblağ 900	

Hüküm 3: Vâris-i mezbûr kendi ikrârı üzere müteveffâ-yı mezbûrun zikr-i âtî eşyâda ve zimemde nısfîyet üzere şerîki olan Alî Beşe'nin ikrâr ve takrîriyle mâl-i şirket olmak üzere tahrîr olandır ki zikr olunur.

Tablo 30. Ali Beşe'ye Ait Zimem (Borç) Defteri

Der zimmet Samir'in kaynanasında meblağ 216	Der zimmet Topçu Mehmed Beşe'de meblağ 780	Der zimmet Tatar Alî Beşe'de meblağ 165	Der zimmet topçu kızlar ağasında meblağ 480	Der zimmet Balta'da meblağ 390
Der zimmet topçu Mehmed Odabaşı'nda meblağ 150	Der zimmet Topçu Mustafa Beşe'de meblağ 120	Der zimmet Topçu Mustafa Beşe'de meblağ 165	Der zimmet Berber Alî Beşe'de meblağ 315	Der zimmet tüfenkçi Vezîr'de meblağ 480
Der zimmet sipâhîde meblağ 270	Der zimmet talpakçı İsmâ'il Beşe'de meblağ 210	Der zimmet topçu Hüseyin Beşe'de meblağ 300	Der zimmet eyyam ve eyyamda meblağ 480	Der zimmet Arapoğlu da meblağ 135
Der zimmet Osman Beşe'de meblağ 360	Der zimmet baba Ali'de meblağ 360	Der zimmet İbrâhîm Beşe'de meblağ 90	Der zimmet sâki Mustafa Beşe'de meblağ 120	Der zimmet Mustafa Ağa'nın Ahmed'de meblağ 165
Der zimmet Ammisinde meblağ 600	Kabadan 80 fî 12 meblağ 9600	Penbe iplik kıyye 25 fî 40 meblağ 1000	Yekûnu mal-i şirket ve zemimi eşyâ cümlesi meblağ 16951	Yekûn meblağ 22722,5
Müteveffâ-yı mezbûrun kendi hali ve terekesinden olan akçedir	Minhâ'l- ihrâcât techîz ve tekfin meblağ 1200	İskât-ı salat ber-müceb-i vasiyyet meblağ 1140	Resm-i kısmeti meblağ 680	Harc-i hüccet vasiyyet meblağ 360
Ücreti kitâbet hizzarcı huddam meblağ 480	İhzâriye meblağ 36	Yekûnû'l- ihrâcât meblağ 4296	Sahhü'l-bâkî meblağ 18496	Hisse-i li- eb li-ahi'l- mezbûr Mustafa meblağ 18496

Sayfa 34

Hüküm 1: Fî'l-asl vilâyet-i Rumeli'nde Bosna Berudu'ndan olup Medîne-i Vidin'de hâric-i kal'ada Mustafa Paşa Mahallesi sâkinlerinden Şelyan Özü neferatından iken bundan akdem fevt olan Salih ibn Ramazan nâm kimesne vasiyeti üzere vesayasız tenfize (?) ve bâkî kalan terekesini bu sene mürurunda li ebeveyn kız karındaşlarına îsâl için vasi nasb ü ta'yîn eylediği yedinde olan hüccet-i şer'îyye mûcibince vasi-i muhtârı olan Küçük Mehmed ibn nam kimesne taleb ve kendinin ikrârı üzere tahrîr ve Sûk-i Sultânî'de fûrûht olunan muhallefât defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Fî- yevmi's-sadis ve'l-ışrîn ve min şevval sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 31. Salih ibn Ramazan’a Ait Tereke Defteri

Kara kılıç 1 meblağ 483	Pišto çift 1 meblağ 600	Tüfenk 1 meblağ 450	Köhne şalvar 1 meblağ 30	Kuzu kürek 1 meblağ 105
Köhne hırka 1 meblağ 27	Beyaz köhne 1 meblağ 240	Yağmurluk 1 meblağ 210	Yemeni yastık 1 me’a meşin yastık 1 meblağ 78	Ağaç tepsi 1 meblağ 12
Bardak 1 meblağ 63	Bakraç 1 meblağ 150	Saçayak 1 me’a maşa 1 meblağ 24	Müste’amel rezdak kalpak 1 meblağ 385	Mest 1 papuç 1 meblağ 90
Hırka kalın 1 meblağ 45	Kuşak 1 me’a mimak 1 meblağ 90	Aba çakşır 1 meblağ 45	Köhne kalpak 1 meblağ b18	Aba (...) 1 meblağ 68
Aba zıbın 1 meblağ 60	Şayak şalvar 1 meblağ 210	Nebeş çuka nebeş 1 meblağ 366	Köhne don 1 me’a gömlek 1 meblağ 15	Def’a aba ve (...) 1 meblağ 30
Harc-ı sim zekir 1 meblağ 9	Köhne sandık 1 meblağ 15	Palaska 1 meblağ 60	Filinta 2 meblağ 840	Maden 1 me’a daz (?) 2 meblağ 600
Arpa me’a buğday bir mikdâr meblağ 90	Kovan adet 2 meblağ 120 fî 60	Deri bârgîr 1 meblağ 4200	Mahalle-i mezbûrede mülkü menzil 1 meblağ 4800 vasi Mehmed üzerine	İnek 2 me’a buzağı 2 meblağ 840
Tosun 2 meblağ 480	Keçi 1 me’a oğlak 1 meblağ 60	Koyun kuzu ile adet 34 meblağ 3040	Musul manda bağ cedîd çaryek 2 meblağ 720 vasisi küçük Mehmed üzerine	Def’a kotogoda bâ çaryek 3 meblağ 1200 varoş-i Vidin’de Mustafa Efendi
Der zimmet Garcalı İstemiye’de meblağ 600	Der zimmet Garcalı Goridan zimmîde meblağ 240	Der zimmet Garcalı İstan zimmîde meblağ 360	Der zimmet kürekçi Ekiko kendisi Nasrânide meblağ 300	Der zimmet Tebrifonda meblağ 210

Tablo 31. Devamı

Der zimmet Garcalı ustayan zimmîde meblağ 60	Der zimmet kesik meblağ 150	Der zimmet Masolneli çonto zimmîde meblağ 7800	Der zimmet çonto damadı meblağ 180	Der zimmet Masolneli Çonto zimmîde meblağ 360
Der zimmet dülger Abdullah meblağ 240	Der zimmet Mustafa sipâhîde meblağ 210	Der zimmet sol Ağa'nın neferi Süleyman da tüfenk bahâ meblağ 240	Zuhûr eden nukud 2820	Cem'an yekûn meblağ 33599
Bi hesab kuruş 280 1200 techîz tekfîn ber- mûceb-i vasiyyet	Ba'de'l-ihraç techîz ve tekfîn bâkî meblağ 32399 techiz ve tekfin ber muceb-i vasiyet	Minhal masârif ber- mûceb-i vasiyyet sülüs mâlinden ıskât-ı salat ber-mûceb-i vasiyyet meblağ 1200	Kezâlik ber- mûceb-i vasiyyet câmii havlusunda mütevellîsi için meblağ 480	Kezâlik sülüs mâlinden câmii şerîf havlusunda vâki' bî'r-i me'a gereği gibi tathir ve ta'mîr için vasi mezbûr yediyle ta'mîr olunan ber-mûceb-i vasiyyet an sülüs meblağ 5000 1000 sülüs mezbûrdan alınan harcı hakikde 4000
Resm-i kısmet meblağ 1020	Harcı hüccet meblağ 1000	Ücreti kitâbet meblağ 400	Çukadâriye meblağ 320	Huddâmiyye meblağ 600

Tablo 31. Devamı

İhzâriye meblağ 120	Dellâliye meblağ 300	Yekûnul masârif meblağ 10440	Sahhü'l-bâkî meblağ 21959	Vasi mezbûrun takrîri ve tahrîr olunan mal- ı müteveffad an ber- mûceb-i vasiyyet ve masârif-ı lâzimesi ifraz ve ihraç olunduğu üzere yedi vaside kalan meblağ 21959
------------------------	-------------------------	---------------------------------------	---------------------------------	---

Sayfa 35

Hüküm 1: Medîne-i Vidin'de hâric kal'ada İzor Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem mürd olan Esoyta nâm Nasrâninin zâhirde vâris-i ma'rûf-ü ma'rûfesi olmamakla terekese Beytü'l-Mâle â'id olmağın Beytü'l-Mâl amme ve hassa kabzına me'mûr medîne-i mezbûr nâzırı umdetü-l emâcid ve'l-a'yân Alî Bey-zâde Yusuf Ağa'nın Varoş Voyvodası Mustafa ve çukadarı Ahmed talepleriyle tahrîr ve Sûk-i Sultânî'de fûrûht olunan muhallelfât defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Fî'l-yevmi'l-hadi aşer min Zilka'de sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 32. Esoyta nâm Nasrâniye' ye Ait Tereke Defteri

Köhne kapama 1 meblağ 60	Köhne kürek 1 meblağ 45	Balta 1 meblağ 9	Köhne çerke 1 meblağ 15	Def'a çerke 1 meblağ 60
Yastık 1 meblağ 15	Bakraç 1 meblağ 81	Bakır sini 1 meblağ 85	Keten tarağı 2 meblağ 18	Köhne çuka ferace 1 meblağ 150
Maden buhurdan 1 meblağ 15	Köhne kuşak 1 meblağ 12	Baş bezi 2 meblağ 36	Köhne gömlek 1 meblağ 18	Kantar 1 meblağ 21
Köhne bez çakşır 1 meblağ 9	Sandık 1 me'a keten bir mikdâr meblağ 60	Vezene 1 meblağ 6	Vaz buçuk (?) meblağ 240	Mahalle-i mezbûra da mülk-i menzîl 1 meblağ 3600
Kotogada bâ çaryek 2 meblağ 600	Kazgan tolasıyla 1 meblağ 1800	Cem'an yekûn meblağ 6975	Bî hesab kuruş 58 meblağ 15 yalnız yedi bin dokuz yüz yetmiş akçedir.	Minhâ'l- ihrâcât Resm-i emin meblağ 720
Ücreti çukadâr meblağ 90	Ücreti voyvoda meblağ 60	Resm-i âdî meblağ 720	Kalemiyye harcı huddam meblağ 345	İhzâriye meblağ 30
Dellâliyye meblağ 120	Sahhü'l-bâkî meblağ 4890 Beytü'l-Mâl emini Ağa'ya teslimdir.			

Sayfa 36

Hüküm 1: Medîne-i Vidin’de hâric-i kal’ada Tekye Mahallesinde Cebeci Ahmed Beşe’nin odasında düyûn-u terekesinden ezyed olduğu halde fevt olan Yirmi Beş Bölük yoldaşlarından Dizdarzâde Mehmed Beşe’nin zâhirde vâris-i ma’rûf-ü ma’rûfesi olmamakla terekesi Beytû’l Mâle â’id olmağın medîne-i mezbûrda Yeniçeri Beytû’l-Mâlinin ahz ü kabzına me’mûr olan fahrû’l-eşbâh Abdullah Ağa ma’rifetiyle bi’t-taleb tahrîr ve Sûk-i Sultânî’de fûrûht olunan muhallefât defteridir ki ber-vech i âti zikir olunur. Fî’l-yevmi’l-hadi min Zilka’de sene isneyn ve erba’în ve mi’e ve elf.

Tablo 33. Dizdarzade Mehmed Beşe’ye Ait Tereke Defteri

Köhne puşi 1 meblağ 60	Karada tabanca 1 meblağ 180	Köhne çuka şalvar 1 meblağ 180	Köhne çuka kürek 1 meblağ 30	Def’a köhne kürek 1 meblağ 3
Köhne zıbın 1 meblağ 6	Köhne omuz kebesi 1 meblağ 45	Siyah bârgîr 1 meblağ 600	Cem’an yekûn meblağ 1104 105 nısf hisse 1209	Mustafa Beşe ile iştirâk olan kahve ibrik 9 meblağ 210
Minhâ’l- ihracât ve techîz meblağ 306 yalnız bin iki yüz dokuz akçedir.	Kalemiyye meblağ 30	İhzâriye meblağ 15	Yekûnü’l- ihracât meblağ 351	Sahhû’l-bâkî li-t taksîmi beyne’l- verese meblağ 858
Deyn-i müsbet-i Mehmed Beşe meblağ 765 Ani-l zimmet müsbet 510	Deyn-i müsbet-i serhatlı meblağ 69 Ani-l zimmet müsbet 39	Deyn-i müsbet-i şışman Yahudi meblağ 420 Ani-l zimmet müsbet 75		

Hüküm 2: Medîne-i Vidin’de Yirmi Beş Sekbânlar’a mahsûs olup kışlasında iken mezbûrenin terekesinden ezyed olduğu halde bundan akdem fevt olan baş eski Süleyman Beşe ibn Abdullah’ın zâhirde vâris-i ma’rûf-ü ma’rûfesi olmamakla terekesi Beytü’l-Mâle â'id olmağın Medîne-i mezbûrede Dergâh-i Âlî Yeniçerileri Beytü’l-Mâl’ine me’mûr fahrü’l-eşbâh Abdullah Ağa ma’rifetiyle tahrîr ve Sûk-i Sultânî’de fûrûht olunan muhallefât defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Fî’l-yevmi’t tasi’ min Ramazani’l-Mübârek sene isneyn ve erba’în ve mi’e ve elf.

Tablo 34. Süleyman Beşe ibn Abdullah’a Ait Tereke Defteri

Köhne çakşır 1 meblağ 30	Köhne çuka çakşır 1 meblağ 340	Köhne nebeş çuka dolama 1 meblağ 250	Köhne mintan 1 meblağ 100	Cebe kadri kürek 1 meblağ 160
Köhne zıbın 1 meblağ 45	Mai iplik kadife 1 meblağ 105	Köhne kuşak 1 meblağ 48	Köhne deren 1 memlu meken 1 meblağ 40	Def’a bogasi zıbın 1 meblağ 18
Def’a köhne çakşır 1 meblağ 190	Aba şalvar 1 meblağ 123	Sarık 1 meblağ 150	Def’a sarık 1 me’a köhne kavuk 1 meblağ 200	Def’a köhne sarık 1 meblağ 65
Köhne kemer 1 me’a makrome 1 meblağ 15	Def’a makrome 1 meblağ 10	Köhne heybe 1 meblağ 16	Sahan 5 meblağ 60	Bakır tas 1 sagır meblağ 30
Def’a köhne zıbın 1 meblağ 50	Palaska 1 me’a çarma 1 meblağ 22	Köhne yastık 1 meblağ 28	Köhne aba yağmurluk 1 meblağ 90	Köhne yorgan 1 meblağ 72
Köhne bogasi ihram 1 meblağ 18	Köhne kaltak 1 meblağ 40	Def’a köhne bogasi zıbın 1 meblağ 10	Cem’an yekûn 2325	Bî hesab kuruş 14 meblağ 45
Minhâ’l- ihracât techîz ve tekfîn meblağ 480	Deyn-i müsbet-i bayraktar El- Hâc Mustafa meblağ 120 Ani-l zimmet müsbet 98	Deyn-i müsbet-i Ahmed Beşe meblağ 120 Ani-l zimmet müsbet 98	Deyn-i müsbet-i AhmedBeş e meblağ 840 Ani-l zimmet müsbet 79	Deyn-i müsbet-i (...) Ahmed Beşe meblağ 120 Ani-l-zimmet müsbet 97
Deyn-i müsbet-i mumcu Ömer Beşe meblağ 180 Ani-l zimmet müsbet 133	Resm-i âdî meblağ 165	Katîbîyye harc-ı huddam meblağ 90	İhzâriye meblağ 12	Dellâliyye meblağ 45
Resm-i ağa hazretleri meblağ 240	Ücreti bayraktar Beytü’l-Mâl Ağa 90	Beher kuruşa 97’şer akçe taksîm olunmuştur		

Sayfa 37

Hüküm 1:Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin kazâsına tabi Felûreddîn palangası sükkânından iken bundan akdem fevt olan Bektaş ibn Behlül nâm kimesnenin zevce-i menkûhası İstankobe Nasrâniye olup mîrâsından mahrum olmakla müteveffanın firâşından hâsıl ve merkûm Nasrânî'den mütevellît olan sulbî sagîr oğulları İbrâhîm ve Hüseyin ve Behlül'e münhasıra olduğu lede'sş-şer' zâhir ü mütehakkık olduktan sonra bi't-taleb tahrîr ve Sûk-i Sultânî'de fûrûht olunan muhallefât defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Fî'l-yevmi's-sânî ve'l 'işrîn min Zilka'deti'sş-Şerîf sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 35. Bektaş ibn Behlül'e Ait Tereke Defteri

Öküz me'a araba 1 çift 1 meblağ 1090	Kısrak 1 meblağ 690	Kaltak 1 meblağ 120	Bıçak 1 meblağ 14	Burgu 1 meblağ 12
Def'a burgu 1 meblağ 25	Biradon 1 meblağ 67	Sapan temuru 1 meblağ 605	Temur taba 1 meblağ 36	Balık ağı 2 meblağ 60
Destere 1 meblağ 25	Orak 1 meblağ 3	Kapan 1 meblağ 36	Köhne kapak 1 meblağ 3	Köhne zıbın 1 meblağ 90
Aba çakşır 1 meblağ 20	Kuzu kürk 1 meblağ 52	Bağ çaryek 1 meblağ 120	Bostana vâzi olunmuş tohum meblağ 153	Tarlaya vazi olunmuş hinta şinik 1 meblağ 306
İnek 1 meblağ 483	Def'a inek 1 meblağ 375	Kasaba-yı mezbûrede mülk-i menzîl puşide 1 meblağ 120	Tosun 1 meblağ 348	Def'a inek 1 meblağ 360
Palaska 1 me'a maşa 1 meblağ 300	Hinta 1 meblağ 720	Kara kılıç 1 meblağ 423	Def'a tüfenk 1 meblağ 360 vârisi sagîr üzerine kalmıştır	Der zimmet Mustafa meblağ 90
Der zimmet diğer Mustafa meblağ 12	Der zimmet El-Hâc İsma'îl meblağ 375	Der zimmet Mustafa bayraktar meblağ 24	Der zimmet Ömer Beşe meblağ 6	Der zimmet Ramazan Beşe meblağ 376
Der zimmet diğer Ramazan Beşe meblağ 5760	Der zimmet Dimitri zimmîde meblağ 30	Der zimmet İstan zimmîde meblağ 80	Der zimmet Toslıcalı İstan zimmîde meblağ 48	Cem'an yekûn meblağ 13647 Yalnız on üç bin altı yüz kırk yedi akçedir.
Sahhü'l-bâkî techîz ve tekfin meblağ 808	Mihr-i mü'eccel sene-i nakdiye Nasrâniye meblağ 2000	Deyni astar bahâ İbrâhîm kethüdâ meblağ 90	Deyni tüfenk mertatina meblağ 150	Deyni hardon Yahudi ihbâr mezbûr İbrâhîm kethüdâ meblağ 632

Tablo 35. Devamı

Ücreti hizmetkâr meblağ 63	Resm-i kısmeti meblağ 360	Katîbiyye me'a harcı huddam meblağ 270	İhzâriye meblağ 60	Dellâliyye meblağ 90
Yekûnü'l- ihracât meblağ 4564	Sahhü'l-bâkî li-t taksîmi beyne'l- verese meblağ 9126	Hisse-i ibn-i mezbûr İbrâhîm meblağ 3042	Hisse-i ibn-i mezbûr Hasan meblağ 3042	Hisse-i ibn-i mezbûr Behlül 3042

Sayfa 38

Hüküm 1: Medîne-i Vidin'de derûn-i kal'ada bundan akdem fevt olan Yetmiş Yedi Cemâ'at yoldaşlarından balıkçı Halîl Beşe'nin iki-yüz yetmiş akçe terekese olup kendi techîz ve tekfîne kifayet etmemekle medîne-i mezbûrede Yeniçeri Beytü'l-Mâlcisi Abdullah Ağa'nın masârif-i defniyyesin gördüğü defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Fî'l-hâmisi aşer min Cemâziyelâhir sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Techîz ve tekfîn ve masârif-i lâzîme meblağ 300

Hüküm 2: Medîne-i Vidin'de Balık pazarı kapısında bundan akdem fevt olan On Dokuz Cemâ'at yoldaşlarından Ahmed Beşe'nin iki yüz kırk altı akçe terekese olup kendi techîz ve tekfîne kifayet etmemekle medîne-i mezbûrede Yeniçeri Beytü'l-Mâlcisi Abdullah Ağa masârif-i defniyyesin gördüğü defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Fî'l-yevmi's sabi aşer min cemâziye-l âhir sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Techîz ve tekfîn ve masârif-i lâzîme meblağ 300

Hüküm 3: Medîne-i Vidin'de Hamza Beşe'nin kahvesinde fevt olan Dervîş Beşe'nin tereke namına bir şeyi olmayıp techîz ve tekfîn Medîne-i mezbûr Beytü'l-Mâlcî Abdullah ağa masârif-i defniyyesin

gördüğü defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Fî'l-yevmi's-sadis ve'l
'işrîn min Cemâziye'l-Evvel sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Techîz ve tekfîn ve masârif-i lâzıme meblağ 300

Hüküm 4: Medîne-i Vidin'de hâric-i kal'ada İstanbulioğlu kahvesinde fevt olan Otuz Dokuz Bölük yoldaşlarından Alî Beşe'nin yüz yirmi akçe terekesi olup techîz ve tekfîne iktifâ etmeyip medîne-i mezbûrede Yeniçeri Beytü'l Mâlcisi Abdullah Ağa masârif-i defniyyesin gördüğü defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Fî'l-yevmi's-samin min Cemâziye'l-Evvel sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Techîz ve tekfîn ve masârif-i lâzıme meblağ 300

Hüküm 5: Fî'l-asl vilâyet-i Anadolu da Erzurum'dan olup Medîne-i Vidin'de Ağaçhan'da fevt olan Yirmi Beş Cemâ'at yoldaşlarından İsmâ'îl Beşe'nin iki-yüz yetmiş akçe terekesi olup techîz ve tekfîne kifayet etmemekle Medîne-i mezbûrede Yeniçeri Beytü'l Mâlcî Abdullah Ağa masârif-i defniyyesin gördüğü defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Fî'l-yevmi's-sânî aşer min Cemâziye'l-Âhir sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Techîz ve tekfîn ve masârif-i lâzıme meblağ 300

Hüküm 6: Medîne-i Vidin'de hâric-i kal'ada Mustafa Paşa mahallesinde fevt olan gurebadan Kırk Bir Bölük yoldaşlarından Mustafa Beşe'nin techîz ve tekfînine iktifâ eder bir şeyi olmayıp medîne-i mezbûrede Yeniçeri Beytü'l Mâlcisi Abdullah Ağa masârif-i defniyyesin gördüğü defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Fî'l-yevmi'r-râbi' min Şa'bâni'l-Mu'azzam sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Techîz ve tekfîn ve masârif-i lâzıme meblağ 300

Hüküm 7: Medîne-i Vidin’de Süleyman Çavuş mahallesinde Hüseyin Efendi Hanı’nda fevt olan Süleyman Beşe’nin zâhirde vâris-i ma’rûf-ü ma’rûfesi olmayıp ve terekesi dahî yüz elli akçeye bâliğ olmamakla techîz ve tekfînine kifayet etmeyip medîne-i mezbûrede Yeniçeri Beytû’l-Mâlcisi Abdullah Ağa masârif-i defniyyesin gördüğü defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Fî’l yevmi’s-samin aşer min Şa’bâni’l-Mu’azzam sene isneyn ve erba’în ve mi’e ve elf.

Techîz ve tekfîn ve masârif-i lâzıme meblağ 300

Sayfa 39

Hüküm 1: Dârü’l-cihâd ve’l-mücâhidîn Medîne-i Vidin’de hâric i kal’ada Mustafa Paşa mahallesinde kırkıncı bölük yoldaşlarından Abdullah Beşe’nin kahvesinde fevt olan Alî Beşe ibn Abdullah’ın Zâhirde vâris-i ma’rûf-ü ma’rûfesi olmayıp ve terekesi dahî techîz ve tekfînine kifayet etmemekle medîne-i mezbûrede Yeniçeri Beytû’l-Mâlcisi Abdullah Ağa masârif-i defniyyesin gördüğü defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Fî’l-yevmi’s-sânî aşer min Zilka’de sene isneyn ve erba’în ve mi’e ve elf.

Köhne şalvar 1 me’a köhne mintan 1 me’a köhne zıbın 1 meblağ 180 müteveffâ-yı mezbûrun cem’i terekesi 180 akçesidir.

Techîz ve tekfîn ve masârif-i lâzıme meblağ 300

Hüküm 2: Bin yüz kırk üç senesine mahsûb olmak üzere ber vech-i mâlikâne uhdemizde olan Vidin nezâretinden mülhakatından Nefs-i Vidin’in Kantar ve Bâc-i Bâzâr ve At bâzârı mukâta’asını sene-i mezbûrede Mart’ı ibtidâsından Şubat’ı gâyetine gelinceye zabt eylemek üzere işbu darendegân-i temessük Vidin sâkinlerinden Otuz Dört Bölük’ün El-Hâc Ahmed Ağa ve Kırk Beş Bölük’ün Mehmed Beşe ve

Altmış Dört Cemâ'at'ın Ahmed Beşe nâm yoldaşlara bin dört-yüz elli kuruş iltizâmıla onlar dahî kabûl ve iltizâm eyledikten sonra meblağ-ı mezbûru cânib-i mîrîye teberra'an tarafımıza tamâmen edâ ve teslîm eylemeleriyle vech-i meşrûh üzere zikrolunan Kantar ve Bâc-i Bâzâr ve At bâzârı mukâta'asını mezbûrun yoldaşlara bin yüz kırk üç senesi Mart'ı ibtidâsından sene-i mezbûra değin zabt ü rabt edip sene-i sâbıkalarda gerek kantariye ve gerek bâc-i bâzâr ve gerek At bâzârı bu vecihle zabt ü rabt ve cem' ü tahsîl olunagelmîş ise onlar dahî sâbıkı ola geldiği üzere zabt ü rabtlarına tarafımızdan ve taraf-ı âherden kimesne mani olmaya. Fî evveli Mart sene 1143

Sayfa 42

Hüküm 1: Hamd ü sipas ve sitâyiş-i bî kıyâs ol vâkıf-ı sera'ir-i ahvâl-i havâs olan Hazret-i Hudâ-yi ve tekaddese zâtühû an müşâbeheti'l-eşyâ' Hazretleri'nin cenâb-ı bâ-kibriyâlarına mahsûsdur ki vazîfe-i horan efrad-ı 'âlem hazane-i nahnü kasemnâ beynehüm vâridetinden vezâyif-i rûzîlerin ahz ü istîfâ ederler ve cevâhir-i salât ü teslîmât ol Seyyid-i Kâ'inât ve mefâhir-i mevcûdât, pâdişâh-ı her dü-serâ, sultânü'l-enbiyâ Hazretleri'nin merkad-i münevver ve mazca'-i mutahharlarına neşr ü nisâr olunur ki ümmetine hâdî-i sebîl-i hayrât ve mü'eyyid-i tarîk-i hasenât oldılar ve tahiyyât-i nâ-ma'dûd âl ü evlâd-i kirâm ve ashâb-i lâzımü'l-ihtirâmılarına ithâf ü ihdâ kılınur ki her biri mütevellî-i hayrât-i nizâm-i dîn-i mübîn oldılar. Ammâ-ba'd, ukalâ-yi âkıbet-endîş-i pür-intibâh zamân-ı âfiyeti vakt-i fırsat bilüb kesb-i zuhr-i âhiret etmekte bezli nakdîne-i miknet ve tahsîl-i nevişte-i âkıbet için sa'y ü himmet edegelmeleriyle binâ'en'aleyh işbu bâ'is-i tahrîr kabâle-i sıhhat-karîn ve bâdî-i tastîr-i makale-i sadâkat-rehîn, sâhib-i re'y-i ve zeyn-i âsaf-temkîn, vezîr-i güzîn hâlen Muhâfız-ı Vidin devletlü saadetlü Osman Paşa yaserellâhü bi'l-hayri lehû-mâ-yeşâ' hazretlerinin meclîs-i şerîflerinde bu fâkir-i pür-'acz ü taksîr hâzır olduğum hinde ve vakf-ı

âtiyü'l-beyânı tescîl mütevellî nasb eyledikleri hâlen Câmi'-i Cedîd-i Sultânî Mütevellîsi Yeniçerîyan-ı Yerlüyân Ağası Hasan Ağa mahzarında vezîr-i müşârun ileyh hazretleri bu tarîk ile bast-ı makâl-i savâb-âmîn ve bu nehc üzere takrîr-i kelâm-ı sevâb-engîz eylediler ki Vidin kal'ası sedd-i sedîd-i İslâmiyye'den bir belde-i azîme olmakla hâssaten ehl-i İslâm'a tebyîn-i vakt-i salât ve âmme-i cümle-i enâma tefhîm-i evkât için bir kebîr çalar sâ'at ihdâs ü inşâ olunması ahâlî i vilâyet iltimâs eylemeleriyle hasbeten-lillâhi-Te'âlâ vasat-i belde-i mezbûrede ihdâs ü inşâsına muvaffak olduğum kebîr çalar sâ'at için bir üstâd sâ'atçı vazîfe-i mu'ayyene ile nasb ü ta'yîn ve ta'mîrât ve masârif-ı lâzimesi akârât-ı mevkûfemiz gallâtından tertîb ü tahsîs olunmak lâzım ü lâbûd olmağın sâ'at-i mezbûr kulesi ittisâlinde birbirine mülâhık müceddeden binâ ve silk-i mülkûme inzimâmen temlîk eylediğim on iki bab kürkçü dükkânları ve muhâfız bulunan vüzerâ-yı izâm hazretlerine mahsûs olan sarây havlusu dâhilinde ma'lûmü'l-mikdâr arsa üzerinde müceddeden binâ eylediğim hamâm ve ittisâlinde iki kepenk berber dükkânı ve sarây-ı mezbûr ile Câmi'î Sultânî beyninde binâ eylediğim na'lbend dükkânını bi cümleti't-tevâbi've'l-levâhık hasbeten-lillâh ve ibtigâ'en-li-merzâtillâh vakf-ı sahîh-i mü'ebbed ve habs-i sarîh-i muhalled ile vakf ü habs eyledim ve şöyle şart eyledim ki sâl-be-sâl akârât-ı mezkûre icârâtından hâsıl olan (...)

Sayfa 43

Galleden bir müstakîm ve dîndâr sâ'at ahvâline vâkıf ve sa'at-ı mezbûrda mahâreti olup ta'mîrîne kâdir kimesne sâ'atçı nasb olunup vakt-i gurûbda sâ'at-i mezbûru kurup ve ba'zı vaktde tehâlûfünü tashîh ve iktizâ eden mahallini ta'mîr eylemek şartıyla yevmî on-beşer akçe vazîfe ve yediyle ve imdâd ü i'ânet için halîfesine dahî yevmî beşer akçe vazîfe verile ve sâ'at mezkûreye iktizâ eden revgan-i zeyt için beher yevm birer akçe ta'yîn ü tahsîs olunmakla iktizâ ettikçe revgan iştirâ

olunup isti'mâl oluna ve mütevellî olanlar cihet-i tevliyet olmak üzere yevmî iki akçe vazîfeye mutasarrıf olalar ki vech-i meşrûh üzere icârât-i merkûmeden vezâ'if-i mu'ayyene min-haysi'l-mecmû' yevmiye yirmi üç sağ akçe olup senede dört kıst ile mütevellî yediyle ta'yîn olunan hademenin vazîfeleri ve yediyle ve zikrolunan ve dekâkîn ve hamâmın şehriye icâreleri ve ta'yîn olunan vezâ'if-i hâkim-i beled imzâsıyla mûmzâ defter olup irâd ve masârif-i ma'lûm olmak için bu mütevellîde hıfz oluna, sene-be-sene fazla irâd her ne olursa hâkimü's-şer' ma'rifetiyle mütevellî yedinde hıfz ü iddihâr olunup sâ'at kulesinin veyâhûd sâ'atin bir mahalli ta'mîr olunmak iktizâ ederse ziyâde ta'mîre muhtâc olmağın ilm-i hâkim ve ma'rifet-i mütevellî ile ta'mîr ü termîm oluna ve Câmî'i Cedîd-i Sultânî Mütevellîsi olanlar ilâ-mâ-şâ'e-Allâh vakf-ı mezbûra dahî mütevellî olup bâlâda ta'yîn ü tasrîh olunan yevmî iki akçe cihet-i tevliyete mutasarrıf olalar ve sâ'at-i mezbûrenin ber karâr ü berdevâm olması ibâdullâha nâfi' olmakla şerâyit-i mezkûreye ri'âyet için muhâfız bulunan vüzerâ-yı izâm ve vükelâ-yı fihâm hazerâtı evvecellâhü Te'âlâ nezâret edip hâkimü's-şer' olan efendimiz dâ'imâ cevâmî'-i şerîfe ve a'yân-ı vilâyet bi'l-küllîye hasb-i nezâret edeler deyu tebyîn-i şürût ve ta'yîn-i kuyûd edip hamâm-ı mezbûr ve dekâkîn-i mezkûreyi hâliyen ani'l-mevânî' ve'l-kavâyil mütevellî-i mezbûra teslim eyledim, ol dahî kabz ü tesellüm eyledi dedikte gıbbe't-tasdîki's-şer'i vâkıf-i kerimü'l-hısâl sellemellâhü'l-Melikü'l-Müte'âl kelâmını semt-i âhere sârif olup vakf-ı akâr eğerce İmâm-ı A'zam ve hümâm-i akdem Ebû Hanîfe-i Kûfî rahmetüllâhi aleyh Hazretleri'nin mezheb-i şerîflerinden sahîh ve lâkin gayr-i lâzım olmakla vakf-ı mezbûrdan rücû' edip hamâm-ı mezbûr ve dekâkîn-i mezkûre mülkûme redd olunmak matlûbumdur dedikte mütevellî-i merkûm cevâbında hâl bast olunan minvâl üzeredir lâkin imam-ı ekrem tilmîz-i A'zam Hazreti Ebû Yûsuf katında vâkıf mücerred vakf demekle vakf sahîh ve lâzım olur deyu reddeden imtinâ' etmekle hâkim-i muvakkî-i sadr-i kitâb tûbâ lehû ve

hüsn-me'âb dahî tarafeynin ihtilâfâtını te'emmül edip cânib-i vakfa nazar ve metâ'un-li'l-hayr olmaktan hazer birle İmâm Ebû Yûsuf kavlı-i şerîfi üzere vakf-i mezbûrun sıhhat ü lüzûmuna hükm etmeğin min-ba'd hamâm-ı mezbûr ve dekâkîn-i mezkûre vakf-ı sahîh ü lâzım olup tebdîl ü tagyîri muhâl ve tahvîl ü ibtali âdem-i ihtimâldir. Fe-men beddelehû ba'de-mâ-semi'ahû fe-innemâ ismühû alellezîne yübeddilûnehû innallâhe Semî'un Alîm ve cerâ'l-vâkıfî âle'l-Hayyi'l-Cevvâdi'l-Kerîm. Hurrire fî gurreti Zilhiccetî's-Şerîfe sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Fahrü'l-ulema Eş-Şeyh El-Hâc Mustafa Efendi müftüyü Vidin Didetü-l meşayih El-Hâc ebubekir Efendi, Fahrü'l-şerefa şeyhü-l kara Es Seyyîd Mustafa Efendi, Umdetü-l ulema dersiam El-Hâc Abdullah Efendi, Fahrü'l-ulema El-Hâc Mehmed Efendi, Fahrü'l-ulema abdülkadir Efendi ibn Süleyman Efendi Fahrü'l-ulema dersiam El-Hâc veleeddin Efendi, Fahrü'l-ulema Ömer Efendi imam-i kale'i Vidin, Fahrü'l-ulema Mehmed Efendi imam-i tabi'i kahraman, Fahrü'l-esame imam-i sani Mustafa Efendi, Fahrü'l-esame El-Hâc Hasan Efendi Fahrü'l-emâcid ve'l-ekarim Turnacı başı Abdullah Ağa, Umdetü-l emâcid El-Hâc Hasan Efendi defterdarı Vidin, Fahrü'l-kitâb İbrâhîm Efendi katib Yeniçeriyan Vidin, Fahrü'l-emsal İbrâhîm Ağa gediklüyan Vidin, Fahrü'l-akran Osman Ağa gediklüyan yesari Vidin, Fahrü'l-emâsil Osman Ağa beşlüyan sani, Fahrü'l-akran Mustafa Ağa beşlüyanı Vidin, Fahrü'l-akran Halîl Ağa azbaz sani Ve gayrühüm mine'l-huzzâr

Sayfa 44

Hüküm 1: Ceffe'l-kalem fî hâzâ'l-makâmi hürmetü-l fâkir el kadı bi Medîne-i Vidin Selef Mehmed Efendi hazretleri sicillerinde ba'zı vakayı' tahrîr olunmuştur gaflet olmaya vesselâm

İttehazet hâzâ't-tescîli li-enne yektebü fihâ'l-vekayî'î fî zemîni'l fakîr ilâ Rabbihî'l-Kadîr Mehmed El-Kâdı bi-Medîne-i Vidin anî'l beliyyâtî Rabbi'l-'ibâd ve kad veka'a's-şürû'î ile'l-kazâ min gurreti Muharremi'l-Harâm li-seneti selâse ve erba'în ve mi'e ve elf min Hicreti men lehû'l-'izze ve şerefe ve's-sa'âde ve sallemühü Te'âlâ aleyhi ve âlâ âlihî ve sahbihî ecma'în ve etemmü bi'l-hayr ve'l meserreti ve's-selâm.

Hüküm 2: Fî'l-asl Rusçuk kasabası mahallâtından Yenimahalle'de sâkin olup Medîne-i Vidin'de müsâferet vechi üzere sâkine ve zâtı zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî Müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Â'îşe binti Mahmud nâm hâtûn meclis-i şer'-i şerîf-i enverde Niğbolu Sancağı'nda vâki' Torluk Za'îmi demekle ma'rûf işbu sâhibü'l-kitâb Mehmed Ağa bin İbrâhîm mahzarında ikrâr-i tâmm ve takrîr-i kelâm edip yedimde mâlım olup eşyâ'î memlûkemden her birinin kıymetleri beynimizde ma'lûm altı kapaklı sahan ve bir kaftan ve bir entari ve bir sepet sandık ve bir kilim ve bir şam'dân ve beynimizde ma'lûm on kat çamaşır, ce'man yüz otuz kuruş eşyâyı mezbûr Mehmed Ağa'ya bi-tarîki'l-emâne def' ü teslîm, ol-dahî tesellüm ü kabz eylediğinden sonra mârrü'l-beyân eşyâların aynını, müstehlek ise ba'de's-sübût kıymet-i şer'îyyelerini bundan akdem mezbûr Mehmed Ağa'dan da'vâya tasaddî eylediğimde beynimizde münâza'ât-i kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyân etmişti. El-hâletü hâzihî beynimizde Muslihûn tavassut edip da'vâ-yı mezkûrumdan biz mezbûr Mehmed Ağa ile an-inkâr otuz kuruş üzerine inşâ'-i akd-i sulh eylediklerinde ben dahî sulh-u mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr otuz kuruş mezbûr Mehmed Ağa yedinden bi't tamâm ve'l-kemâl ahz ü kabz edip husûs-i mezkûra müte'allika âmme-i da'vâ ve kâffe-i mutâlebât ve eyman ü muhâsamâtdan mezbûr Mehmed Ağa'nın zimmetini ibrâ-yi âmm-i kâtî'u'n-nizâ'la ibrâ' ü ıskât eyledim, ol-dahî bedel-i sulh olmak üzere bana medfû'u olan meblağ-ı mezbûr otuz kuruşa müte'allika

amme-i da'vâ ve kâffe-i mutâlebâtta kezâlik benim zimmetimi ibrâ' ü
iskât eyledi dedikte gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb
olundu. Fî gurreti Muharremi'l-Harâm sene selâse ve erba'în ve mi'e ve
elf.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed Ağa bin Abdurrahman, Mehmed Ağa bin
Ahmed Abdullah bin Abdullah, İbrâhîm Çelebi bin Mustafa, Halîl Çelebi
bin Mehmed Ahmed Ağa bin ebubekir zâde

Hüküm 3: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin
mahallâtından Alacatekye Mahallesi sâkinlerinden bundan akdem vedâ'-i
âlem-i fânî eden İsa Çavuş ibn Yusuf'un sulbî sagîr oğlu Yusuf ve
sulbiye sagîre kızları Zeynep ve Hamide nâm sagîrlerin tesviye-i
umûrlarına kıbel-i şer' den bir vasi nasb-ı lâzım ü mühim olmağın emânet
ile mevsufe ve diyanet ile ma'rûfe ve emr-i vesâyet uhdesinden gelmeğe
kâdire olup zikrolunan sagîrlerin vâlideleri ve hâsıneleri hâfızatü-l kitâb
Hadice binti Kasım nâm hâtûn hâkim-i muvakki'-i sadr-i kitâb tûbâ lehû
ve hüsn-me'âb efendi hazretleri dahî zikrolunan sagîrlerin tesviye-i
umûrlarına ve vakt-i rüşd ü sedâdlarına varıncaya değin vasî nasb ü
ta'yîn eylediğimde ol-dahî vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hıdmet-i
lâzımesini kemâ yenbagî edâya müte'ahhide olmağın mâ hüve'l-vâki'
bi't-taleb ketb olundu. Fî'l yevmi'r-râbi' min Muharremü-l harâm sene
selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl: El-Hâc Alî Ağa bin Hasan, İbrâhîm Çelebi bin
Ebubekir, Hasan Ağa bin Yusuf, Mustafa Beşe bin Ömer, Abdurrahman
Çelebi bin Abdullah Ve Abbas Çelebi bin Mehmed, Berber Mustafa
Çelebi Ve gayrühüm

Hüküm 4: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Kalnuca mahallesinde mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan Engeline binti Usturyan nâm Nasrâniye'nin verâseti zevc-i metrûku Bucin veled-i Yuvan nâm zimmî ile li-ebeveyn kızkarındaşı Belice'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir ü mütehakkık olduktan sonra zat-ı ba'de't-ta'rîfî's-şer'î mesfûre Engeline Nasrâniye meclis-i şer'-i şerîf-i enverde hâlike-i mezbûrenin zevci işbu bâ'isü's-sefer mesfûr Bucin zimmî mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip kızkarındaşım hâlike-i mezbûrenin mecmû'-i terekesi semenleri yüz kuruş ve beynimizde ilm-i şer'î ile ma'lûm bağ mahsulünden seksen kuruşla min haysi'l-mecmû' yüz seksen kuruştan bi hasebi'l-irsi's-şer'î bana isâbet ü intikâl eden nısf-ı hisse-i irsiyyemi mezbûr Bucin zimmîden taleb ü da'vâ eylediğimde ol-dahî bi'l-külliye inkâr etmeğin beynimizde münâza'ât-i kesîre ve muhâsamât-i şedîde cereyân etmiştir. El-hâletü hâzihî da'vâ-yı mezkûrdan biz meccânen fariğ olup kız karındaşım hâlike-i mezbûrenin kalîl ü kesîr ve celîl ü hakîr ve zâhir ü hafî mecmû'-i terekesinden bana â'id olan nısf-ı hisse-i irsiyyeme müte'allika amme-i da'vâ ve kâffe-i mutâlebât ve eymân ü muhâsamâtdan mezbûr Bucin zimmînin zimmetini ibrâ-yi âmm-i kâtı'u'n-nizâ' ile ibrâ ü ıskât eyledim, ol-dahî cihet-i karzdan otuz kuruş hakkı mutâlebesinden kezâlik benim zimmetimi ibrâ-yi âmm ile ibrâ ü ıskât eyledi dedikte gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Fî yevmi's-sâlis min Muharrem sene 143

Şühûdü'l-hâl: İbrâhîm Çelebi bin Ebubekir, Hasan Ağa bin Yusuf, Abdurrahman Çelebi bin Abdullah, Abbas Çelebi bin Mehmed Ve gayrühüm

Sayfa 45

Hüküm 1: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Kalnuca mahallesinde sâkin Vekan veled-i Torime zimmi meclis-i şer'î şerîf-i enverde zevce-i mutallakası işbu bâ'isetü's-sefer Nedile binti Todorî nâm Nasrâniye muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip mesfûr Nedile zevcem olup târîh-i kitâbdan bir buçuk sene mukaddem kendimi bâyinen tatlık etmekle zimmetinde eşyâ-yı memlûkemden her birinin kıymetleri beynimizde ma'lûm bir çift sim bilezik ve bir kalubte ve bir bakraç ve bir ocak zinciri ve bir el tabası ve altı yastık ve altı top keten bezi ve iki buvin ve bir hamr fıçısı kalmıştır ve mahalle-i mezbûrede vâki' malûmü'z-zirâ' arsa üzerine mebni kendi mâlım ile binâ ve ihdâs eylediğim lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmü'l hudûd mülk-ü menzilimi dahî fuzûlen zabt eder su'âl olunup mârrü'z-zikr eşyâları menzil-i mezkûru bana redd ü teslîme tenbîh olunması matlûbumdur dedikte gıbbe's-su'âl mezbûr Nedile Nasrâniye cevâbında fî'l-hakîka müdde'î mezbûr Vekan zimmi zevce-i sâbıkım olup târîh-i kitâbdan bir buçuk sene mukaddem beni bâyinen tatlık eyledi diye ikrâr lâkin hîn-i tatlıkte eşyâ'-i hamr-i mezkûru Müslimîn huzûrunda bi't tamâm ahz ü kabz edip gerek eşyâ ve gerek menzil-i mezkûra müte'allika âmm-i da'vâdan benim zimmetimi ibrâ'-i âmm ile ibra' etmiştir deyu defala mukâbele edicek eserü'l-istintâk ve'l-inkâr müdde'î aleyhâ Nedile'den def'-i mezkûruna mutâbık beyyine taleb olundukta udûl-u ahrâr-i ricâl-i Müslimîn'den medîne-i mezbûrede Şeyh Ahmed mahallesinde Yirmi Sekiz Cemâ'at'ın yoldaşlarından Alî Beşe bin Mehmed, Altmış Dört Cemâ'ati'nden Mustafa Beşe bin Hasan nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup eser-i istîşhâd fî'l hakîka müdde'î mesfûr Vekan zimmi işbu zevce-i mutallakası mezbûre Nedile Nasrâniye'yi târîh-i kitâbdan bir buçuk sene mukaddem tatlık edip bizim huzûrumuzda eşyâ'-i muharrereyi bi't-tamâm ahz ü kabz edip

menzil-i mezbûr mutâlebesinden zevce-i mutallakası mesfûr Nedile Nasrâniye'nin zimmetini ibrâ'yı âmm ile ibrâ' ü ıskât eyledi, biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz ve şehâdet dahî ederiz deyu her biri edâ yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde gıbbe-ri'âyeti-şera'iti'l-makbûl şehâdetleri makbûle olmağın mûcibince bî-vechi mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî yevmi's-sâlis min Muharremi'l Harâm sene 1143

Şühûdü'l-hâl: Dellâlbaşı Abdi Çelebi bin Ali, İbrâhîm Çelebi bin Ebubekir, Abbas Çelebi bin Mehmed, Abdurrahman Çelebi bin Abdullah, Yorgi veled-i Ban Kürekçi, Maveriş veled-i Ban Kalpakçı, Boğdan Çizmecî, Bucin veled-i Nikola ve gayrühüm

Hüküm 2: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Orta Tuna mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefât eden Sevinde Hâtûn ibneti Osman bin Abdullah'ın verâseti zevce-i metrûku Hasan Beşe ibn Süleyman ve gayrı zâhirîn vârisi ma'rûf ü ma'rûfesi olmağın mecmû'u terekesinin nısfı bi'l farîzati'ş-şer'îyye zevce-i mezbûr Hasan Beşe'ye nısf-i âheri dahî Beytü'l-Mâl'e â'id olmağın medîne-i mezbûrede Nâzır ve Emîn-i Beytü'l-Mâl olan umdetü'l eşbâh Alî-zâde Yusuf Ağa tarafından vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi olan Çukadar Mehmed Çelebi ve birâderi Mustafa Ağa taleb-i ma'rifetleriyle tahrîr ve Sûk-i Sultânî'de ba'de'l-müzâyede fûrûht olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûredir ki ber-vech-i âti zikrolunur. Fî yevmi's-sabi' min Muharremi'l-Harâm sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 36. Sevinde Hatun ibneti Osman bin Abdullah’a Ait

Tereke Defteri

Köhne yorgan me‘a çarşaf 1 kuruş 60	Ve alaca yastık 1 kuruş 30	Köhne kumaş yastık 1 kuruş 24	Ve köhne gömlek 1 kuruş 12	Ve sabık ferace 1 kuruş 101
Cedîd bogasi entari 1 kuruş 135	Ve sim kuşak kuruş 60	Ve çarşaf 1 kuruş 30	Ve köhne kuzu kürek 1 kuruş 48	Ve bohça 1 kuruş 60
Ve el tabası 1 kuruş 105	Ve ibrik 1 kuruş 18	Ve tencere kapağı 1 kuruş 15	Mihri zimmet zevci mezbûr kuruş 1000	Nakit der zimmet vasi muhtârı Molla Mehmed kuruş 1440
Cemân yekûn yalnız 3166 akçedir	Minhâ’l- ihrâcât techîz ve tekfîn ve ıskât-ı salat ve hükm-ü şerîf kuruş 1440	Resm-i kısmet 171	Resm-i beytü-l mâl 171	Katîbîyye 90
Huddâmiyye 105	Çukadâriye nâzır Ağa 51	Divadiye Rüstem 39	İhzâriye 21	Cemân yekûn 648 akçedir
Sahhü’l-bâkî 1086 akçedir	Hisse-i zevci mezbûr 543	Beytü-l mâl 543		

Sayfa 46

Hüküm 1: Mefâhirü’l-kuzât ve’l-hukkâm, ma‘denü’l-fazli ve’l kelâm Rumeli’nin sağ kolunda vâki‘ olan kadılar -zîde fazlühüm- tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vasıl olıcak ma‘lûm ola ki, bi-tevfîk illâhi Te‘âlâ umûmen vüzerâ-yı izâm ve mîrmîrân-ı kirâm ve ümerâ’-ı zevî’l-ihtirâm ve bi’l-cümle Dergâh-ı Mu‘allâ’m Yeniçerileri ve cebecileri ve topçuları ve top arabacıları ve silâhdârân ve gediklü ve ulûfelû müteferrikagân ve Divân-ı Hümâyûn’um ve Defter-i Hâkânî katibleri ve şâkirdleri ve

çavuşân ve memâlik-i Rumeli ve Anadolu'da vâki' eyalet ü elviyenin zu'amâ ve erbâb-ı timarı ve Bosna bahâdırları ve musırrü's-sürreti'l asrın güzîde askeri ve evlâd-ı fâtihân ve mîrî levendât ve asker-i Tatar-ı düşman şikâr ve sâ'ir tavaif-i askeriyye ve mükemmel ü müretteb ve aşâr ve vergi ve sâ'ir ricâl-i harb ve kattâl-i zafer-âsâr ve asâkir-i Nusret me'ser-i encüm-şümâr ile bi'l iktizâ şark cânibine sefer-i hümâyûn-u nusret-makrûnum sahîh ve muhakkak ve bizzât cenâb-ı hilâfet Üsküdar yakasına sâye-endâz-i izz ü iclâl olmak üzere gurre i Muharrem'de tûg-i zafer-fürûg-i nusret-iştîmâl-i hâkânî ihrâc ve Üsküdar sahrâsına şeref bahş-i ikbâl olmadı mukarrer olmağın Dergâh-ı Mu'allâ'm gediklü müteferrikagân ve çavuşânın bi'l-cümle Âsitâne-i Sa'âdet'imde mevcûd bulunmaları mühimm ü muktezî olmağın siz ki nûmâ ileyhimsiz, işbu emr-i şerîfîm ile vusûlünde taht-ı hükûmet ve kazâlarınızda bulunan Dergâh-ı Mu'allâ'm müteferrikagân ve çavuşânı bir gün akdem gelip Âsitâne-i Sa'âdetimde mevcûd bulunmaları için tenbîh ü te'kîd ile bir gün akdem evlerinden ve yerlerinden ihrac ve seri'an ve âcilen Âsitâne-i Sa'âdet'ime irsâl eyleyip sedd-i muvahhid fitne ihtirâz ü ictinâb eyleyesiz. Mezkûranın bir gün evvel Âsitâne-i Sa'âdetime gelmeleri muktezî olmakla serî'an ve isti'câl ile gelmeye tehâvün ü takâsurları zâhir olanların gerek ref' olunacağı mukarrer olduğun kendülere bir hoşça tefhim ile bir gün akdem ihrâc ü irsâline ikdâm ü ihtimâm olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki; Vusûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l ittibâ' ve lâzımü'l imtisâlimin mazmûn-u itâ'at-makrûnuyla âmil olup hilâfından begâyet ihtirâz ve ictinâb eyleyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın tahrîren fî evâhiri zilhîcce sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf. Vusûl fî 12 Muharrem 143

Be-makam-i Kostantiniyyetü'l-Mahrûse

Hüküm 2: Medîne-i Vidin mahallâtından Orta Tuna mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden mütekâ'id Ahmed Çelebi ibn Hasan nâm müteveffanın verâseti zevce-i metrûkesi Havva binti Ömer nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğlu Monla Mehmed'e münhasıra olduğu lede's-şer'u'l-enver zâhir ü mütehakkık olduktan sonra vârisân-i mezbûran talebleriyle müteveffâ-yi mezbûrun terekesi tahrîr ü terkîm ve beyne'l-verese bi'lfarîzati's-şer'yye taksîm olunan tereke defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrîre fî yevmi's-samin aşer min Rebî'ilevvel sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 37. Ahmed Çelebi ibn Hasan’a Ait Tereke Defteri

Avanil tahsil kıyye 5,5 meblağ 550	Köhne kürek 1 meblağ 150	Köhne tüfenk 1 me’a tas 1 kuruş 24	Nukûd ve semen-i kabz Monla Mehmed meblağ 20400	Def’a nukûd semeni kabz Molla Mehmed meblağ 24000
Def’a nukûd semeni kabz Molla Mehmed meblağ 22200	Def’a nukûd semeni kabz Molla Mehmed meblağ 2400	Def’a nukûd semeni kabz Molla Mehmed meblağ 2580	Def’a nukûd semeni kabz Molla Mehmed meblağ 1320	Def’a nukûd semeni kabz Molla Mehmed meblağ 1200
Müteveffâ-yı mezbûr sandığından ihraç nukûd meblağ 8400	Def’a nukûd semeni kabz Molla Mehmed meblağ 240	Def’a nukûd semeni kabz Molla Mehmed meblağ 9000	Mülk-i menzîl an bahâ meblağ 168010	Def’a nukûd semeni kabz Molla Mehmed meblağ 3840
Der zimmet mâlikâne meblağ 30000	Cem’an yekûn meblağ 146290 akçedir.	Minhâ’l- ihrâcât techîz ve tekfîn ve ıskat-ı salat meblağ 3000	Deyn-i müsbet-i mihri li zevcetü mezbûre meblağ 3000	Deyn-i müsbet-i Havva hâtûn meblağ 720
Deyn-i müsbet-i El-Hâc Mehmed meblağ 140	Deyn-i müsbet-i Emir Beşe meblağ 30	Monla için ta’yîn olunan 10 harcırah İstanbul ve ba’zı masârif meblağ 3600	Deyn-i müsbet-i küllü yehudi meblağ 300	Deyn-i müsbet-i papas yehudi meblağ 51
Deyn-i müsbet-i vakö yahudi meblağ 690	Resm-i âdî meblağ 1540	Katîbîyye 230	Huddâmiyye 230	İhzâriye meblağ 30
Cemân yekûn 15581 akçe	Sahhü’l-bâkî li-t taksîmi beyne’l-verese meblağ 130709 akçe	Hisse-i li zevcetü mezbûre semen meblağ 16338	Hisse-i ibn meblağ 113372	Yalnız on beş bin beş yüz seksen bir akçedir.

Verese-i mezbûrandan mezbûr Monla Mehmed ve mezbûre Havva Hâtûn husûs-i mîrâsa müte'allıka amme-i davadan her biri âheren zimmetini ibrâ-yı âmm ile ibrâ eyledikleri bu mahalle kayd şud. Fî târîhi l mezbûr sene el merkûm

Sayfa 47

Hüküm 1: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Alacatekye mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden İsa Çavuş ibn Yusuf ibn Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Meryem binti Mehmed ile sulbî sagîr oğlu Yusuf ve sulbiye sagîre kızı Zeyneb ve Hamîde'ye münhasıra olduğu lede'sş-şer'u'l-enver zâhir ü mütehakkık olduktan sonra sagîrûn i mezbûrunun vâlideleri kîbelü'sş-şer'den mansûbe vasî karib olunan Hatice binti Kâsım nâm hâtûn zevcesi mezbûre Meryem taleb ü ma'rifetleriyle tahrîr ve beyne'l verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî yevmi's-sâlis min Muharremi'l-Harâm sene selase ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 38. İsa Çavuş ibn Yusuf ibn Abdullah'a Tereke Defteri

Kebîr sini 1000 kuruş 1020	Menzil 1 kuruş 6000	Sahrâ sagîr 1 kuruş 120	Kebîr sahrâ 1 kuruş 180	Kebîr sahan 1 kuruş 150
Hoşab tası 1 kuruş 30	Sagîr sahan 1 kuruş 30	Sagîr tas 1 kuruş 20	Kebîr tas 1 kuruş 60	Maşraba kebîr kazgan 1 kuruş 225
Kebîr tencere 1 kuruş 300	Kebîr sahan 1 kuruş 150	Sagîr sahan 1 kuruş 30	Köhne fener 1 kuruş 50	Kahve tabağı 1 kuruş 15
Kahve ibriği 2 kuruş 90	Leğen me'a ibrik 1 kuruş 280	Köhne Şem'dân 1 kuruş 60	Kara kılıç 1 kuruş 300	Boylu tüfenk 1 kuruş 180
Köhne çarşab 1 kuruş 40	Köhne yastık 1 kuruş 30	Köhne yemeni yorgan 1 kuruş 60	Köhne kebe 1 kuruş 60	Köhne aba yağmurluk 1 kuruş 60
Köhne çuka kürek 1 kuruş 156	Köhne sarık 1 kuruş 40	Köhne sâde çuka dolama 1 kuruş 240	Köhne kavuk 4 kuruş 150	Köhne nebeş 1 kuruş 70
Köhne çuka dolama 1 kuruş 60	Köhne sâde 1 kuruş 60	Ve me'a köhne sâde 1 kuruş 55	Kırmızı çuka başlık 1 kuruş 15	Köhne çakşır 2 kuruş 80
Köhne peşkir 1 kuruş 30	Ağaç yastık 1 kuruş 22	Def'a sandık cedîd 1 kuruş 100	Köhne kilim 2 kuruş 40	Köhne minder 1 kuruş 60
Köylüb yastık 2 kuruş 60	Köhne sarık me'a örtü 1 kuruş 90	Lengir 3 kuruş 60	Sagîr sahan 2 kuruş 60	Sagîr tencere 1 kuruş 60
Top havan 1 kuruş 60	El tabası 1 kuruş 60	1 lengir 1 kuruş 60	Hoşab tası 1 kuruş 60	Kadayıf tepsisi 1 kuruş 60
Zemim nasda alınan hukûk kuruş 1080	Cem'an 13550	Techîz tekfîn 1080	Zevci mihir 1500	Resm-i âdî 135
Katîbîyye 90	Huddâmiyye 90	Duyun-i mutasarrıf müsbete 960	Deyn-i müsbet-i zevci mezbûre 126	İhzâriye 15

Tablo 38. Devamı

Deyni müştemi Sarib yehudi 300	Deyni müctemi Harran yehudi 120	Def'a kasab Alî Beşe 81	Deyni Hâcî Ahmed 250	Deyni şahin oğlu Yahudi 155
Dellâliye 270	Cemân yekûn 6792 Yalnız altı bin yedi yüzdoksan iki akçedir.	Sahhü'l-bâkî yalnız dört bin yüz elli dört akçedir	Hisse-i zevc-i mezbûre 519	Hisse-i binti mezbûre 908
Hisse-i binti mezbûre 908	Hisse-i ibn-i mezbûre 1816			

Sayfa 48

Hüküm 1: Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fazli ve'l kelâm Mevlânâ Vidin Kâdısı -zîde fazlühû- ve kıdvetü-l emâcid ve'l a'yân Vidin Cizyedârı -zîde mecdühû- tevkî'-i refi'-i hümâyûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki, işbu sene-i mübârek de şark cânibine sa'âdet ve iclâl ile bizzât cenâb-ı hilâfet-me'âbım hareket ü azîmet eylemek üzere sefer-ı hümâyûnum muhakkak olmakla in-şâ'e Allâhü Te'âlâ işbu sene-i mübâreke de Muharremü'l-Harâm'ın guresinden tûğ-i zafer-fürûg-i malûkânem ihrâc ve evâ'il-i Muharrem'de kemâl-i ferd-i iclâl ile Üsküdar tarafına ubûr ve ehibbân-i zafer-i'tiyâddan leşker-i cerrâr-i bî şümâr ile savb-ı maksûda hareket-ı hümâyûnum mukarrer olmaktan nâşî Ordu-yı Hümâyûn'um ile me'an gidecek şâhî toplara koşulmak ve dâ'ire i aliyye-i hümâyûnum verilmek için katı çuka top keşan ve kaltak bârgîrleri mübâya'asına muhtâc ve sâbıkı mûcibince îcâb eden bahâsı bin yüz kırk üç senesi Vidin mâlinden mahsûb olmak üzere Vidin Cizyedârı ma'rifetiyle otuz re's bârgîr mübâya'ası bir nasb ve fermânım olmağın imdi sen-ki cizyedâr-ı mûmâ ileyhsin, Dersa'âdet'imden mübâşir ta'yîn olunan -zîde kadrühû- ile işbu emr-i âlîşânım vusûlünde zikrolunan

bârgîrleri güçlü ve kuvvetlü tüvânâ olmak üzere mübâya‘a ve serî‘an ve âcilen Dersa‘âdet’ime irsâl ve Ordu-yu Hümâyûn’um hareket eylemezden mukaddem eriştirip Üsküdar sahrâsına kabzına me’mûra teslîm ve bahâları deynine mahsûb olmak üzere yedinden memhûr temessük ahz ü hıfz eyleyesin ve sen-ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, zikrolunan bârgîrler hareket-i hümâyûnumdan mukaddem gelip Ordu-yu Hümâyûn’uma mülhak olmaları mühimm ü muktezî iken ma‘âzallâhü Te‘âlâ rehâvet ile hareket olunmaktan nâşi bu bârgîrler icâleten erişmeyip te’hîr ü tevkîf bâ‘is olmak ihtimâliniz olursa katl ile mücâzât olacaklarınız mukarrerdir. Bu vakti sâ‘ir evkât-i sâ‘ireye kıyâs etmeyip her ne tarîk ile olursa olsun âlâ-eyyi-hâlin icâleten irsâl ve bir sâ‘at evvel Ordu-yu Hümâyûn’uma îsâl ü teslîm ettirmeye begâyet dikkat ü ihtimam edip hilâfından ziyâde ihtirâz ü ictinâb olmak beyânıyla fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur. Buyurdum-ki, hükm-i şerifimle vardıkta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i celîlü’s şân-i vâcibü’l-ittibâ’ ve lâzimü’l imtisâlimin mazmûn-u itâat makrûnuyla âmil olup hilâfıyla vaz‘ ü hareketden bu beyânla ihtirâz eyleyesin, şöyle bilesin, alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın. Hurrire fî’l yevmi’l-gurreti şehri Muharrem sene selâse ve erba‘în ve mi’e ve elf.

Be-makam Kostantinîyyetü’l-Mahrûse

Kad vusile ileynâ fî 15 Muharrem 1143

Hüküm 2: Mefâhirü’l-kuzât ve’l-hukkâm ma‘denü’l-fazli ve’l kelâm Rumeli’nin sağ kolunda vâki‘ kâdılar -zîde fazlühüm- tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki, bi-tevfîk illâhi Te‘âlâ şark tarafına sefer-i hümâyûn-u nusret-nümûnum musammem ü muhakkak ve işbu Muharremü’l-Harâm guresinden tûğ-i fûrûğ-i zafer-iştimâl-i hâkânî ihrâc ve Üsküdar sahrâsına zînet bahş-i ikbâl olmak musammem ü mukarrer olmakla rûkûb-i tavâ’if-i asker-i zafer-me’serim için Âsitâne-i

Sa'âdet'ime at ve bârgîr tesyir ve fûrûht ettirilmek mühimm ü muktezî olmağın siz ki mûmâ ileyhimsiz işbu emri şerîfim ile vusûlünde tahtı kazâlarınızda vâki' at ve bârgîr ashâbınâ mazmûn emri şerîfimi 'ilâm ve işaat ve herkes fûrûht olunacak at ve bârgîrleri acilete Âsitâne-i Sa'âdetime sevk ve tesyir ile teraik-i askeriyeden taliblerine fûrûht eylemeleri için tesyir ettirmeyeler biriniz ceddi tam ve ziyâde vakit ve itmam eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki vusûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibül etba' ve lâzimü'l imtisâlimin mazmûn itâ'at makrûnunuyla amil olup hilâfından begâyet ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fî evâhiri zilhîcce sene isneyn ve erba'în ve mi'e ve elf.

Kad vusile ileynâ fî 26 min Muharrem sene 143

Be-makam-i Kostantiniyyetü'l-Mahrûse

Hüküm 3: Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fazli ve'l kelâm Vidin sancağında vâki' olan kadılar zîde fazlühüm ve mefâhirü'l emâsil ve'l akrân kethüdâyeri ve Yeniçeri Serdârı ve a'yân-ı vilâyet ve iş erleri zîde kadrühüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki, in-şâ'e-Allâhü Te'âlâ işbu sene-i mübârekede şark seferine bizzât hareket-i hümâyûn mukarrer ü muhakkak olmakla sefere me'mûr Dergâh-ı Mu'allâ'm Yeniçerileri ve cebeci ve topçu ve top arabacıları ve sipah ve silahdar dört bölük halkı ve ahâlî-i divân ve sâ'ir tavâ'if-i askeriyye ta'yînâtlarına iktizâ eden zahâ'ir ve sâ'ir mühimmât-ı seferiyye için ziyâde hazîne tedârükü mühimm ü muktezî olup ve sinîn-i sâbıkada sefer-i hümâyûndan vukû'unda umûmen Memâlik-i Mahrûse'mle vâki' kazâlardan umum üzere sürsat bedelleri tahsîl olunagelip işbu bin yüz kırk üç senesine mahsûb olmak üzere livâda vâki' olan kazâların sürsat

bedelleri cem‘ ü tahsîli-zîde mecdühûye tefvîz olunmağın mevkûfâtda verilen mühürlü ve nişanlı

Sayfa 49

Defter sûreti mûcibince livâ-i mezbûrda vâki‘ kazâlardan tahsîli fermân olunan üç bin yedi-yüz yetmiş kuruş ve buçuk sülûs bedeli sürsat akçesi bir gün mukaddem tamâmen tahsîl ve mübâşir-i mûmâ ileyhe edâ ve teslîm ettirilmekle her birinizin dikkat ü ihtimâm edip hilâf-ı emr ü defter bir türlü ta‘allül ü nizâ‘ ettirmeyesiz ve bu bahâne ile fukarâdan bir ziyâde nesne alındığına rızâ-yı hümâyûnum olmadığına binâ’en asıl tahsîl olunacak mâlden her bin kuruşta on iki buçuk kuruş tahsîldara ma‘âş ta‘yîn olunmakla onunla kanâ‘at ü iktifâ olunup emr ü defterden ziyâde ma‘âş ve mübâşirine ve mahkeme ve aklâm harcı ve kâtibiyye ve kalemiyye bâkî ve sâ‘ir bahâne ile bir akçe ve bir habbe alınmaya ve aldirmayasın ve sürsat malı tekâlîf-i sâ‘ire misilli olmayıp masârif-i seferiyye ve guzât-ı muvahhidînin levazım-ı sâ‘ireleri-çün cümleden evvel tedârük ü tahsîli ehemm ü elzem olduğundan başka guzât-ı zafer selimât-ı İslâmiyye’ye mâlen ve bedenlen i‘ânet cümlelerin üzerlerine lâzım ü lâbüd olduğundan zümre-i sâdât-ı kirâm ve e’imme ve hitabâdan mâ‘adâ mu‘âf ve gayr-i mu‘âf ve evkâf ve sadâ-yı re‘âyâsı dâhil olmakla her biri (...) ma‘rifet-i şer‘le tahmîllerine göre tevzî‘ ve edâ ettirilip bizler askerî ve mütekâ‘id ve kal‘a neferâtı dahî Kantacı ve Mu‘âf Derbendi ve Pandur ve geçit Yeniçerileri (...) Çakırcı ve Şahinci ve Doğancı ve Kömeci ve Avcı ve Korucu ve serbesiyet-i re‘âyâyız diye bir ferde ta‘allül ü muhâlefet ettirilmemek bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki, hükm-i şerîfimle vardıkta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olup işbu emr-i şerîf-i celîlü’ş-şân-i vâcibü’l-ittibâ‘ ve lâzımü’l-imtisâlimin mazmûn-u itâ‘at-makrûnunuyla âmil olup hilâfıyla vaz‘ ü hareketten begâyet ihtirâz edesiz, şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız. Tahrîren Fî’l-yevmi’s-samin min

Muharrem sene selâse ve erba‘în ve mi’e ve elf. Kad vusile ileynâ fî 3 min safer sene 1143

Be-makam-i Kostantiniyyetü’l-Mahrûse

Sayfa 49

Hüküm 1: Dârü’l-cihâd ve’l-mücâhidîn Medîne-i Vidin kazâsı hâricinde Mustafa Paşa mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden kalaycı Mehmed Çelebi ibn Abdurrahman’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Zeliha binti Abdullah nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğlu Mustafa ve sulbiye sagîre kızı Rukiye’ye münhasıra olduğu lede’s şer’u’l-enver zâhir ü mütebeyyin olduktan sonra sagîran i mezbûranın tefsiye-i umûrlarına kıbel-i şer’den mansûbe-i asliyyesi mezbûre Zeliha Hâtûn taleb ü ma‘rifetiyle tahrîr ve beyne’l-verese tevzî‘ ü taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrun defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Fî’l-yevmi’s-samin aşer min Rebî’ilevvel sene selâse ve erba‘în ve mi’e ve elf.

Tablo 39. Mehmed Çelebi ibn Abdurrahman’a Ait Tereke Defteri

Menzil 3000	Sagîr bakraç 1 kuruş 60	Köhne kalpak 1 kuruş 120	Kılıç 1 kuruş 300	Pişto me‘a palaska kuruş 300
Sagîr tas kuruş 30	Sahan 1 kuruş 45	Köhne yeşil kuşak 30	El tabası 1 kuruş 40	Bakır kepçe 1 kuruş 45
Aba yağmurluk 1 kuruş 60	Köhne şalvar 1 kuruş 30	Çerki 1 kuruş 40	Karasığır ineği me‘a buzağı re’s kuruş 1200	Kaltak 1 kuruş 180
Hatab ber-vech-i tahmil araba 10 kuruş 300	Balta 1 kuruş 30	Fıçı 2 kuruş 30	Kova 1 kuruş 10	Cemân yekûn meblağ 5910 Yalnız beş bin dokuz yüz on akçedir.
Minhâ’l- ihrâcât techîz ve tekfîn kuruş 360	Resm-i âdî kuruş 120	Katîbîyye kuruş 27	Huddâmiyye kuruş 30	İhzâriye kuruş 15
Mihr-i mü’eccel der zimmet zevc-i mezbûr kuruş 3000	Cemân yekûn meblağ 3552	Sahhü’l-bâkî 2358 akçedir Yalnız iki bin üç yüz elli sekiz akçedir.	Hisse-i zevc-i mezbûr kuruş 284	Hisse-i binti mezbûr kuruş 687
Hisse-i ibn-i mezbûr kuruş 1374	Küsur 72			

Hüküm 2: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Çavuş mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefât eden Belkıs binti Abdullah bin Abdurrahman'ın verâseti zevc-i metrûku Ahmed Beşe bin Mehmed ile zî rahm cihetinden li ebeveyn erkarındaşı kızları Â'îşe ve Ümmühân binti Mustafa nâm hâtûnlara münhasıra olduğu lede's-şer'u'l-enver zâhir ü müte'ayyin olduktan sonra verese-i mezbûrdan taleb ü ma'rifetleriyle tahrîr ü defter ve beyne'l-verese tevzî' ü taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber-vech-i âti zikr olunur. Fî'l-yevmi's-sabi' ve'l-'aşer min Rebî'ilevvel sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 40. Belkıs binti Abdullah bin Abdurrahman’a Ait Tereke Defteri

Köhne velense kuruş 57	Köhne kebe 1 kuruş 63	Köhne seccade izladi 1 kuruş 30	Köhne yemeni yastık 1 kuruş 15	Def’a köhne yemeni yastık 1 kuruş 53
Hırdavat kuruş 15	Kebîr bakraç 1 kuruş 303	Sahan 2 kuruş 60	Çarşab 1 me’a yastık 1 kuruş 105	Kova 1 kuruş 30
Sagîr bakraç 3 kuruş 303	Temur taba 1 me’a sagîr tencere 1 kuruş 93	Def’a cedîd çarşab 10 kuruş 111	Köhne yemeni yorgan 1 kuruş 54	Def’a yemeni yorgan 1 kuruş 300
Köhne kebe 1 kuruş 48	Cedîd alaca kilim 1 kuruş 369	Köhne döşek 1 kuruş 99	Sim kuşak 1 kuruş 405	İncili küpe 1 kuruş 300
Bez top 1 kuruş 288	Hatabi kaftan 1 kuruş 360	Bakır tepsi 1 kuruş 120	Raşe ferace 1 kuruş 258	Sahan 2 kuruş 60
Def’a yemeni yastık 1 kuruş 60	Bogasiye kaplı köhne kürek 1 kuruş 240	Balta 1 kuruş 54	Cedîd kürek 1 kuruş 135	Def’a gömlek 1 kuruş 120
Bez meza 4 kuruş 60	Köhne kilim 1 kuruş 21	Ustumi keten kuruş 93	Köhne beyaz sâde 1 kuruş 90	Der şinik 1 kuruş 15
Def’a müste’amel gömlek 1 me’a perde 1 kuruş 90	Makrome 5 kuruş 60	Kutu 2 me’a fiçı 1 kuruş 30	Def’a fiçı 1 kuruş 18	Tabla 1 me’a temur şiş 1 kuruş 20
Mihr-i mü’eccel der zimmet zevc- i mezbûr kuruş 200	Köhne yemeni yorgan 1 me’a çarşab kuruş 120	Menzil 1 kuruş 8040	Cemân yekûn meblağ 15165 akçedir. Yalnız on beş bin yüz altmış beş akçedir.	Minhâ’l- ihrâcât techîz ve tekfîn kuruş 840
Resm-i âdî kuruş 300	Katîbîyye kuruş 180	Huddâmiyye kuruş 180	İhzâriye kuruş 45	Dellâliye kuruş 360
Duyunu mutasarrıf kuruş 300	Cemân yekûn meblağ 2205 akçedir.	Sahhü’l-bâkî meblağ 12960 akçedir.	Hisse-i zevc-i mezbûr kuruş 6480	Hisse-i Âlime mezbûr kuruş 3240
Hisse-i Ümmühan el mezbûr kuruş 3240				

Sayfa 50

Hüküm 1: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Mezid Bey mahallesinde sâkin Ahmed bin El-Hâc Mehmed bin Mustafa'nın babası ve tarafından menzil câ'iyü'z-zikri bey' ve semenini düyûn-i müsbetesine edâya vekîl olduğu Hüseyin Beşe bin Mustafa ve Yorgancı Hasan Çelebi bin Abdullah nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve sübût-i vekâletine hükmü şer'î lâhık olan mezbûr El-Hâc Mehmed meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu bâ'isü-l kitâb Ahmed Sipâhî bin Durmuş bin Abdullah tarafından tasdîke vekîl-i sâbitü'l vekâlesi olan El-Hâc Derviş ibn mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm edip akd-i âtiyü'z-zikrin sudûruna değin müvekkilem mezbûrun yedinde mülk ve hakkı olup mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan İsmâ'îl Beşe menzili ve bir taraftan İsmâ'îl Çorbacı menzili ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd iki bab tahtani sobalı oda ve bir matbah ve bir çatma ve tahtında bodrum ve bir mikdâr bahçe ve havluyu müştemil mülk menzîlini tarafeynden icab ve kabûlü hâvî şerâ'it-i müfsideden ârî bey'-i bât-i sahîh-i şer'î ile bi'l-vekâle müvekkil-i mezbûr Ahmed Sipâhî'ye yetmiş beş buçuk kuruşa bey'ü temlîk ü teslîm, ol-dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ü tesellüm ve kabz ü kabûl eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yetmiş beş buçuk kuruş müvekkil-i mezbûr Ahmed Sipâhî yedinden tamâmen ahz ü kabz eyledim, fî-mâ-bâ'd menzil-i mahdûd-u mezkûr müvekkil-i mezbûr Ahmed Sipâhî'nin mülk-i müşterâsı olup benim ve müvekkilemin asla ve kat'â alâka ü medhalim kalmayıp keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikte gıbbe-t tasdîki-ş şer'î mâ hüvel vâki' bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi's-sâlis aşer min Rebî'ilâhir sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed Çavuş Tokatlı 15 Bölük'ün, İbrâhîm Beşe Otuz Yedi Bölük'ün, İbrâhîm Çelebi bin Abdülkerim ve gayrühüm mine'l-huzzâr

Hüküm 2: İşbu derun-i sûret berât-ı şerîf-i âlîşânda mestûrû'l esâmî olup Vidin Gümrüğü Mukâta'ası mâlinden olmak üzere yevmî on iki akçeden Vidin'de Çoban Bey câmi-i şerîfinde mü'ezzin ulûfesine mutasarrıf olan Nûrullah Halîfe ibn Mehmed meclîs-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkîrde işbu hâfizü-l kitâb hâlâ Vidin Nâzırı fahrû'l-emâcid ve'l-ekarim Alî Bey zâde Yusuf Ağa mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edip işbu bin yüz kırk iki senesi Mart'ı ibtidâsından sene-i mezbûr Şubat'ı gâyetine gelince yevmî on iki akçe ulûfemden bu senede müctemi' olan yalnız dört bin iki-yüz kırk sekiz akçe ulûfemi Vidin Gümrüğü mâlinden olmak üzere nâzır-ı mûmâ ileyh yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ü kabz eyledim, zimmetinde bir akçe ve bir habbe alacağım ve hakkım bâkî kalmadı dedikte mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi's-sânî aşer min Rebî'îlâhir sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl: İbrâhîm Çelebi ibn Abdülkerim, Hasan Ağa bin Yusuf, Abdurrahman Çelebi bin Abdullah, Mustafa bin Abdurrahman

Sayfa 51

Hüküm 1: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Şeyh Ahmed Mahallesi İmâmı umdetü'l-'ulema'i'l-kirâm Abdullah Efendi ibn İbrâhîm Efendi nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i anî'l-merâm edip câriye-i memlûkem olup bahâ ve fiyâtı müte'arrife olan uzun boylu açık karakaşlı ve kara gözlü 'Acemiyyetü'l-asl Müslimetü'l-milel Halîme binti Abdullah nâm câriyemi li'l-fevzi âcil ve'l-kavâcil hasbeten-lillâhi Te'âlâ ve haseneti'r

rûhi Resûlû'l-Mu'allâ cem'-i mâlîmden tahrîr ve i'tân ve kayd ve kayddan ıtlâk ve rûmûh-i cerâyir-i asliyyât sâkibine ilhâk ü idrâc eyledim. Fî-mâ-bâ'd mevsûfe-i mezbûre Halîme'ye sâ'ir cerâyir-i asliyyât yeni sıra olup üzerinde hakk-i velâdetden gayrı alâkam kalmadı dedikte gibbe't-tasdîki-ş şer'î mâ hüvel vâki' bi't-taleb ketb olundu. Fî'l yevmi'l-'işrin fî Rebî'ilahîr sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Şeyh El-Hâc Mustafa Efendi ibn Muslihuddîn, Ömer Efendi, Mustafa Efendi bin Muslihuddîn, Ahmed Efendi ibn İbrâhîm, Veliyyüddîn Efendi

Hüküm 2: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Bedreddîn mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Mercan El-Hâc Ahmed ibn Abdullah bin Abdurrahman'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Meryem binti Abdullah ile sulbî sagîr oğlu İsmâ'îl'e münhasıra olduğu şer'an zâhir ü müte'ayyin olduktan sonra sagîr-i mezbûrun kıbel-i şer'den mansûbe vasisi mezbûre Meryem Hâtûn taleb ü ma'rifetiyle tahrîr ü defter ve beyne'l verese tevzî' ü taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrun ber-vech-i âti beyân zikr olunur. Fî'l-yevmi's-sâlis ve'l-'işrîn min şehri Rebî'ilevvel sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 41. Mercan El-Hâc Ahmed ibn Abdullah bin Abdurrahman’a Ait

Tereke Defteri

Cedîd çuka 4 kuruş 600	Marinik kaplı fodi kürek 1 kuruş 180	Def’a kürek 1 kuruş 15	Köhne kalpak 1 kuruş 15	Tesbih 1 kuruş 15
Kırmızı müste’amel çitak 2 kuruş 120	Köhne çuka küreği kaplı kuruş 60	Köhne bogasi entari kuruş 30	Köhne çerki kuruş 6	Kılıç me’a kese 1 kuruş 240
Palaska kuruş 15	Makras kuruş 60	Temur cebe ve kürek kuruş 18	Cemân yekûn kuruş 1443	Minhâ’l- ihrâcât techîz ve tekfîn kuruş 360
Resm-i âdî kuruş 90	Katîbiyye kuruş 45	Huddâmiyye kuruş 60	İhzâriye kuruş 15	Dellâliye kuruş 18
Duyun-u müteferrika kuruş 30				

Hüküm 3: Dârü’l-cihâd ve’l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Vidin Muhâfızî devletlü ve sa’âdetlü vezîr-i mükerrerem ve muhterem Osman Paşa hazretlerinin ağalarından Şehrî Hüseyin Ağa ibn Abdurrahman nâm kimesnenin hizmetinde iken medîne-i mezbûrenin Orta Tuna mahallesinde bundan akdem vefât eden kara Alî ibn Abdullah’ın zâhirde vâris-i ma’rûf ü ma’rûfesi olmayıp tarafı şer’iden kayyım (?) nasb olunan mûmâ ileyh Hüseyin Ağa taleb ü ma’rifetiyle Sûk-i Sultânî’de ba’d-e’l-müzâyede fûrûht olunan tereke-i müteveffâ yi mezbûrun terekesidir ve ber-vech-i âti beyân ü zikr olunur. Fî’l-yevmi’s sâni ve’l-’işrîn min Rebî’-ilâhir, sene selâse ve erba’în ve mi’e ve elf

Tablo 42. Şehrî Hüseyin Ağa ibn Abdurrahman’a Ait Tereke Defteri

Boylu tüfenk 1 me‘a pišto 1 me‘a palaska 1 kuruş 480	Girit sarı kuşak 1 kuruş 45	Boy kebesi kuruş 72	Köhne çuka nebeş 1 kuruş 114	Köhne gömlek 1 kuruş 48
Havlu makrome 1 kuruş 6	Köhne zıbın kuruş 10	Müste’amel dizlik 1 kuruş 200	Minhâ’l ihracât techîz ve tekfîn kuruş 360	Resm-i âdî kuruş 30
Katîbîyye kuruş 30	İhzâriye kuruş 15	Huddâmiyye kuruş 30	Dellâliye 21	Cemân yekûn 975
Sahhü’l-bâkî 486 akçedir	Yalnız dört yüz seksen altı akçedir.			

Sayfa 52

Hüküm 1: Dârü’l-cihâd ve’l-mücâhidîn Medîne-i Vidin kazâsı hâricinde Tekye mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Nemçe İbrâhîm bin Abdullah bin Abdurrahman nâm Kıbtî’nin verâseti zevce-i menkûhası Râbi‘a binti Abdurrahman nâm Kıbtî’nin gayrı vâris-i ma‘rûf ü ma‘rûfesi olmayıp mecmû‘-i tereke sülüs erbâ’ı Beytü’l-Mâl’e â’id olmağın ferîzât-i Beytü’l-Mâli ahz ü kabza me’mûr Hüseyin Ağa bin Abdurrahman ile zevcesi mezbûre Râbi‘a taleb ü ma‘rifetiyle Sûk-i Sultânî’de ba‘de’l-müzâyede fûrûht olunan tereke-i mezbûrdur ki ber-vech-i âtî beyânı zıkr olunur. Fî’l-yevmi’s-sânî ve’l-‘işrîn min Rebî’ilevvel sene selâse ve erba‘în ve mi’e ve elf.

Tablo 43. Nemçe İbrahim bin Abdullah bin Abdurrahman'a Ait

Tereke Defteri

Cedîd şami 8 kuruş 102	Çorap 2 kuruş 36	Kılıç 1 me'a palaska 1 kuruş 51	Tüfenk 1 kayori (?) kuruş 9	Bârgîr me'a eyer kuruş 303
Alaca yastık 2 kuruş 30	Otluk kuruş 60	Mahalle-i mezbûr da ahır 1 kuruş 360	Botor hakir (?) me'a entari kuruş 60	Köhne yorgan kuruş 45
Minhâ'l- ihracât 1065	Techîz ve tekfîn 375	Resm-i âdî kuruş 60	Katîbîyye kuruş 45	Huddâmiyy e kuruş 45
İhzâriye kuruş 30	Dellâliye kuruş 18	Duyunu mutasarrıfa kuruş 30	Cemân yekûn kuruş 603	Sahhü'l- bâkî kuruş 462
Hisse-i zevc- i mezbûr kuruş 115	Beytü-l mâl kuruş 347	Kûsur kuruş 2		

Hüküm 2: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Çavuş mahallesinde sâkin bundan akdem vefât eden Raziye binti Mustafa bin Ahmed nâm hâtûnun verâseti zevc-i metrûku Muharrem Beşe ibn Mehmed nâmdan gayrı vâris-i ma'rûf ü ma'rûfesi olmayıp mecmû'-i terekesinin nısfı Beytü'l-Mâl'e â'id olmağın Beytü'l-Mâl-i âmme ve sâhib-i ahz ü kabza me'mûr olan hâle Vidin nâzırı Alî Bey zâde Yusuf Ağa'nın çukadarı ve tarafından vekîl olan Ahmed Çelebi bin Hüseyin ile vâris-i mezbûr Muharrem Beşe taleb ü ma'rifetiyle Sûk-i Sultânî'de ba'de'l-müzâyede fûrûht ve beyne'l-verese ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber-vech-i âtî beyân ü zikr olunur. Fî'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min Rebî'ül evvel sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 44. Raziye binti Mustafa bin Ahmed'e Ait Tereke Defteri

Kebir çarşab 1 kuruş 45	Köhne siyah zıbın 1 kuruş 6	Köhne yastık 2 kuruş 60	Def'a yemeni yastık 2 kuruş 60	Balta kuruş 24
Köhne havlu 1 me'a peştamal 1 kuruş 18	Def'a İsmâ'il çavuş 1 kuruş 7	Gönri müştayek ferace kuruş 60	Köhne hırka 1 kuruş 21	Hurda kuruş 48
Sagîr bakraç 1 kuruş 45	Kebîr sahan me'a kapak 1 kuruş 195	Sahan 4 kuruş 120	Kapak 2 me'a sagîr lengir 1 kuruş 36	Tuz 1 kuruş 12
(kesik) kuruş 9	Köhne zıbın kuruş 3	Şayak minder 1 kuruş 96	Köhne nebeş dolama 1 kuruş 90	Kırmızı kapama 1 kuruş 90
Kırmızı bogasi zıbın kuruş 54	Köhne gömlek 3 kuruş 15	Def'a beyaz çarşab 1 kuruş 15	Sandal entari 1 kuruş 180	Gevher şal sandal kaftan 1 kuruş 120
Müste'amel hatabi sâde 1 kuruş 285	Köhne bohça 3 kuruş 24	Sapan makrome 1 kuruş 90	Örtü yüzü 4 kuruş 36	Bohça me'a bez kıta 2 kuruş 9
Köhne uçkur 3 kuruş 9	(kesik) 3 kuruş 15	Cedel 1 kuruş 9	Ağaç sandık kuruş 33	Bir mikdâr iplik kuruş 30
Tezgâh kuruş 45	Bogasi kaplı me'a kuzu kürek 10 kuruş 120	Menzil kuruş 2640	Nukûd 1440	Cemân yekûn 6282
Minhâ'l- ihracât techîz ve tekfîn 5308	Resm-i âdî 280	Katîbîyye 18	Huddâmiyye 240	İhzâriye kuruş 36
Çukadâriye kuruş 18	Ve bevade (?) kuruş 120	Deyn-i müsbet Mehmed Bey an sulh kuruş 1560	Cemân yekûn 3344	Sahhü'l- bâkî 2958
Hisse-i zevc- i mezbûr 1479	Beytü-l mâl 1479			

Sayfa 53

Hüküm 1: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin kazâsı hâricinde İzor mahallesinde mütemekkin iken bundan akdem helâk olan Yuvan veled-i Rado veled-i Nikola zimmînin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Yano binti Yuvan nâm Nasrânî'den gayrı vâris-i ma'rûf ü ma'rûfesi olmayıp hâlik-i mesfûrun mecmû'-i terekesi sülüs-ü rub'u zevcesi mezbûr Yano ve sülüs-ü erbâ' Beytü'l-Mâl'e â'id ve râci' olmağın zâhir müte'ayyin olduktan sonra medîne-i mezbûre ahâlîsinden Uzun Mehmed bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde ve hâlik-i mezbûrun zevcesi mezbûr Yano Nasrâninin rub' hisse-i şer'iiyesini ahz ü kabz ve lede'l-iktizâ sulh ü ibrâya ve redd-i cevâba vekîl-i müsecceli olan işbu sâhibü'l-kitâb hâlen medîne-i mezbûre nâzırı Beytü'l-Mâl-ı âmme ve hâssa ahz ü kabza me'mûr olan hâlik-i mezbûrun mecmû'-u terekesinde vâzı'u-l yed olan fahrü'l-emâcid ve'l-ekarim Alî Bey zâde Yusuf Ağa mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip hâlik-i mesfûr Yuvan veled-i Rado veled-i Nikola zimmî zimmetinde cihet-i karz-i şer'îden üç yüz elli kuruş hakkım olup kable'l-ahz hâlik olmakla meblağ-ı mezbûr üç yüz elli kuruş terekesinden hâlik-i mesfûra vâzı'u-l-yed olan mûmâ ileyh Yusuf Ağa ile ani't-taleb iki yüz elli kuruşu sulh eylediklerinde ben-dahî ber-vech-i muharrer sulh-i mezbûru kabûl ve bedel i sulh olan meblağ-ı mezbûr iki yüz kuruş mukâbelesinde hâlik-i mesfûrun terekesinde olup mahalle-i mezbûrda vâki' lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmü'l hudûd bir bâb bakkâl dükkânı ve içinde mevcûd, adedi ve kıymetleri beynimizde ma'lûmü'l-esâmî mecmû'u alayla bana def'ü teslîm, ben-dahî yedinde bedel-i sulh alınmak üzere bi't-tamâm ahz ü kabz edip husûs-i mezbûre ve me'vâsı olan yüz elli kuruşa müte'allik âmme-i da'vâdan ve kâffe-i mutâlebât ve eymân ü muhâsamâtdan zevcesi mezkûr Yanoz ile müşârun ileyh Yusuf Ağa'nın zimmetlerini ibrâ'-i âmm ile kâtı'u'n-nizâ'la ibrâ ü ıskât eyledim dedikte ol-dahî bi'l

asale ve bi'l-vekâle yedinde mezkûra müte'allika âmmе kezâlik benim zimmetimi ibrâ'-i âmm ile râfi'ü'l-hisâm ile ibrâ' ü iskât eyledi dedikte gibbe-t tasdîki's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Fî'l yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min Rebî'ilâhir sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Şeyh El-Hâc Mustafa Efendi ibn muslihittin, Abdülkadir Efendi ibn Şa'bân, Defterdar hasan Efendi ibn Şa'bân, Alî Çelebi ibn İbrâhîm, Süleyman Ağa bin Zekeriya, Abdi Paşa ibn Ahmed, Halîl bin Mehmed, Mustafa Paşa bin Ahmed, Ahmed bey bin İbrâhîm, İbrâhîm Çelebi bin Abdülkerim, Hasan Ağa ibn Yusuf

Hüküm 2: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Çavuş mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefât eden Â'îşe binti Mustafa nâm hâtûnun zâhirde vâris-i ma'rûf ü ma'rûfesi olmayıp müteveffâ-yı mezbûrenin mecmû'-i terekesi Beytü'l-Mâl'e â'id ve râci' olduğu şer'an zâhir ü mütehakkık olduktan sonra mahalle-i mezbûrede sâkin işbu bâ'isü'l-kitâb Osman Beşe bin Mustafa meclis-i şer'de hâlen medîne-i mezbûre nâzırı ve Beytü'l-Mâl-i âmmе ve hâssasına ahz ü kabza me'mûr ve müteveffâ-yı mezbûrun mecmû'-i terekesine vâzı'ü'l-yed olan fahrü'l-emâcid ve'l-ekarim Alî Bey zâde Yusuf Ağa mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip müteveffâ-yı mezbûr Â'îşe binti Mustafa bin Yusuf nâm hâtûna hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl-ü sıhhatinde vefâtından üç sene mukaddem mâlimden bi tarîki'l-emâne kırk kuruş def' ü teslîm olundukta kendi masârifine sarfla istihlâk edip meblağ-i mezbûru kable'l-ahz fevt olup hattâ meblağ-i mezbûru vefâtından dört ay mukaddem Müslimîn huzûrlarında ikrâr dahî etmişti ve yed-i meblağ-i mezbûr kırk kuruş tereke-i müteveffiye-i mezbûreye vâzı'ü'l-yed olan nâzır-ı mûmâ ileyh Yusuf Ağa'dan taleb ederim, su'âl olunup aliverilmesi matlubumdur dedikte eserü'l-istintâk ve'l-inkâr müdde'î- mezbûr Osman Beşe'den müdde'âsına mutâbık

beyyine taleb olundukta udûl-i ahrâr-i ricâl-i Müslimîn'den Doksan Yedi Cemâ'at'ın yoldaşlarından Süleyman Beşe bin Mehmed ve Birinci Bölük'ün cebecilerinden Benekli Ahmed Beşe bin Hüseyin nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup eserü'l-istişhâd fi'l hakîka müteveffâ-yı mezbûre Â'îşe binti Mustafa bin Yusuf hâl-i hayâtında ve kemal-i akl-ü sıhhatinde vefâtından dört ay mukaddem müdde'î- mezbûr Osman Beşe'ye cihet-i merkûmdan kırk kuruş deyni olduğunu bizim huzûrumuzda ikrâr ve bizi işhâd eylediler, bizler bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz ve şehâdet dahî ederiz deyu her biri edâ yı şehâdet-i şer'yye eylediklerinde gıbbe ri'âyeti's şerâ'iti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın müdde'î mezbûr Osman Beşe vech-i şer'î üzere gıbbe't-tahlîfi's-şer'î mûcibince meblağ-ı mezbûr kırk kuruşu müdde'î mezbûra edâ ve teslîme mûmâ ileyh Yusuf Ağa'ya tenbîh birle mâ hüvel vâki' bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî'l-yevmi't-tasi' ve'l 'işrîn min Rebî'ilâhir sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Mustafa Çelebi bin Abdullah, Muhzır İbrâhîm bin Abdülkerim, Hasan Ağa bin Abdullah Ve gayrühüm

Sayfa 54

Hüküm 1: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin'de Cebeciler Kışlası'nda sâkin iken bundan akdem vefât eden Elli Altı Bölük yoldaşları Berber Osman Beşe ibn Abdullah ibn Abdurrahman'ın zâhirde vâris-i ma'rûf-ü ma'rûfesi olmağın Cebeciler Beytû'l-Mâl Emîni fahrü'l-akran Çorbacı İbrâhîm Ağa taleb ü mârifetiyle Sûk-i Sultânî'de ba'de'l-müzâyede fûrûht olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i âtî zikr olunur. Fî'l-yevmi'l-hâmis selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 45. Berber Osman Beşe ibn Abdullah ibn Abdurrahman’a Ait

Tereke Defteri

Köhne kebe 1 kuruş 28	Köhne böleker 1 kuruş 25	Köhne dizlik 1 kuruş 3	Köhne fes 1 kuruş 6	Köhne kemer me’a kuşak 1 kuruş 10
Köhne gömlek 1 kuruş 4	Boylu tüfenk 1 kuruş 65	Puşi 1 kuruş 120	Palaska me’a kayış 1 kuruş 83	Ustura 1 me’a yelek me’a mir’at bir mikdâr hırdavat kuruş 440
Cemân yekûn meblağ 784	Minhâ’l- ihracât techîz ve tekfîn kuruş 240	Resm-i âdî kuruş 40	Katîbiyye kuruş 15	Huddâmiyye kuruş 10
İhzâriye kuruş 4	Resm-i Ağa kuruş 60	Çukadâriye kuruş 10	Dellâliye kuruş 10	Cemân yekûn meblağ 389
Sahhü’l-bâkî 395				

Hüküm 2: Dârü’l-cihâd ve’l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Tekye mahallesinde sâkin zat-ı işbu bâ’isü-l vesîka Salih Paşa ibn Yusuf nâm kimesne meclis-i şerîfde Mü’mine binti Abdullah nâm hâtûn ile mahzarında takrîr-i kelâm ve ta’bîr-i ani’l-merâm edip mezbûre Mü’mine Hâtûn işbu sagîre kızı Rukiye’yi taraf-ı şer’î bana teslîm edip lâkin sagîr-i mezbûrun nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyacı olmakla min berdi aliyye üzerine kıbel-i şer’den kadr-i ma’rûf nafaka ve kisve bahâsı farz ü takdir olunmak matlûbumdur dedikte hâkim-i muvakkî’-i sadr-i kitâb -tûbâ lehû- ve hüsn-me’âb hazretleri dahî sagîre-i mezbûrun üzerine târîh-i kitâbdan beher yevm ikişer para nafaka farz ü takdîr buyurup meblağ-ı mefruz-i mezbûru sagîre-i mezbûrun nafaka kisve ve sâ’ir levâzım-ı zarûriyyesine harc ü sarf ve lede’l-ihtiyâc

istidâne ve inde'z-zafer min berdi aliyye üzerine rucû'a mezbûr Salih Beşe'ye izin verile mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî Cemâziye'l Evvel sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Salih Paşa bin abdurrahim, Mustafa Paşa ibn Hüseyin, Salih Paşa ibn Abdullah, Mezbûr Paşa İmâmı Ahmed Efendi

Sayfa 55

Hüküm 1: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin hâricinde İzor mahallesinde mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan Yuvan veled-i Rado veled-i Niko zimmînin verâseti zevce-i metrûkesi Buvaz binti Yuvan Nasrânî'den gayrı vâris-i ma'rûf ü ma'rûfesi olmayıp mecmû'-i terekesinin rub'u zevcesi mezbûre Buvaz ve selâse erbâ'ı cânib-i Beytü'l-Mâl'e â'id ve râci' olmağın Beytü'l-Mâl-i âmme ve hâssa ahz ü kabza me'mûr olan bi'l-fi'il Vidin Nâzırı fahrü'l-emâcid ve'l-a'yân Alî Bey zâde Yusuf Ağa'nın çukadarı ve vekîl-i müsecceli olan Ahmed Çelebi ibn Hüseyin ve zevcesi mesfûre Nasrâniye taleb ü ma'rifetleriyle kezâlik mesfûrun terekesi Sûk-i Sultânî'de ba'de'l-müzâyede fûrûht olunan terekedir ki ber-vech-i âti zikrolunur. Fî'l-yevmi'l-hâmis ve'l işrîn min Rebî'ilâhîr sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 46. Yuvan veled-i Rado veled-i Niko'ya Ait Tereke Defteri

Menzil me'a (silik) 2 kuruş 18600	Cümle el mühimmasıy la mumcu dükkânı kuruş 24000	Kırmızı kuşak kuruş 15	Piştö çift 1 kuruş 120	Sahan sagîr 10 kuruş 180
Ağaç sandık me'a hurda kuruş 30	Balta kuruş 15	İnbadatıyla 1 kuruş 6	Leğen 1 kuruş 30	Bakraç sagîr 1 kuruş 75
Kebîr bakraç kuruş 445	Temur bakraç kuruş 30	Aba yağmurluk gömlek kuruş 24	Temur hurda kuruş 40	Yemeni yastık 3 kuruş 90
Köhne aba yemeni kuruş 6	Sagîr fıçı 1 kuruş 300	Hasır kuruş 60	Kova kuruş 6	Cam kuruş 15
Çapa 3 kuruş 90	Ağaç tekne 1 kuruş 15	Fıçı halır kuruş 72	Ahlat (?) kuruş 90	Kiremit kuruş 30
Boylu tüfenk 1 kuruş 240	Kerasine (?) kuruş 450	Havar kuruş 10	Def'a havar 10	Def'a hatab 45
Mai dizlik kuruş 40	Eğer me'a müştemilat kuruş 3100	Camus celedi kuruş 60	Atlık araba 12,5 kuruş 600	Araba halır kuruş 480
Sirke me'a sahan 1 kuruş 520	Revgan-i şem fî 880 kuruş 640	Bağ cedîd 1 kuruş 1560	Serteş revgan-i şem kıyye 140 kuruş 1680 fî 12	Def'a revgan şem kıyye 25 kuruş 300 fî 12
Mum kıyye 40 kuruş 600 fî 15	Sabun kıyye 270 kuruş 1890	Ganem adet 32 kuruş 1600	Der zimmet Yorgi zimmî kuruş 2460	Minhâ'l- ihrâcât 54314
Beray-ı tekfîn kuruş 360	Resm-i âdî kuruş 3000	Katîbiyye 300	Huddâmiyye kuruş 400	İhzâriye kuruş 120
Dellâliye kuruş 400	Rusum emini Ağa kuruş 3600	Çukadâr me'a voyvoda kuruş 300	Deyn-i müsbet-i uzun Mehmed Paşa 24000	Deyn-i müsbet-i Ahmed Paşa kuruş 840

Tablo 46. Devamı

Deyn-i müsbet-i Hüseyin Paşa kuruş 1581	Deyn-i müsbet-i Ahmed Paşa kuruş 1520	Deyn-i müsbet-i meteve kefare kuruş 900	Deyni mutasarrıfa müsbet kuruş 5000	Cemân yekûn meblağ 42321
Sahhü'l-bâkî 11993	Hisse-i zevc-i mesfûre kuruş 2998	Hisse-i beytü'l mâl kuruş 8995		

Sayfa 56

Hüküm 1: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Kalofca mahallesinde mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan Berber Dimitri veled-i Manol ve veled-i Yuvan nâm zimmînin zevcesi Mariz binti Nikola nâm Nasrâniye'den gayrı vâris-i ma'rûf ü ma'rûfesi olmamakla meselesi dört bir sehmi farz olunur; bir sehmini zevcesi mezbûre Mariz'e ve üç sehmini cânib-i Beytü'l Mâl'e eder olmağın tereke bi't-taleb ba'de't-tahrîr ve Sûk-i Sultânî'de ba'de'l müzâyede fûrûht olunan eşyâ defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Fî'l yevmi's sani' ve'l-ışrîn rebî'ü-l evvel sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 47. Berber Dimitri veled-i Manol ve veled-i Yuvan'a Ait

Tereke Defteri

Menzil 1 kuruş 4800	Hamr ile beruh tahmil kuruş 3600	Bakraç 1 kuruş 120	Sebil 1 kuruş 36	Legen 1 kuruş 240
Mer'ar me'a ustura kuruş 30	Sarangop (?) kuruş 30	Balta kuruş 30	Temur hurda kuruş 24	Peştamal kuruş 9
Havlu makraz 3 kuruş 30	Köhne çarşab 1 kuruş 9	Alaca yastık 2 kuruş 24	Köhne entari 1 kuruş 12	Köhne çakşır kuruş 6
Ağaç sandık 1 kuruş 9	Köhne kebe 1 kuruş 6	Bir mikdâr (...) kuruş 90	Cemân yekûn meblağ 9165	Beray-ı tekfîn 750
Resm-i âdf 350	Katibiyye kuruş 100	Huddâmiyye kuruş 60	İhzâriye kuruş 30	Dellâliyye kuruş 60
Resm-i emin kuruş 550	Çukadâriye me'a voyvoda kuruş 100	Cemân yekûn meblağ 2100	Sahhü'l-bâkî 7065	Hisse-i zevc- i mezbûre 1766
Hisse-i hamil mezbûr 5295	Mesfûre mezbûrun hamli zuhûr etmekle meblağ-i mezkûr mesasur zir bil mane sulh olduğu bu mahalle şerh verildi			

Hüküm 2: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin hâricinde Mustafa Paşa mahallesinde sâkin iken Seksen Beş Cemâ'at'ın yoldaşlarından bundan akdem vefât eden Hüseyin Beşe ibn Mustafa bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma binti Ebubekir nâm hâtûn ile sulbiye sagîre kızı Âmine ve Havvâ nâm sagîrler ile li-

ebeveyn erkarındaşı Osman'a münhâsıra olduğu şer'an zâhir ü müte'ayyin olduktan sonra sagîretân-i mezbûretânın vâlideleri ve hâzıneleri tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den mansûbe vasiyyeleri olan mezbûre Fâtıma ve mezbûr Osman taleb ü ma'rifetiyle tahrîr ve beyne'l verese tevzî' ü taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber-vech-i âti zikrolunur. Fî gurreti Cemâziye'l-Evvel sene selâse ve erba'ın ve mi'e ve elf.

Tablo 48. Hüseyin Beşe ibn Mustafa bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Menzil ve iki kepenk dükkân kuruş 11760	Köhne şalvar 1 kuruş 81	Def'a köhne şalvar 1 kuruş 15	Köhne kuzu kürek 1 kuruş 120	Mai dizlik 1 kuruş 24
Köhne nebeş çuka 1 kuruş 90	Müste'amel sarık 1 kuruş 180	Köhne kebe 1 kuruş 18	Kalpak 2 me'a fes 1 kuruş 45	Kılıç 1 me'a kese 1 kuruş 120
Fişenklik 1 kuruş 42	Eyer me'a kabur 1 me'a külbenk 1 kuruş 270	Sahan 2 me'a temur taba 3 me'a ibrik 1 kuruş 180	Çuka 1 kuruş 30	Bakraç 2 me'a tas 1 kuruş 120
Kantar 3 kuruş 240	Çizme 1 kuruş 90	Der zimmet Alî Beşe kuruş 1230	Cemân yekûn meblağ 14655	Minhâ'l- ihrâcât techîz ve tekfîn ve ıskat-i salat kuruş 1200
Resm-i âdî kuruş 324	Katîbîyye 90	Huddâmiyye 180	Dellâliye 230	İhzâriye 30
Mihr-i mü'eccel mezbûr Fâtıma hâtûn der zimmet zevc-i mezbûr kuruş 400	Deyn-i müsbet-i Veli Beşe kuruş 420	Deyn-i müsbet-i Çatak Alî kuruş 240	Deyn-i müsbet-i Yaşar kuruş 60	Deyn-i müsbet-i Ahmed kuruş 60
Cemân yekûn 6934	Sahhü'l-bâkî hisse-i zevc-i mezbûre kuruş 963	Hisse-i binti mezbûr kuruş 2568	Hisse-i binti mezbûre kuruş 2568	Hisse-i ehi mezbûr kuruş 1605

Sayfa 57

Hüküm 1: Husûs-i âtiyü'z-zikrin mahallinde ketb ü tahrîri iltimâs olmakla savb-i şer' den me'zûnen Mevlânâ Abdurrahman Efendi ibn Ahmed Efendi irsâl olunup ol-dahî zeyl-i sahîfede muharrerü'l-esâmî Müslimîn ile Dârü'l-cihâd ve'l mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtında Câmi-i Kebîr mahallesinde sâkin Fâtıma binti Şa'bân nâm hâtûnun menziline varıp akd-i meclis-i şer'-i âlî eyledikte meclis-i ma'kûd-i mezkûrda mezbûr Fâtıma Hâtûn işbu bâ'isü'l-kitâb İbrâhîm Çelebi ibn Mustafa nâm kimesne mahzarında ikrâr-i tâmm ve takrîr-i kelâm edip bey'-i âtî sudûruna değin salk-ı (?) mülk-i sahîhde münselike mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Yorgancıoğlu Hasan Paşa mülkü ve ya'ten Benderli Ahmed Paşa ve Kırk Altı Bölük yoldaşı Kürt Mehmed Paşa mülkleri ve bir tarafı Hâce Vefâ zimmî mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd ü mümtâz kiremit pûşide bir soba ve matbah ve bir kiler ve bir mikdâr bağçe ve bir mikdâr havluyu müştemil mülk menzîlimi tarafeynden îcâb-ü kabûlü hâvî ve şürût-i müfsideden ârî bey'-i bât-i sahîh-i şer'î ile işbu İbrâhîm Çelebi ibn El-Hâc Mustafa otuz kuruşa bey' ü tesellüm ü temlik eylediğinde ol-dahî ber-vech-i muharrer tesellüm ü kabûl eylediğinden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr otuz kuruşu müşterî-i merkûm İbrâhîm Çelebi yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ü kabz eyledim, o meblağ-ı mezkûr otuz kuruş da'vâsında zimmetini ibrâ' ü ıskât eyledim ve benim kat'iyen alâka ve medhalim kalmadı dedikte müşterî-i merkûm İbrâhîm Çelebi'nin mülk-i müşterâsı olmuştur, keyfe mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikte gıbbe't-tasdîk mâ-hüve'l vâki' bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmî aşer min şehri Cemâziye'l-Evvel sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Alemdar Hüseyin Paşa ibn İbrâhîm, Arabacı Mustafa Paşa ibn İbrâhîm, Mühür başı Mehmed Ağa ibn Hasan, Kürt

Mehmed Paşa ibn receb, Osman ibn Abdullah, Alî Paşa ibn Mehmed halîfe, Halîl Ağa bin Abdullah

Hüküm 2: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Çavuş mahallesinde sâkin iken bundan akdem vedâ'-i 'âlem-i fânî eden El-Hâc Mehmed bin Abdullah nâm müteveffanın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Havvâ binti Osman ile Â'îşe binti Osman ile Â'îşe binti İsmâ'îl ve sulbiye sagîre kızları Emetullah ve Ümmühânî nâm sagîrlere ve li-eb kız karındaşı Rahîme Hâtûn'a münhasıra olduğu lede'sş-şer'u'l-enver zâhir ü mütebeyyin olduktan sonra sagîretân-i mezbûretânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer' den mansûbe vasîleri mezbûre Havva Hâtûn ile mezbûretan Â'îşe ve Rukiyye nâm hâtûnlar taleb ü ma'rifetleriyle tahrîr ü defter ve beyne'l-verese tevzî' ü taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber-vech-i âti zikrolunur. Fî'l-yevmi'r-râbi' min Cemâziye'l-Evvel sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 49. El-Hâc Mehmed bin Abdullah’a Ait Tereke Defteri

Mai kontoş çukaya kaplı nafa kürek 1 kuruş 1680	Kırmızı kontoş çukaya kaplı nafa kürek 1 kuruş 1320	Müste’amel çuka çakşır 1 kuruş 495	Müste’amel çuka şalvar 1 kuruş 510	Def’a çuka müste’amel şalvarı 1 kuruş 450
Köhne yeşil tenten 1 kuruş 60	Köhne siyah celali 1 kuruş 60	Kayurak (?) 1 kuruş 90	Yeşil kuşak 1 kuruş 60	Müste’amel sarık 1 kuruş 600
Fes 1 kuruş 120	Kılıç 1 kuruş 282	Def’a müste’amel sarık 1 kuruş 120	Temur kolçak 1 kuruş 210	Külbenk 1 kuruş 36
Pişto çift 1 kuruş 720	Def’a pişto 1 kuruş 60	Palaska 1 kuruş 12	Boylu tüfenk 1 kuruş 240	Köhne kahve ibriği 1 kuruş 15
Doru bârgîr 1 kuruş 800	Öküz me’a araba kuruş 730	Kovan me’a asel 14 kuruş 3000	Çiftlik ta’bir olunur bahçe kuruş 600	İcleb 1 kuruş 210
Sim hançer kuruş 3480	Sim akrep sâ’at 1 kuruş 1260	Köhne bakır tepsi 1 kuruş 150	Köhne çatma yastık 2 kuruş 150	Sim çelik 1 kuruş 150
Karasıgır ineği re’s 2 kuruş 600	Sûkda bakkal dükkânı 1 kuruş 3600	Bağ çerik 1 kuruş 360	Otluk kuruş 930	Der zimmet Adanalı Mehmed Beşe kuruş 600
Der zimmet Arapoğlu Es- Seyyîd Alî Çelebi kuruş 17280	Der zimmet El-Hâc İbrâhîm kuruş 10440	Der zimmet Abdullah Ağa kuruş 1740	Der zimmet odabaşı Alî Ağa kuruş 1200	Der zimmet İsma’îl Beşe kuruş 2160
Der zimmet Mehmed Beşe kuruş 1800	Def’a Mehmed Beşe der zimmet 4200 kuruş 3360	Def’a Mehmed Beşe der zimmet 420 kuruş 210	Def’a Mehmed Beşe der zimmet kuruş 600	Der zimmet Yevan zimmi kuruş 480
Der zimmet Haristo zimmi kuruş 8400	Der zimmet Çarko zimmi kuruş 480	Der zimmet Karacozum zimmi kuruş 660	Der zimmet Rado zimmi kuruş 120	Der zimmet Perde zimmi kuruş 150
Cemân yekûn 74280/71430	Minhâ’l- ihrâcât techîz ve tekfin iskâtı salat kuruş 3000	Resm-i âdî kuruş 800	Katîbîyye kuruş 240	Huddâmiyye kuruş 240

Tablo 49. Devamı

İhzâriye kuruş 120	Dellâliye kuruş 345	Li zevcil mezbûre Â'îşe hâtûn der zimmet zevci müteveffâ-yı mezbûr kuruş 4000	Mihr-i mü'eccel mezbûr Havva hâtûn der zimmet zevci müteveffâ-yı mezbûr kuruş 12000	Deyn-i müsbet-i el- mezbûr Havva 25560
Deyn-i müsbet-i Mehmed Beşe kuruş 4050	Deyn-i müsbet-i İbrâhîm Çelebi kuruş 465	Deyn-i müsbet-i Cebrail Yahudi kuruş 660	Deyn-i müsbet-i Arslan Yahudi kuruş 480	Deyn-i müsbet-i ter oğlanı Endilaki zimmî kuruş 9060
Deyn-i müsbet-i selim Beşe kuruş 210	Cemân yekûn 51655	Sahhü'l-bâkî meblağ 17075	Hisse-i zevc- i mezbûre Â'îşe kuruş 1065	Hisse-i zevce-i mezbûre Havva kuruş 1065
Hisse-i sagîr mezbûr Ümmetullah kuruş 5680	Hisse-i sagîr mezbûr Ümmühan kuruş 5680	Hisse-i uhtul mezbûr Raziye kuruş 3550	Küsur 35	

Sayfa 58

Hüküm 1: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin hâricinde Arabacıbaşı mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Süleyman ibn Mustafa Beşe nâm sagîrin vâlidesi ve mahfer-i vârisi olup zâtı zeyl-i sahîhde muharrerü'l-esâmî Müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Meryem binti Osman nâm hâtûn meclîs-i şer-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde müteveffâ yı sagîr-i mezbûrun babası mezbûr Mustafa nâm müteveffadan ırs-i şer' ile kendüye isâbet ü intikâl eden mâl-i mevrûsunu hıfza ve vakt-i rüşd-ü

sedâdına deĝin umûrunu tesviyeye min-kıbeli'ş-şer' mansûbe vasiyyesi ve ammîsi işbu hâfîzu'l-vesîka Beyzâ Hâtûn ibnetü Hasan mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm edip oĝlum müteveffâ-yı mezbûr Süleyman babası müteveffâ-yı mezbûr Mustafa'nın mecmû'-i terekesini semenlerinden bi-hasebi'l-irsi'ş-şer'î kendüye isâbet ü intikâl eden elli kuruş hisse-i ırsiye ber-mûceb-i defter-i kassâm mezbûre Beyza Hâtûn vesâyeti hasebiyle ahz ü kabz ü hıfz etmekle hâlen meblaĝ-ı mezbûr oĝlum mezbûr Süleyman'ın vefâtından sonra bana mevrûse olmakla meblaĝ-ı mezbûru mezbûre Beyza Hâtûn'a defteri mezkûr mantûkunca tamâmen bana def' ü teslîm, ben-dahî teslîm ü kabûl ve ahz ü kabz eyledim; fî-mâ-bâ'd mezbûre Beyza Hâtûn'da bir akçe ve bir habbe hakkım bâkî kalmayıp husûs-i mezkûra müte'allika âmm-i da'vâdan ve kâffe-i mutâlebât ve eytan-i muhâsamâttan mezbûre Beyza kadının zimmetini ibra'î âmm ile ibra' ve ıskât eyledim dedikte gıbbe-t tasdîki-ş şer'î mâ hüvel vâki' bi't-taleb ketb olundu Fî'l-yevmi's-sabi' aşer min Cemâziye'l-Evvel sene selâse ve erba'în ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Mehmed Paşa ibn Ahmed, Bekir Paşa ibn Abdullah, Mehmed Aĝa ibn Ahmed, İbrâhîm bin Abdurrahman

Sayfa 59

Hüküm 1: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Bederdin mahallesinde sakin iken bundan akdem vefât eden Ahmed bin Abdurrahman bin Abdullah verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma binti Ömer ile sulbiye kebîre oĝulları Mustafa ve Alî ve sulbiye sagîre kızı Â'îşe'ye münhasıra mezbûre Fâtıma dahî vefât edip verâseti sulbî kebîr oĝulları mezbûr Mustafa ve mezbûr Alî ve sadriye kebîre kızları mezbûre Â'îşe'ye münhâsır ve tashîh meseleleri bî tarîk münasebete şer'iyye kırk sehimden olup sehhamı mezbûrandan olan altı sehim oĝulları mezbûrandan her birine ve sekiz sehim kızı mezbûre

Â'îşe'ye isâbet-i tahkikten sonra mezbûr Ali'nin erkarındaşı tarafından husus-u ati zikrin taleb ve da'vâyı ve sulhu ibraya ve kefil müsecceli olan Mustafa meclîs-i şer hatırı lâzımü't-tevkîrde işbu bâ'isü-l kitâb çorbacı İbrâhîm Ağa ibn Alî mahzarında asalete ve bi'l-vekâlete ifraz ve takrîr-i kelâm edip babam müteveffâ-yı evvel mezbûrun terekesinden olup mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı balıkçı Mustafa menzili ve bir tarafı çulcu Mehmed Paşa menzili ve bir tarafı bazen benim mülküm ve bazen yoldaş oğlu Hüseyin Paşa menzili ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd tahtani bir bab odayeri ve matbah ve bir kenef ve bir mikdâr havluyu müştemil mülk-i menzîlimi mahalle-i mezbûre ahâlîsinden malûmul esâmî kimesnelere kızkarındaşı mezbûre Â'îşe semeni ma'lûm ve kabzına men ve onlar dahî ba'de'l iştirâ işbu çorbacı İbrâhîm Ağa'ya otuz beş kuruşa semeni makbûl hakkım olduğu ba'de'l-îştirâ mahdûd mezkûru benim karındaşım müvekkilem mezbûrun otuz altı sehimden hisse-i şayi'amız taksîm olmayıp otuz iki sehim hisse bayi mezkûr çorbacı İbrâhîm ağadan bi'l-emane ve vekâle taleb ve da'vâ eylediğimde beynimizde münaza'atı kesîre ceryan etmişti el hâletü hâza davayı mezkûrdan tavassut meselesiyle bi'l-asale ve vekâleti mezbûr çorbacı İbrâhîm Ağa ile üç kuruş semeni makbuza sulh edip ben dahî sulhu mezbûru ba'de'l-kabûl Husûsu mezkûra müte'allıka amme-i da'vâdan mezbûr çorbacı İbrâhîm Ağa'dan zimmetini ibra' ve ıskât bi'l-vekâle ve bi'l-vesaye eyledim ibra'i âmm ile ibra' eyledim ve kat'iiyen alâka ü medhalim kalmadığı ecilden gibbe-t tasdîk mâ hüvel vâki' bi-t taleb ketb olundu fî Cemâziye'l-Evvel sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Kerim ibn İbrâhîm, Abdurrahman ibn Ahmed, İbrâhîm Çelebi ibn Mehmed, Alî Çelebi ibn Ahmed, İbrâhîm Paşa ibn Mustafa

Hüküm 2: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Alacatekye Mahallesi sâkinlerinden fahrü'l-akran başçavuş İbrâhîm Ağa bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer' de işbu hâfîzü'l kitâb Ramazan Beşe bin Mustafa nâm kimesne mahzarında ikrâr i tâmm ve takrîr-i kelâm edip akd-i ati sudûruna değin yedimce şira'en mülk ve hakkım olup Medîne-i mezbûre hâricinde Kolaborda bayırı demekle ma'rûf mevzi' de vâki' bir taraftan çavuş bağı ve bir taraftan molko bağı ve bir taraftan katan bağı ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd tahminen dört dönüm kendü mülkü bağımı tarafeynden icab ve kabulü hâvî şürûtu müfideden ari bey'i bat sahîhi şer'î ile mezbûr Ramazan Beşe'ye otuz kuruşa bey ve temlik ve teslîm ol dahî ber-vech-i muharrer iştirâ ev teslîm ve temlik ve kabz ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr otuz kuruşu müşteri mezbûr Ramazan Beşe yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ü kabz eyledim fî mâ bâ'de bağ mahdûd mezkûr mezbûr Ramazan Beşe'nin mülk-i müşterâsı olup benim asla ve kat'a alâka ü medhalim kalmamıştır keyfe-mâ-yeşâ ve'l-ihitiyâr mutasarrîf olsun dedikte gıbbe-t tasdîki-ş şer'î mâ hüvel vâki' bi't taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi'r-râbi' ve'l-işrîn min Cemâziye'l-Evvel sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl: İbrâhîm Çelebi bin Abdülkerim, Küçük Alî 25 binbaşlarının, Hasan Beşe bin Mehmed 2 C, Selim Beşe bin Hüseyin 36 C, Mehmed çavuş bin Abdullah, Hasan Ağa bin Yusuf, Ve gayrühüm

Sayfa 60

Hüküm 1: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne ve hâricinde Tekye mahallesinde sâkin iken elli iki bölük yoldaşlarından iken bundan akdem vefât eden Şa'bân Beşe ibn Abdullah bin Abdurrahman'ın verâseti zevce-i menkûhası Havva binti Mustafa nâm hâtûn ile sulbiye sagîre kızı Â'îşe'ye ve mezbûrun feraşından hâsıl zevcesi mezbûrun batnında hamile münhak olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sagîre mezbûrun vâlidesi ve hatitesi ve tesviye-i umûruna min kibel-i şer' mensub vasiyesi mezbûre Havva hâtûnun taleb ü ma'rifetiyle tahrîr ve defter ve beyne'l-verese tevzî' ü taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber-vech-i âti zikrolunur tahrîren Fî'l yevmi's-sadis ve'l-'işrîn min Cemâziye'l-Evvel sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 50. Şaban Beşe ibn Abdullah bin Abdurrahman’a Ait

Tereke Defteri

Menzil an baha 1 kuruş 1200	Siyah balıkçı kebesi 1 kuruş 240	Yağmurluk aba 1 kuruş 90	Sarı dizlik 1 kuruş 150	Mai cedîd şalvar 1 kuruş 90
Köhne astar 1 kuruş 30	Boylu tüfenk 1 kuruş 240	Kılıç atik 1 kuruş 120	Doru bârgîr 1 kuruş 1200	Tavga (?) me’a cam kuruş 120
Karasığır ineği me’a buzağı kuruş 300	Sagîr tencere me’a kapak 1 kuruş 60	Sagîr bakraç 2 kuruş 90	Bakır tepsi 1 kuruş 90	Köhne hırka 1 kuruş 30
Yemeni yastık 1 kuruş 30	Ber-vech-i tahmil otluk kuruş 2400	Cemân yekûn 6480 akçedir. Yalnız altıbin dört yüz seksen akçedir	Minhâ’l- ihracât techîz ve tekfîn 384	Resm-i âdî kuruş 200
Katîbiyye kuruş 200	Huddâmiyye kuruş 105	İhzâriye kuruş 30	Duyunu mütasarrıfa kuruş 160	Mihr-i mü’eccel mezbûr Havva hâtûn kuruş 2000
Cemân yekûn 2939	Sahhü’l-bâkî 3541	Hisse-i zevc- i mezbûre kuruş 441	Hisse-i binti mezbûre kuruş 1029	Hisse-i hamil mezbûr kuruş 2058
Küsur 13				

Hüküm 2: Düstûrun mükerremun müşîrun müfehhamun nizâmü’l-’âlem müdebbir-i umûrû’l-cumhûr bi’l-fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmü’l-enâm bî’r re’y’i’s-sâ’ib mümeahhid-i bünyânü’d devlet ve’l ikbâl müşeyyed-i erkânü’s sa’adet ve’l iclâlû’l-mahkûkun bî sunûf-u ‘avâtıfu’l-melikü’l-a’la Rumelinin sağ kolunda vâki vüzerayı izâm edâmelâhü Te’âlâ iclalehu ve azemül ümera’i-l kirâm efahimül

kübera'i-l fehham ve'l-izz ve'l-ihtirâm ashâbü-l izz ve'l-ihtişam el muhtasun bi-mezîdi inâyetü melikül âlâ beylerbeyleri dame ikbalühu ve akza kuzatül Müslimîn evali velatül muvahhidin madenül fezail vel yakin rafi'ül ilamül şeriyyetü veddin vârisül ulum enbiyâ'i mürselin el muhtasun bi-mezîdi inâyetül mülkü-l mu'ayyen mevali'i kiram zide-t fezailehum ve mefâhirü-l ümera'i-l kirâm meraci'ü-l kübera'i-l fehham zülkadr ve'l-ihtirâm el-muhtasun bi-mezîdi inâyetü-l melikül 'ilâm sancak beyleri dame izzuhum ve mefâhirü-l kuzât ve'l-hukkâm madenü-l fezail ve'l-keîâm kadılar zide fazilühum ve mefâhirül emâsil ve'l-akrân ayan-i vilâyet ve sâ'ir iş erleri zide kadirühum tevkî' refî' hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki hâlâ Acem-i bed-i füccanın tecâvüz ve tuğyanları olmakla def' ve ref' mazaratları için asker ve mühimmât ve techîz ve tertîb ve tesyir ve irsâl olunmaktan hali olmamakla masârîf-ı seferiyenin kesret ve vukufu var iken tavaif re'âyâdan ba'zıları cûlus-u hümâyûna vâki' olmakla sefer men olunup üç seneye değin avarız ve bedeli nüzul ve cizye ve tekâlif-i sâ'ire afvü ve itmam olunmuştur deyu ahz-i ita ona kazib ve eracif (?) birbirlerine ihtilâl ve zikr olunan tekâlifi ve sâ'ir evâmir-i şerîfe vâki' tekâliflerini emir ve vakti mûcibince irade-i teallil ve ihmâl ile umûr-u mühimmenin ta'tili ve nizamı memleketin ihtilâline bâis oldukları semi' hümâyûn pâdişâhanem resîde olmağın

Sayfa 61

Bu husus-u evâmir-i şerîfemin tenfiz ve icrâsında sizin âdem te'kîdinize hamil olunur sual olmuşunuzdur imdi henüz İran taraflarına seferler münkati' olunmadığından mâ'adâ memâlik-i İrandan fetih ve testehir olunan memleketlerin hıfz ve harasatları ve hâlâ Memâlik-i Mahrûse'm su'ikast ile ref' livâ-i ardağ ve tecmi ve teczib ile izharlığı ve hayân üzere olan revakız Kızılbaş delalet nişanın ye'unullahu-l melikül meste'in kahr ve tedmirleriyle âlâ'i kelima'i dini mübin için zarif-i devleti âliyemden İran taraflarına asakir-i kesîre ve levazım-i mühimmât

ve zehâyir ve fire techîz ve tertip ve i'dat ve irsâliyle işgal olunmakla masârıf-ı kesîre için evâmir-i şerîfe ile vâki' olan tekâlifin evvel be evvel tahsîli muktezî olmağın her birinizin taht-ı hükümet ve kazânızda tahsîli lâzım gelen avarız ve bedeli nüzul ve cizye ve bedeli beldar ve sürsat ve sâ'ir evâmir-i şerîfe ile vâki' olan tekâlif-i cem'ine me'mûr olanların yedlerinde olan emir ve defter mûcibince evvel be evvel tahsîl ve cem'ine me'mûr olanlara edâ ve teslîm ettirip bir ferde teallil ve muhalefet ettirmeyesiz şöyle ki bu emri mühimmede mikdârı zerre tamih ve taksir ile tehir-i müslihata bais olacak olursanız bî vechile cevâba kâdir olmayacağınızı muhakkak bildirip ona göre basiret üzere hareket ve hilâfullah-u emr-i şerîf ihmâl ve taksirden begâyet tehaşi ve mücânebet olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki vusûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibül etba ve lâzimü'l-ımtisâlimin mazmûn itâ'at-ı makrûnunuyla amil olup hilâfından ziyâde tehaşi ve mücânebetiyle eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fî evâhiri şehri rebî'ü-l ahîr sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf. Vusûl fî gurre cemâziye-l âhir sene 143

Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa 61

Hüküm 1: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Tekye mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Ömer bin Ahmed bin Abdullah'ın sulbî oğlu Ahmed ve sulbiye kızı Dudu nâm sagîrlerin tesviye-i umûruna kıbeli şer'den bâ hücceti şer'iyeye vasileri olan işbu bâ'isü-l kitâb Mehmed bin Alî nâm kimesne talebiyle hâkim-i muvakki'-i sadr-i kitâb -tûbâ lehû- ve hüsnü me'ab Efendi hazretleri dahî zikrolunan sagîrlerin babalarından müstakil mallarından kadr-i ma'rûf nafaka ve kisveleri için sagîran mezbûrandan her birine üçer akçe ki cem'an altı akçe nafaka ve kisve bahâ farz ü takdir buyurup

meblağ-ı mefruz mezbûr altı akçeyi zikrolunan sagîrlerin nafaka ve kisvelerine harc ü sarfa ve ledil iktizâ istidaneye ve vakti zaferde mallarına rucû'a vasi mezbûra izin vermeğin mâ vaka'a bi-t taleb ketb olundu fî yevmi'r-râbi' Muharremü-l harâm sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Fahrü'l-kuzat Abdülkadir Efendi bin Şa'bân, Fahrü'l-akran Ahmed Ağa bin Hıdır, Fahrü'l-eşbâh Mehmed Ağa emin-i katib, Mustafa Beşe bin Mehmed, Ebubekir Çelebi bin Hasan, Ve gayrühüm

Hüküm 2: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Tekye mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Ömer bin Ahmed bin Abdullah'ın sulbî sagîr oğlu Ahmed ve sulbiye sagîre kızı Dudu nâm sagîrlerin tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bâ hüccet-i şer'îyye vasileri olan Mehmed Beşe bin Alî nâm kimesne meclîs-i şer hatırı lâzımü't-tevkîrde işbu bâ'isü-l kitâb Halîl bin Mehmed nâm kimesne mahzarında ikrâr-i tâmm ve takrîr-i kelâm edip vasileri olduğum sagîrlerin babalarından müs takil ber-mûceb-idefter-i kassâm kırk kuruş hisselerini vesâyetim hasebiyle ahz ve hıfz eylediğimden sonra meblağ-ı mezbûru bundan akdem akdem mezbûr Halîl'e ciheti farz olmak üzere def ve teslîm ol dahî ber-vech-i muharrer ahz ü kabz ve kendi masârifına harc ü sarf ile istihlâk etmekle el-hâletü haza meblağ-ı mezbûr-u mezbûr Halîl târîh-i kitâb günü tamamen bana def ve teslîm ben dahî yedinden vesâyetim hasebiyle bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ü kabz edip zimmetine bir akçe ve bir habbe sagîran mezbûranın hakları bâkî kalmayıp husûs-u mezkûra müte'allika amme-i da'vâ ve mutâlebâtan mezbûr Halîl'in zimmetini ibra'i âmm ile ibra' ve ıskât eyledim dedikte gibbe-t tasdiki-ş şer'î mâ hüvel vâki' bi't-taleb ketb olundu Fî'l-yevmi'r râbi' min cemâziye-l âhir sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Fahrü'l-kuzat Abdülkadir Efendi bin Şa'bân Efendi, Fahrü'l-akran Ahmed Ağa bin hıdır, Fahrü'l-eşbâh Mehmed Ağa emin-i katib, Mustafa Beşe bin Mehmed, Ebubekir Çelebi bin Hasan, Mehmed bin Murad Ve gayrühüm

Hüküm 3:(Bu Belgenin Üstü Çizilmiş)

Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Çavuş mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Ahmed Ağa bin Alî ibn Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Emine binti Abdullah nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğlu Mehmed sulbiye sagîre kızı Rukiye'ye münhâsır ve bâ'de mezbûr El-Hâc Mehmed vefât edip verâseti zevceleri Havva binti Osman ile Â'îşe binti İsmâ'îl nâm hâtûnlara ve sulbiye sagîre kızları Ümmetullah ve Ümmühan nâm sagîretan ve li ebeveyn kızkarındaşı mezbûre Rukiye hâtûna münhâsır ve tashîh meseleleri bî tarîkil münasehetü-ş şer'îyye beş yüz yetmiş altı sehmi olup sehham-i mezbûreden yetmiş iki sehmi mezbûr Emine'ye ve iki yüz otuz sekiz sehmi mezbûre Rukiye hâtûna ve yirmi birer sehmi mezbûratan Havva ve Â'îşe'den her birine ve yüz on ikişer sehmi sagîretan mezbûrandan her birine isâbeti tahkikinden sonra mezbûre Rukiye hâtûn tarafından ber-vech-i âti taleb ve da'vâ ve sulh ve ibraya ve red cevâba vekîl-i mutlak olduğu zat-ı mezbûreyi mârifet-i şer'îyye ile arîfân Hasan Efendi bin Mehmed ve Hasan Beşe ibn Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve subut vekâletine hükmü şer'î la hakk olan imam Mehmed Efendi bin Ömer Efendi

Sayfa 62

Hüküm 1: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin hâricinde Mezarlık mahallesinde misafireten sâkin iken bundan akdem vefât eden Mustafa bin Abdullah bin Abdurrahman'ın zâhirde vâris-i ma'rûf ü

ma'rûfesi olmakla mecmû'u terekesi cânib-i beytü-l mâle raci' olmağın hâlâ Vidin nâzırı olan fahrü'l-emâcid ve'l-a'yân Alî bey zâde Yusuf Ağa tarafından vekîl müsecceli olan Alî Çelebi taleb ma'rifetleriyle Sûk-i Sultânî'de ba'de'l-müzâyede fûrûht olunan eşyâ defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Fî'l-yevmi'l-hâmis cemâziye-l âhir sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf

Tablo 51. Mustafa bin Abdullah bin Abdurrahman'a

Ait Tereke Defteri

Kebîr kebe kuruş 24	Yağmurluk kuruş 90	Köhne şalvar kuruş 15	Çuka tenmin 1 kuruş 60	Kalpak 1 kuruş 6
Sahak (?) 1 kuruş 21	Kırmızı çuka 1 kuruş 60	Pişto 1 kuruş 285	Kışlak 1 kuruş 60	Cübbe 1 kuruş 50
Külünk 1 kuruş 9	Kılıç 1 kuruş 210	Nukûd kuruş 585	Cemân yekûn 1475. Yalnız biin dört yüz yetmiş beş akçedir.	Minhâ'l- ihrâcât techîz ve tekfîn kuruş 345
Resm-i âdî kuruş 80	Katîbîyye kuruş 45	Çukadâriye kuruş 30	İhzâriye kuruş 9	Resm-i emin Ağa kuruş 240
Çukadâr me'a voyvoda kuruş 135	Dellâliye kuruş 30	Duyunu müteferrika kuruş 84	Cemân yekûn 998 akçedir	Sahhü'l-bâkî 477 akçedir. Yalnız dört yüz yetmiş yedi akçedir.

Hüküm 2: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Çavuş mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Alî Beşe bin Abdullah bin Abdurrahman verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Emine binti Abdullah nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğlu Durmuş Beşe ile sulbiye sagîre kızı Fâtîma'ya münhasıra olduğu şer'an zâhir ü mütehakkık olduktan sonra sagîre-i mezbûrenin vâlidesi ve tesviye-i

umûruna min kîbel-i şer‘ mansûbe vasîsi olan mezbûre Emine hâtûn ve mezbûr Durmuş taleb ü ma‘rifetleriyle tahrîr ve defter ve beyne’l-verese tevzî‘ ü taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikrolunur. Fî’l-yevmi’l-aşar min Cemâziye’l-Evvel sene 1143

Tablo 52. Alî Beşe bin Abdullah bin Abdurrahman’a Ait

Tereke Defteri

Sahan 6 kuruş 120	Tepsi 1 kuruş 60	Hoşab tası 1 kuruş 40	Bakraç kuruş 150	Sagîr tencere 1 kuruş 60
El tabası 1 kuruş 40	Leğen 1 kuruş 40	Havan 1 kuruş 15	Köhne ibrik 1 kuruş 45	Kazgan kıyye 4 kuruş 320 fî 80
Yemeni yastık 2 kuruş 60	Yemeni yastık 4 kuruş 180	Köhne hırka 3 kuruş 60	Köhne mai çuka 1 kuruş 30	Kılıç 2 kuruş 60
Pişto 1 kuruş 60	Palaska 1 kuruş 15	Ağaç sandık 1 kuruş 60	Meşin heybe me‘a hırdavat 1 kuruş 60	Yağ çerik 2 kuruş 600
Kır bârgîr 1 kuruş 600	Kovan adet 30 kuruş 1800	Menzil 9600	Nukûd 12240	Cemân yekûn 26315
Minhâ’l- ihracât techîz ve tekfîn ve ıskat-i salat kuruş 4020	Resm-i âdî kuruş 600	Katîbîyye kuruş 120	Huddâmiyy e kuruş 165	İhzâriye kuruş 30
Mihr-i mü’eccel zevc-i mezbûr kuruş 2000	Deyn-i müsbet-i Hatice hâtûn kuruş 460	Deyn-i müsbet-i Derzi zimmî kuruş 270	Deyn-i müsbet-i Münhat zimmî kuruş 120	Duyunu mutasarrıf kuruş 180
Cemân yekûn 7565	Sahhü’l-bâkî 18750	Hisse-i zevc-i mezbûr kuruş 2343	Hisse-i binti mezbûr kuruş 5467	Hisse-i ibn-i mezbûr 10934

Sayfa 63

Hüküm 1: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Çavuş mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Ahmed bin Alî bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Emine binti Abdullah nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğlu El-Hâc Mehmed ve sulbiye kebîre kızı Rukiye'ye münhâsır ve ba'dehû mezbûr El-Hâc Mehmed dahî vefât edip verâseti zevceleri Havva binti Osman ve Â'îşe binti İsmâ'îl nâm hâtûnları ve sulbiye sagîre kızları Umme'tüllah ve Ümmühan nâm sagîrlere ve liebeveyn kız karındaşı mezbûre Rukiye'ye münhâsır ve tashîh meseleleri bî tarîki-l münasahatü-ş şer'îyye beş yüz yetmiş altı sehimden olup sehim-i mezbûrdan yetmiş iki sehim mezbûre Emine hâtûna ve iki yüz otuz sekiz sehim mezbûre Rukiye'ye ve yirmi birer sehim zevceleri mezbûratandan her birine ve yüz on ikişer sehim sagîretan mezbûratandan her birine isâbeti tahkikten sonra mezbûre Rukiye hâtûn tarafından ber-vech-i âtî taleb ve da'vâ ve sulhu ibra' ve red cevâba vekîli mutlakı olduğu zat-ı mezbûreyi mârifet-i şer'îyye ile arîfân Hasan Efendi bin Mehmed ve Hasan Beşe bin Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve subut vekâletine hükmü şer'î la hakk olan imam Mehmed Efendi bin Ömer Efendi nâm kimesne meclîs-i şer hatırı lâzımü't-tevkîrde sagîretan mezbûretânın kibel-i şer'den mansûbe vasîleri müteveffâ-yı sani mezbûr El-Hâc Mehmed'in mecmû' terekesine vazi yed olan işbu bâ'isetül vesîka mezbûre Havva hâtûn ibnete Osman bin Salih tarafından kezâlik husus-u atil beyânda vekîl müsecceli olan karındaşı Mehmed Beşe nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip müvekkilem mezbûrenin babası müteveffâ-yı evvel mezbûrun terekesinden olup mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Selim Beşe menzili ve bir taraftan Ahmed odabaşı menzili ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd ve tahtani üç bab suyolu oda ve bir kenef ve bir mikdâr bahçe ve havlu-yu müştamil mülk-i

menzîlini tashîh mezkûr üzere müvekkile-i mezbûrenin hisse-i şayi'ini bi'l-vekâle taleb ederim su'âl olunup el verilmek matlûbumuzdur dediğine gıbbe-s su'âl vekîl mezbûr ve Mehmed Beşe cevâbında müvekkile-i mezbûre Rukiye hâtûn babası müteveffâ-yı evvel mezbûrun mecmû' terekesinden ber-mûceb-i defter-i kassâm hisse-i şer'iyyesini karındaşı müteveffâ-yı sani mezbûr El-Hâc Mehmed'in hayâtında vefâtından dört ay mukaddem bi't-tamâm ahz ü kabz eyledim. Husûsu mîrâsa ve menzil mahdûd mezkûr iki bağ ve sâ'ir babam müteveffâ-yı evvel mezbûrun terekesine müteallika amme-i da'vâ ve mutâlebâtan karındaşı müteveffâ-yı sani mezbûr El-Hâc Mehmed'in zimmetini ibra'i âmm ile ibra' ve ıskât eyledim deyu müslimîn huzûrlarında ikrâr ve işhad dahî etmiştir deyu defala mukâbele edilcek eseri istintak ve'l-inkâr vekîl mezbûr Mehmed Beşe'den def'i mezkûruna beyyine taleb olundukta udûl-u ihrar ricâl-i müslimînden Alî Beşe bin Ömer ve Salih Beşe bin Ahmed nâm kimesneler li ecli-ş şehâde meclis-i şer'e hâzıran olup eser-i istişhâd fi-l hakîka müvekkil mezbûre Rukiye hâtûn babaları müteveffâ yı evvel mezbûrun mecmû terekesinden defter-i kassâm mantukunca hisse-i şer'iyyesin müteveffâ-yı sani mezbûrun vefatından dört ay mukaddem bizim huzûrumuzda bi't-tamâm ahz ü kabz eyledim. Husûsu mîrâsa ve menzil mahdûd mezkûra iki kıta bağ ve sâ'ir babasının mecmû' terekesine müte'allika amme-i davadan karındaşı müteveffâ-yı sani mezbûr El Hâc Mehmed'in zimmetini ibra'i âmm ile ibra' ve ıskât eyledim deyu ikrâr ve bizi işhad eyledi bizler bu husûsa ber-vech-i muharrer şâhidleriz ve şehâdet dahî ederiz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de'l-tadil ve'l-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mûcibince vekîl mezbûru bî vech-i mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi's-samin min cemâziye-l âhir sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl: İbrâhîm Çelebi bin Abdülkerim, Alî Beşe bin Ömer, Salih Beşe bin Ahmed, Berber Mustafa Çelebi bin Mehmed, Ve gayrühüm

Hüküm 2: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin hâricinde Yanbolu deresi demekle ma'rûf mevzi'de misafiret ve cehbi üzere sâkin iken bundan akdem vefât eden yerlü neferatından Salih Beşe ibn Abdurrahman'ın vâris-i ma'rûf ü ma'rûfesi olmayıp mecmû terekesi beytü-l mâle â'id ve râci' olmağın beytü-l mâl-ı amme ve hassa ahz ü kabzına me'mûr ve müteveffâ-yı mezbûrun mecmû' terekesine vâzı'u'l yed olan hâlâ Medîne-i mezbûre nâzırı olan fahrü'l-emâcid ve'l-ekarim Alî bey zâde Yusuf meclîs-i şer hatırı lâzımü't tevkîrde işbu hâfizü-l kitâb Ramazan Beşe bin Mustafa mahzarında ikrâr ve takrir i kelâm edip bey'i ati-z zikrin sudûruna değin beytü-l mâl emini olmak hasebiyle vâzı'u'l-yed eylediğim müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden mevzi'i merkûmda vâki'otuz iki adet ağnam ve on bir adet keçi ve altmış bir adet kovan me'a asel ve haliye yirmi sepet ve bir mikdâr otluğ yed-i menadi ile Sûk-i Sultânî'de ve mücmi'ü-l nas olan mahallü dört günden mütecavizdir ba'de'l-şera ve'l-mezâ'id ve gıbbe-l kıta' el-ragıba mezbûr Ramazan Beşe üzerine doksan buçuk kuruşa kararı ziyâde ile talebi âheri olmayıp el-yevm meblağ-ı mezbûr maruz zikr eşyâların semeni misilleri olduğu sekati sahîhatü kelimat Müslime ihbârlarıyla lede's-şer' enver zâhir ve nümâyan olmakla zikrû mezkûrandan eşyâları mezbûr Ramazan Beşe'ye semeni misilleri olan meblağ-ı mezbûr doksan buçuk kuruşa bey' ve teslîm ve temlîk ol dahî ber-vech-i muharrer iştirâ ve temlîk ve teslîm ve kabz ve kabûl eyledikten sonra semeni misilleri olan meblağ-ı mezbûr doksan buçuk kuruş mezbûr Ramazan Beşe yedinden bi't-tamâm ve'l kemâl ahz ü kabz eyledim fî mâ bâ'de zikri devr eden emlâk ve nukûd-u mezbûr Ramazan Beşe'nin emlakı tedabir olup benim kat'iyen alâka ü medhalim kalmamıştır keyfe-mâ-yeşâ ve'l-ihtiyâr mutasarrıf

olsun dedikte gıbbe-t tasdiki-ş şer'î mâ hüvel vâki' bi't taleb ketb olundu Fî'l-yevmi's-samin min cemâziye-l âhir sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Serdengeçti ağalarından menzilci El-Hâc Alî Ağa, El-Hâc Mahmud Ağa, Ahmed Beşe bin İbrâhîm 49, Süleyman Beşe bin Salih 76 C, İbrâhîm Çelebi bin Abdülkerim, Ve gayrühüm

Sayfa 64

Hüküm 1: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin kazâsı ebvabından İstanbul kapusu hâricinde Mustafa Paşa mahallesinde sâkin iken başlayan has neferatından bundan akdem vefât eden Hasan bin İbrâhîm bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma binti İslam nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğlu Alî ve sulbiye sagîre kızları Hatice ve Yaver nâm sagîrelere münhâsır olduğu lede's-şer' enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sagîrun mezbûrunun li ebeveyn emmileri ve tesviye-i umûrlarına min kıbel-i şer' mensub vasileri olan Hüseyin nâm kimesne ile mezbûr Fâtıma hâtûn taleb ü ma'rifetleriyle tahrîr ve defter ve beyne'l-verese tevzî' ü taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âti zikrolunur. Fî'l-yevmi's-samin aşer min cemâziye-l âhir sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 53. Hasan bin İbrahim bin Abdullah’a Ait Tereke Defteri

Nısf menzil an bahâ kuruş 1200	Kılıç 1 me’a palaska kuruş 120	Boylu tüfenk 1 kuruş 240	Zerdade kalpak 1 kuruş 180	Köhne mai çukaya kaplı kuzu küreği 1 kuruş 150
Köhne aba çakşır 1 kuruş 15	Hırka 1 kuruş 30	Köhne kebe 1 kuruş 30	Karasığır ineği 1 kuruş 100	Doru bârgîr re’s 1 kuruş 960
Dalga kuruş 120	Ağnam ulufe 10 kuruş 600 fi 60	Bağ çerik 1 kuruş 600	Nukûd kuruş 600	Yekûn 4945
Minhâ’l- ihrâcât techîz ve tekfîn kuruş 600	Resm-i âdî kuruş 100	Katîbiyye kuruş 60	Huddâmiyye me’a çukadâriye kuruş 120	İhzâriye kuruş 30
Mihr-i mü’eccel zevc-i mezbûr kuruş 2500	Resm-i mutasarrıf kuruş 60	Yekûn meblağ 3470	Sahhü’l-bâkî li-t taksîmi beyne’l-verese meblağ 1475	Hisse-i zevc-i mezbûre kuruş 184
Hisse-i binti mezbûre 322	Hisse-i binti mezbûr kuruş 322	Hisse-i ibn-i mezbûr 644	Kûsur 3	

Hüküm 2: Dârü’l-cihâd ve’l-mücâhidîn Medîne-i Vidin hâricinde ve borucu deresi demekle ma’rûf mevzide misafiret üzere sâkin iken bundan akdem vefât eden boylu neferatından Salih Paşa ibn Abdullah bin Abdurrahman’ın zâhirde veraset-i ma’rûf-u ma’rûfesi olmayıp mecmû terekesi cânib-i beytü-l mâle â’id ve râci’ olmakla hâlâ Vidin nâzırı fahrü’l-emâcid ve’l-a’yân Alî bey zâde Yusuf Ağa tarafından vekîl müsecceli olan Mehmed Çelebi’nin taleb ü ma’rifetiyle Sûk-i Sultânî’de ba’de’l-müzâyede fûrûht olunan eşyâ defterleridir ki ber-vech-i âti zikrolunur. Fî’l-yevmi’l-cemâziye-l âhir sene selâse ve erba’în ve mi’e ve elf

Tablo 54. Salih Paşa ibn Abdullah bin Abdurrahman’a Ait

Tereke Defteri

Kovan 61 me’a halır 20 kuruş 7860	Koyun 32 me’a keçi 10 me’a oğlak 2 kuruş 3000	Kobuda (?) sordoso (?) kuruş 720	Kısrak me’a 480	Sorp (?) bârgîr me’a müstamalı 1 kuruş 720
Kılıç 1 kuruş 270	Tokil (?) 1 kuruş 120	Bakraç 1 kuruş 90	Yağmurluk 1 kuruş 60	Köhne kebe 2 kuruş 12
Şalvar 1 kuruş 3	Fes me’a astar kuruş 33	Nukûd kuruş 150	Cemân yekûn 13518	Minhâ’l- ihracât techîz ve tekfîn kuruş 1015
Resm-i âdî kuruş 300	Katîbîyye kuruş 120	Huddâmiyye kuruş 12	İhzâriye kuruş 30	Resm-i Ağa kuruş 1330
Çukadâr me’a duyun kuruş 400	Duyunu mutasarıf kuruş 700	Deyn-i müsbet-i mütevelli ağası Hasan Ağa kuruş 945	Cemân yekûn meblağ 5000	Sahhû’l-bâkî 8000 akçedir

Sayfa 65

Hüküm 1: Akza kuzâtü-l Müslimîn evali velatül muvahhidin madenü-l fezail ve’l-yakin rafi’ü-l ‘ilâmü-l şer’iyyetü ved din darende i ilamül enbiyâ’i ve’l mürselin el-muhtasun bi-mezîdi inâyetül melikül mu’ayyen Rumelinin sağ kolunda vâki’ mevali’i kirâm zide-t fezalühüm ve mefâhirü-l kuzât ve’l-hukkâm madenü-l fezail ve’l-keâm Rumelinin sağ kolunda vâki’ kazâların kadıları zîde fazilühüm tevkî’-i refî’-i hümâyûn vasıl olıcak ma’lûm ola ki memâlik-i mahrûse-i fesihatü-l mesalikimde sâkin olup saye’i belend pâye’i mülûkâne vezîri cenah hamide pâdişâhanem iltica eden ehl-i zimmet re’âyâdan alınacak cizye akçesi hazine-i amirimin nassan ve ictihaden usulü emvâli

meşrûhasından olduğundan ehl-i zimmet re'âyâdan her birinin tahmîl ve istihkâklarına kemayen bagi müracaat olunarak cibâyet olunup şürûtu berattan hâric bir akçe talebiyle nakdiye cüret ve cesaret olunmamak lâzıme-i halden iken vezîri azam sâbık İbrâhîm paşanın ve dayı'a'i hâlikil beraya olan fukarâyı raiyetin himayet ve siyaneti malıdasında imaz merkûmu birle celbi mal ve iktisab menal mûlahazasıyla ibtidâyî emirde cibâyeten li-l nefera tarafı mîrîyeden cizyedarlara ta'yîn olunan mâ'îşeti aldıktan sonra caize namıyla dahî her bir cizyedardan feth ve ikra akçe gasb ve ahz etmekle cizyedarlar dahî ferce bulup şürûtu berâtı külliyesi ile feramuş verdikleri maişiyet ve caizenin iz'af ve meza'afını tahsîle cüret ve cesaret eyledikleri cihetten on seneden beri ehli zimmet re'âyâ gürûftarı meşak ve hüccet ve mübtelayı faka ve zaruret oldukları vasıl semi' hümâyûnum olup lâkin eyyamı sa'âdet ancak Sûk-i Sultânî'de ve edada hüccet i nişan ve devletimde hilâf-i şer' şerîf bu makûle teaddiyat ile fukarânın mutazarraf ve mütekeddir olmalarına bir türlü rızayı hümâyûnum olmayıp memâlikî mahrûsemde metutin olan kâffe-i re'âyâ ve amme-i beraya ve dayı'a'i Cenâb-i Kibriya olduklarına binâ'en cümlesi saye'i hümâyûn hüsrevanemde asude hal ve firkatü-l bâl olmalarını mufasssal akzayı pâdişâhanem olmakla inşallahu teala bin yüz kırk dört senesine mahsûb olmak üzere cibâyet olunacak cizyelerden maişiyet ve caize namıyla bir akçe ve bir habbe alınmayıp nehci kâdim ve kaide-i müstedim üzere her bir cizye sadık ve dindar ve mütedeyyin iffet i şiar kimesnelere tefvîz ve deruhte olunmak irade-i hümâyûn tealluk etmekle siz ki kadılersız işbu emri şerîfî celilül kadirim vüsulünde fî mâ bâ'de cizyenin alasından şürûtu berat ı âlişân üzere on kuruş ve evasıtından beş kuruş ve ednasından iki buçuk kuruş alınıp bundan ziyâde katibiyye ve kolcu ve mahkeme harcı namıyla bir akçe ve bir habbeleri alınmamak üzere mahkemeler gerek sicillatına kayd ve keyfiyetini cümleye 'ilâm ve işaat eyledikten sonra alel devam şürûtu mir'at eyleyip hâlâ hilâfindan begâyet ihtirâz eyleyesiz lâkin mal-ı cizye

mîrîyenin usulü emvâl meşru'asından olmakla bu bahâne ile şürûtu mûcibince cizyeleri edada ve gerek kırk üç senesi cizyelerinin bekayasını tahsîl ve teslîmde kimesneye teallil ve muhalefet ettirilmeyip fermânı şerîfime mugâyir bir türlü harekette rıza ve cevaz gösterilmemek bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükmü şerîfimle vardıkta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i'î sudûr bulan işbu emri şerîfi celilül şan vâcibül etba ve lâzimü'l imtisâlimin mazmûn itâ'at makrûnunuyla amil olup hilâfıyla vazî ve hareketten begâyet ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız kaydı vüsulul samî 5 min Recebi'l-Ferd sene 1143 tahrîren fî yevmi's-samin aşer min şehri Cemâziye'l-Evvel sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Kostantineyye el-mahrûse

Hüküm 2: Düstûrun mükerremun müşîrun müfehhamun nizâmü'l-'âlem müdebbir-i umûrû'l-cumhûr bi'l-fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bî'r re'y'i's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd devlet ve'l ikbâl müşeyyed-i erkânü's sa'adet ve'l iclâlû'l-mahkûkun bî sunûf-i 'avâtıfu'l-melikü'l-a'la Rumelinin sağ kolunda vâkî olan vüzera-yı izâm edâ mellâhü Te'âlâ iclalehu ve azemül ümera'i-l kirâm efahimül kübera'i-l fehham ve'l-izz ve'l-ihtirâm ashâbü-l izz ve'l-ihtişam el muhtasun bi-mezîdi inâyetü melikül âlâ beylerbeyleri dame ikbalühu ve akza kuzatül Müslimîn evali velatül muvahhidin madenül fezail vel yakın rafi'ül ilamül şeriyyetü veddin vârisül ulum enbiyâ'i mürselin el muhtasun bi-mezîdi inâyetül mülkü-l mu'ayyen mevali'i kiram zide-t fezailehum ve mefâhirü-l ümera'i-l kirâm meraci'ü-l kübera'i-l fehham ol ve'l-kadr ve'l-ihtirâm el-muhtasun bi-mezîdi inâyetü-l melikül 'ilâm sancak beyleri dame izzuhum ve mefâhirü-l kuzât ve'l hukkâm madenü-l fezail ve'l-keîâm kadılar zide fazilühum ve mefâhirül emâsil ve'l-akrân mütesellimler ve cizyedarlar ve avarız ve menzil ve sâ'irleri

Sayfa 66

Mir-i mukâta‘atı mülterifleri ve kavvas ve evkâf-ı zabıt ve mütevellîleri ve ayanı vilâyet ve iş erleri zîde kadirühum tevkî’ refî’ hümâyun vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki bundan akdem kâr-i fermayı erike’i aliyayı tûtiyil melikül menteşa hazretlerinin irade’i aleyye ezliyye ve meşayayı illet lem terkiyesiyle tahtı âli ve bahtı Osmani ve meşidi hilâfet ve cihanbaniye cûlus-u müstemide me’nus hüsrevanem vâki’ oldukça biraz müddetten beri memâliki mahrûsede münteşir olan mezalim ve mefâhirin izâlesiyle hüsnü nizam memleket ve terakkiye ahvâli raiyet için Niş mübâşiri adalet akdem meham saltanat-ı enir müddetimde iken ol esnâda ilmi ifrazlığı ve tayan olan (kesik) umûru devlet-i âliyem saltanatları ve turlarını tecâvüz edip hilâf-ı şer‘ şerîf ve mugâyir kanun-u kâdim mesalihi ibade tealliben müdâhale ve ta‘arruzları şimdiye dek bu emr-i meşihatın huluhker mensaka zuhûr olunmasına perdekiş manut olmuştu ancak erkân-ı dini mübin olan ulema şer‘ mübeyyin kesrihüm Allah-u Te‘âlâ ile yevmîddinin icma’ ve ittifâkları ve vükelayı devlet-i âliyemin ve umumen ocaklar ricâlinin ittihad ve nekasırları ve amme-i ibat mü’mininin tevcîhi kulüblarıyla mestuni umûru-l saltanat ve müstelit çehamı mülk ve müstelid olan ashâb-ı tağlibinin afv ve inâyet rabbü-l ferd ile nicesinin cezâyı sezaları tertîb ve icrâ’i ba‘zıları dahî nef ‘i kal’arib iclâ olunmak hasebiyle gâyetle tasallutları bi’l-külliye bertaraf kılınıp eline enam-i fakta’ ve ibra’i-l kadem ellezine zalemu ve’l hamdülillahi rabbülalemin nas-ı kerimi ile şükrü küzar Cenâb-ı cehil enam olmağın el-hâletü haza memâliki mahrûsetül mesalik pâdişâhanemde sâkin ve mütemekkin ve efkâr-ı mu’addelet akar-i kalemir ve şehri şahında vâki’ belad ve iş’arda mukim olan nefera ve zaifa ve amme-i re‘âyâ ve berayanın neşir-i müessir muaddelet ve hafizi cenah-i merhamet ve şevkat ile cem’i mezalim ve teaddiyat ve bedi’ ve muhaddemattan himayet ve siyanetleri ve bu takrîb ile isticlab ve duayı

hayrları akzay-ı murad-ı hümâyûnum ve idalu ehrakarbü-l menkudi fehevayı mutale'at ezvası semir-i zamir inâyeti mekrun atıfet i müstehunum ve ümerada beledattan ibanet ve dayi' hâlikü-l beraya olan re'âyâ ve berayının tanzim ve terkiye ahvâllerile Memâlik-i Mahrûse'min hüsnü nizam ve intizamı ve sükkân ve fetanetin emin ve asayiş ve itmitanları gâyet mafil gava ve mülûkânem olunduğuna binâ'en memâliki mahrûsemde sâkin amme-i ibâdullâhın üzerlerinden hasaratın zulmü def ve ref' ve zamanı saltanat adaleti nişan ve edada hilâfeti zafet nişanımda herkes fırka-l hal' ve mezamime-l bâl olup desti tezavir zulme ve bigâneden mühmer olmaları akdem kâffe-i imal olmakla adl-i sâ'ate hayrın ibade seb'in seneyi eseri celile mugâyirini düstürü-l amel tutup tenyik umûru bilat ve tanzimi hal' ibade müte'allık kazâ pademedar-i sa'âdet darin olan niza'ı seniyye neşin birle zalime mehin mazlume mu'ayyen olarak inşaat ve icrâyı merasim adl ve dadevan el-rüsümü bizar etmekle inna a'tedna liz zalimine naran ehata bihim süradikuha mazmûn mühimede şemutene masaddak olan ahvâli kıyametten azad olmak lâzımezi zimmet vela reşhimden cihabenden olduğu ecilden fukarâ ve zaifa reayete beraya zil zalil adaleti hüsrevanemde mazmûnü-l saha olmaları hülesa hayali malûkane ve netice-i mâfil bâl pâdişâhanem olmakla siz ki vezîri emir miran ve ümera ve mütesellimlersiz cüz-i hükümetinizde olan ahâlî'i memleket ve neferayı raiyet ve vezîri destan ve zaifadan bundan akdem ref' olunan ve dernami ve kaftan bahâ ve zahîre ve nal bahâ ve öşrü diyet ve sâ'ir bahâne ve illet ile mukaddemâ takrîr ve ta'yîn olup nizam verilen imdadı hâziriyenizden ezdiyat bir akçe ve bir habbe alındığına ve müsvedde ile üzerlerine bölük gönderilip hilâf-ı şer' şerîf ve bî gayrı hâk tecrim ile mütezemmir olduklarına ve siz ki kadılersiz siz dahî hademe-i şer' kadik müceddi iken tami' ham kaydına düşüp ehl-i arza tabiiyet ile re'âyâ fukarâsına cur ve eziyet etmekle mütezarrır olmalarına ve siz ki hazinedar ve mukâta'at voyvodaları ve avarız ve nüzul tahsîldarları ve sâ'ir amel ve muhassilin

mîrî ve kavvas ve evkâf zabitan ve mütevellîlersiz kavaneyni kadîme’i devlet-i aliyem üzere yedlerinize verilen berât ve defatir-i hakani ve emr i şerîfede ta’yîn ve tahsîs ve tebeyyün ve tensis kılınandan ziyâde kadilci ve yazıcı ve sarrafiye ve akçebaşı ve bu mesellü sâ’ir vücuhu mezalim ile re’âyâ fukarâsına ve ahâlî’i memlekettten bir akçe ve bir habbe aldığına ve aldırıldığınıza vicahen minel vücuh rıza-yı hümâyûnum olmamağın imdi bu emr-i şerîf vâcibü’l-ittibâ‘ ve lâzimü’l-imtisâlim herhanginizin tahtı kazâ-i hükûmetine varıp vasıl olursa birer sûretini sicillata mefhum adalet mersumunu mücmi’ nas olan mahallerde nida ve cümleye işa’at ve inhâ eyleyip bundan sonra eğer bu emrin hilâfı biriniz mikdârı zerre bir güne muhalefet ve tecâvûze cesaret sebebiyle şikayet zuhûr ederse yahut sırren her tarafa adamlar gönderilip haber alınacak olursa veyali

Sayfa 67

Bu yenkün ibreten lil sabirin her birinizin hakkında bir muktezayı şer‘ şerîf lâzım gelen cezâ bela tevîk tertîb ile lâzime’i uhde’i riyaset icrâsında asla ihmâl olunmayıp kiryanı seyatınızı ser nice’i sıhhatiniz akibü-l şeyyar hüsrevanemden halas eylemeniz mahal olduğunu tefekkür ve hareketi seniyye-i vasiye’i âkıbetden her biriniz gâyetü-l gaye hazar eyleyip lâkin bu esnâlarda şerefi seferleri takrîbi ile masârifi mîrîyede kesret olmakla bu bahâne ile beytü-l mâl Müslimîn olan hazine i amiremin iradı mukırrasından olan emvâli cizye ve avarız ve nüzulu mukâta’at sâ’ire malları ve evamîrî şerîfemle vâki‘ olan tekâlif-i askeriye ve makşete tahsîlinin ta’tile ile irad-i mukırra mîrîyenin bir akçe ve bir habbesine küsur ve noksan tertîbine dahî bir vechile müsâ‘ade ve rızayı hümâyûn mülûkânem olmamakla balada tafsîl olunduğu üzere ancak beri’ ve mezalimden fukarâyı raiyeti siyanet ile nizamı memlekete her biriniz fermânım olduğu vechile ihtimam ve dikkat ve mîrî şerîfin mazmûn münifine muhâlik vücuhu mezalim ile zûlum ve teaddisine cesaret eden olursa ol makûleleri isim ve resimleriyle sıhhati üzere der

devlet medara ‘arz ve ilamı mübadelet edip mikdâr üzere hilâfından gayet-ül gaye zarar ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki vusûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i’i sudûr olan fermânı vâcibül etba ve lâzimü’l imtisâlimin mazmûn itâ‘at-makrûnunuyla amel olup hilâfından begâyet ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız. Tahrîren fî evasıt Cemâziye’l-Evvel sene selâse ve erba‘în ve mi’e ve elf. Kayd vusûl sami 5 min receb sene 143. Kostantiniyye

Sayfa 67

Hüküm 1: Fi-l asl eyaleti Bosna’da vâki‘ Oskobyne kasabası ahâlîsinden olup Dârü’l-cihâd ve’l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Tekye mahallesinde misafir sâkin iken bundan akdem vefât eden İbrâhîm Beşe bin Mahmud bin Abdullah’ın zâhirde vâris-i ma‘rûf ü ma‘rûfesi olmayıp müteveffâ-yı mezbûrun hâl-i hayâtında ve kemal-i akl sıhhatinde vasi muhtârı olan elli altı bölüğün yoldaşlarından Hasan Beşe bin Süleyman taleb ü ma‘rifetiyle tahrîr ve Sûk-i Sultânî’de ba‘de’l-müza’ede fûrûht olunan defter tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âti zikrolunur. Fî’l-yevmi’t-tasi’ min Recebi’l-Ferd sene selâse ve erba‘în ve mi’e ve elf.

Tablo 55. İbrahim Beşe bin Mahmud bin Abdullah’a Ait Tereke Defteri

Boylu tüfenk kuruş 303	Pişto 10 kuruş 120	Kayurak 1 me‘a fes kuruş 69	Mai şalvar çuka 1 kuruş 240	Alaca zıbın 1 kuruş 102
Köhne mai şalvar 1 kuruş 30	Köhne kebe 1 kuruş 42	Kılıç 1 kuruş 120	Malûmul mikdâr otluk kuruş 540	Yanbolu kebesi 1 kuruş 105
Doru bârgîr 1 maa kaltak 1 kuruş 2670	Nukûd kuruş 1200	Cemân yekûn 5541	Minhâ‘l- ihracât techîz ve tekfin ve ıskatı salat kuruş 1200	Resm-i âdî kuruş 300
Harcı hüccet vasi kuruş 240	Katîbîyye kuruş 90	Huddâmiyye me‘a çukadâriye kuruş 120	İhzâriye kuruş 45	Dellâliye kuruş 45
Deyn-i müsbet-i Yusuf kuruş 204	Deyn-i müsbet-i Hüseyn kuruş 111	Deyn-i müsbet-i Zâder zımmi kuruş 30	Duyunu müteferrika kuruş 96	Cemân yekûn 2541
Sahhü‘l-bâkî 3000				

Hüküm 2: Dârü‘l-cihâd ve‘l-mücâhidîn Medîne-i Vidin hasmın ebvabından Kayılordime kapısı hâricinde Akcâmîi mahallesinde sâkin iken on yedi bölüğün yoldaşlarından bundan akdem vefât eden Mustafa Beşe bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma binti Ahmed nâm hâtûn ile vâlidesi Havva binti Abdullah ve sulbiye sagîre kızı Ümmühan’a ve li ebeveyn kız karındaşı Emine’ye münhasıra olduğu lede’ş-şer‘u‘l-enver zâhir ve müte’ayyin olduktan sonra sagîr mezbûrenin tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den mansûbe vasîleri olan Salih Beşe bin Hasan ile verese-i mezbûrun taleb ü ma‘rifetleriyle tahrîr ve defter ve beyne‘l-verese tevzî‘ ü taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âti zikrolunur tahrîren Fî‘l-yevmi’s-sabi aşer min Recebi‘l Ferd sene selâse ve erba‘în ve mi’e ve elf.

Tablo 56. Mustafa Beşe bin Abdullah’a Ait Tereke Defteri

Sapan temuru 2 kuruş 66	Kazma 1 kuruş 33	Hırdavat kuruş 153	Tepsi 1 kuruş 69	Bakraç 1 kuruş 84
Aba çakşır 1 kuruş 33	Def’a hırdavat kuruş 15	Beyaz dizlik 1 kuruş 42	Boylu tüfenk 1 kuruş 84	Süzek 1 kuruş 24
Fes me’a sarık 1 kuruş 21	Tırpan 2 kuruş 24	Cilt camus 1 kuruş 150	Bir mikdâr erzan kuruş 63	Tuz kuruş 15
Maktu’ çuka kuruş 39	Balta 1 kuruş 45	Def’a bakraç kuruş 65	Fıçı me’a dekik kuruş 90	Def’a boylu tüfenk 1 kuruş 420
Dekik kokoroz kuruş 75	Kırmızı yemeni çuka 1 kuruş 240	Def’a tepsi 1 kuruş 90	Aba yağmurluk 1 kuruş 120	Bir mikdâr lahne kuruş 30
Bir mikdâr şair kuruş 75	Yayık 1 kuruş 10	Çuval 1 kuruş 12	Mai malûmul zira çuka kuruş 396	Boduç 2 kuruş 9
Palaska 1 kuruş 2	(...) 3 kuruş 18	Def’a kokoroz me’a dekik kuruş 90	Kantar 1 kuruş 30	Balta 1 kuruş 54
Soğan kuruş 51	Karasığır öküzü çift 1 kuruş 1020	Camus ineği 1 me’a malak 1 kuruş 960	Def’a camus ineği 1 maa malak 1 kuruş 759	Malûmul mikdâr otluk kuruş 1080
Bağ 1 kuruş 240	Menzil an bahâ 1 kuruş 2400	Der zimmet malûmul esâmî kimesnelerde kuruş 1680	Nukûd 1080	Cemân yekûn 12060
Minhâ’l- ihrâcât techîz ve tekfin ve ıskatı salat kuruş 720	Resm-i âdî kuruş 480	Katîbîyye kuruş 180	Huddâmiyye me’a çukadâriye kuruş 370	İhzâriye kuruş 60
Dellâliyye mikdar 240	Mihr-i mü’eccel zevci i mezbûr kuruş 1500	Mihr-i mü’eccel zevci sâbika kuruş 1000	Duyunu mutasarıfa kuruş 170	Cemân yekûn 4620
Sahhü’l-bâkî li-t taksîmi beyne’l-verese 7440	Hisse-i zevci i mezbûr kuruş 930	Hisse-i Ümmü mezbûr 1240	Hisse-i binti mezbûr 3720	Hisse-i uhtu mezbûr 1550

Sayfa 68

Hüküm 1: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Kalnofça mahallesinde mütemekkinlerinden işbu bâ'isü-l ferd Yavok veled-i Elpa nâm zimmî mahfil-i kazâda bağdan veled-i Edos zimmî muvâcehesinde ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip işbu mesfûr bağdan zimmî zimmetinde mahkemeye merasile mûcibince min cihetü-l ücret on altı kuruş bir reb' hakkım olup meblağ-ı mezkûr on altı kuruş bir bağdan dört kuruş bulduğu bana edâ ve teslîm edip bâkî olan on iki kuruşu bundan akdem zimmetinde benim olup edası lâzım olan on iki kuruşu takas eylediğimde o dahî makası kabûl eyledi fî mâ bâ'de meblağ ı mezkûre müte'allık-ı amme-i da'vâ ve zimmetimi ibra' ve ıskât eyledim dediklerinde gıbbe-t tasdîki-ş şer'î mâ hüvel vâki' bi't-taleb ketb olundu Fî'l yevmi't-tasi' aşer min receb sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl: İbrâhîm Çelebi bin Abdülkerim, Alî Paşa ibn Osman, Mustafa Paşa ibn Mehmed, Mehmed Çelebi bin Abdullah, Diğer Mustafa bin Ahmed

Hüküm 2: Medîne-i Vidin mahallâtından Orta Tuna Mahallesi sâkinelerinden Â'îşe binti Mustafa nâm hâtûnun zevci İbrâhîm bin Ahmed nâm kimesne diyâr-i Bosna'ya azim ve bachanede sâkin olmakla yine bachane sâkinlerinden Mehmed bin Alî nâm kimesne mezbûr İbrâhîm Vidin'de olan zevcesi Â'îşe hâtûnu bayin ile tatlık eylediğini haber ve mektub götürdüğü kayd şud. Fî 27 receb 1143

Şühûdü'l-hâl: Ahmed Efendi ibn İbrâhîm, Hüseyin beşe, Mustafa Çelebi

Hüküm 3: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Alacatekye mahallesinde sâkin Hanife binti Salih bin Abdullah nâm hâtûnun babası tarafından ber-vech-i âtî ibraya vekîl

olduğu zat-ı mezbûreye mârifet-i şer‘iyye ile arîfân Mustafa Ağa bin Ahmed ve Ahmed Beşe bin Alî nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve subut vekâletine hükmü şer‘î la hakk olan mezbûr Salih meclîs-i şer‘de on dokuz cemâ‘atin Dergâh-ı Âlî Yeniçerilerinden olup müvekkile’i mezbûrenin zevci muhalı’ı işbu hâfizü-l kitâb Ahmed Beşe bin Mustafa mahzarında bi’l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm edip mezbûr Ahmed Beşe müvekkilesi mezbûrenin zevci ve oğlu olup beyinlerinde hüsnü muaşeretleri olmağın zimmetinde mukırr ve ma‘kûd aleyh olan dört bin altı yüz akçe mihr-i mü‘ecceli ve nafaka’i iddeti ma‘lûmesi üzerlerine ve mü’neti süknası dahî kendi üzerine olmak üzere mezbûr Ahmed Beşe ile bi’l-vekâle muhale’a’i sahîha’i şer‘iyye ile muhale’a olduğumuzda ol dahî ber-vech-i muharrer hal’ mezbûru ba‘de’l-kabûl hukûku zevciyete ve sâ’ir müte‘allika amme-i da’vâ ve kâffe-i mutâlebâtı ve eyman ve muhâsamâttan mezbûr Ahmed Beşe’nin zimmetini ibra’i âmm ile ibra’ ve ıskât eyledim ol dahî kezâlik hukûku zevciyete müte‘allık cem’i davadan müvekkil mezbûrenin zimmetini ibra’ ve ıskât eyledim ol dahî kezâlik hukûku zevciyete müte‘allık cem’i davadan müvekkil mezbûrenin zimmetini ibra’ ve ıskât eyledi dedikte gıbbe-t tasdîki-ş şer‘î mâ hüvel vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu Fî’l-yevmi’s-sadis min Şa‘bân sene 1143

Şühûdü’l-hâl: Mustafa Ağa bin Ahmed, Ahmed Beşe bin Ali, Alî Beşe bin Ahmed, Hasan Beşe bin Mahmud, Ebubekir Çelebi bin El-Hâc Mustafa, Ahmed Efendi bin Mehmed Efendi, Süleyman Çelebi bin Osman, İbrâhîm Çelebi bin Abdülkerim

Sayfa 69

Hüküm 1: Dârü’l-cihâd ve’l-mücâhidîn Medîne-i Vidin kazâsı ebvabından İstanbul kapusu hâricinde Mustafa Paşa mahallesinde sâkin iken duyunu terekesinden ezyed olduğu halde bundan akdem vefât eden

Osman bin Abdullah'ın zâhirde vâris-i ma'rûf ü ma'rûfesi olmayıp mecmû' terekesi beytü-l mâle â'id ve raci' olmağın beytü-l mâli âmme ve hassate ahz ü kabzına me'mûr Medîne-i Vidin nâzırı fahrü'l-eşbâh Alî bey zâde Yusuf Ağa'nın çukadârı tarafından vekîl müsecceli El-Hâc İbrâhîm bîn Abdurrahman taleb ü ma'rifetleriyle tahrîr ve defter ve Sûk-i Sultânî'de ba'de'l-müzâyede fûrûht olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âti zikrolunur. Fî'l-yevmi's-sâlis min Şa'bânü-l muazzam sene 1143.

Tablo 57. Osman bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Boylu tüfenk 1 kuruş 165	Kılıç 1 kuruş 90	Kebe 1 kuruş 35	Aba yağmurluk 1 kuruş 36	Köhne yastık 1 kuruş 36
Siyah bârgîr 1 kuruş 315	Def'a köhne kebe 1 kuruş 36	Köhne kürek 1 kuruş 9	Köhne kalpak 1 kuruş 3	Çekmece 1 kuruş 3
Köhne nemtin 1 kuruş 15	Köhne şalvar 1 kuruş 3	Cam 1 kuruş 18	Temur hırdavat 1 kuruş 45	Temur taba 1 kuruş 6
Tencere 1 kuruş 123	Ağaç tekne 1 kuruş 19	Fıçı haliye 4 kuruş 75	Ağaç sandık 1 kuruş 21	Köhne zıbın 1 kuruş 15
Def'a temur tabası kuruş 15	Cemân yekûn 1263	Minhâ'l- ihracât techîz ve tekfîn kuruş 330	Resm-i âdî kuruş 90	Katîbîyye kuruş 45
İhzâriye kuruş 15	Resm-i emin kuruş 150	Voyvoda me'a çukadar kuruş 105	Dellâliye kuruş 27	Cemân yekûn meblağ 807
Sahhü'l-bâkî li-t taksîmi beyne'l- verese 456	Deyn-i müsbet-i Ebubekir Çelebi kuruş 2250 an gara'i 256	Deyn-i müsbet-i Çolak Hasan kuruş 780 an gara'i 98	Deyn-i müsbet-i Mehmed Ağa kuruş 450 an gara'i 60	Deyn-i müsbet-i Ahmed Efendi kuruş 360 an gara'i 42

Hüküm 2: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Şeyh Ahmed mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan El-Hâc Mehmed bin Abdullah bin Abdurrahman'ın verâseti verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Raziye binti Alî ile sulbî sagîr oğulları Mustafa ve Hasan ve sulbiye sagîre kızı Havva'ya münhasıra olduğu lede's-şer'u'l-enver zâhir ve müteayyen oldu sehimleri kırk sehimden karz olduktan sonra mezbûrun kibel-i şer' den mensub vasileri Mehmed odabaşı ve Rukiye hâtûn ma'rifetleriyle ve mârifet-i şer' le müteveffâ-yı mezbûrun terekesi ba'de'l-tahrîr Sûk-i Sultânî'de beynel nas ba'de'l müzâyede fûrûht olan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âti zikrolunur tahrîren fî evasıt Şa'bânü-l muazzam sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 58. El-Hâc Mehmed bin Abdullah bin Abdurrahman’a Ait**Tereke Defteri**

Menzil 1 kuruş 22800	Dekakin 1 kuruş 2424	Kovan 3 kuruş 10140	Bağ dönüm 1,5 kuruş 8280	Sagîr bilezik mercan kuruş 60
Boylu tüfenk 1 kuruş 360	Pişto 1 kuruş 123	Bakır 1 kuruş 240	Def’a kebîr bakır kuruş 405	Kelâm-i şerîf 1 kuruş 843
Şem’dân 1 kuruş 30	Cilt kafa kürek kuruş 1149	Top havan 1 kuruş 223	Balta kuruş 50	Kalpak kuruş 138
Kılıç 1 kuruş 72	Palaska mâa vezene kuruş 200	Kavuk 50	Fağfur fincan kuruş kuruş 360	Köhne kırmızı dolama kuruş 120
Cedîd coltar kuruş 12	Seccade 1 kuruş 90	Def’a seccade kuruş 30	Müste’amel çuka kuruş 120	Balta 1 kuruş 20
Def’a balta 1 kuruş 20	Cöke kuruş 120	Def’a kelim- î şerîf kuruş 393	Hançer kuruş 180	Dibek kuruş 60
Döşek kuruş 180	Yaş ağaç kuruş 45	Köhne kürek kuruş 150	Çömlek 1 kuruş 30	Tabla kuruş 20
Göçdam me’a pusudan kuruş 140	Korda Şem’dân kuruş 12	Makraz me’a kalay kuruş 12	Yastık kuruş 105	Yorgan 2 kuruş 540
Kebe kuruş 3	Kilim kuruş 45	Leğen kuruş 33	Def’a kilim 1 kuruş 60	Taytımali kuruş 60
Müste’amel destar kuruş 330	Hurda kuruş 30	Def’a müste’amel destar 1 kuruş 240	Made kuruş 200	Bohça kuruş 20
Çuval kuruş 60	Penbe bez kuruş 75	Peşkir 1 kuruş 123	Temur hurda kuruş 20	Çebenk 1 kuruş 90
Tencere me’a kapak kuruş 170	Leğen ibrik kuruş 330	Bakır 15 kıyye 15 kuruş 2250	Şalvar 1 kuruş 33	Yağmurluk 1 kuruş 30
Sandık 1 kuruş 27	Penbe iplik kuruş 80	Ham ipek kuruş 216	Def’a ipek kuruş 423	Kalabudan kuruş 1350
Hurda kuruş 45	Sâ’at zinciri kuruş 240	Çarşab 1 kuruş 75	Def’a bohça 1 kuruş 45	Müste’amel çakşır 1 kuruş 180

Tablo 58. Devamı

Kırmızı kontaş çuka kuruş 1210	Katnı entari 1 kuruş 435	Cedîd destar kuruş 600	Def'a cedîd kebîr destar kuruş 240	Kuşak kuruş 120
Gömlek bezi kuruş 120	Katnı kaftan kuruş 300	Çarşab kuruş 75	Mağru 1 kuruş 50	Kefenlik bez kuruş 720
Alaca kaftan 290	Cedîd bez kuruş 240	Def'a bez kuruş 60	Destar örtüsü kuruş 12	Altın küpe çift 1 kuruş 2670
Sim kuşak kemer kuruş 1680	Fıçı haliye 1 kuruş 30	Talga 1 me'a bârgîrkır kuruş 650	Zemzem kum kumaş kuruş 210	Dekik fıçısı kuruş 45
Sandık kuruş 15	Mismar kuruş 20	Hinta 30 kuruş 480	Feleş kuruş 15	Çapa me'a temur hurda kuruş 220
Şinik mea 3 kuruş 54	Tezgâh 1 kuruş 90	Fıçı halır 1 kuruş 36	Asel ile simli (kesik) kuruş 2930	Eclib kuruş 180
Def'a fıçı kuruş 120	Öküz camus kuruş 30	Asel makinesi 1 kuruş 120	Kantar me'a çuval kuruş 48	Sim bıçak çakı kuruş 180
Def'a makine 1 kuruş 35	Akçe tahtası kuruş 40	Altın vezenesi kuruş 15	Çakı ve sene 3 kuruş 105	Çakmak kuruş 30
İskemle 1 kuruş 30	Kakule kuruş 45	Biber kuruş 3	Kilim kuruş 45	Çuval kuruş 9
Aba kuruş 3	Kebîr tuzab kuruş 30	Hasır 1 kuruş 12	Kabana kuruş 45	Fındık kuruş 6
Çuval kuruş 3	Bakla kuruş 12	Buz kuruş 20	Sim yüzük kuruş 45	Çömlek def'a kuruş 12
Mismar kuruş 42	Hurda sabun me'a faraş kuruş 39	Nişadır me'a kalay 12	Def'a feraş kuruş 9	Mismar kuruş 33
Havkı me'a sumûr kuruş 18	Şişe kuruş 3	Kahve kuruş 9	Vezene kuruş 30	Cedîd (...) kuruş 36
Kuşak kuruş 21	Çuval kuruş 6	Tabla kuruş 21	Bohça kuruş 45	Çarşab kuruş 85
Örtü kuruş 21	Sandık kuruş 90	Def'a çarşab kuruş 120	Havar kuruş 30	Yastık kuruş 6
Sirke kuruş 36	Ceviz kuruş 66	Sabun tozu kuruş 13	Fıçı haliye kuruş 6	Temek 160 kuruş 219

Tablo 58. Devamı

Temur hurda kuruş 15	Sagîr tas kuruş 30	Kebîr kapama kuruş 191	Hurdavat kuruş 15	Köhne sagîr kuruş 30
Cedîd çuka endiş kıymeti kuruş 360	Def'a kebîr çuka kuruş 11	Der zimmeti Ramazan Beşe kuruş 2400	Der zimmet İbrâhîm Beşe kuruş 480	Nukûd 56760
Cemân yekûn 156816 akçe. Yalnız yüz elli altı bin sekiz yüz on altı akçedir.	Minhâ'l- ihrâcât techîz ve tekfîn ve ıskat-ı salat 3600	Resm-i kısmet kuruş 400	Katîbîyye kuruş 800	Çukadâriye me'a Huddâmiyy e kuruş 720
İhzâriye kuruş 241	Dellâliyye kuruş 2461	Mihr-i mü'eccel 4500	Deyn-i müsbet-i Â'îşe hâtûn kuruş 403 456 an mihir	Deyn-i müsbet-i sagîran mezbûranın vâlidelerine intikâl hisseleri kuruş 8333
Deyn-i müsbet-i Mehmed odabaşının bundan akdem müteveffîye olan karısının mihri kuruş 456	Ber-mûceb-i sıhhati sagîr mezbûrun Hasan Bey'e kuruş 1350	Deyn-i müsbet-i Ahmed mihri anıl ırs kuruş 40	Deyn-i müsbet-i kuruş Emrail yehudi kuruş 1284	Deyn-i müsbet-i Dervîş Ağa kuruş 40
Deyn-i müsbet-i Demker İsrail yehudi kuruş 313	Duyunu müsbet kuruş 3180	Cemân yekûn 33383. Yalnız otuz üç bin üç yüz seksen üç akçedir.	Sahhü'l-bâkî li-t taksîmi beyne'l- verese	Hisse-i zevc-i mezbûre kuruş 15425
Hisse-i ibn-i mezbûr 30158 an nukûd 13031 an eşyâyı dekakin	Hisse-i ehi mezbûr 30158 an nukûd 13031 an eşyâyı dekakin	Hisse-i binti mezbûre 31595 an nukûd		

Sayfa 70

Hüküm 1: Fî'l-asl Niğbolu sancağından Maçin kazâsına tabi Cizye nâm karye sâkinlerinden olup kendi nefislerinden asıl ve sâ'ir eşyâyı kazâ taraflarında vekîl sâbitil vekâleleri olan İbrâhîm bin İskender ve Mustafa bin Mehmed nâm kimesneler meclîs-i şer hatırı lâzımü't tevkîrde Medîne-i Vidin'deftenar ve bina emini fahrü'l-emâcid ve'l ekarim işbu hâfizü-l kitâb El-Hâc Hasan Efendi bin Şa'bân mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edip bâ fermân-ı âli Vidin kalesi hizmeti için istihdâm olunup on beş adet araba ile yüz beş gün hizmeti binâda olup beher araba başına yevmî otuz ikişer akçe ücretlerimizden cem'an dört yüz yirmi kuruş ücretlerimizi cânib-i mîrîden almak üzere mûmâ ileyh El Hâc Hasan Efendi yedinden tamâmen ahz ü kabz edip fî mâ bâ'de ücreti merkûmelerimizden mûmâ ileyh El-Hâc Hasan Efendi zimmetinde ve cânib-i mîrîde bir akçe ve bir habbe hakkımız bâkî kalmayıp ücreti merkûmeleri cânib-i mîrîden ahz ü kabza mûmâ ileyh El Hâc Hasan Efendi'ye tasavvut eyledik dedikte gıbbe-t tasdîki-ş şer'î mâ hüvel vâki' bi't-taleb ketb olundu Fî'l-yevmi'l-hâmis ve'l-'işrîn min zilhiccetü-ş şerîf sene 143.

Şühûdü'l-hâl: Muhzır İbrâhîm Çelebi, Halîl Beşe bin Ahmed, Mustafa Beşe bin El-Hâc İbrâhîm Ve gayrühüm mine'l-huzzâr

Sayfa 71

Hüküm 1: Düstûrun mükerremun müşîrun müfehhamun nizâmü'l-'âlem müdebbir-i umûrû'l-cumhûr bi'l-fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bî'r re'y'i's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd devlet ve'l ikbâl müşeyyed-i erkânü's sa'adet ve'l iclâlü'l-mahkûkun bî sunûf-u 'avâtıfu'l-melikü'l-a'la Vidin muhafızı vezîrim Paşa edâmellâhü Te'âlâ iclalehu Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l fazli ve'l-kelâm

Mevlânâ Vidin Kâdısı zîde fazilühû ve kıdvetü-l emâcid ve'l a'yân ve Dergâh-ı Mu'allâ'm Yeniçerileri ağası vekîli zîde mecidihû tevkî'-i refî' i hümâyûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki sadr-i sâbık maktul İbrâhîm Paşa zimmetinde ihdam ve ihdas olunan ba'zı maktuat muhaddes olduğuna binâ'en emvâli mukırra'i mîrîyeye dâhil olmayıp ve ibâdullâha gadrı teaddiyi mûcib olduğundan bu makûle Mehmed saninin mâlikâne kayıtları ref' olunmak bâbında hatt-ı hümâyûn şevket-makrûnunum sâdır olmakla muhaddis olan mukâta'attan zabt olunmak üzere senede yedi bin beş yüz kuruş mal ile kubbeli zâde Mehmed ve İshak Çavuş ve mal-ı hassa nâzırı İbrâhîm ve sadrı sâbık üzere ağalarından Mehmed Emin ve Osman'ın müştereken mâlikâne uhdelerinden olan İstanbul ve İzmir ve Yenişehir ve Selanik ve Bosna ve Eğriboz ve Atina ve Vidin ve Mora ceziresi ve bahr-ı sefide olan cezirelerde vâki' iskelelerde setamin sefinelerine tahmîl olunan şem' asel resm-i mukâta'ası bin yüz kırk iki senesi Mart'ı ibtidâsından mukâta'a'i mâlikânelikten ref' ve hazine-i amirem defterlerinden kaydı terkin olunmakla sâdır olan hatt-ı hümâyûn şevket-makrûnunum mûcibince târîh-i kitâbdan fî mâ bâ'de Vidin ve tevâbi'i iskelelerinde mestan sefinesine tahmîl olunan şem' aselden muhaddis olan rusum mutâlebesiyle ibâdullâhı bir türlü rencîde ve teaddi ettirmeyip men ve def olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur vardıkta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan hattı hümâyûn şevket-makrûnunum mûcibince vârid olan işbu emr-i şerîf celilül şân vâcibül etba ve lâzîmü'l imtisâlimin mazmûn itâ'at makrûnunuyla amil olup hilâfıyla bir türlü vazi ve hareketten begâyet ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren Fî'l-yevmi's-sadis aşer min Rebî'ilâhir sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf. Kaydu vusûl fî 26 min Ş 143

El-mahrûse-i Kostantiniyye

Hüküm 2: Düstûrun mükerremun müşîrun müfehhamun nizâmü'l-'âlem müdebbir-i umûrû'l-cumhûr bi'l-fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bî'r re'yî's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd devlet ve'l ikbâl müşeyyed-i erkânü's sa'adet ve'l iclâlû'l-mahkûkun bî sunûf-u 'avâtıfu'l-melikü'l-a'la Vidin muhâfızı vezîrim Paşa edâmellâhü Te'âlâ iclalehu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fazli ve'l-keîâm Vidin Kâdısı Mevlânâ Mehmed hadi zîde fazilühû südde-i sa'âdetime mektub gönderip Vidin kalesi voroşunda sâkin ehli zimmet re'âyânın kocabaşıları ve ihtiyarları bî cem'ihim meclis-i şere varıp varoş mezbûr sâkinlerinden olup zümre-i istiradına Nikola kuru balık demekle ma'rûf şerîki öteden beri mu'tâd ve dekari hile ve nezvir olup re'âyâ fukarâsını gamr ve tecrib ettirmek âdeti müstemiresi olmakla re'âyânın cihetlerine bais ve perişan olmalarına badi olduğunu mukaddemâ ahâlî'i varoşun ihbâr ve şehâdetleriyle kıbel-i şer' den verilen 'ilâm mûcibince sen ki vezîri müşârun ileyhsin buyruldun ile müfsit mesfûr ehli ve ayaliyle Niğbolu cânibine nef'i ve icla olunup meker ve kendiden cümleye emniyet hâsıl olmuşken bu def'a yine mezkûr gelip varoş mezbûrda sâkin olmak iradesinden olmakla re'âyâ fukarâsının bi'l-küllîye rahatları bilip ve cümlesi perişan olmasına bais olacağı zâhir ve gayat olmağın müfsit mezbûrun fî mâ bâ'de gelip varoş mezbûrda sükûn (silik) izin ve ruhsat verilmemek bâbında emr-ı şerîfim verilmek ricasına vâki' hali 'arz eylediği ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak emrim olmuştur hükmü şerîfimle vüsul buldukta bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel dahî sen ki vezîri müşârun ileyhsin sen dahî mesfûrun fî mâ bâ'de varıp varoş mezbûra sükûn ve kararına izin ve ruhsat verilmeyip mazmûn emr i şerîfimle amel olasın şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evail cemâziye-l âhir sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf. Kaydı vusûl 15 min Ş 143. El-mahrûse Kostantiniyye

Sayfa 72

Hüküm 1: Mustafa Paşa mahallesinde sâkin Mustafa bin İbrâhîm meclis-i şer‘ de zevcesi Hatice binti Mustafa nâm hâtûn mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm târîh-i kitâbdan ba‘de’l-yevm şûrb-i hamr edersem mezbûre Hatice boş olsun dedikte bu mahalle kayd olundu tahrîren fî 22 şevvval sene 143

Hüküm 2: Düstûrun mükerremun müşîrun müfehhamun nizâmü’l-’âlem müdebbir-i umûrû’l-cumhûr bi’l-fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmü’l-enâm bî’r re’y’i’s-sâ’ib mümehhid-i bünyânü’d devlet ve’l ikbâl müşeyyed-i erkânü’s sa’adet ve’l iclâlü’l-mahkûkun bî sunûf-u ‘avâtıfu’l-melikü’l-a’la Vidin muhâfızı vezîrim Ahmed Paşa edâmellâhü Te‘âlâ iclalehu tevkî‘-i refî‘-i hümayûn vasıl olıcak ma‘lûm ola ki intihayı serhat mensuremde vâki‘ Vidin kalesinin bakiye-yi ebniyesi tekmili akzayı mezadı hümayûnum olduğuna binâ’en işbu sene-i mübârekte kusur kalan ebniyenin itmam ve tekmili için tevcîh ve tenbîhi müştemil emr-i şerîfim gönderilip lâkin sandık hakrı ve toprak nakli hizmetlerinde imal için eyalet-i askeri ta’yîn olunmaya muhtâc olmakla sene-i sâbıkı üzere Rumeli eyaletinden uslûbu Doletcirin ve Bozri ve İskenderiye ve Köstendil ve Dukakin ve Pirizren ve İlbasan ve Yanya ve Alacahisar ve Dolonbe sancaklarının alaybeyleri bi’l-cümle neferatlarıyla toroz firoz duhul eylediği gibi yerlerinden hareket ve aciletten Vidin kalesine varıp hizmeti münade rayi sevabdiden üzere amel ü hareket eylemeleri için her birine başka başka emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmakla sen ki vezîri müşârun ileyhsin tarafında dahî mukaddem mübâşirler gönderip mezbûrları vakit ve zamanıyla Vidin kalesine götürölüp iktizâ eden hizmeti binâda amel ve istihdâm ve alel devam üzerine olup ikdamı tam ve ihtimam bi’l-kelâm bu sene-i müberekte bir kusuru kalmamak üzere yed-i berayı hüsnü hitam olmasına cedakid ve sa’i hamid eylemek bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum

ki vusûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibül etba ve lâzimü'l-imtisâlimin mazmûn itâ'at makrûnunuyla amel olasin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evail şehri ramazan sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf. Kayd-ı vusûl fî 16 ramazan 143

El-mahrûse Kostantiniyye

Hüküm 3: Mefâhirü-l kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fazli ve'l kelâm Rumeli'nin sağ kolu nihayetine varınca vâki' olan kazâların kadıları zîde fazilühûm ve mefâhirül emâsil ve'l-akrân ulufe mütesellimleri ve voyvodaları ve kethüdâyerleri ve yeniçeri serdarları ve ayan-ı vilâyet ve iş erleri zîde kâdirihûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki izâm-ı şe'ayir saltanat-ı seniyyemden olan sütte-i hümâyûnum nizamını halel tatrikinde suda ve vakaya akdem meham-i lâzimü-l ihtimamdan olmakla maksus ve kırkar paraların mu'âmelatı nasda ahz ve i'tâsı memnu' iken ba'zı kimesneler Mısır parasının etrafını kabz ve kat' cesaret edip Memâlik-i Mahrûse'me kırkar paraların münteşir olduğundan kat'ı nazar gerek sikke-i hümâyûnumla müzeyyen ve gerek kefare sikkesiyle mersûm olan ecnası nukûd mukaddemâ takdir ve ta'yîn olunan bahâlarından ziyâdeye ahz ü itâ olunmayıp mu'âmelatı nasın meşuş ve ihtilâlden siyaneti ve sikke-i hümâyûnum nizamının vekayını için nizam-ı kadîmi üzere sağ para râyic olmak ve cedîd tuğralı kuruş yüz yirmi beş akçeye ve cedîd zerilte doksan akçeye ve cedîd sülüs kırk beş akçeye ve zincirenlü murur İstanbul altını dörderyüz akçeye ve zincirenlü Mısır altını üç yüz otuz akçeye ve tuğralı İstanbul altını üç yüz altmış akçeye ve tuğralı Mısır altını üç yüz on beş akçeye ve seksen buçuk dirhem bir zenk gelir söylye kuruş yüz seksen altı akçeye ve zirlete'i atık seksen sekiz akçeye ve sekiz buçuk dirhem bir zenk gelir polye kuruş yüz yetmiş üç akçeye ve dokuz dirhem gelir kara kuruş yüz seksen bir akçe ve yedi dirhem iki buçuk kırat gelir nukud yüz otuz yedi

akçeye sekiz buçuk dirhem gelir esedi kuruş yüz kırk dört akçeye ve iki dirhem gelir koyur kebîr yirmi dört akçeye ve bir dirhem gelir boyur sagîr on akçeye ve frenki maldan altuni üç yüz seksen beş akçeye ve Macar altını üç yüz seksen akçeye rayiç olup bundan ziyâdeye revâcete ceda ruhsat ve cevaz gösterilmemek üzere taht-ı kazâ ve hükümetinizde mücmi' ilnas mahallerde dellallar ettirtip bu keyfiyet-i amme-i nasa ilan ve işa'at ile ecnası nukudun nizamına her biriniz ihtimam ve dikkat ve sermütehaden tekasurun begâyet ittikâ ve mucânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki vusûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i'î sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimü'l-imtisâlimin mazmûn itâ'at makrûnunuyla amil olup hilâfından begâyet ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılarsız. Tahrîren fî evasıt ramazan sene 143. Kayd-i vusûl fî 8 min Ş sene 143. Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa 73

Hüküm 1: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin kazâsı hâricinde İhrâm mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden İslam bin Âdem bin Osman'ın verâseti babası mezbûr Âdem ile vâlidesi Havva binti Abdullah'a münhâsır olup ba'dehû mezbûre Havva dahî vefât edip verâseti Sadri sagîr oğulları Osman ve İdris ve Mustafa ve sadriye kebîre kızı Pakize'ye münhasıra olup ba'dehû mezbûr Âdem dahî vefât edip verâseti sulbî sagîr oğulları mezbûrun ile sulbiye kebîre kızı mezbûr Pakize'ye münhâsır olup ba'dehû mezbûr Osman dahî vefât edip vereseti li ebeveyn erkarındaşları mezbûran İdris ve Mustafa ve li ebeveyn kız karındaşları mezbûre Pakize'ye münhâsır olup ba'dehû mezbûr İdris dahî vefât edip verâseti sagîra vârisi sulbî sagîr oğlu Ahmed'e münhasıra olup ve tashîh meseleleri bî hükmü-l münasahatü-ş şer'îyye dört yüz sehinden i'tibâr olunup sehhamı mezbûrunu yüz altmış sekiz sehîm sagîr mezbûr Mustafa'ya ve seksen dört sehîm mezbûre Pakize'ye yüz altmış sekiz

sehmi sagîr mezbûr Ahmed'e isâbet ü intikâl eyledikte lede'sş-şer' enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra mârifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l verese tevzî' ü taksîm olunan terekesidir ki ber vech-i âti zikrolunur. Fî 27 min R sene 1143

Tablo 59. İslam bin Âdem bin Osman'a Ait Tereke Defteri

Pişto 1 kuruş 240	Palaska 1 kuruş 120	Cübbe kırmızı yemeni çuka 1 kuruş 90	Def'a kırmızı yemeni cübbe yemeni çuka 1 kuruş 240	Kırmızı yemeni çuka 1 kuruş 420
Kuyuran 1 kuruş 120	Fes 1 kuruş 120	Şalvar 1 kuruş 360	Kırmızı müste'amel ağa semeni çuka kuruş 600	Siyah aba 1 kuruş 120
Def'a takye 1 kuruş 120	Boylu filinta tüfenk 1 kuruş 1800	Buzhanede olan rub'i hissesi kuruş 2400	Bu mahalle gelince sagîr mezbûr Mustafa üzerine kayddır	Cemân yekûn 6750
Kuyuran 1 kuruş 120	Müste'amel fes 1 kuruş 120	Boylu tüfenk 1 kuruş 420	Müste'amel puşi 1 kuruş 600	Kırmızı nebeş çuka kuruş 1200
Köhne kırmızı mirad kuruş 45	Bârgîr re's 1 kuruş 1500	Bakraç 1 kuruş 51	Köhne dizlik 1 kuruş 30	Siyah köhne celali 1 kuruş 60
Def'a köhne dizlik kuruş 60	Siyah köhne zıbın 1 kuruş 60	Köhne kırmızı dolama 1 kuruş 120	Köhne ferace kuruş 120	Kaytan kuruş 36
Köhne kuşak kuruş 24	Köhne kırmızı mirad 1 kuruş 45	Çorap ve kaytan 4 kuruş 60	Köhne kuşak 1 kuruş 6	Beyaz aba 5 kuruş 195
Köhne şalvar 1 kuruş 27	Hırdavat kuruş 270	Sahan 4 kuruş 120	Köhne aba 2 kuruş 30	Aba yan 2 kuruş 120
Def'a hurda kuruş 60	Köhne dizlik 1 kuruş 45	Müste'amel fes 1 kuruş 45	Köhne kaltak 1 kuruş 30	Def'a kaltak 1 kuruş 600

Tablo 59. Devamı

Beşik 1 kuruş 24	Köhne astar 1 kuruş 30	Pişto 1 kuruş 120	Küçük kürek 1 kuruş 600	Pişto 1 kuruş 120
Bıçak 3 kuruş 120	Müste'amel dizlik 1 kuruş 90	Bakraç 1 kuruş 120	Boylu tüfenk 1 kuruş 480	Def'a boylu tüfenk 1 kuruş 600
Kılıç 3 kuruş 720	Def'a kılıç 2 kuruş 480	İnek 2 buzağı 2 kuruş 1680	Zemim nasta malûmul esâmî kimesnelere müctemi kuruş 20367	Cemân yekûn 38520
Minhâ'l- ihracât techîz ve tekfîn kuruş 600	Resm-i kısmet kuruş 720	Katîbiyye kuruş 240	Huddâmiyye ve İhzâriye kuruş 120	Harcı hüccet kuruş 120
Dellâliyye kuruş 300	Deyunu mutasarrıfa kuruş 200	Cemân yekûn meblağ 4100. Yalnız dört bin yüz akçedir.	Sahhü'l-bâkî li-t taksîmi beyne'l- verese 34420 akçedir.	Hisse-i Mustafa el- mezbûr 13608 336 13944
Hisse-i ibn-i mezbûr 13608 336 13944	Hisse-i mezbûre 6804 168 6972	Kûsur 460		

Sayfa 74

Hüküm 1: Vidin nezâreti mülhakatından nefis-i varoş ve Vidin ve Polmiye ve Belgradçık ve Timok ve Sahrâ ve Kiryon mukâta'aları re'âyâlarının kapucubaşları ve kendileri bâ cem'ihim meclîs-i şer hatırı lâzımü't-tevkîrde hâlâ Vidin nâzırı umdetü-l emâcid ve'l-a'yân Alî Bey zâde Yusuf Ağa mahzarında her biri bu vechile ikrâr ve takrîr-i kelâm edip vilâyetinde intihab-ı serhad olup yetmiş bir feteza (?) bu seneden bu seneye varınca vâki' olan cüz'i ve külli masârıf-ı memleket ve harc-ı vilâyet nâzır ağalarımız taraflarımızdan bâ hüccet-i şer'iyeye vekâletleri hasebiyle yedlerinde müctemi mal-ı mîrîyeden basiretü-l rücu harc ü sarf edip ba'dehû kendilere edâ olunmak mu'tâd ve kâdim olmağın binâ'en

aleyh işbu bin yüz kırk üç senesinden beri kasımından nisanın beşinci gününe gelinceye maan devletlü veli nimet'im Osman Paşa hazretlerinin at ve katırlarına ve etba' kiramlarına ve davarlarına verilen ta'yînatlarım için ve devletlü veli nimet'im Ahmed Paşa hazretlerinin teşriflerinden beri atlarından ve davarlarından verilen ve intiba' kiramlarına verilen ta'yînatlar-çün re'âyânın götürdükleri saman ve otluk vefa etmeyip yeniçerilerden ve yerlü ağalarından ve ba'zı çayır ashâbı ve ulûfe sâhiblerinden alınan otluk saman bahâlarından bin beş yüz on dört buçuk kuruş ve târîh-i mezbûrda devletlü Osman Paşa'nın taşra konaklarda olan ağdatlarına ve devletlü Ahmed Paşa hazretlerinin sarâyda olan enderun ağalarına ve hamal ve matbahlarına ve taşra konaklarda kethüdâyeri hazretlerine ve ağalarına ve ağalarına verilen verilen beher yevm çiftleri için şedd-i şeta'dan naşi re'âyâya götürmeye yetiştirmeyip bî hasbü-l iktizâ Arçar ve Tuna yalısında ve Vidin'de yeniçerilerden alınan hatab bahâsından dört yüz elli buçuk kuruş ve eşyâ ve attan ve icâre mâlımden bir şube ile nakl olan odun ve otluk ve samanlar için verilen ücreti cerahur ve kulluk akçesinden üç yüz altmış iki buçuk kuruş ve dört adet mülkü ocak ve damcılarına (?) beş ayda dört nefere meylü beher mah beş kuruş ücret ve etmek akçeleri divân-i üç buçuk kuruş ve devlet-i âliye tarafından nizam-î memleket için (silik) gelen Tatar ağası ve adalet fermânıyla gelen sadr-ı âli ağalarından Osman Ağa'ya bâ fermânı Osman Paşa hazretleri ile alınan hizmet ve ikramları için üç yüz elli iki kuruş ve devletlü Osman Paşa ve Ahmed Paşa hazretlerinin buyruldularıyla Rakda ve Senikbolu cânibine gönderilen kayıklara cezâhtır icrâatlerinden altmış iki buçuk kuruş ve balık anbarı ve ahır ta'mîratı için alınan mismar ve kereste bahâlarından kırk sekiz kuruş devletlü veli' nimet'im Osman Paşa hazretlerinin mahallelerinden ve kapudanlarına ücret ve harekeleci kapuyan ücretleri ve şiddet-i şeta'da koyunlara alınan otluk akçelerinden yüz doksan altı kuruş devletlü Ahmed Paşa efendimiz teşriflerinden ber'û Enderun ağalarına ve çukadarlarına ve mehteran Enderun ve kethüdâyı

muhteremlerine Yeniçerilerden emûr bahâlarından iki kuruş devletlü Ahmed Paşa hazretlerinin teşriflerinden beru sarâyda harem ve matbah ve ba‘zı odalar ve kethüdâ beyin matbah ve haremde bazı oda ta‘mîratları için alınan mismar ve kereste ve tuğla ve kiremit ve kireç ve revgan zeyd bahâlarından elli üç buçuk kuruş ve varoş knezleri yediyle ba‘zı mahallere hedaye ve masârîf-ı zaruriyeden yüz sekiz kuruş devletlü Osman Paşa hazretlerinin bu sene cânibine azimetlerinde gurebada menziline varoş menziline kendilerine ve ağalarına bâ defteri müfredat alınan masârîf akçesinden üç yüz altmış dört buçuk kuruş devletlü Ahmed Paşa hazretlerinin teşriflerinde Gorgoşakça menziline bâ defteri müfredat zahîre akçesinden iki yüz on iki buçuk kuruş devletlü Ahmed Paşa ve devletlü Osman Paşa hazretlerinin Gorgoşakca menziline ve Ezdir menziline bâ defteri müfredat zahîre akçesinden dört yüz doksan dokuz buçuk kuruş ve bir mu‘tâd-ı kâdim Osman Paşa ve Ahmed Paşa hazretlerine yolda olan temlik ve aşçılara ve sâ‘ir hizmette bulunan aïdat ve zahîre bahâsından yüz on yedi buçuk kuruş devletlü Ahmed Paşa hazretlerinin Belgradçık’a teşriflerinde hâzır bulunan komar bârgîri ve kazâk vefa etmeyip Timok re‘âyâlarının bârgîr ve kazâkların Vidin’e gelince sürüp re‘âyâ-yı mesfûrlara bârgîrleri ve kazâkları için verilen akçe seksen üç kuruş ve bir mu‘tâd-i kâdim devletlü Ahmed Paşa hazretlerine döşenen bir oda ve sâ‘ir odalara alınan yapağı ve hasır akçesinden yüz doksan sekiz kuruş ve devletlü Ahmed Paşa hazretlerinin kırmanlarına vekîl harcına ve konakçı ve doğancı ağalarına verilen avaid akçesi yüz on kuruş ve bir mu‘tâd-i kâdim devletlü Ahmed Paşa hazretlerinin teşriflerinde üç günlük defter-i müfredata verile gelen zehair bahâları ve hazinedar ağalarının taşra hanında eyledikleri masârîf akçesi yedi yüz elli beş kuruş ve bir mu‘tâd-i kâdim harc-ı mahkeme ve harc-ı haddam altmış kuruş ki min haysül mecmû beş bin yedi yüz on buçuk kuruşa bâliğ ve masârîf ı mezkûre bi‘l-cümle ma‘lûm ve makbûl deynimiz olup cümlemizin re‘yi ü ittikâkı ile meblağ-ı mecmû‘ mezkûru

her bir mukâta‘anın tahmîl ve istihkâkına göre tevzî‘ ü taksîm olunsun dediklerinde cümle ayalı ve ayanı ma‘rifetleriyle meblağ-ı mezkûr beş bin yedi yüz on buçuk kuruş her bir mukâta‘anın tahmîline göre tevzî‘ ü taksîm ve li ecli-l tahsîl nâzır mûmâ ileyh Yusuf Ağa hazretleri yedine kibel-i şer‘den verilen defteridir ki ber-vech-i âti zıkr olunur tahrîren fî târîhi-l mezbûr sene merkûm

Hisse-i mukâta‘a Polmiye kuruş 1710, Hisse-i mukâta‘a Timok kuruş 1160, Hisse-i mukâta‘a Sahrâ kuruş 1060, Hisse-i mukâta‘a Belgradçık kuruş 660, Hisse-i mukâta‘a Kıryon kuruş 560, Hisse-i mukâta‘a varoş nefsi Vidin kuruş 560,5.

Sayfa 75

Hüküm 1: Düstûrun mükerremun müşîrun müfehhamun nizâmü’l-’âlem müdebbir-i umûrû’l-cumhûr bi’l-fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmü’l-enâm bî’r re’y’i’s-sâ’ib mümehhid-i bünyânü’d devlet ve’l ikbâl müşeyyed-i erkânü’s sa’adet ve’l iclâlü’l-mahkûkun bî sunûf-u ‘avâtıfu’l-melikü’l-a’la Vidin muhâfızı vezîrim Paşa edâ mellâhü Te‘âlâ iclalehu Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hukkâm ma‘denü’l fazli ve’l-keîâm Vidin ve zîde fazilühûma tevkî‘-i refî‘-i hümayûn vasıl olıcak ma‘lûm ola ki hâlâ Vidin nâzırı olan kıdvetü-l emâsil ve’l-akrân Yusuf zîde kâdirihû südde-i sa‘âdetime arzuhal edip Vidin nezâreti mülhakatından kazâsında vâki‘ Timok mukâta‘asında bin yüz otuz senesinde nâzır mûmâ ileyh tarafından nam kimesne voyvoda olup re‘âyâ ve berayaya bir ferde zülüm ve teaddisi yoğken mukâta‘ayı mezbûre re‘âyâsından ba‘zı eseri zimmîler melhure gelip bize zülüm ve teaddi ve cebren hilâf-ı şer‘ akçemiz aldı deyu nâzır mûmâ ileyh zat-ı teşki ve meşin nâzırası kavlen ve akçe ağasıyla murafı’ şer‘ olduklarında şer‘an üzerlerine bir nesne sâbit olmayıp lâkin kat’ niza’ ve fasl husumet için birbirlerinin zimmetlerini ibra’ ve ıskât ve fima bâ’de bir vechile da’vâ ve niza’ımız

yoktur deyu ikrâr ü i'tirâf etmeleriyle ibra'yı zimmet birle cânib-i şer' den hüccet-i şer'iyye verilip bu makûle ibrayı zimmet birle fasl olunan davanın tekrar isti'mâ'ı memnu' iken ol hüccet-i şer'iyyeye mugâyir mücerret tacir ve ızzar kastıyla teaddiden hali olmadıklarını bildirip mugâyir hüccet-i şer'iyye mesfûrlarında teaddilerin def ve men olunmak bâbında emr-i şerîfim rica eylediği ecilden şer'an görülmek emrim olmuştur buyurdum ki hükmü şerîfimle vusul buldukta bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel dahî mukaddemâ bir def'i şer'le görölüp fasl olunmayan husûslarında tamâmı hâk üzere tefhis ve hüccet-i şer'iyyeye nazar edip görölmesin 'ilâm olunduğu üzere ise ol bâbda muktezayı şer' kavim ve mazmûnu muvafık şer' olup âlâ vechi-l hasmı sâbit olan hüccet-i şer'iyye mûcibince amel edip dahî bu makûle bir def'i şer'le görölüp fasl ve ibrayı zimmete birle hüccet-i şer'iyye verilen davanın tekrar istima'ı memnu'umdur hali üzere ifa edip min ba'd şer' şerîfe ve hüccet-i şer'iyye ve emri hümâyûnuma muhalif ve mesfûrlara müdâhale ve mümaneat ettirmeyip işlemeyip inat ve muhalefet üzere olur ise isim ve resimleriyle vukû'u sıhhati üzere yazıp Âsitâne-i Sa'âdetime 'arz eyleyip bu husûs için bir dahî emrim ve eremlü eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evasıt şevval

Hüküm 2: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin kazâsı hâricinde Mustafa Paşa mahallesinde sâkine ve zat-ı ta'rîf-i şer' ile mu'arrefe olan işbu bâ'isü l vesîka Safiye binti Sadık nâm hâtûn meclîs-i şer hatırı lâzımü't-tevkîrde zevci mutlakı Halîl bîn Abdullah mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edip zevcem mezbûr Halîl'in karındaşından hâsıl ve benden mütevellît olup bîn hükkul hazane hicr ve terbiyemde olan işbu sagîr Murad'ın nafaka ve kisveye eşed ihtiyacı olmakla babası mezbûr Halîl üzerine cânib-i şer' den kadr-i ma'rûf nafaka ve kisve bahâ farz ve takrîr olunmak matlûbumdur dedikte gıbbe-t tasdîk hâkim-i muvakki'-i sadr-i kitâb -tûbâ lehû- ve hüsnü me'ab Efendi dahî sagîr

mezbûreye nafaka ve kisve ve sâ'ir levazımı zaruriyesi için babası mezbûr üzerine târîh-i kitâbdan beher yevm üçer akçe nafaka farz ü takdir edip meblağ-ı mefruz mezbûru kema hüvel mefruz harç ve sarfa ve lede'l-iktizâ ve istidaniye ve 'inde-l zafer babası mezbûr üzerine rucu'a mezbûre Safiye hâtûna izin verilmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi'l-hadi ve'l-ışrîn min zilhîcctü-ş şerîf sene selâse ve erba'ın ve mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl: İmam Ahmed Efendi bin Mehmed, Ömer Efendi bin Endon (?), İbrâhîm Çelebi muhzır, Halîl Beşe bin Ahmed, Ve gayrühüm

Hüküm 3: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin muhâfızını neşin (?) ve Dergâh-i Âlî Yeniçerilerinden 98 cemâ'atin yoldaşlarından bundan akdem vefât eden Mehmed Beşe bin Abdullah'ın zâhirde vâris-i ma'rûf ü ma'rûfesi olmayıp mecmû' terekesi beytü-l mâle â'id ve râci' olmağın yeniçerilerinin beytü l mâline ahz ü kabzına me'mûr cemâ'ati mezbûrenin çorbacısı fahrü'l-akran İsmâ'îl Ağa bin Mehmed taleb ü ma'rifeti ve mârifet-i şer'le tahrîr ve defter ve sevki sultâniyle semeni misillerine bey olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikrolunur. Fî 25 zilhîcce sene 143.

Tablo 60. Mehmed Beşe bin Abdullah’a Ait Tereke Defteri

Boylu tüfenk 1 kuruş 603	Kılıç 1 kuruş 186	Fes 1 kuruş 3	Mai müste’amel dizlik 1 kuruş 324	Aba yağmurluk 1 kuruş 60
Kebe 1 kuruş 33	Köhne meşin heybe 1 kuruş 42	Don 1 kuruş 30	Köhne boy kebesi 1 kuruş 45	Köhne zıbın 1 kuruş 21
Köhne yeşil kuşak 1 kuruş 33	Peştamal 1 kuruş 42	Astar kıta 1 kuruş 18	Der zimmet Bayram yehudi ber- mûceb-i temessük kuruş 7980	Der zimmet Estefan zimmî temessük kuruş 1800
Zimem-i nâsdan hâsıl olan nukûd kuruş 1380	Def’a nukûd kuruş 540	Cemân yekûn 13140	Minhâ’l- ihracât techîz ve tekfîn ve ıskat-ı salat ve ber mucéb i vasiyyet kuruş 2040	Resm-i âdî kuruş 600
Katîbiyye kuruş 180	Huddâmiyye ve çukadâriye kuruş 210	Resm-i emin kuruş 1320	İhzâriye kuruş 30	Dellâliye kuruş 30
Duyunu mutasarrıfa kuruş 4800	Cemân yekûn kuruş 9210	Sahhü’l-bâkî kuruş 3930	Kilim 1 kuruş 32	

Sayfa 76

Hüküm 1: Bundan akdem Sahrâ mukâta’ası tarlalarından aslen Turna karyesi kurbünde nehri Tuna’da garkan fevt olan Ali’nin zâhir vârisi olmayıp beytü-l mâl emini ma’rifetiyle tahrîr olunan terekesidir. Fî 2 min Ra sene 144

Tablo 61. Tuna karyesinden Ali'ye Ait Tereke Defteri

Boylu tüfenk 1 kuruş 540	Kılıç 1 kuruş 303	Sim bıçak 1 kuruş 1200	Pişto 1 kuruş 156	Palaska 1 kuruş 36
Köhne gömlek 1 kuruş 12	Köhne yemeni çakşır 1 kuruş 21	Köhne şalvar 1 kuruş 27	Köhne aba yağmurluk 1 kuruş 51	(...) Bârgîr 1 kuruş 1200
Nukûd 2100	Yekûn 5646	Minhâ'l- ihracât Resm-i kısmeti kuruş 200	Harcı keşf kuruş 860	Katîbiyye kuruş 90
Huddâmiyye kuruş 70	İhzâriye kuruş 40	Dellâliye kuruş 30	Resm-i emin kuruş 400	Masârif-ı sâ'ire kuruş 225
Cemân yekûn 1915	Sıhhü'l-bâkî 3731 akçe	Yalnız üç bin yedi yüz otuz bir akçedir.		

Hüküm 2: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Mezid Bey mahallesinde sâkin iken cebeci çorbacılarından bundan akdem veda'i 'âlemi fâni eden Osman Ağa bin Abdullah bin Abdurrahman'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hatice binti Muharrem ile sulbî kebîr oğlu Alî Beşe ile sulbî sagîr oğlu Mustafa ve sulbiye sagîre kızları Ümmü Gülsüm ve Meryem'e münhasıra olduğu lede'sş-şer'u'l-enver zâhir ve müte'ayyin olduktan sonra mârifet-i şer'le tahrîr ve takvim ve beyne'l-verese tevzî' ü taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi mezbûrdur ki ber-vech-i âti zikrolunur. Fî 4 min Muharremü-l harâm sene 1143.

Tablo 62. Osman Ağa bin Abdullah bin Abdurrahman’a Ait

Tereke Defteri

Menzil der mahalle-i mezbûre 1 kuruş 18000	Abacılar içinde dükkân bab 2 kuruş 12000	Kaban câmii kurbünde etmekçi fırını bab 1 kuruş 27600	Beledi yastık 7 kuruş 700	Köhne kilim 1 kuruş 150
Palaska Çuka köhne 1 kuruş 60	Köhne yan keçe 1 kuruş 90	Köhne minder 2 kuruş 240	Sagîr sahan 8 kuruş 480	Sagîr sahan 4 kapak 4 kuruş 480
İbrik 2 leğen 1 kuruş 360	Tepsi 1 kuruş 300	Cemân yekûn sagîrun üzerlerinde meblağ 60460	Yahudi hane zevcesi üzerinde kuruş 14400	Bârgîr re’s 1 fî 48 kuruş 4800
Diğer hane me’a müştemilat kuruş 24000	İstanbul kapısında dükkân bab 2 kuruş 30000	Lonca kapısı hâricinde bahçe kuruş 9600	Tefolcibe bayırında bağ çaryek 3 kuruş 1800	Beyaz müste’amel çuka nebeş 1 kuruş 300
Köhne kürek 1 kuruş 150	Köhne sade 1 kuruş 90	Köhne sarık 1 kuruş 30	Sarık örtüsü kuruş 60	Kırmızı kontuş çukaya kaplı nafa kürek kuruş 1500
Köhne kavuk 2 kuruş 180	Boylu tüfenk 1 kuruş 360	Eyer ve kantarma 1 me’a müştemilat kuruş 480	Nukûd (...) dahi nukûd ile mâan Alî Beşe üzerinde kuruş 48000	Cemân yekûn 196210 akçedir. Yalnız yüzdoksan altı bin iki yüz on
Minhâ’l- ihrâcât techîz ve tekfîn ıskâtı salat ve ber-mûceb-i vasiyyet kuruş 4000	Resm-i kısmeti kuruş 5400	Katîbîyye kuruş 1200	Huddâmiyye ve çukadâriye kuruş 960	İhzâriye kuruş 240
Dellâliye kuruş 600	Mihr-i mü’eccel zevc-i mezbûr kuruş 1000	Deyn-i müsbet-i mücerred oğluna kuruş 1200	Deyn-i müsbet-i Â’işe hâtûn âlâ tarîkil sulh kuruş 2400	Deyn-i müsbet-i Mahmud Efendi kuruş 120

Tablo 62. Devamı

Deyn-i müsbet-i kiremitçi Abdiye kuruş 180	Deyn-i müsbet-i Hekimoğlu Yahudiye kuruş 3120	Deyn-i müsbet-i tabib Yahudiye kuruş 240	Nâzır Ağa'ya kuruş 430	Deyn-i müsbet-i ırgatlara kuruş 1920
Deyni Şahin zimmî kuruş 180	Masârîf-ı sâ'ire 2400	Cemân yekûn 25590	Sahhü'l-bâkî li-t taksîmi beyne'l-verese 170620 akçe	Hisse-i zevcil mezbûre kuruş 21324
Hisse-i ibni mezbûr kuruş 49756	Hisse-i ibn-i mezbûr 49756	Hisse-i binti mezbûr kuruş 24878	Hisse-i binti mezbûr kuruş 24878	Kûsur 28

Sayfa 77

Hüküm 1: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Mezid Bey mahallesinde sâkin cebeci çorbacılarından bundan akdem veda'i 'âlemi fâni eden Osman Ağa bin Abdullah bin Abdurrahman'ın sulbî sagîr oğlu Mustafa ve sulbiye sagîre kızları Ümmü Gülsüm ve Meryem'in li ebeveyn erkarındaşları ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bâ hüccet-i şer'îyye mansûbe vasîleri olan işbu bâ'isü-l kitâb Alî Beşe bin el-merhum Osman Ağa nâm kimesne meclîs-i şer hatırı lâzımü't-tevkîrde takrîr-i kelâm ve ta'bîri ani'l-merâm edip tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan bi'l-ırsi-ş şer'î sagîr-i mezbûre isâbet-ü intikâl edip bi'l-vesaye makbuzum olan hisse-i şer'îyyelerinden kadri kifaye nafaka ve kisve bahâ farz ü takdir olunması matlûbumdur dedikte hâkim i muvakki'-i sadr-i kitâb -tûbâ lehû- ve hüsnü me'ab Efendi dahî ber minvâli muharrer sigar mezbûrun babaları müteveffâ-yı mezbûrdan intikâl eden mal-ı mevrûslarından târîh-i kitâbdan beher yevm her birine cem'an akçe nafaka ve kisve bahâ farz ü takdir edip meblağ-ı mağruz mezbûru sagîr mezbûrun levazım-ı zaruriyesi için harç ve sarfa ba'de'l Alî Beşe'ye ba'de'l-izin mâ hüvel vâki' bi't-taleb ketb olundu. Fî'l yevmi'r-râbi' rebi'ü-l evvel sene 1143

Şühûdü'l-hâl: Başçavuş İbrâhîm Ağa bin Mehmed, Bayraktar Mustafa Ağa ibn Abdullah, diğer Mustafa Ağa ibn Abdurrahman, Kara Hüseyin Beşe bin Ali, Muhzır İbrâhîm Çelebi.

Hüküm 2: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Mezid Bey mahallesinde sâkin iken cebeci çorbacılarından bundan akdem veda-yı âlemi fâni eden Osman Ağa bin Abdullah'ın sulbî sagîr oğlu Mustafa ve sulbiye sagîre kızları Ümmü Gülsüm ve Meryem'e babası müteveffâ-yı mezbûrdan bi'l ırsi-ş şer'î intikâl eden hisse-i şer'iyelerini ahz ü kabz ve tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den bir vasi nasbı lâzım ve mühim olmağın sigar mezbûrunun li ebeveyn erkarındaşları işbu bâ'isü-l kitâb Alî Beşe bin el-merhum Osman Ağa nâm kimesne müsfid ve mebzur olmağın mahmu-ul hal her vechile vesâyet uhdesinden gelmeye kâdir kimesne olduğu zeyl-i kitâbta muharrerü-l esâmî müslimîn ihbârlarıyla lede's-şer' mütebeyyin olmakla hâkim-i muvakki'-i sadr-i kitâb -tûbâ lehû- ve hüsnü me'ab Efendi dahî tereke-i müteveffâ-yı mezbûrun sigar-ı mezbûruna isâbet ü intikâl eden hisselerini ahz ü kabz ve tesviye-i umûrlarına mezbûr Alî Beşe'yi vasi ve hâzır bi'l-meclîs Hasan Beşe bin Alî bin vasi mezbûr üzerine nâzır nasb ü ta'yîn eyledikte onlar vesâyet ve nezâret merkûmeden her birini kabûl ve hizmet-i lâzımelerini kemayen bagi edaya taahhüt ve iltizâm etmeğın mâ hüvel vâki' bi't taleb ketb olundu fî 3 min Rebî'ilevvel sene 143

Şühûdü'l-hâl: Başçavuş İbrâhîm Ağa bin Mehmed, Bayraktar Mustafa Ağa bin Abdullah, diğer Mustafa Ağa bin Abdurrahman, Kara Hüseyin Beşe bin Alî dellâlbaşı, Muhzır İbrâhîm Çelebi, Ve gayrühüm

Hüküm 3: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Şeyh Ahmed Efendi mahallesinde mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan Yanzo veled-i Derogos zimmînin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Suna binti Santo Nasrâniye'den gayrı vârisi

ma'rûf ma'rûfesi olmamakla zaimiyle sülüsüne erba'ı beytü-l mâle â'iddir deyu Medîne-i mezbûre nâzırı ve beytü-l mâl amme ve hassa ahzu kabzına me'mûr olan umdetü'l-emâcid ve'l-a'yân Alî Bey zâde Yusuf Ağa'nın talebi ma'rifetiyle hâlik-i mesfûrun mecmû'u muhallefâtı tahrîr olunduktan sonra mahalle-i mezbûra mütemekkinlerinden Erinde (?) nâm sagîr ile Mum ve Zervo (?) nâm sagîrler hâlik-i mezbûrun li ebeveyn erkarındaşı oğlu ve kızları olup zevcem cihetinden vârisi oldukları nâzır mûmâ ileyh mahzarında şuhudu udûl ile vech-i şer' üzere ba'de'l-subut tereke-i hâlik-i mesfûrdan nâzır mûmâ ileyhın kasrı yedine tenbîh olunup sagîrun mezbûrun vâlideleri ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mensub vasileri mağda binti Yevan nâm Nasrâniyedir vasi mezbûr taleb ü ma'rifetleriyle Sûk-i Sultânî'de semeni misillerine bey' ve beyne'l verese tevzî' ü taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikrolunur. Fî gurre rebî'ü-l evvel sene 1143.

Tablo 63. Yanzo veled-i Derogos’a Ait Tereke Defteri

Müste’amel çerke 1 kuruş 90	Köhne kürek 1 kuruş 60	Nebeş çuka 1 kuruş 300	Alaca entari 1 kuruş 90	Kırmızı müste’amel nebeş çuka 1 kuruş 900
Def’a kırmızı müste’amel nebeş çuka 1 kuruş 484	Ma’i müste’amel dolama 1 kuruş 600	Neft-i müste’amel çuka semen 1 kuruş 450	Def’a alaca cedîd entari 1 kuruş 360	Müste’amel kırmızı çakşır 1 kuruş 390
Köhne alaca zıbın 1 kuruş 60	Uçkur makrome kuruş 240	Müste’amel gömlek 1 kuruş 30	Def’a uçkur 1 kuruş 6	Tabanca 1 kuruş 30
Bıçak 1 kuruş 160	Kütüb-ü İncil-i şerîf cilt 7 kuruş 90	Sandık 1 kuruş 60	Tencere 1 kapak 1 kuruş 360	Sahan 1 kuruş 40
Peştamal 1 kuruş 60	Minder kuruş 80	Tencere 2 kapak 2 kuruş 480	Haydar ve Hasan Beşe ile etmekçi fırınında olan şirketten hâsıl nukûd kuruş 1380	Der zimmet Kürt oğlu Serkeş zimmî an şirket kuruş 18000
Nısf-ı bağ kuruş 4200	Menzil an bahâ sagîrun üzerlerinde kuruş 600	Cemân yekûn 35160 akçedir. Yalnız otuz beş bin yüz altmış akçedir.	Minhâ’l- ihracât Resm-i kısmeti kuruş 1400	Katîbîyye 520
Huddâmiyye ve çukadâriye kuruş 300	İhzâriye kuruş 120	Mihr-i mü’eccel zevce-i mezbûr kuruş 600	Dellâliye kuruş 300	Resm-i emin kuruş 3600
Harc-ı voyvoda ve çukadâr kuruş 480	Cemân yekûn 7320. Yalnız yedi bin üç yüz yirmi	Sahhü’l-bâkî li-t taksîmi beyne’l-verese 27840 akçedir. Yirmi yedi bin sekiz yüz kırk akçedir.	Hisse-i mezbûr kuruş 6960	Hisse-i ezmin mezbûr kuruş 10440
Hisse-i mum mezbûr kuruş 5220	Hisse-i zemir ve’l-mezbûr kuruş 5220			

Sayfa 78

Hüküm 1: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Şeyh Ahmed Efendi mahallesinde mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan Palo veled-i Deragones zimmînin sulbî sagîr oğlu Ertin ve sulbiye sagîre kızları Makram ve zemirde (?) babaları hâlik i mesfûrdan emmileri Bazo zimmîlerin bi'l-ırsi-ş şer'î intikâl eden hisselerini ahz ü kabz ve tesviye-i umûrlarına kibel-i şer' den bir vasi nasbından lâzım ve mühim olmağın sigar-ı mezbûrun vâlideleri ve hazineleri işbu baisetü-l sefer maide binti Yuvan nâm Nasrâniye müfsid ve mebzur olmayıp vesâyet uhdesinden gelmeye kâdir olduğu zeyl-i kitâbta muharrerü'l-esâmî müslimîn ihbârları ile lede's-şer'u'l-enver mütebeyyin olmakla hâkim-i muvakkî'-i sadr-i kitâb -tûbâ lehû- ve hüsnü me'ab Efendi dahî tereke-i hâlikan mezbûrandan sigar mezbûruna bi'l ırsi-ş şer'î isâbet ü intikâl eden hisselerine ahz ü kabz ve tesviye-i umûrlarına mezbûr maide Nasrâniyeyi vasi ve hâzır bi'l-meclîs Koroğlu Serkeş veled-i Nikola zimmîye vasi merkûme üzerine nâzır nasb ü ta'yîn eyledikte onlar dahî vesâyet ve nezâret merkûmeden her birini kabûl ve hizmet lâzımelerini kemayen bagi edaya taahhut ve iltizâm eylediklerinde mâ hüvel vâki' bi't-taleb ketb olundu fî gurre rebi'ü-l evvel sene 143

Şühûdü'l-hâl: Fahrü'l-emâcid ve'l-a'yân Alî bey zâde Yusuf Ağa nâzır Vidin hâlâ, Hasan Beşe bin Mehmed, Mehmed Beşe bin Osman, İsmâ'îl Beşe bin Mustafa 21 cebeci, Salih Beşe bin Yusuf kasab, Alî Beşe bin mercan, Osman Beşe bin ebubekir, Muhzır İbrâhîm Çelebi bin Abdülkerim Ve gayrühüm

Hüküm 2: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin'de Dergâh-i Âlî yeniçerilerinden olup Medîne-i mezbûrede Kapan Câmî-i şerîf-i kurbünde dükkân odasında sâkin iken bundan akdem veda'ı 'âlemi fâni eden on dokuz cemâ'atin yoldaşlarından Mehmed Ağa bin Abdullah'ın zâhirde vâris-i ma'rûf ü ma'rûfesi olmamakla mecmû terekesi beytü-l mâle â'iddir raci' olmakla yeniçerilerin beytü l mâl emini fahrü'l-eşbâh Mehmed Ağa bin Mahmud taleb ü ma'rifetiyle tahrîr ve Sûk-i Sultânî'de ba'de'l-müzâyede fûrûht olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikrolunur. Fî 22 min Rebî'ilevvel sene 1143.

Tablo 64. Mehmed Ağa bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Köhne kürek 1 kuruş 360	Köhne dolama 1 kuruş 36	Köhne zıbin 2 kuruş 27	Köhne gömlek 1 don 1 kuruş 90	Eyer 1 kuruş 75
Köhne kilim 13 kuruş 138	Meşin heybe kuruş 51	Çerke 1 kuruş 108	Matara kuruş 15	Cedîd kilim 1 kuruş 180
Üzengi çift 1 kuruş 75	Şamdan 1 kuruş 42	Müste'amel sagîr çuka 1 kuruş 600	Kırmızı köhne nebeş 1 kuruş 510	Köhne çakşır 1 kuruş 108
Hırdavat kuruş 48	Köhne seccade 1 kuruş 21	Müste'amel çuka maluta 1 kuruş 840	Fes 1 kuruş 66	Alaca zıbin 1 kuruş 210
Müste'amel çarşab 1 kuruş 120	Köhne yastık 1 kuruş 6	Tencere kapak 1 kuruş 138	Tencere kapak 1 kuruş 72	Palaska 1 kuruş 45
Sahan 2 kuruş 60	Naye (?) 1 kuruş 141	Kahve ibriği fincan 3 kuruş 27	Leğen 1 ibrik 1 kuruş 153	Müste'amel yastık 7 kuruş 610
Kebe 1 kuruş 54	Köhne yorgan 1 kuruş 120	Minder 1 kuruş 264	Seccade 1 kuruş 60	Mirat 1 kuruş 10
Tas 1 kuruş 60	Kara raht 1 kuruş 180	Hurda kuruş 27	Sandık 1 kuruş 45	Hırka çift 1 kuruş 42

Tablo 64. Devamı

Hurda kuruş 30	Peşkir 3 kuruş 60	Yeşil çukaya kaplı nafa kürek 1 kuruş 1680	7 bab dükkân ve 7 bab oda ve bir bab etmekçi fırınında olan nıfs hisse-i- şâyi‘asından hâsıl nukûd 14400	Cemân yekûn 22004 akçedir
Minhâ’l- ihracât techîz ve tekfîn ve ıskatı salat ve ber-mûceb-i vasiyyet kuruş 4800	Resm-i kısmeti kuruş 660	Katîbîyye 360	Resm-i emin 2202	Çukadâriye ve İhzâriye kuruş 240
Dellâliye 480	Duyunu müteferrika kuruş 5400	Cemân yekûn 14142	Sahhü’l-bâkî li-t teslîmi mûmâ ileyh kuruş 7862	

Sayfa 79

Hüküm 1: Daru-l cihad ve’l-mücâhidîn Medîne-i Vidin kazâsı hâricinde Mustafa Paşa mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Es-Seyyîd Velieddin Beşe ibn Abdullah’ın zâhirde vârisi ma’rûf ve ma’rûfesi olmamakla cemi’ terekesi Beytü’l-Mâle â’id ve raci’ olmakla Yeniçerilerin beytûlmal emini olan fahrü’l-akran Mehmed Ağa bin Mahmud talep ve ma’rifetiyle tahrîr ve Sûk-i Sultânî’de semeni misillerine bey‘ olunan terekesidir ki ber-vech-i âtî zikrolunur fi 29 min R sene 143.

Tablo 65. Es-Seyyîd Velieddin Beşe ibn Abdullah’a Ait Tereke Defteri

Yasdık 1 kuruş 39	Minder 1 kuruş 120	Kılıç 1 kuruş 39	Boylu tüfenk 1 kuruş 327	Köhne cübbe 1 kuruş 69
Köhne kuşak 1 kuruş 33	Köhne kırmızı semeni çuka 1 kuruş 132	Müstamel mai çuka şalvar 1 kuruş 540	Köhne cübbe semen 1 kuruş 24	Köhne siyah zıbın 1 kuruş 12
Asafa 1 kuruş 33	Köhne şalvar 1 kuruş 15	Köhne ced kafa kürek 1 kuruş 720	Köhne fes sarık 1 kuruş 120	Köhne gömlek 1 don 1 kuruş 90
Kebe 1 kuruş 120	Cem’an yekûn meblâğ 2433. Yalnız iki bin dört yüz otuz üç akçedir.	Şerîki Mehmed Beşe bin Ahmed ile müşterek olan eşyâlarıdır ki ber vechi âtî zikrolunur	Boylu tüfek 1 kuruş 2160. Bu mahale gelince kendi başka eşyasıdır.	Benayir tulum 2 kuruş 360
Sagir tencere 1 ve bakraç 1 ve sahan 1 kuruş 240	Kovan 30 kuruş 1800	Kısarak re’s 1 kuruş 720	Bârgîr re’s 1 kuruş 960	Cebre ve torba 4 kuruş 130
Dükkân ve içinde mevcud ma’lûm eşyâ kuruş 3840	Nukud kuruş 3720	Zemim nasdan müctemi’ olan nukud kuruş 720	Cem’an yekûn meblâğ 17073. Yalnız on yedi bin yetmiş üç akçedir.	Minhâl- ihracât techîz ve tekfîn ıskât-i salat ber muceb vasiyyet kuruş 1800
Resm-i âdî kuruş 360	Resm-i emin kuruş 960	Katibiye kuruş 240	Huddâmiye ve İhzâriye kuruş 120	Çukadariye kuruş 180
Şerîki mezbûr Mehmed Beşe ifraz olunan hisse kuruş 7500	Dellâliye kuruş 240	Deyunu müteferrika kuruş 1833	Cem’an yekûn 13233	Sahhü’l-bâki beyne’l- verese Beytü’l-Mâl meblâğ 3840. Yalnız üç bin sekiz yüz kırk akçedir.

Hüküm 2: Medîne-i Vidin kazâsı hâricinde Mustafa Paşa mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Uzun Ahmed Beşe'nin verâseti (**silik**) li ebeveyn er karındaşı kızı Mavi hâtûn ibnete Mustafa talep ve ma'rifetleriyle cemi' eşyâsı tahrîr ve ba'de-l müzâyede semen misillerine fûruht olunan defteridir ki ber vech-i âtî zikrolunur 26 min Ca sene 1144.

Tablo 66. Uzun Ahmed Beşe'ye Ait Tereke Defteri

Beyaz aba yağmurluk 1 kuruş 120	Köhne kebe 1 kuruş 60	Köhne çerke 1 kuruş 60	Boylu tüfenk 1 kuruş 240	Pişto 1 kuruş 120
Kılıç 1 kuruş 360	Dükkân bab 1 kuruş 600	Elma semeni nukûd kuruş 5400	Defa kemer içinde nukûd kuruş 2400	Der zimmet Ahmed Beşe kuruş 2400
Der zimmet Kara İbrâhîm kuruş 240	Zemim nasda perakende meblâğ 276	Cem'an yekûn meblâğ 12276	Minhâ'l- ihrâcât techîz ve tekfîn ve ıskât-ı salat kuruş 1560	Resm-i kısmet kuruş 360
Katibiye kuruş 120	Huddâmiye ve kaydiye kuruş 240	İhzâriye kuruş 60	Beytül malden zira' için Resm-i Ağa kuruş 1200	Ücret beytûlmal ci çukadar Ağa kuruş 420
Duyun-u müsbet Abdullah kuruş 960	Cem'an yekûn meblâğ 4930	Sahhü'l-bâki 7356 meblâğ mezbûru emini beytûlmalı olan Mehmed Ağa meclis-i şer'de duyunu Mavi hâtûnun zevci ve vekîl müsecceli İbrâhîm Beşe'ye def ve teslîm eylediği bu mahalle şerh verildi.		

Hüküm 3: Medîne-i Vidin hâricinde Tekye mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât Mustafa Beşe'nin zâhirde vâris ve vârisesi olmamakla vasi muhtârı olan Hüseyin Efendi talep ve ma'rifetiyle eşyâsı tahrîr defteridir ki fi 26 min Ca sene 1144

Tablo 67. Mustafa Beşe'ye Ait Tereke Defteri

Siyah kürek 1 kuruş 105	Cübbe semeni kürek 1 kuruş 48	Köhne kuşak 1 kuruş 30	Köhne kırmızı semeni çuka 1 kuruş 120	Köhne şalvar 1 kuruş 78
Kayurak 1 kuruş 60	Köhne aba şalvar 1 kuruş 60	Köhne fes 1 kuruş 60	Köhne gömlek 1 ve don 1 kuruş 66	Köhne entari 1 kuruş 75
Köhne beyaz zıbın 1 kuruş 90	Köhne mai gömlek 1 kuruş 66	Müstamel sarık 1 kuruş 96	Kebe 1 kuruş 42	Kılıç kuruş 90
Vezene asafa 1 kuruş 60	Köhne yasdik 3 kuruş 90	Kebe 1 kuruş 120	Kebe kilim 1 kuruş 30	Kaliçe 1 kuruş 18
Sagir sahan 2 kuruş 30	Kırmızı nebeş çuka kuruş 480	Bir mikdâr kokoroz kuruş 60	Menzil 1 kuruş 4200	Nukûd kuruş 1320
Cem'an yekûn meblâğ 7413	Minhâ'l- ihracât techîz ve tekfin kuruş 800	Resm-i kısmet kuruş 300	Katibiye kuruş 120	Huddâmiye ve çukadariye kuruş 150
İhzâriye kuruş 60	Harc-ı hüccet kuruş 180	Dellâliye kuruş 180	Resm-i Ağa kuruş 1200	Ücret-i beytûlmalci kuruş 600
İhzâriye çukadar ağa kuruş 163	Cem'an yekûn kuruş 3753	Sahhü'l-bâki 3660 akçedir. Yalnız üç bin altı yüz altmış akçedir.	Der muceb mezbûr hisse olunur.	

Sayfa 80

Hüküm 1: Medîne-i Vidin mahallâtından Karaman mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefât eden Ümmühan binti Hasan bin Abdullah'ın verâseti zevc-i metrûkü Mehmed odabaşı bin Hasan ile sadriye sağır oğlu Hüseyin ve sadriye sağire kızı Emine'ye münhâsır olduğu şer'an zâhir ü mütehakkık olduktan sonra ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese tevzî' ü taksîm olunan terekesidir ki ber vechi âtî zikrolunur fi 28 min Ca sene 1144

Tablo 68. Ümmühan binti Hasan bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Köhne hakan-î kaftan 1 kuruş 150	Köhne kapama 1 kuruş 90	Köhne hatah entari 1 kuruş 90	Siyah köhne entari 1 kuruş 30	Köhne yasdık 3 kuruş 120
Leğen ibrik 1 kuruş 180	Sahan 3 kuruş 90	Bez zira' 15 kuruş 180	Köhne gömlek 4 kuruş 180	Köhne yorgan ma'a çarşab kuruş 150
Köhne döşek 1 kuruş 150	Çarşab 2 kuruş 120	Köhne don ma'a cibinlik kuruş 180	Pirinç kuşak 1 kuruş 120	Sim bilezik çift kuruş 180
Peşkir cedîd 2 kuruş 60	Takye 2 çatki 1 ve mum 1 kuruş 240	Köhne mai çuka ferace 1 kuruş 180	Hırdavat 1 kuruş 300	Mihr-i mü'eccel der zimmet zevc-i mezbûr kuruş 3000
Cem'an yekûn kuruş 5790	Minhâ'l- ihrâcât Resm-i kısmet kuruş 200	Katibiye kuruş 75	Huddâmiye çukadariye kuruş 80	İhzâriye ve kaydiye kuruş 35
Masârîf-ı saire kuruş 90	Yekûn kuruş 480	Sahhü'l-bâki beyne'l-verese kuruş 5310 akçedir. Yalnız beş bin üç yüz on akçedir.	Hisse-i zevci-l mezbûr kuruş 1327	Hisse-i ibn-i mezbûr kuruş 2654
Hisse-i binti-l mezbûr kuruş 1327	Kûsur 2			

Hüküm 2: Ezdir mahallesine bilâ vâris-i ma'rûf hâlik olan Livan zimmînin mecmû' terekesi beytû'l mal-ı âmme ve hassa ahz u kabzına memûr nâzır-ı vekîli Es-Seyyîd Mehmed Çelebi talebiyle tahrîr ve fûrûht olunan terekesidir ki ber vechi âtî zikrolunur fî 13 min Ca 144

Tablo 69. Ezdir Mahallesinde Livan Zimmi'ye Ait Tereke Defteri

Hamr ma'lûm mikdâr kuruş 1470	Hırdavat kuruş 120	Öküz çift ma'a araba 1 kuruş 1470	Bağ çaryek 2 kuruş 810	Otluk kuruş 360
Cem'an yekûn 4230	Minhâ'l- ihracât techîz ve tekfîn kuruş 300	Resm-i kısmet kuruş 240	Katibiye kuruş 90	Huddâmiye ve çukadariye kuruş 120
İhzâriye kuruş 60	Resm-i emin kuruş 480	Harc-ı voyvoda ve çukadar kuruş 210	Deyn-i müsbet-i meladan zımmi kuruş 600	Deyn-i müsbet-i Hasan Beşe kuruş 960
Duyunu müteferrika kuruş 90	Cem'an yekûn meblâğ 3150	Sahhü'l-bâki meblâğ 1080 Vidin emini muma ileyh		

Hüküm 3: Daru-l cihad ve'l-mücâhidîn hâlâ Medîne-i Vidin nâzır Umdetu-l emâcid ve'l-a'yân Alî Bey zâde Yusuf Ağa hazretlerinin vekîli ve kethüdâları hizmetinde iken bundan akdem veda'i âlem-i fânî eden Hasan Ağa bin Abdullah bin Abdurrahman'ın hâl-i hayâtında ve kemali akıl sıhhatinde ve bâ hüccet-i şer'îyye vasi muhtârı olan Es Seyyîd Mehmed Çelebi bin Es-Seyyîd Mustafa talep ve ma'rifetiyle tahrîr ve Sûk-i Sultânî'de ba'de-l müzâyede semeni misillerine bey' olunan terekesi defteridir ki ber veçhi âtî zikr olunur fil yevmi'l hadi aşer min cemaziyelahir lisene erba' ve erba'în ve mi'e ve elf

Tablo 70. Hasan Ağa bin Abdullah bin Abdurrahman’a Ait**Tereke Defteri**

Köhne alaca entari 1 kuruş 150	Köhne zıbın 1 kuruş 80	Müstamel alaca entari 1 kuruş 417	Müstamel dolama 1 kuruş 720	Kırmızı nebeş çuka kablı müstamel nafa kürek 1 kuruş 1440
Köhne nafa kürek 1 kuruş 612	Köhne kırmızı çuka nebeş 1 kuruş 750	Köhne bogasi kablı kürek 1 kuruş 345	Köhne kürek 1 kuruş 126	Müstamel çuka çakşır 1 kuruş 720
Kırmızı müstamel nebeş çuka 1 kuruş 1590	Havluk makrome 2 kuruş 180	Köhne beyaz sâde 1 kuruş 90	Köhne kuşak 1 kuruş 96	Köhne gömlek ve don 1 kuruş 219
Peştamal 1 kuruş 66	Köhne dolama 3 kuruş 144	Halıca seccade 1 kuruş 408	Orta kilimi 1 kuruş 660	Ahladı yanları 4 kuruş 1260
Alaca perde 1 kuruş 75	Köhne kırmızı haşa 1 kuruş 33	Müstamel yorgan 1 kuruş 417	Defa müstamel yorgan 1 kuruş 417	Köhne yemeni sincab kürek 1 kuruş 30
Temur burgu 1 kuruş 33	Kantarma 1 kuruş 90	Beyaz ihram 2 kuruş 150	Sagır peşkir 1 kuruş 90	Kara güğüm 1 kuruş 180
Leğen ibrik 1 kuruş 360	Köhne kabama 2 kuruş 33	Ma-i köhne şalvar 1 kuruş 303	(silik) müstamel gömlek 1 kuruş 135	Gömlek 1 kuruş 120
Defa şilte kenarlı gömlek 1 kuruş 273	Defa gömlek 1 kuruş 210	Müstamel don 1 kuruş 90	Müstamel sarık 1 kuruş 360	Peşkir 3 uçkur 2 kuruş 315
Kefler sagır 7 kuruş 180	Makrome havlu 1 kuruş 48	Alaca köhne entari 1 kuruş 120	Şam alacası 1 kuruş 669	Müstamel çuka 1 kuruş 360
Müstamel (silik) 30 kuruş 240	Hançer bıçak 1 kuruş 780	Defa müstamel sarık 1 kuruş 360	Fincan 1 kuruş 60	Beyaz fincan 1 kuruş 180

Tablo 70. Devamı

Kem ayar sim zarif 2 kuruş 60	Yeşil çuka dolama 1 kuruş 960	Sof çakşır 1 kuruş 510	Beyaz sâde 1 kuruş 60	Kahve ibriği 1 kuruş 90
Pabuç çift 1 kuruş 39	Bıçak sagîr 1 kuruş 3	Yemeni 1 kuruş 30	Tülbent örtüsü 1 kuruş 30	Bohça 1 kuruş 69
Sepet sandık 1 kuruş 60	Beşend çift 1 me'a kabur 1 kuruş 1695	Sim kabzalı kadara 1 kuruş 720	Sim külenk 1 kuruş 660	Kara hisar rahtı me'a takar 1 kuruş 360
Vezene 1 palaska 1 kuruş 240	Üzengi 1 kuruş 360	Eğer 1 kuruş 360	Kem ayar sim reşme 1 kuruş 330	Basma kürek kabur 1 kuruş 180
Fincan 1 kuruş 39	Alaca cedîd entari kuruş 600	Bogasiye kaplı yalancı kakum kürek 1 kuruş 1200	Parça kürek kuruş 300	Dükkân kesesi kuruş 60
Bogasi parça 1 kuruş 90	Makras 1 kuruş 15	Bir mikdâr bez kuruş 48	Gömlek 1 kuruş 90	Hamli beledi yastık minder 6 kuruş 960
Müste'amel yeşil kuşak çukaya kaplı kafa kürek 1 kuruş 4200	Yağmurluk 1 kuruş 960	Yeşil kontoş çukaya kaplı cilt kafa kürek 1 kuruş 7200	Sarık 1 kuruş 600	Çakşır müste'amel 1 kuruş 600
Temur münkal 1 kuruş 210	Kula bârgîr re's 1 kuruş 1800	Bâ temessük bâ zimmet İsma'îl Çelebi kuruş 65160	Der zimmet kemâl Yehudi kuruş 12600	Nukûd 7320
Cemân yekûn 130020	İcare 1083,5	Minhâ'l- ihrâcât techîz ve tekfîn ve ıskat-ı salat ber-mûceb-i vasiyyet 7641	Resm-i kısmeti kuruş 300	Katîbîyye kuruş 1200

Tablo 70. Devamı

Huddâmiyye ve çukadâriye kuruş 720	İhzâriye kuruş 240	Deyn-i müsbet-i Ahmed Ağa kuruş 1020	Deyn-i müsbet-i Ahmed Ağa kuruş 2400	Deyn-i müsbet-i Mehmed 81
Deyn-i müsbet-i hizmetkarı Alî kuruş 263	Deyn-i müsbet-i tabib Yehudi kuruş 1140	Deyn-i müsbet-i cerrah Yehudi kuruş 300	Deyn-i müsbet-i David yehudi kuruş 660	Deyn-i müsbet-i derzi Nipozi kuruş 600
Dellâliye kuruş 960	Ber-mûceb-i vasiyyet sülûs kuruş 12000	Cemân yekûn kuruş 32226	Sahhü'l-bâkî 97794. Yalnız doksan yedi bin yedi yüz doksan dört akçedir.	Kuruş 814 akçe 114

Sayfa 81

Hüküm 1: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Çavuş mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden birinci bölüğün yoldaşlarından Mustafa Ağa bin Abdullah bin Abdurrahman'ın verâseti zevce-i metrûkesi Emine binti Mehmed ile sulbiye kebîre kızı Fâtıma ve sulbiye sagîre kızı diğer Fâtıma ve zevce-i mezbûrenin batnında hamil münhâsır olduğu şer'an zâhir ve mütebeyyin olduktan sonra mârifet-i şer'le tahrîr ve takvim ve beyne'l verese tevzî' ü taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikrolunur. Fî'l-yevmi'l hâmis aşer min cemâziye-l âhir sene 1144

Tablo 71. Mustafa Ağa bin Abdullah bin Abdurrahman'a Ait**Tereke Defteri**

Müste'amel zümrüdi yeşil kontoş çukaya kaplı cilt kafa kürek 1 kuruş 2520	Müste'amel yeşil dolama 1 kuruş 960	Müste'amel sarık me'a kavuk 1 kuruş 960	Müste'amel çakşır 1 kuruş 420	Köhne kuşak 1 kuruş 270
Müste'amel çuka balut 1 kuruş 600	Kalkan 1 kızılçık 1 kuruş 840	Temur şiş 1 kuruş 300	Kılıç 1 kuruş 600	Kara güğüm 1 kuruş 150
Öküz çift 1 araba kuruş 2160	İnek 1 me'a buzağı 1 kuruş 660	Bahçe içinde otlak kuruş 3600	Nehri Tuna üzerinde dairi cedîd değirmen 1 kuruş 45600	Def'a köhne değirmen 1 kuruş 12000
Bârgîr değirmeni 1 kuruş 24120	Der zimmet defterdar Efendi an semeni refik kuruş 6248	Nukûd 5400	Cemân yekûn 107408. Yalnız yüz yedi bin dört yüz sekiz akçedir.	Minhâ'l- ihrâcât techîz ve tekfîn ıskât-ı salat ber-mûceb-i kuruş 4800
Resm-i kısmeti 2160	Katîbiyye kuruş 480	Huddâmiyye ve İhzâriye kuruş 180	Harc-ı hüccet 1200	Mihr-i mü'eccel zevci mezbûr 10000
Def'a Deyn-i müsbet-i zevce-i mezbûr an sulh 9600	Deyn-i müsbet-i kızı Fâtıma'ya vâlidese mihrinden kuruş 1500	Deyn-i müsbet-i Salih Beşe kuruş 960	Cemân yekûn kuruş 30880. Yalnız otuz bin sekiz yüz seksen akçedir.	Sahhû'l-bâkî li-t taksîmi beyne'l- verese kuruş 75528. Yalnız yetmiş beş bin beş yüz yirmi sekiz akçedir.
Hisse-i zevc- i mezbûr kuruş 9564	Hisse-i binti mezbûr 16737	Hisse-i binti mezbûr 16737	Hisse-i hamil bî takdirül zekûret kuruş 33473	Kûsur meblağ 16

Sayfa 82

Hüküm 1: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Çavuş mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden birinci bölüğün Mustafa Ağa bin Abdurrahman'ın sulbiye sagîre kızı Fâtıma'nın bâ hüccet-i şer'îyye mensub vasisi işbu bâ'isü-l kitâb Hüseyin Ağa bin Mehmed nâm kimesne meclîs-i şer hatırı lâzımü't-tevkîrde takrîr-i kelâm ve ta'bîri ani'l-merâm edip tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan bi'l-ırsi-ş şer'î sagîr mezbûra isâbet ü intikâl edip bi'l vesaye makbuzum olan kazâ şer'îyyesinden kadr-i kifaye nafaka ve kisve bahâ farz ü takdir olunması matlûbumdur dedikte hâkim-i muvakkî'-i sadr-i kitâb -tûbâ lehû- hüsnü me'ab Efendi dahi bir minvâli muharrer sagîre mezbûre müteveffâ-yı mezbûrdan intikâl eden mal mevrûsundan târîh-i kitâb gününden beher yevm dörder para nafaka ve kisve bahâ farz ü takdir edip meblağ-ı mefruz-u mezkûru sagîrenin levazım-ı zaruriyesi için harc ü sarfa mezbûr Hüseyin Ağa'ya ba'de'l edâ mâ hüvel vâki' bi't taleb ketb olundu Fî'l-yevmi'l-hâmis aşer min cemâziye-l âhir sene 1144

Şühûdü'l-hâl: Hammâmcı Mustafa ibn Mehmed, Mustafa usta, Hasan Çelebi bin Ali, Ebubekir Beşe bin Hasan, Muhzır İbrâhîm Çelebi bin Abdülkerim, Ahmed bey bin Hasan Ve gayrühüm

Hüküm 2: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Çavuş mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden birinci bölüğün Mustafa Ağa bin Abdurrahman'ın sulbiye sagîre kızı Fâtıma'ya tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan bi'l-ırs-i şer'î intikâl eden hissesini ahz ü kabz ve tesviye-i umûrunu kıbel-i şer'den bir vasi nasbından lâzım ve mühim olmağın sagîre mezbûrenin hali işbu bâ'isü-l kitâb Hüseyin Ağa bin Mehmed nâm kimesne müfsid ve münzir olmayıp mahmuru-l hal olduğunu zeyl-i vesîkada muharrerü-l esâmî müslimîn ihbârlarıyla lediş şer'i-l enverde mütebeyyin olmakla hâkim-i muvakkî'-i

sadr-i kitâb -tûbâ lehû- hüsnü me'ab Efendi dahî tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan sagîre mezbûre bi'l-ısrı şer'î ve intikâl eden hissesin ahz ü kabz ve tesviye-i umûruna işbu mezbûr Hüseyin Ağa ben vasime ve vasim mezbûrun li ebeveyn erkarındaşı hâzır bi'l-meclîs Hasan Çelebi bin vasim mezbûr üzerine nâzır nasb ü ta'yîn edip ol dahî vesâyet ve nezâreti merkûmeden her birini kabûl ve hizmet lâzımelerini kemayen bagi edaya taahhut ve intizam eylediklerinde mâ hüvel vâki' bi't-taleb ketb olundu fî 14 cemâziye-l âhir 1144

Şühûdü'l-hâl: Sâbıkun, Sâbıkun, Sâbıkun

Hüküm 3: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin varoşu zimmîlerinden Yuvan veled-i ve Polmiye mukâta'ası karalarından ve'l ced Perme karyesi sükkânından Çotko veled-i Toma ve Ağnat veled-i İstoyan ve Virkokçalı Perol veled-i Petro ve Kirko Baneli Esamin veled-i Ekban ve Petrayonçıye Markoko veled-i Enderi Velekolı Lazar veled-i Meştamin ve Metkokçalı Estamin veled-i Kavan ve Kavaçıçeli Peno veled-i Artun Belgradcık mukâta'asından Körin karyesinden Vilad veled i Milahir ve Yerpilan karyesi sükkânından İstanzo veled-i Perovan ve sâ'irleri Timok mukâta'ası Viyana ve Esferlik nâhiyesinden Zepoko ve Esobut ve Peşe ve Kıryon mukâta'ası karalarından Pejegoh karyesinden Narfako veled-i Orvis ve Legoryemana ve sâ'irleri ve Sahrâ mukâta'ası karalarından Çokoko veled-i İstane ve Perol ve kapudenofçe Yuvan veled-i Perol ve Enistoyan Tafracı ve sâ'irleri beserhem derunu kal'ada vâki' nâzır ağalara mahsûs olan menzilde akd olunan meclîs-i şer hatırı lâzımü't-tevkîrde Vidin sancağına alel iştirâk ber-vech-i mâlikâne nâzır olan işbu hâfizü-l kitâb umdetü-l kitâb la mecid ve'l-a'yân Alî bey zâde Yusuf Ağa muvâcehesinde her bire takrîr-i kelâm ve ta'bîri ani'l-merâm edip belde-i mezkûre der zebat olduğu ecilden ketam ve vüzeray ızam ve mukırr ve kelari kirâm olup bendi halkın bir senelik konakları icarâtı dervab ve meva eşyâlarının şair ve uluf ve matbahlarının hatableri ve

evâmir-i âliyeleri ile cenâb-ı şehri yarî'den amid ve şod eden Dergâh-ı Âlî kapıcıbaşları ve ba'zı umûru meyaşirleri me'mûr gelen sadrı âli ağalarından ve sâ'ir levazımı temşiti ve re'âyâ muslihi ve harc-ı velayete müte'allik amme-i umûrumuz kadiü-l eyyamdan beri adet-i beled üzere nâzır bu katan mûmâ ileyh ağalarımız cümlemizin tarafımızdan bâ hüccet-i şer'yye bi'l-vekâle şartü-l vücu Hâcî mâlinden harc ü sarfa ve temşid mesalih edegelip hâlâ işbu nâzır ağamız mûmâ ileyh Yusuf Ağa bey bin kırk senesi Mart'ı ibtidâsından ber-vech-i mâlikâne bâ berat-ı hümayûn nezâret zabt ve ber-vech-i beka ve taraflarımızdan vekîllerimiz olmakla nâzır mûmâ ileyhin harc ü sarfa cümlemizin rey ve ittifâkıyla işbu işbu bin yüz kırk üç senesi Mart'ı ibtidâsından târîh-i kitâba gelinceye değin hesab ve kitâb görölüp evvela ber-vech-i mikad ve vüzerayı izâm hazretlerinin etbaları için vilâyet tarafından icar olunan konaklarının bir senelik icaratı dokuz yüz sekese dört kuruş ve derunu vesîkada ve nevâhîsinde icar olunan menzilin sekbân ücretleri bin beş yüz on dokuz kuruş ve ber-vech-i mukavele-i mezkûre muhâfızı ve enba'ileri ve dâ'irelerinde ve okçu için iştirâ olunan otluk iki yüz doksan iki kuruş ve vezîr-i asaf nâzır ve devletlü Beşir Paşa hazretlerinin mürurlarında yedi adet menzilde bâ defteri mefrudat tasarruf olunan bin dört yüz yetmiş kuruş ve lumserkete icar olunan ücret-i raht ve mirahur yüz otuz beş ve paşayı mûmâ ileyhin konakçı ağasına ve fıçı tamîrine elli sekiz buçuk kuruş ve kethüdalarına ikrâm seksen iki kuruş ve vekîl-i harca verilen avaid elli sekiz buçuk kuruş ve memhûdar ağasına ve meşayi eminine menziller verilen avaid sekiz yüz elli bir kuruş devletlü Beşir Paşa hazretlerinin Paşa Efendimize gelen çukadarlarına ve karşı giden ağalara giden verilen yüz dört buçuk kuruş ve devletlü Beşir Paşa hazretlerinin mirahur ağasına ve ahur kethüdâsına ve ahur bölükbaşısına ve beşkiye ağasına verilen elli beş kuruş devletlü Paşa hazretlerine verilen bârgîr akçesi seksen kuruş ve Vidin Nemçe ve Lom ve Vaniçedirye menzillerinden iştirâ olunan ganem yüz elli dört buçuk kuruş

ve on buçuk kuruş ve Enrur (?) konağını def için kethüdânın ve kapıcılar kethüdâsına verilen

Sayfa 83

Altmış yedi buçuk kuruş Lom tabaysında iştirâ olunan otluk akçesi otuz üç buçuk kuruş ve devlet-i âliyeden gelen kapucubaşı Ağa'ya ve sadrı âli ağalarına ve Tatar ağalarına masârıfat-ı ikrâm dört yüz yirmi sekiz buçuk ve yetçeğin için iştirâ olunan Hasan Beşe ve Bekir Beşe ve Salih Beşe'den alınan otluk yüz otuz iki kuruş ve El-Hâc Alî Ağadan iştirâ olunan otluk üç yüz kuruş ve yine Hamza Beşe ve İbrâhîm Beşe'den alınan otluk iki yüz seksen yedi buçuk ve çayır avaid için verilen altmış iki kuruş ve harcılacılara verilen ulûfe seksen kuruş ve abd-i şerîflerde devletlü paşa efendimizin mehterhanelerine ve sâ'ir havaşane verilen avaid yüz yirmi iki kuruş ve yine hamâmcı zâdeden iştirâ olunan otluk üç yüz on iki buçuk kuruş ve yine kantarcı Mehmed Beşe'den alınan otluk yirmi sekiz kuruş ve yine Mehmed Beşe ve Ahmed Beşe ve bazı yerli neferattan iştirâ olunan otluk iki yüz on dört kuruş otluk bî meyan tırpancılara menkulat ve meşrûbâtlar için yüz kırk beş kuruş ve Hâcî Mustafa Ağa'dan ve zimmîlerden alınan otluk seksen üç buçuk kuruş ve bir senelik odun ve otluk anbârına tutulan dört arabanın ücretleri iki yüz seksen sekiz kuruş ve bir senelik anbârcıya ve katibiye ücreti yüz yirmi kuruş ve altı adet sarâydarın ve iki adet hatibciyan ücretleri iki yüz elli iki kuruş ve iştirâ olunan hatîb ve kol sefine ve cerahor ve talikacılar kiralarından müctemi olan dört yüz doksan dört kuruş devletlü Paşa efendimiz tarafından bazı mukâta'a karyelerine ta'yîn olunan mübâşirlerine ve at akçesi için yüz on dört kuruş bit defaat alınan kiremit ve tuğla ve kireç ve cerahur ve neccaran ücretlerinden yüz elli dört buçuk kuruş ve podarlarından iştirâ olunan otluk yüz kırk iki buçuk kuruş ve Abdullah Efendi'den alınan otluk on sekiz kuruş ve varoş (...) yediyle bazı mahallere heda-yi ve masârıf-ı hazine iki yüz kuruş ve

kadı Efendi'ye harcı mahkeme iki yüz kuruş ve ber-vech-i mu'tâd kadîmü-l tahsîldarına bizim ağalık beş yüz kuruş ve bâ hüccet-i şer'iyeye eskiden bakiye kalan yedi yüz kuruşun min haysül mecmû on bin altı yüz kuruş olduğu cümlemizin ma'lûm ve makbûlümüz olup mecmû mal mezbûr mûmâ ileyh Yusuf Ağa hazretleri taraflarımızdan bâ hüccet-i şer'iyeye vekâleti hasebiyle ve emrimiz ile mal maktuların harc ve sarf etmekle meblağ-ı mecmû mezbûr kendisine diyetimiz olup ba'de'l-hesab ayan ve re'âyânın cümlemizin müferrikat ve ittifâkıyla re'âyâya tevzî' ve kabulü şer'den verilen mûmza ve mahdum tevzî' defteri mûcibince tahsîl olunsun dediklerinde gıbbe-t tasdik 12 M sene 1144

Şühûdü'l-hâl: Mehmed Efendi, Hâcî Mahmud Ağa, Hâcî Hasan Efendi, Hâcî Alî Ağa bin Mehmed, Ernayud Hâcî Alî Ağa

Sayfa 84

Hüküm 1: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin mahallâtından Alacatekye mahallesinde sâkin iken bundan akdem veda'i âlemi fâni eden Çorbacı Mehmed Ağa bin Şahin bin Abdurrahman'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma binti Şa'bân Efendi nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğulları İbrâhîm Ağa ve Alî Ağa ve sulbiye kebîre kızı Hatice'ye münhasıra olduğu lede's-şer'u'l enver zâhir ve mütebeyyin olduktan sonra muvakkat şer'le tahrîr ve takvim ve beyne'l-verese tevzî ve taksîm olunan terekesi defteridir ki ber-vech-i âtî zıkr olunur. Fî yevmi't-tas imin şevvalîl mûkerrem sene erba' ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 72. Çorbacı Mehmed Ağa bin Şahin bin Abdurrahman’a Ait

Tereke Defteri

Dellâliye ve huddâmiyye İbrâhîm oğlu üzerinde menzil 1 kuruş 36000	İbrâhîm üzerinde sâde beyaz (...) raht 1 kuruş 2400	Yaldızlı kemer raht Alî üzerinde 1 kuruş 3000	İbrâhîm üzerinde zer bilezik bâ fete raht 1 kuruş 1440	Ali üzerinde haydari hilal raht 1 kuruş 960
İbrâhîm üzerinde sim kılıç 1 kuruş 3000	Ali üzerinde sim kılıç me‘a sim gadara 2 kuruş 3000	Sim buhurdan me‘a kelebdan Hatice üzerinde 2 kuruş 1200	Kırmızı çuka çakşır Alî üzerinde 1 kuruş 720	Fes taki çuka dolama Alî üzerinde 1 kuruş 600
Kırmızı çuka ferace Hatice üzerinde 840	Yeşil çuka dolama İbrâhîm üzerinde kuruş 1440	Köhne çuka çakşır İbrâhîm üzerinde 1 kuruş 240	Müste’amel nefti çuka nebeş Alî üzerinde 1 kuruş 600	Beyaz çuka abdest küreği İbrâhîm üzerinde 1 kuruş 480
Köhne kırmızı dolama İbrâhîm üzerinde 1 kuruş 240	Kırmızı çukaya kaplı nafa kürek Alî üzerinde 1 kuruş 3000	Köhne mai nafa kürek İbrâhîm üzerinde 1 kuruş 1440	Köhne beyaz entari ve sâde Alî üzerinde 2 kuruş 300	Kırmızı çuka zevci üzerinde 1 kuruş 1440
Saf seccadesi zevci üzerinde 1 kuruş 720	Bogasi saf seccade İbrâhîm üzerinde 1 kuruş 960	Mai Selanik keçesi me‘a yan Alî üzerinde 4 kuruş 2520	Mikad ve bir ihram ve 6 adet basma yastık ve iki minder Alî üzerinde kuruş 2880	Yorgan me‘a çarşab me‘a döşek Alî üzerinde 3 kuruş 600
Kem ayar sim zarif Alî üzerinde 4 kuruş 180	Pirinç Şem’dân Alî üzerinde 1 kuruş 150	Def’a pirinç Şem’dân İbrâhîm üzerinde 1 kuruş 90	Kebîr taba Alî üzerinde 1 kıyye 5 kuruş 600	Kapaklı sahan me‘a lengir Hatice üzerinde 8 kıyye 120 kıyye 6,5 kuruş 780

Tablo 72. Devamı

Def'a avanil nühas Alî üzerinde kıyye 9,5 kıyye 120 kuruş 1140	Def'a avanil has İbrâhîm üzerinde kıyye 12 kıyye 120 kuruş 1440	Def'a avanil nühas Alî üzerinde 8 dirhem 100 kuruş 990	Def'a avanil nühas İbrâhîm üzerinde kıyye 11 kıyye 120 kuruş 1320	Def'a avanil hasiye Alî üzerinde 15 kıyye 120 kuruş 1800
Kazgan-i kebîr İbrâhîm üzerinde 1 kıyye 8 kıyye 100 kuruş 800	Def'a kazgan Alî üzerinde 1 kuruş 960	Siyah bârgîr İbrâhîm üzerinde 1 kuruş 1800	Kara bârgîr Alî üzerinde 1 kuruş 960	Eğer me'a üzengi Alî üzerinde 1 kuruş 360
Öküz me'a araba çift 1 kuruş 1440	Leğen me'a ibrik Alî üzerinde 1 kuruş 240	Def'a leğen me'a ibrik İbrâhîm üzerinde 1 kuruş 240	Bandolu sim sâ'at 1 kuruş 1200	Akrep sim sâ'at 1 kuruş 600
Ağnam İbrâhîm ve Alî üzerinde 180 kuruş 12060	Humar İbrâhîm ve Alî üzerinde 2 kuruş 480	Camus ineği ve öküz İbrâhîm ve Alî üzerinde 12 kıyye 720 kuruş 8640	Karasığır ineği maa'a buzağı İbrâhîm ve Alî üzerinde 6 kıyye 420 kuruş 2520	Karasığır danası İbrâhîm ve Alî üzerinde 6 kıyye 240 kuruş 1440
Koca inek İbrâhîm ve Alî üzerinde 2 kuruş 720	Öküz çift İbrâhîm ve Alî üzerinde 3 kıyye 1200 kuruş 3600	Kısrak me'a tay İbrâhîm ve Alî üzerinde 14 kıyye 600 kuruş 8400	Bir mikdâr otluk deyn masârıfında çobanlar zimmetinde İbrâhîm ve Alî üzerinde kuruş 7200	Bolluk olan ve bir bakraç İbrâhîm ve Alî üzerinde kuruş 600
Hinta re's 120	Şair re's 26 İbrâhîm ve Alî üzerinde kuruş 300	Mumcu dükkân Hatice üzerinde 1 kuruş 8400	Saki dükkân Hatice üzerinde 1 kuruş 4200	Kahvehane Alî üzerinde 1 kuruş 8400

Tablo 72. Devamı

Etmekçi fırını İbrâhîm üzerinde 1 kuruş 8400	Müteehhir abacı cevenderi dükânı 1 kuruş 4200	Boyacı dükânı zevci üzerinde kuruş 5400	Müteacir Yahudi abacı Dendeleko zimmî dükânları İbrâhîm üzerinde 2 kuruş 2400	Müteciri Hasan Beşe ve abacı uzun oğlan dükânları Alî üzerinde 2 kuruş 8400
Müteciri dükânı Alî üzerinde 1 kuruş 3600	Mütecir yakub dükânı İbrâhîm üzerinde 1 kuruş 3600	Müteciri sâhibi Hasan dükânı Alî üzerinde 1 kuruş 2400	Def'a Hacı Hasan dükânı İbrâhîm üzerinde 1 kuruş 2400	Tahinci dükânı İbrâhîm ve Alî üzerinde 1 kuruş 5400
Bakkâl dükânı İbrâhîm ve Alî üzerinde 2 kuruş 3600	Def'a müteciri bakkâl Mustafa Beşe dükânı Alî üzerinde 1 kuruş 1800	Kutu dükânı İbrâhîm üzerinde 1 kuruş 1800	Cedîd bakkâl dükânı İbrâhîm Alî üzerinde 1 kuruş 4200	5 adet harabe dükân yurdu İbrâhîm ve Alî üzerinde kuruş 4800
Kışlaklar karşısında bahçe yurdu İbrâhîm ve Alî üzerinde 1 kuruş 3600	Altın bilezik miskal 50 dirhem 1 zevci üzerinde kıyye 390 kuruş 19560	Köhne eğer çukası İbrâhîm üzerinde 1 kuruş 600	Nukûd 95880	Yekûn 344090. Yalnız üçyüz kırk dört bin doksan akçedir.
Minhâ'l- ihracât Resm-i kısmeti 6880	Deyn-i müsbet-i saki Hüseyin Beşe 883	Deyn-i müsbet-i Hasan Beşe kuruş 360	Deyn-i müsbet-i Mehmed Beşe kuruş 360	Deyn-i müsbet-i diğer Hüseyin Beşe kuruş 1251
Deyn-i müsbet-i İbrâhîm Beşe kuruş 150	Deyn-i müsbet-i vekîl Alî kuruş 1185	Deyn-i müsbet-i ağnam zimmî kuruş 150	Deyn-i müsbet-i Alî Beşe kuruş 135	Deyn-i müsbet-i Mehmed Beşe 2520
Deyn-i müsbet-i Mahmud Ağa kuruş 1260	Deyn-i müsbet-i Osman Beşe kuruş 465	Deyn-i müsbet-i İsrail Yahudi kuruş 240	Deyn-i müsbet-i diğer Osman Beşe kuruş 2194	Deyn-i müsbet-i El- Hâc Ömer kuruş 2520

Tablo 72. Devamı

Deyn-i müsbet-i El-Hâc Ömer kuruş 2550	Deyn-i müsbet-i oğulları mezbûran kuruş 5400	Deyn-i müsbet-i Ömer odabaşı kuruş 78	Deyni 92 vekîli harc kuruş 240	Deyn-i müsbet-i der oğlan Yuvan zimmî kuruş 750
Deyn-i müsbet-i der oğlan İstefan zimmî kuruş 700	Deyni müsbetder oğlan Enderiye zimmî kuruş 240	Deyn-i müsbet-i Elba zimmî kuruş 600	Deyn-i müsbet-i Dermaç Radov zimmî kuruş 240	Deyn-i müsbet-i Reşyo zimmî kuruş 120
Deyn-i müsbet-i feborca zimmî kuruş 360	Deyn-i müsbet-i Halîl Beşe kuruş 240	Deyn-i müsbet-i El-Hâc Hasan kuruş 912	Deyn-i müsbet-i metleş Yahudi kuruş 369	Deyn-i müsbet-i değirmenci İsvadir zimmî kuruş 348
Monla Yahya kuruş 378	Deyn-i müsbet-i müezzîn Molla Mehmed kuruş 2250	Deyn-i müsbet-i Mustafa Beşe kuruş 135	Deyn-i müsbet-i El-Hâc Alî kuruş 78	Deyn-i müsbet-i diğer Mustafa Beşe kuruş 54
Deyn-i müsbet-i Alî Ağa zâde 405	Deyn-i müsbet-i tütüncü Mehmed Beşe kuruş 480	Mihri müeccel zevcei mezbureye 1600	Ber-müceb-i vasiyyet sülüs Ferah ve Â'îşe câriyelere kuruş 12000	Yekûn 62630. Yalnız altmış iki bin altıyüz otuz akçedir.
Sahhü'l-bâkî li-t taksîmi beyne'l-verese 271460. Yalnız ikiyüz yetmişbir bin dört yüz altmış akçedir.	Ba'de'l-taksîm zuhûr eden 9450	Hisse-i zevci mezbûr kuruş 33930 1180	Hisse-i ibn-i mezbûr 95004 3304	Hisse-i ibn-i mezbûr 95004 3304
Hisse-i binti mezbûr 47502 1652	Kûsur 20 10			

Sayfa 85

Hüküm 1: Müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Ağa'nın sulbiye sagîre kızı Hatice'ye tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan bi'l-ırs-i şer'î isâbet ü intikâl eden hissesini ahz u kabz ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer' den bir vasi nasbından lâzım ve mühim olmağın işbu fahrü'l-ayân El-Hâc Mustafa Ağa bin nam kimesne müfsid ve mübzir olmayıp Mahmud elhal olduğu zeyl-i kitâbta esâmî Müslimîn ihbârlarıyla ledil şer' enverde mütebeyyin olmakla hâkim-i muvakkî'-i sadr-i kitâb tûbâ lehû ve hüsnü me'ab Efendi dahî tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan sagîre-i mezbûre bi'l-ısr-i şer'î isâbet ü intikâl eden hissesini ahz ü kabz ve tesviye-i umûruna mûmâ ileyh El-Hâc Mustafa Ağa vasi nasb ü ta'yîn eylediğimde ol dahî vesâyeti mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemayen bagi edaya taahhüt ve iltizâm eylediği bu mahalle kayd şud. Fî târîhi-l mezbûr sene merkûm

Şühûdü'l-hâl: Fahrü'l-ulema'i-l kirâm El-Hâc Mustafa Efendi ibn muslihittin müftiyi Vidin hâlâ, Fahrü'l-akran mukâbelecî Mehmed Efendi, Fahrü'l-eşbâh El-Hâc Mahmud Ağa ibn Halîl, Fahrü'l-eşbâh El-Hâc Alî Ağa serdengeçti, Fahrü'l-akran El-Hâc Alî bakkâl, Muhzır İbrâhîm Çelebi bin Abdülkerim, Mustafa bin El-Hâc İbrâhîm Ve gayrühüm

Sümmel kelâm Allahu-l melikü-l Mennan hariretü-l akd Mehmed hadi el-kadı.

Sayfa 86-95 Boş

Sayfa 95

Hüküm 1: (...) Emr-i şerif suretidir. Akza kuzatü-l Müslimîn evla velatü-l muvahhidin madenül fezail ve'l-yakin rafi'ü-l ilamü-ş şer'iyetü vellezi ilamü-l enbiyâ'ü-l murselin el muhtasun bi-mezîdi inâyetül melikül mu'ayyen Sofya ve Selanik ve kadıları zîde fazilühûm ve Mefâhirü-l kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fazli ve'l-keâm Rahide ve Eburaca ve Tırnova ve Lofça ve Pelune ve Berkofça ve Vidin ve Belgradcık ve nefsi ve Ürgüp ve Şehriköy ve Üsküp ve Köstendil ve Siroz ve Gümilcine ve kadılar zîde fazilühûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki hâlâ hasa kasab başıları olan kıdvetül emâcid ve'l-a'yân El-Hâc Mahmud ve Mehmed zîde mecidihüma divân-ı hümâyûnuna arzuhal edip İstanbulda vâki' sarây-ı cedîdi amirem ve berayı atîki mamurem ve sarayı hümâyûn galata ve Dergâh-ı Mu'allâ'm Yeniçerileri ve meydan ve topçu ve cebeci ocakları ta'yân vesâ'ireye verilecek lahmı ganem teaşşiyân için zikrolunan kazâlarda matar pazarlar re'âyâ fukarâsına selime verip mîrî koyun mübayeasının ta'tiline bais olduklarından mâ'adâ rahiran tâ'ifesi dahî mîrî koyun mübayaa olunmazdan mukaddem ziyâde bahâ ile mubayea olmayıp mal-ı mîrîye gadr eyledikleri mu'ayyen olmakla cümle zâhıran mîrî sayıcı ile ittifâken mübâya'a etmek üzere ve eğer mîrî koyundan evvel ziyâde bahâ ile mübâya'a ederler ise teaddileri men ve def olup ve mîrî koyun mahallinden mübâya'a olup asitaneye geldiğinden sahîh mîrî koyundan âdet-i ağnam rûsumu ve savad ve derbend ve geçid bahânesiyle mîrî koyun üzerlerinde olan satıcılara ve mîrî koyun ra'i eden çobanlara ve pazara gidenlere bir zerre hilâf-ı şer' şerîf kimesnelere teaddileri yokken mürur-u uburlarına dahil ve tarruz olunmamak üzere emr-i şerîfim rica eyledikleri ecilden imdi vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükümü şerîfim vardıkta bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel edip dahî vech-i

meşrûh üzere ta'yînatı mezkûr için mübâya'a olunacak koyun renciran mîrî sayıcı ile ittifâk ve ittihad eyleye ki mübâya'a olunup mîrî koyun mübâya'a olunmazdan mukaddem mübâya'a ederler ise teaddileri men ve mîrî koyun Âsitâne-i Sa'âdetime gelir iken sahîhi mîrî koyundan âdet i ağnam rûsumu ve savad ve derbend ve geçid bahânesi ile mîrî koyun üzerlerinde olan sayıcılara ve mîrî koyun râ'i eden çobanlara ve pazara gidenlere bir ferde hilâf-ı şer' şerîf kimesnelere teaddileri yoğken mürur u uburlarına dahil ve ta'arruz ettirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî yevmi's-sânî min cemâziye-l âhir 1144. Vusûl 23 min B 144

Sayfa 96

Hüküm 1: Vidin âdet-i ağnamı ocaklık beratıdır;

Vidin sancağı ve tevâbi'ı âdet-i ağnamı mukâta'ası me'a tefaveti senevi bin yüz on sekiz kuruş ve Alacahisar ve Semendire sancaklarının âdet-i ağnam mukâta'a dahî dört yüz seksen iki kuruş ki cem'an bin alt yüz kuruş mal ile sâbikan hassına kasabat başısı El-Hâc Osman zîde mecidihûnun mâlikâne uhdesinde olup ve meblağ-ı mezbûr bin altı yüz kuruşun bin yüz dört yüz kırk beş kuruşu Vidin aklamından olan Belgradcık nâm palangasının yerlü neferatı mevacileri için ocaklık ta'yîn ve kusur yüz elli beş kuruş irsâliye olduğu hazine-i amirem defterlerinde mukayyid olup lâkin hâlâ Vidin kalesi Engüroüs ser hattında Belgrad makamında bir kale olmakla muhafazasına me'mûr olan piyade ve süvârî yerli neferatının tanzil halleriyle takyid-i umûru lâzımeden olup husûsen bu makûle serhadda vâki' olan mukâta'atı mîrîyenin neferat taraflarından müstakilen zabt olunmak üzere ocaklık verilmesi mu'tâd-ı kâdim olup bu sûrette zikrolunan âdet-i ağnam mukâta'alarının mâlikânelik vechi ile âherin zabtında bulunması mu'tâd-ı kadîme muhalif olduğundan mâ'adâ ziyâde mala tahmîlleri var iken fethi cüz'i mal ile mâlikâne verilip cânib i

beytü-l mâl müslimîne gadr olmakla mukâta‘a’i mezbûrenin mâlikâne kaydı ref‘ ve terkin olunup Vidin Sancağı ve tevâbi’ı adet-i ağnamı mukâta‘asının dahî malı olan bin yüz on sekiz kuruşa üç bin sekiz yüz seksen iki kuruş dahî zam ve senevi beş bin kuruş mal ile işbu bin yüz kırk dört senesi Mart’ı ibtidâsından Vidin kalesi yerli neferatı taraflarından zapt olunmak ve malı sâ’ir ocaklıkları ile maan tahsîl ve mevâciblerinden mâ‘adâ irsâliye iktizâ eden akçeyi sebebi tahrîr-i ahkamı ve evâmir-i âlîşânım ile havale olunan mahallere edâ ve teslîm olunmak şartıyla malı ocaklıkları malına zam ve ilhak ve maruz-u zikr Belgradcık palangası Vidin aklamında olmakla neferatının senevi mevâcibleri olan meblağ-ı mezbûr bin dört yüz kırk beş kuruş yine mukâta‘a’i merkûm mâlinden Vidin hazinesi tarafından beher sene vakt ve zamanıyla taraflarına teslîm olunmak şartıyla mukâta‘a’i merkûm Vidin’in ocaklığı mukayyid olan baş mukâta‘a kalemine kayd olunmak üzere baş muhasebeye kaydı ve zabtı için şartıyla ocaklık beratı verilmek üzere düstür-ü mûkerrem müşir-i müfehham nizamül âlem baş defterdarım olan vezîrim Alî Paşa edamallahû te‘âlâ iclalehû ‘arz ve telhis eylemeleriyle mûcibince kayd olunup şürûtuyla ocaklık beratı verilmek üzere fermân-ı âlîşânım sâdır olmağın haklarında zid-i inâyet pâdişâhanem zuhûra getirip bin yüz kırk dört senesi recebû-l mücerrebini yirminci gününden bu berât-ı hümâyûn şevket makrûnun ve bu neşuru faizi alınır muvahhidini meşhunu virdim ve buyurdum ki; zikrolunan Vidin sancağı ve tevâbi’ının adet-i ağnamın mukâta‘ası seneyi merkûm Mart’ı edasında senevi beş bin yüz kuruş mal ile inşallahu teala Vidin kalesi yerlü neferatı taraflarından ber-vech-i ocaklık zabt ve malını mer’i ve mu‘teber tutulan adet-i ağnam şürûtu üzere yerli yerinden cem ve tahsîl olunup hilâf-ı şürût re‘âyâ fukarâsını bir ferde teaddi ve tecâvüz olunmamak ve balada tafsîl olunduğu üzere ocaklıkları olan mukâta‘atın irsâliyesi iktizâ eden akçeyi hazine-i amirem yahut sebebi tahrîr ahkamı ve evâmir-i âlîşânım ile havale olunan mahallere edâ ve teslîm olunmak

ve mukâta‘a’i mezbûr mâlinden Belgradcık palangası neferatının mevacileri olan meblağ-ı mezbûr bin yüz kırk beş kuruş dahî hâlel gelmeyip beher sene yine mukâta‘ayı mezbûr mâlinden sâ’ir aklama dâhil olan neferat mesellü vâkit ve zamanıyla Vidin hazinesi tarafından verilmek üzere mukâta‘a’i mezbûrenin tarafların ber-vech-i ocaklık zabt ü rabtına ve malının cem ve tahsîline taraf-ı âherdan vicahen minel vücuh ve sebab-il esbab hiç kimesne mani ve mezahim olmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar tahrîren Fî’l yevmi’l-ışrin min şehri rebi’ü-l evvel (kesik)

Kayd vusûl 20 min Şa‘bân sene 1144. Kostantinîyye el-mahrûse

Sayfa 97

Hüküm 1: Kasaban defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur;

Kasab Hasan Beşe 38 B, Mehmed Çelebi 5 B, Ve şerîki Kasab başı Mehmed 98 C, İbrâhîm Beşe 56 B, Baba Alî Beşe 19 B, Yerli alemdar Mehmed Beşe, Yerli odabaşısı Mehmed, Şerîki Mehmed Beşe 35 C, Hasan Beşe 42 B, Yerli Hasan Beşe, Salih Beşe 30 C, Rıdvan Beşe 15 C, Hasan Beşe 35 C, Cebeci Hüseyin odabaşı, Süleyman Beşe 41 B, Pehlivân El-Hâc İbrâhîm 64 C, Bekir Beşe 75 C, Uzun Hüseyin Beşe 37 B, Diğer Hüseyin Beşe 25 B, Mehmed Beşe 77 C, Süleyman Beşe 35 C, Diğer Süleyman Beşe 64 B, Ahmed Beşe 42 B, Diğer Ahmed Beşe 48 C, Yusuf Beşe 25 C, Molla Osman sağ kol yerli Yeniçeri ağası Hasan Ağa kökleyan ağası.

İbrâhîm Ağa baş ağa Osman Ağa sol kolağası İbrâhîm Ağa kapudanlı Mustafa Ağa (silik) Mustafa Ağa El-Hâc Mahmud Ağa balada mezkûru-l esami olan kasaban mezbûrun imam beşe muvacehelerinde defter olunup deruhte ve iltizâm eyledikleri bu mahalle şerh verildi. 3 zilka‘detü-ş şerîf sene 144

Hüküm 2: Daru-l nasar ve'l-yemen Medîne-i Vidin mahallâtından Mezid Bey Mahallesi sükkânından Mehmed çavuş Ağa ibn Ahmed nâm kimesne meclis i şer hatırı lâzımü't-tevkîrde sulbî kebîr oğlu işbu bâ'isü-l hâze-l kitâb Osman Beşe nâm kimesne tarafından ikrâr-ı atil bey'i tasdîke bî mâ hüve nehci-l subutü-l şer'î sâbitül vükelayı Ahmed Beşe ibn Mehmed nâm kimesne mahzarında asaleten ikrâr ve takrîr-i kelâm edip bey'i atil sudûruna değin sülkü mülkü sahîhimde münselik olup mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Yoban ağası Hasan Ağa menzili ve bir taraftan İmam beşe menzili ve bir tarafı tüfenkçi menziline müntehî Alî Beşe menzili ve tarafı râbî'i tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtaz derununda bir bab havlu oda ve bir matbah ve derun u berununda bir mikdâr havluyu müştamil mülk-i menzîlimi tarafından icab ve kabulü hâvî ve şürûtu müfideden ari bey'i bat sahîhi şer'î ile müşteri merkûm Osman Beşe'ye otuz altı kuruşa bey' ve teslîm edip ol dahî teslîm ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr otuz kuruş menzil mezbûr Osman Beşe'nin yedinden bi't-tamâm ahz u kabz edip fî mâ bâ'de menzil mahdûd mezkûrda vicahen minel vücuh ve seyamil esbab alâka ü medhalim kalmadı menzil mezbûr Osman Beşe'nin mülk-ü müşterâsı ve hâk sarfıdır keyfe-mâ-yeşâ ve'l-ihitiyâr mutasarrıf olsun dedikte gıbbe-t tasdîki-ş şer'î mâ hüvel vâki' bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi'r-râbî' zilkadetü-ş şerîf sene erba' ve erba'în ve mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Fahrü'l-emsal yerlüyan ağası Hasan Ağa, (silik) başı Ali, (silik) Osman Ağa, Balıkçı Mustafa Beşe 19 C, Balıkçı kara Halîl beşe, Cübbeci Hasan beşe, İbrâhîm el-muhzır

Sayfa 98

Hüküm 1: Sûret-i emr-i şerifi âlişândır;

Düstûrun mükerremun müşîrun müfehhamun nizâmü'l-'âlem müdebbir-i umûrû'l-cumhûr bi'l-fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmü'l enâm bî'r-re'y'i's-sâ'ib mûmehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l ikbâl müşeyyed-i erkânü's-sa'adet ve'l iclâlü'l-mahkûk bî-sunûf-u 'avâtıfı'l melikü'l-a'la sâbıkan Özi eyaletine mutasarrıf olan vezîrim El-Beşir Hüseyin Paşa edâ mellâhü te'âlâ iclalehu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki sen vüzerayı izamımın birâderi mümera-i ve vükelayı muhâfızın umûru dide ve kâr-ı küzarı olup her vechile inâyet-i âliyem şeradâr olduğun ecilden haliyen hakkında mezidi inâyeti aliye'i şahane ve kârib-i zafet seniyye-i pâdişâhanem zuhûra getirilip işbu bin yüz kırk dört senesi şehr-i rebî'ü'l ahîrinin on ikinci gününden şeref bahş-ı sudûr olan hatt ı hümâyûn ve şevket-makrûnunum mûcibince Vidin kalesinin muhafazası şartıyla Niğbolu Sancağı'nda ber-vech-i arpalık sana tevcîh ve inâyet edip 'ilâm-ı için ta'yîn olunmuştur buyurdum ki; hatt ı hümâyûn şevket-makrûnunumla sâdır olan fermân ı celilül kadirim mûcibince te'hîr ü tevkîf etmeyip Vidin kalesinin muhafazası şartıyla Niğbolu Sancağı'na ber-vech-i arpalık ben mutasarrıf zabt ü rabtına deraya ve berayanın himayet ve siyanetine ve sâ'ir fermânım olan hizmet-i âliyemde bizi makdur ve sa'i mâ'fur eyleyip min-ba'd fukarâ ve raiyet ve sükkân ı vilâyet ve katan-ı memlekete bir vechile zülüm ve teaddi ve tecâvüzden begâyet ihtirâz ve ictinâb eylemek üzere mütesellimlik muhkem tenbîh ve te'kîd eylesesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evasıt rebî'ü'l ahîr sene erba' ve erba'în ve mi'e ve elf.

Kostantinîyye el-mahrûse

Hüküm 2: Şeri'at-i şî'ar Vidin kalesi Kâdısı Efendi zîde fazilühû ve mefâhirü-l emâcid ve'l-ekarim Vidin kalesi Yeniçeri ağası vekîli ve cebeci başı ve topçu başı ağa vekîlleri Vidin nâzırı defterdarı zîde mecidihûm ve mefâhirü-l emâsil ve'l-akrân bi'l-cümle yerlû neferat ağaları ve zabitan ve sâ'ir ayan-ı vilâyet ve iş erleri zîde kâdirihûm inhâ olunur ki hâlâ avatıf-ı âliye-i hüsrevane defterinde refet-i mülûkâneden Vidin kalesi muhafazası şartıyla Niğbolu Sancağı ber-vech-i arpalık tarafımıza tevcih ve inâyetle ihsan buyrulup emr-i şerîfi âlişânım vârid olmağın inşallahu teala karîben kendümüz hareket ve ol cânibe varmak üzere olup vusûlümüze değin kale-i merkûma tarafımızdan mütesellim olmak için kıdvetü-l emâcid ve'l-a'yân hâlâ ağalarımızdan izzetli Feyzullah Ağa zîde mecidihû mütesellim nasb ü ta'yîn olunmağın işbu buyruldu ısdâr ve irsâl olunmuştur imdi vusûlünde gerektir ki vech-i meşrûh üzere mûmâ ileyhi üzerlerinize mütesellim bilip vâki' olan emûr ve husûslarınızda kendüye müracaat ve muvaffak şer' ve kanun münabeat edip ve tarafımıza â'id ve râci' olan cüz'i ve külli her ne ise mu'tâd-ı kâdim ve ola geldiği vech-i üzere mûmâ ileyhime ahz ü kabz ettirilip âherdan bir ferdi müdâhale ettirmekten begâyet ihtirâz ve ictinâb edip ber-mûceb-i buyruldu ile amel olasız.

Sayfa 99

Hüküm 1: Düstûrun mükerremun müşîrun müfehhamun nizâmü'l-'alem müdebbir-i umûrû'l-cumhûr bi'l-fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bî'r re'y'i's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd devlet ve'l ikbâl müşeyyed-i erkânü's sa'adet ve'l iclâlü'l-mahkûk bî sunûf-u 'avâtıfu'l-melikü'l-a'la Vidin muhafızı vezîrim Paşa edâ mellâhü te'âlâ iclalehu mefâhirü-l kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l fazli ve'l-kelâm Vidin ve kadıları zîde fazilühûm ve mefâhirül emâsil ve'l-akrân ayan-ı vilâyet ve iş erleri zîde kâdirihûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki kadîmül eyyamdan beri etraf-ı rahadan Âsitâne-i

Sa'âdetime gelen kuyuddan mâ'adâ ol taraflardan Filibe salh hudûduna efzun bakar dahî götürölüp fukarâ ve zaifa makûlesi lahm-ı bakarin kesretinden naşi emr-i maaşlarında refahiyet olup zaruret ve ihtiyaçtan me'mun elkatile iken birkaç şeyden beri vilâyet ve hukkâm ve ayan ve zabitanın bu husûsta adem takyid ve ihtimam ve müsâdeleri sebebiyle ile Âsitâne-i Sa'âdetim tarafına gelecek bakarlara kefare vilâyetlerine gitmeye başlayıp bu tarafta lahmın gilletine ve nâsın mezalife davatına badi bir hâleti seniyye olduğu mürettibine sıhhatte haber verilip ibâdullâha mazar bu makûlesinin indifa'ıyla memâlik-i mahrûse'mde husûsan müttekar hâleti aliyemde sâkin ve metutin olan amme-i en'amın pergah halleri aksayı murad-ı hümâyûnum ve min-ba'd kefare vilâyetlerine ol câniblerden bakar götürölmesi bi'l-külliyeye men ve def olunup celblerin ve sâ'ir renciranın el-yevm ve bundan sonra iştirâ eyledikleri bakarlara bi'l-külliyeye Âsitâne-i Sa'âdetim tarafına sevk ve tesyir olunmak fermânım olmakla imdi işbu emr-i şerîfi celilül kadirim Dersa'âdet'imden hassaten mübâşir ta'yîn olunan ile vusûlünde sen ki vezîri müşârun ileyh ve mûmâ ileyhimsin fermânım olduğu üzere havza-i hükümetinizde olan mahallerden kefare vilâyetine min-ba'd bir re's bakar götürölmesine rıza ve ruhsat vermeyip bi'l-külliyeye men ve def ve'l yevm celb-i tâ'ifesi ve sâ'ir renciran yedlerinde ticâret için iştirâ olunmuş mevcûd bulunan bakarlara mübâşir mûmâ ileyh ma'rifetiyle bu def'a ve bundan sonra iştirâ olunanları dahî bi'l-cümle Âsitâne-i Sa'âdetim tarafına sevk ve şehir ile nâsın tevsi' vücuhu maaşlarına ziyâde ihtimam ve dikkat edip bu emr-i mühimde mikdâr üzere ihmâl ve imaza cevaz ve ruhsat gösterilmemek bâbında fermân-ı âlîşânım sâdir olmuştur buyurdum ki; vusûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte i sudûr olan fermân-ı vâcibül etba ve lâzimü'l-imtisâlimin mazmûn itâ'at makrûnunuyla amel olup hilâfından begâyet ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fî evâhiri Ra 144

Kayd vusûl 18 min Ce sene 144

Kostantinîyye el-mahrûse

Sayfa 100

Hüküm 1: Hâlâ sarây-ı atîk-i me'mure ve sarây-ı hümâyûn Galata pazarbaşısı olan işbu rafi' tevki' refi'ü-l şan hakani kıdvetü-l emâcid ve'l-a'yân El-Hâc Mûsa zîde mecidihû divân-ı hümâyûnuna arzuhal edip zikr olunan pazarbaşılık Mehmedin ref'inden tefhid-i kadîmi üzere kendiye tevcîh olunup masârif-ı merkûm için kadîmden ta'yîn olan ocaklık yine kadîmi üzere ta'yîn ve yedine ocaklık beratı verilmek için istid'ayı inâyet etmeğin hazine-i amiremde mahfuz olan mukaddemâ mukâta'ası defterlerine nazar olundukta sâbıkan sarâyı atîk mâ'mure ve sarây-ı hümâyûn galata pazarbaşısı olan Mehmed zikrolunan sarâylara verdiği zehâyirin bahâsını sâbıktan iki bin kuruş noksan ile kabûl edip lâkin havale olunan akçeleri tahsîl edince su'ûbet çektiğinden masarîf (kesik) mevzi olmakla senevi altmış iki bin üç yüz doksan iki kuruş ile on akçe malı olan Niğbolu ve Silistre ve Filibe ve Tatar pazarı ve (kesik) ve Vidini kıptiyan cizyesi zikrolunan sarâylar masârıfı için ocaklık ta'yîn ve meblağ-ı mezbûrdan pazarbaşılık masârıfına icab edenden mâ'adâ fazlasını teslîmi hazine-i amire eylemek şartıyla beher sene edraf-ı tarafına verilmek ve bu makûlede faizi hazineden beher sene üçer bin kuruş asıl malına zam ile hesabını görmek üzere ocaklık ta'yîn olduğu derkenar olunmağın mûmâ ileyh El-Hâc Mûsa zîde mecidihûnun selef Mehmed'in taahhüdü mûcibince beher sene faizden üçer bin kuruş asıl malına teslim ile hesabını görmek ve pazarbaşılık masârıfına icab edenden mâ'adâ tastir irsâliyesi teslîmi hazine-i amire eylemek şartıyla zikrolunan kalemleri kıptiyan cizyeleri bin yüz kırk dört senesinden ocaklık ta'yîn ve beher sene evrâkı kendi tarafına verilmek üzere mahalline kayd ve şartıyla ocaklık beratı verilmek bâbında iftiharûl

emâcid ve'l-ekabir bi'l-fiil baş defterdarım Alî dame uluvvuhu 'arz ve telhis eylemeğin mûcibince berât-ı celilü kadrım verilmek için fermân-ı âlişânım sâdır olmakla hakkında mezidi inâyeti pâdişâhanem zuhûra getirip kırk üç sene şevvalinin yirmi beşinci gününde bu berat-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki; zikrolunan kıbtıyan tâ'ifesinin zaman zabtı muharrem guresinden olup beher sene kıbtıyan cizyedarları yedine verilen beratı âlişânım şûrûtu üzere kıbtıyan tâ'ifesinin maktu ve cizyeleri cânib-i mîrîden verilen mîrî memhûr evrâk ile cizyedarları tarafından zabt olunup ve tâ'ife-i mezbûrun Müslüman namında olanlarından altışar yüz altmışar akçe maktularını ve keferesinden yedişer yüz otuzar akçe cizyeleri cem ve tahsîl ile ahz ü kabz ettirilip dahî kıbtıyan tâ'ifesi kadîmül eyyamdan ilâ hâze-l -ân maruzu-l kalem ve maktu'u-l kadem min küllül vücuh serbesiyet olup serbesiyet üzere yed-i vahidden zabt olunup mûmâ ileyh Mûsa zîde mecidihû tarafında dahî seney-i sâbıkı üzere serbesiyet şûrûtu mûcibince kemafil evvel zabt ü rabt ve cizye ve maktuları minvâli meşrûh üzere cânib-i mîrîden verilen mir-i memhûr ile memhûr evrâk ile cem ve tahsîl ettirilip dahî kıbtıyan tâ'ifesi cizyedarlarının masârîfî ziyâde olduğundan beher hal câmi olanlara ciheti hayset ta'yîn olunmak iktizâ etmekle bundan akdem ehl-i kefereden evrâk ile alınan cizyelerden amillerine her vakitten dokuzar para ve memlahası ve katiblerine dahî birer para ki cem'an on para olur taraf-ı mîrîden cizyedarları deynine mahsûb olmak şartıyla ta'yîn olunmakla zikrolunan kıbtıyan tâ'ifesini mezid için dahî her varaktan dokuz para vech-i maaş ve birer para mukâta'aca ve halifesine ve katibiye olmak üzere asıl cizyeleri mâlından taraf-ı mîrîden mahsûb olmak üzere ta'yîn olunup ve bundan mâ'adâ zikrolunan kıbtıyan tâ'ifesi cizyedarı olan kimesneler bir seneye dek tahsîle seket üzere oldukları muktezî olduğundan min-ba'd hâricten vüzera'i ve ümera'i mir miran ve mir livâ ve voyvodaları ve subaşıları ve mütesellimleri ve evkâf-ı salateyn ve evkâf-ı sâ'ire mütevellîleri ve zi-kudret ve emlâk zabıtları ve

sâ'ir askeri ve ehli örf tâ'ifesini karışmayıp dahî kıbtıyan tâ'ifesi mecid celb-i mal için nehir hakkı ve toprak hakkı ve kışlak hakkı namıyla ve sâ'ir bahâne ile valiler ve mütesellim ve voyvodaları ve evkâf mütevellîleri ve subaşıları ve gedikli zuema ve erbabı timar ve müteferrika ve çavuş ve sipah ve yeniçeri ve cebeci ve topçu ve ayan-ı vilâyet ve ba'zı zi kudret ve sâ'ir askeri ve ehl-i örf tâ'ifesi taraflarından teaddi ve tecâvüz ve min-ba'd müdahale ettirilmeye dahî her kıbtıyan olanlar taraflarından kadîmden serbesiyet üzere zabt oluna gelen küllü evvel kadîme müraat olunup teaddi ettirilmeye ve mezbûrların cürmü galizi sâdır oldukta ba'de'l-subut şer'le iktizâ eden cezâları cizyeleri tarafından icrâ oluna ve tâ'ife-i mezbûrenin her elli neferine bir Yeniçeri ta'yîn ve birbirlerine kefil kayd ettirile ve firar edenleri cizyeleri çeribaşılarından ve akrabalarından sual ve taleb oluna ve gezinde olan kıbtıyan tâ'ifesinden heyne tahsilde kadîmi yerlerinden kalkıp âher kazâya firar ve ba'dehû ele girdiklerinde ellerinde kâğıtları olmayanlardan cizye ve maktuları tahsîl ve kadîmi üzere üçer yüz akçe cizyeleri eline ve tâ'ife-i mezbûrdan heyne tahsilde ba'zı zuema ve erbâb i timar ve yeniçeri ve sâ'ir askeri ve ehl-i örf tâ'ifesinin evlerine ve ahır ve çiftliklerinde ihtifa edip mal-i mîrîye gadr etmek murad ederlerse men olunup müdâhale ettirilmeye ve bi'l-cümle evkâf karasından sâkin olan havası salateyn vüzerayı izâm ve mir miran ve mir livâ ve sâ'ir re'âyâ senevi cizyelerin vermekte istina ettirilmeyip bu makuleleri dahî vech-i sâbık üzere cizyedarlarına tahsîl ettirilip ba'dehû her ferdin defterde vech-i re'yi cizye tahrîr olunmuş ise ol mikdâr re'y cizyesin def'a olunageldiği vakf cizyesi hesabı üzere evkâf mütevellîlerine tarafı mîrîden teslîm olunup ve ba'zı cizyeleri gayrı mahsur olan evkafın ve cizyesinin sâbıkada vakf ne mikdâr mahsul mahsûb olunagelmiş ise seneleri ihtilafına göre halde vasi'tâsı üzere i'tibâr olunup ol vech üzere tarafı vakfa â'id olacak cizyeleri dahî mîrîden mütevellîlerine teslîm olunmak üzere ve tâ'ife-i mezbûrun vâki' olan yave ve kaçkun ve cürmü

cinâyet ve mal-ı gaib ve mal-ı mefkut ve rüsumu arusane ve beytü-l mâl ve bad-ı havaları ve bi'l-cümle mîrîye â'id hukûku rüsumları cüz'i ve külli her ne ise kadîmden bir kıbtıyan olanlar tarafından zabt ü rabta ve cem'i tahsîl ettirilip işbu berat-ı âlîşânım mûcibince zikrolunan Niğbolu ve Silistre ve Filibe ve Hartin ve Vidin kalemlerinin iktizâ eden cizye ve mukataaları mûmâ ileyh Mûsa zîde mecidihû tarafından zabt ve tahsîl ettirilip vicahen minel vücuh ve seyan minel esbab tarafı âherdan ferde ta'arruz ve teaddi eylemeyeler şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Kayd vusûl fî gurre Muharremü-l harâm 1144

Sûreti berat-ı şerîf-i âlîşândır.

Sayfa 101

Hüküm 1: Düstûrun mükerremun müşîrun müfehhamun nizâmü'l-'âlem müdebbir-i umûrû'l-cumhûr bi'l-fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bî'r re'y'i's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd devlet ve'l ikbâl müşeyyed-i erkânü's sa'adet ve'l iclâlü'l-mahkûk bî sunûf-u 'avâtıfu'l-melikü'l-a'la Rumeli'nin sağ kolunda vâki vüzerayı izâm edâ mellâhü te'âlâ iclalehu ve azemül ümera'i-l kirâm efahimül kübera'i-l fehham zül kadr ihtirâm ashâbü-l izz ve'l-ihtişam el muhtasun bi-mezîdi inâyetü melikül âlâ beylerbeyleri ve sancak mutasarrıfları dame ikbalehum ve akza kuzatü-l müslimîn evla velatül muvahhidin madenü-l fezail ve'l yakın rafî'ü-l ilamü-l şer'îyyetü veddîn vârisü 'ilâmü-l enbiyâ'i mürselin el muhtasun bi-mezîdi inâyetül mülkü-l mu'ayyen mevali'i kirâm zide-t fezailehum ve mefâhirü-l kuzât ve'l hukkâm ve madenül fezail ve'l-kelâm kadılar zîde fazilühüm ve mefâhirül esamasil ve'l-akrân mütesellimler ve voyvodalar ve ayan-ı vilâyetin ve iş erleri zîde kadirühum tevkî' refî' hümâyun vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bundan akdem memâlikî mahrûsemde vâki' belad ve

emsarda beyne'n-nâs tedâvül eden paranın ekserisi maksuz ve züyûf olup ibâdullâhın mu'âmelatı tefrik ve ihtilâle resîde olacak mertebelere müşteri olduğu semi hümâyûn mülûkâneme ilhak olmakla mutallaka ahvâl-i abadı hâlel tasarrufunda siyanet için min-ba'd ol makûle züyûf ve mahsûs para beyne'n-nâs ahz ve itâ olunmamak için ekid ve şedid evâmîr-i aliyem ısdâr ve ırsâl kılınmıştı vech-i meşrûh üzere beyne'n nâs iştika bulan züyûf ü maksûs paranın takatîsi men olunup sağ olan atîk ve cedîd Mısır parasının revâcî memnu' değil iken ba'zıları mutallaka ceru nakî' ve celbî münka'at için nice türlü efadil kazibe peyda ve zayî' sağ olan atîk ve cedîd Mısır parasının dahî ahz ve i'tâsı memnu'dur tuğralı para olmadıkça alınmaz deyu nas beyninde ba'zı eracîf ilka etmek takrîbiyle atîk ve cedîd sağ olan Mısır parasının ahz ü i'tâsına dahî hâlel ta'arruz edip mu'âmelatı nassa ihtilâl küllü arız olduğu ihbâr olunmakla imdi işbu emr-i şerîfî celilül kadirim vüsulünde mukaddemâ fermân olunduğu üzere züyûf ve kesik olan para ahz ü itâ olunmayıp lâkin sağ olan atîk ve cedîd Mısır parası kemafil evvel beyne'n-nâs râyic ve cari olup mutlak ibâdullâhı taciz için tuğralı para talebiyle re'âyâ fukarâsını ve tüccar ve sâ'ir ahâlîyi memleketi bir türlü taciz ve rencîde ettirmeyesiz lâkin bu bahâne ile kırık ve kesik olan paranın revâcına ruhsat verildiğine rıza-yı hümâyûnum olmamakla bu bâbda her biriniz ziyâde ve intibâh üzere amel ve hareket edip sermü hilâfıyla hareketten begâyet ittikâ ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükmü şerîfimle vardıkta vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte i sudûr olan işbu emri celilül kadirü-l şân vâcibül etba ve lâzîmü'l imtisâlimin mazmûn itâ'at-makrûnunuyla amil olup hilâfıyla vazî ve hareketten begâyet ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'tîmâd kılasız. Tahrîren Fî'l-yevmi'l-hâmis min şehri Muharremü l harâm sene erba' ve erba'în ve mi'e ve elf. Kaydu vusûl fî 7 safer 144

Kostantinîyye el-mahrûse

Hüküm 2: Sahrâ nâhiyesinde ahz olunan Yave beş re's dorı kısrak yehulum üçer para nafaka takdir olunup zabıt Yave'ye teslîm olunduğu bu mahalle şerh verildi tahrîren fî gurre Ş sene 144

Sayfa 102

Hüküm 1: Mefâhirü-l kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fazlı ve'l kelâm sevhili nehri Tuna'da vâki' kazâların kadıları zîde fazilühûm ve mefâhirül emâcid ve'l-a'yân Dersa'âdet'imden iskelelere ta'yîn olunan mübâşirler ve cizyedarlar ve mîrî mukâta'alı mültezimleri ve iskemle eminleri ve iskele eminleri zîde mecidihûm ve mefâhirü-l emâsil ve'l akrân kethüdâyerleri ve yeniçeri serdarları ve ayan-i vilâyet iş erleri zîde kâdirihûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki memâlik-i mahrûse-i el-mesalik-i pâdişâhanemden vâki' efkâr ve emsarda beyne'n nâs mütedavil olan züyûf maksus para ahz ü itâ olunmayıp sağ atık para râyic olmak üzere fermânım olmuştı ancak sevhili nehri Tuna'da vâki' kazâ ahâlîleri ve zehâyir ashâbı mücerred mel'anet ve hayaşetlerinden naşı kalyoncu tâ'ifesinin verdikleri sağ atık parayı züyûf ü maksûs para gibi almaktan imtina eylediklerine binâ'en mu'âmelatı naşı ihtilâl külli tatrik eylediği resîde-i semi hümâyûnum olmakla mes'ul ve muatıb olmuştur mukaddemâ bi'l-defaat ahz ü i'tâsı men olunan ancak züyûf ve mukassal para olup sağ atık paranın revâcından bir türlü kabil ve kal' olmak iktizâ etmemekle imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz işbu emri şerîfî âlîşânım vusûlünde fî mâ bâ'de iskelelerinize kalyoncu tâ'ifesi ve sâ'irinin götürdüğü sağ atık parayı verdikleri mahallere aldırıp beyhude teallül ve muhalefet ettirmeyesiz ve siz ki cizyedarlar ve iskele ve mukâta'at eminlerisiz züyûf ve maksuz paradan mâ'adâ sağ atık para hazine-i amirem dahî alınmak üzere tenbîh olunmakla ehli zimmet re'âyâ tâ'ifesine üzerlerine edası lâzım gelen cizye-yi şerîyyeler için götürdükleri sağ atık parayı beher kırk adedi bir kuruşa olmak üzere bila terüddüt alıp tami'den begâyet ile ol makûle re'âyâ fukarâsının

getirdikleri sağ atık parayı almaktan cür ve eziyet eylemekte gâyetül gaye ittikâ ve mücânebet eyleyesiz el-hâletü haza balada zikrolunduğu üzere sağ atık paranın ve revâcî matlûbu hümâyûnum olmakla seza ve aleniyeten bî habs ve tefhis olunur iyazen billahi teala hilâf-ı emri âlişânım revâcî memnu olmayan atık sağ para ahz ü itâda nevi tekâsül ve tesameha ile mu‘âmelatı seniyye ihtilâli ibrasına badi harekâtınız zâhir olur ise bir türlü gadr cevâbınız ihka ve istima olunmayıp cümlelizin haklarında ukubatı şedîde’i pâdişâhanem zuhûr edeceğini mukırr ve muhakkak bilip ona göre bu bâbda mezidi tebfer ve intibah üzere hareket ve revâcî fermânım olan sağ atık parayı bir recide kemali dikkat ve ihtimam hilâf-ı emr-i âlişân vazi hareketten ittikâ ve mücânebet olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmuştur buyurdum ki hükmü şerîfimle mahsûs ve müstakil mübâşir ta’yîn olan kıdvetü-l emâsil ve’l akrân sadrazam Tatarlarından Abdullah zîde kâdirihûm vardıkta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emri celilül şân vâcibül etba ve lâzimü’l-imtisâlimin mazmûn itâ‘at makrûnunuyla amel olup hilâfıyla bir türlü vazi ve hareketten gâyetül gaye ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız. Tahrîren Fî’l yevmi’s-samin min cemâziye-l âhir 1144

Kayd vusûl 17 min B 1144

Sayfa 103

Hüküm 1: Düstûrun mükerrerun müşîrun müfehhamun nizâmü’l-’âlem müdebbir-i umûrû’l-cumhûr bi’l-fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmü’l-enâm bî’r re’yî’s-sâ’ib mümehhid-i bünyânü’d devlet ve’l ikbâl müşeyyed-i erkânü’s sa’adet ve’l iclâlû’l-mahkûk bî sunûf-i ‘avâtıfu’l-melikü’l-a’la ber-vech-i arpalık Niğbolu Sancağı’na mutasarrıf olup Vidin muhâfızî vezîrim edamallahû Te‘âlâiclalehû Paşa ve Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hukkâm ma‘denü’l-fazli ve’l-keâm Vidin ve

toprak kadıları zîde fazilühûma tevki'-i refî'-i hümâyûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki Vidin kazâsı muzâfâtından Timok ve Bana nâhiyeleri re'âyâlarından dayirinde kan-i fermân-ı hümâyûn ve dahî sâ'irleri sūdde-i sa'âdetime arzuhal edip nâhiye-i mezbûr toprağında olan bağlardan defteri cedîdi hakanide rûsum ve dönüm kayd olunmakla kadîmden bağlarının üzerlerin döşedikten sonra kanun ve defter mûcibince dönüm rûsumların veregelmişler iken sâbık rûsumat olanlar kadîmden olagelen muhalif türlü türlü bahâne ile bunlardan ziyâde akçelerin almak isteyip rencîde ve remideden hali olmadıkların bildirip mezbûrların ol vechile hilâf-ı kanun-u teaddileri men ve def olunmak bâbında hükmü hümâyûnum rica eyledikleri ecilden buyurdum ki hükmü şerîfimle vardıklarında husûsu mezbûr tamâmı hâk üzere takyid ve dâhil eden sipâhî ve subaşîlarından sūdde-i sa'âdetten ihraç olunmuş mühürlü sahîh sûreti defteri cedîdi hakani taleb taleb edip göresin bunların tasarruflarında olan bağlarından defter edilmiş veyahut rûsum veya maktu' yazılmış olmak (silik) mevaki' defteri cedîdi hakanide ismi dönüm yazılmış ise dönümü rûsumun bağ bozulduğu zaman alınırsa bâ'de hilâf-ı kanun ve olagelen muhâlik birden izin almadan bağlarınız bozdunuz deyu rencîde ve türlü türlü bahâne ile teaddi ettirmeyesin ve kaside alâka ü medhali olmayanları bu davaya karıştırmayıp işlemeyip inat ve muhalefet eden zuhûr ederse isim ve resimleriyle vukû'u üzere ber devlet medarıma 'arz ve 'ilâm eyleyip bu husûs için dahî istima olunup tekrar irsâline muhtaç eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evaid şehri cemâziye-l âhir sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf. Kostantinîyye el-mahrûse.

Kayd vusûl 22 Zilka'de 143

Hüküm 2: Düstûrun mûkerremun müşîrun müfehhamun nizâmü'l-'âlem müdebbir-i umûrû'l-cumhûr bi'l-fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bî'r re'y'i's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd

devlet ve'l ikbâl müşeyyed-i erkânü's sa'adet ve'l iclâlü'l-mahkûk bi sunûf-i 'avâtufu'l-melikü'l-a'la Vidin muhâfızı vezîrim edâmelâhü Te'âlâ iclalehu Mefâhirü-l kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fazli ve'l-kelâm Vidin ve kadılar zîde fazilühûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki; Vidin kalesinin alemdar suleha ve eimme ve zabitan ve tavaif-i askeriye davat ve zabitan bi'l-cümle fukarâ ve zaifa meclis-i şer'e gelip ser sedid islamiyeden Vidin tevâbi'ı nezâreti intiha'i serhatta vâki' olduğundan re'âyâsı birkaç def'a istilasıyla perişan ba'de'l-mesalühül neva' istimalet ve kemali refik ve mülayemet ile etraf ve eknaftan ba'zı refik ve sipah re'âyâsından darul harbten biriktirilmiş hoş neşin re'âyâ gelip tavaddan etmeleriyle icrâh teaddi zuhûru ile mezib civar olan darul harbe firar eylediklerinde harbi siyanet ve istimaline muhacirler iken yüz otuz yedi senesinde iskanları için emri âlişân ısdâr olunmağın nice darul harbe firar ve ba'zısı etraf-ı kazâlara perişan olduğumdan nezâreti mezbûreden fî mâ bâ'de iskân tekâlifi ile rencîde olunmamak üzere mü'ket emr-i âlişân verilmişken ba'zı refik çeribaşlarından ve sipah makûlesi bir takrîb ile emri âlişân ısdâr ve iskân teklifi hoş neşin re'âyâsı perişan olmalarına badi olmalarıyla iskân teklifi ile rencîde olunmaları için hâlâ Vidin Kâdısı Mevlânâ Ahmed zîde fazila 'arz ve ahalisi mahzarıyla emri şerîfim rica eyledikleri ecilden hazine-i amirede mahfuz olan baş mukâta'a defterlerine nazar olundukta mukaddemâ verilen emri âlişân temessükü kaydı görüldükte Dergâh-ı Mu'allâ'm Yeniçerileri kâtibi El-Hâc Osman ve matbah-ı amire emini El-Hâc Halîl ve sipâhîler ağası Mehmed zîde mecidihûm ber-vech-i iştirâk mâlikâne uhdelerinde olup nezâreti mezbûre intiha'i hudûdu islamiyeden vâki' bundan akdem istila görmüş memleket olduğundan bir cümle re'âyâsı hoş neşin ve hükmeden bir görülmüş ve darul harbten istimalet ile nakl olunmuş re'âyâdan olmakla gördüğü gibi siyanet ve himayet olunup cevri te'addî görürler ise karşı daru-l harbe firar edecekleri muhakkak iken bu def'a refiki iskân için bir nakrib ile çeribaşları tarafından fermân ısdâr ettirilip

bir usta ve otuz kırk nefer postacı neferatı ve çeribaşları ve yanlarında yetmiş seksen nefer mikdârı mahsûs bir mübâşir Mevlânâ ile iki yüz neferden mütecaviz atlı ile civarımızda olan kazâlarımıza duhul ve mekad ve meccanen yem ve yemek aldıklarından gayrı bir mikdâr maldan olan re‘âyâyasız ve refiksiz deyu ta‘arruz ve celb-i mal edip ve refîk olmayan re‘âyâya dahî siz ihtifa edersiz deyu müdâhale mezbûrun emsali zulumleri şuyu bulduğundan

Sayfa 104

Gayrı karye be karye gezip fukaranın tahmîlleri olacağı ma‘lûm oldukta ekseri yerlerinden darul harbe firar ve bakiye kalanları dahî perakende olmaya yüz tutup nezâret malının bi‘l-küllîye müzmihal olacağı zâhir olmakla nezâret i mezbur bereketli mukâta‘a olup re‘âyâsı istila takrîbi ile âher mahallerden biriktirilmiş hoş neşin makûle olup bi‘l cümle âher mahalle nakl ve iskân ruhsat verilmeyip Vidin ve tevâbi‘ı toprağında olan re‘âyâ hoş neşin olmakla ve gayrı ne makûle re‘âyâ olursa olsun iskân bahânesiyle taciz ettirilmeyip ve iskânları için bir gün teaddi olunmamak ve bu def‘a iskânları için memûrların deyu ol makûle teaddi eden gerek çeribaşı ve mübâşir ve mülaverat kıt‘a nezâret Vidin hudûduna girip karye be karye gezip iskan teklifi ile olan teaddileri men ve def olunması için istid‘ayı inâyet etmekle senede otuz altı yük otuz altı bin akçe malım olan Vidin nezâreti ve tevâbi‘ı mukâta‘aları mûmâ ileyhin ber-vech-i mâlikâne uhdelerinde olan nezâret mezbûr hâsılı kayd olunan mahsulat ve rusumat nâzırı tarafından zabt ettirile ve evkafı selateyn zabıtları ve zuema ve erbabı timar ve sâ‘ir ehli örf tâ‘ifesi ve adamları nezâret mezbûra nâhiyelerine devre çıkıp re‘âyâyı rencîde eylemelerine hafiyeten ederlerse haklarından geline ve re‘âyâ yı mezkûrun cürmleri sâdır oldukta nâzır ma‘rifetiyle icrâ olunup âherdan kimesneye müdâhale ettirmeye ve dahî haydar ve eşkıyâsı dayanakları vâki‘ olup ihzarı lâzım geldikte nâzır mârifetiyle görüle mir livâ adamları

havas-ı hümâyûn karasından mücedded celb-i mal için bahâne ile re'âyâyı rencîde eylemeyeler ve nezâreti havası hümâyûndan olup min küllül vücuh ve mefruzul kalem ve maktu'ul kadem serbesiyet üzere zabt oluna gelmeğin min bade mirmiran ve mir livâ ve sâ'ir ehl-i örf tâ'ifesi taraflarından müdâhale ettirilmemek üzere nezâreti mezbûrenin şürût beratı mahallinde mukayyid bulunduğu derkenar bulunmağın derkenarı ve arzuhali mucibince bin yüz otuz senesinden emri şerîf verildiği derkenar olunmakla müntehî serhadı islamiye olup mamuriyeteyi mühimm olmakla derkenarı ve arzuhali mûcibince mahalline kayd ve vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında emir olunup dahî vech-i meşrûh üzere nezâret mezbûre müntehî serhadı islamiye ve mumûriyeti mühimm ve re'âyâsı sonradan biriktirilmiş hoş neşin olmakla fî mâ bâ'de nezâreti mezbûre re'âyâsı refîk ve sipah re'âyâsıdır deyu çeribaşları ve sipah tâ'ifesi tarafından iskan teklifi ile rencîde ve taciz ettirmeyesin deyu hüdavendigar sâbık ammim Sultân Ahmed han zamanında verilen atîk emr-i şerîf dersi'âdet'ime götürüp tecdidini rica etmeğin buyurdumki fermân yoksa bu bâbda mukaddemâ ve hâlâ sâdır olan emr-i şerîfin mazmûn mesfûruyla amel edip hilâfına kat'iiyen rıza ve cevaz göstermeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fî yevmi's samîn aşer min Muharremü'l harâm sene erba' ve erba'în ve mi'e ve elf.

Kayd vusûl fî 10 safer sene 1144. Kostantinîyye el-mahrûse

Sayfa 105

Hüküm 1: Vidin mülhakatından nefsi Vidin varoş ve Polmiye ve Belgradcık ve Timok ve Sahrâ ve Kiryon mukâta'aları re'âyâlarının kocabaşları ve knezleri bâ cem'ihim meclîs-i şer hatırı lâzımü't-tevkîrde hâlâ Vidin nâzırı umdetü'l-emâcid ve'l-a'yân Alî Bey zâde Yusuf Ağa mahzarında her biri bu vechile takrîr-i kelâm ve ta'bîri ani'l-merâm

eylediler ki vilâyetimiz inhisayı serhat ve mukırr vilâyet olup bî hasbül iktizâ bir seneye varınca vâki‘ olan cüz’i ve külli masârıfı memleket ve harcı vilâyeti nâzır ağalarımız taraflarımızdan vekâletleri hasebiyle yedlerinde müctemi mal-i mîrîden bî şartı rücu verip ba‘dehû kendilere taraflarımızdan edâ olunmak mu‘tâd’ı kâdim olmağın işbu bin yüz otuz iki senesi Mart’ından gerek nâzır konağında ve gerek hıfzı vilâyet için icar olunan sekbân ücretleri bin altı yüz doksan iki kuruş ve muhâfızı Vidin ve vezîri asaf devletlü inâyetlü Paşa Efendimiz hazretlerinin etba kiramları için icar olunan adedi konukların bir senelik icaratı bin sekiz yüz kırk iki kuruş ve odun anbârında ücret ile tutulan arabaların bir senelik ücretleri ile katib ve anbârcı ücretlerinde müctemi dört yüz seksen kuruş ve Paşa Efendimiz hazretlerinin harkileleri için tutulan dört nefer harkileci ücretleri altmış sekiz kuruş ve ücreti sarâydarâ iki yüz on altı kuruş ve ücreti mastabacıyan yüz yirmi sekiz kuruş ve taş arabaları üzerine olan mu‘temed ücretleri otuz sekiz kuruş ve bâ fermân-ı âli sadrı teftişi için gelen gönüllü emin Mehmed Ağa’ya verilen yedi yüz elli kuruş ve para husûsu için gelen vezîr ağasına iki yüz yirmi beş kuruş dahî muhâfız vezîri mükerrerem hazretlerinin dâ’ireleri için ber-vech-i mu‘tâd iştirâ olunan otluk ve odun bahâlarından müctemi dört yüz otuz beş kuruş def’a teftiş için gelen vezîr kethüdâsı çukadârına dört yüz kuruş knezler yedleriyle ile ba‘zı yerlere verilen hediye bahâlarından ve masârıfı cüz’iyeden müctemi yüz yirmi iki kuruş otluk için tırpancılara ücret ve me’kûlât ve meşrûbâtlar için iki yüz yetmiş beş kuruş ve bazı ta‘mîrat için bit defaat alınan kireç ve kiremit ve tuğla bahâları ve cerahor ücretlerinden müctemi iki yüz doksan sekiz kuruş aşağıdan sakiteler ile nakl olunan odun için verilen tul sefineye ve ücreti peristokya iki yüz yetmiş yedi kuruş ve nâzırlara mahsûs olan beylik konakta ta‘mîr olunan duvarlar ve bazı tersimat için yetmiş altı kuruş ve derunu şehir sekbânlarının mu‘tâd üzere bir senelik me’kûlât ve meşrûbâtları ve çizme ve yemeni bahâlarından müctemi sekiz yüz doksan dört kuruş hutbe

fermân-ı şerîfi ile gelen Ağa'ya ikrâm dokuz yüz kuruş ve harcı mahkeme yüz elli kuruş ve ber-vech-i mu'tâd nâzır ağalara verilegelen benam ağalık tahsîldariye beş yüz elli kuruşki min haysül mecmû dokuz bin sekiz yüz on altı kuruşa bâliğ ve masârîfî mezkûra bî cümle ma'lûm ve makbûlümüz olan lâkin re'âyânın zayıf hallerinden naşi meblağ-ı mezbûrun defaten tevzî'î mümkün olmamakla beş yüz kuruşu seneyi atıye defterine idhâl olunmak üzre cümlemizin reyi ve ittifâkıyla geri alıkonulup ve deynimiz olduğunu müşa'ar nâzır Ağamız yedine hüccet-i şer'îyye verilip meblağı bâkî sekiz bin üç yüz on altı kuruş bu def'a her bir mukâta'anın tahmîl ve istihkâkına göre tevzî' ü taksîm olsun dediklerinde cümle ahâlî ve ayan ma'rifetiyle meblağ-ı mezbûr sekiz bin üç yüz on altı kuruş her mukâta'anın tahmîline göre tevzî' ü taksîm ve li hal tahsîl hâzır mûmâ ileyh Yusuf Ağa yedine kıbel-i şer'den verilen defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrire evail Cemâziye'l-Evvel sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Hisse-i mukâta'a Polmiye kuruş 2450, Hisse-i mukâta'a'î Timok kuruş 2450, Hisse-i mukâta'a'î Sahrâ kuruş 1317, Hisse-i mukâta'a'î Belgradcık kuruş 825, Hisse-i mukâta'a'î Kiryon kuruş 725, Hisse-i varoş nefsi Vidin kuruş 550, Yekûn 8316 kuruş. Yalnız sekiz bin üç yüz on altı kuruştur.

Sayfa 106

Hüküm 1: Tecdidi mukâta'a mahalle-i Çavuş Câmîi mefurı mevkufası mütevellîsi El-Hâc Hasan Efendi ma'rifetiyle muvâcehesinde ikrâr eden zemim defteridir ki el vâki' fî Cemâziye'l-Evvel 1142

Der zimmet Osman Beşe yirmi yedi cemâ'at yoldaşları sâkini mahalle-i Süleyman Çavuş ashâb-ı vakf on sekiz mülk-i menzîli ba'de'l tahliye vazi olunmuştur. Der zimmet Mahmud bölükbaşı ibn Hüseyin on

beş kuruş mülk-ü menzîl ba‘de’l-tahliye vazi olunmuştur. Der zimmet Mahmud Ağa ibn Mustafa kuruş yirmi pek büyük dükkânı rehindir. Der zimmet vüzera Alî Çelebi ibn Mehmed kuruş yirmi mülk-i menzîli rehindir. Der zimmet El-Hâc Hasan el müezzîn kuruş elli sâkin olduğu menzîl rehindir. Der zimmet Hasan oğlu kökliyan Yaşar kuruş on El-Hâc Hasan Efendi bundan akdem tarafdarı hanesi rehindir.

Hüküm 2: Düstûrun mükerremun müşîrun müfehhamun nizâmü’l-‘âlem müdebbir-i umûrû’l-cumhûr bi’l-fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmü’l-enâm bî’r re’y’i’s-sâ’ib mümehhid-i bünyânü’d devlet ve’l ikbâl müşeyyed-i erkânü’s sa’adet ve’l iclâlü’l-mahkûk bî sunûf-u ‘avâtıfu’l-melikü’l-a’la ber-vech-i arpalık Niğbolu Sancağı’na mutasarrıf olup Vidin muhâfızî olan vezîrim Paşa edamallahû Te‘âlâ iclalehû Paşa ve Mefâhirü-l kuzât ve’l-hukkâm ma‘denü’l-fazli ve’l kelâm livâyı mezbûrede nehri Tuna sevahilinde vâki‘ olan kadılar zîde fazilühûm tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vasıl olıcak ma‘lûm ola ki kıdvetül ümera’i-l meletül mesaha hâlâ Eflak voyvodası iskerat zâde Kostantin voyvoda südde-i sa‘âdetime arzuhal edip zikrolunan kazâlar ahâlîlerinden Müslimîn ve zimmî re‘âyâlardan ve sâ’irden nicelerinin vilâyeti Eflak hudûdunda bağlar ve çift ve çubukların ve harikeleri olup vakit ve zamanında tahsîle lâzım gelen rûsumların ve neccarın emtia’i eşyâlarından icab eden gümrük ve rûsumları bâ fermân-ı âli cem’ ve tahsîline mübaşeret olundukta livâ-yi mezbûrede vâki‘ Rusçuk ve Yerköğü ve Restevi ve sâ’ir kazâlarda sâkin ayan ve mutâlebeden ba‘zıları mugâyir emri âli gümrük ve rusumat vesâ’irenin cem ve tahsîlene bî vech-i mümaneat ve re‘âyâ ve tüccar ve zimmî sâ’irlerini tahrik ve iclal ile ihtilâle bais ve ol vechile cânib-i mîrîye külli kimesne noksan ve mûmâ ileyh dahî gadr ve zarar tertîbine hâvî olmalarıyla mezbûrların vech-i meşrûh üzere mugâyir emri âli zâhir olan vazi ve teaddileri men ve def olup memnu’ ve mündefî olmayanlar isim ve

resimleriyle ‘arz ve ‘ilâm olunmak için mukaddemâ evâmir-i şerîfe sâdır olmuşken hâlâ ba‘zıları mugâyir emri âli tealli ve mümaneat ettiklerin bildirip mukaddemâ sâdır olan emri âliye mugâyir ve teaddiler men ve def memnu’ olmayanlar arz ve ‘ilâm olunmak bâbında istid’ayı inâyet etmeğin divân-ı hümayunumda mahfuz olan kuyud ve ahkâmı müracaat olundukta vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim verildiği mestur ve mukayyid bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcibince amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdumki vusûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibül etba ve lâzimü’l-ımtisâlimin mazmûn itâ‘at makrûnunuyla amel olup hilâfından ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız. Tahrîren fî evâhiri cemâziye-l âhir sene erba’ ve erba‘în ve mi’e ve elf. Kayd vusûl fî 12 min Şa‘bân 144

El-mahrûse-i Kostantin

Hüküm 3: Düstûrun mükerremun müşîrun müfehhamun nizâmü’l ‘âlem müdebbir-i umûrû’l-cumhûr bi’l-fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmü’l-enâm bî’r re’yî’s-sâ’ib mümehhid-i bünyânü’d-devlet ve’l ikbâl müşeyyed-i erkânü’s sa’adet ve’l iclâlü’l-mahkûk bî-sunûf-u ‘avâtıfı’l-melikü’l-a’la Rumelinin orta kolu nihayetine varınca vâki‘ olan vüzerayı izâm edamallahû Te‘âlâ iclalehûm ve azamül ümerail kirâm ve efahimü’l kübera’i-l fehham ashâbü-l izz ve’l-ihtişam el-muhtasun bi mezîdi inâyeti mülkûl âlâ mir miran-ı kirâm dame ikbalehum ve akza kuzatü-l Müslimîn ve evla velatül muvahhidin madenül fezail ve’l-yakin rafi’ü-l ilamü-ş şer’iyye veddin ve ulumu-l enbiyâ ve’l-mürselin el muhtasun bi mezîdi inâyeti mülkûl mu‘ayyen mevayî’i-l izâm zide-t fezailühum ve mefâhirül ümera’i-l kirâm meraci’ü-l kübera’i-l fehham zül kadr ve’l-ihtişam el-muhtasun bi-mezîdi inâyetül mülkûl ‘ilâm ümera’i-l zevil ihtirâm dame izzühum ve mefâhirül kuzât ve’l-hukkâm madenül fezail ve’l-kelâm zîde fazilühum ve mefâhirül emâsil ve’l-akrân

dame izzühüm ve Mefâhirü-l kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fazli ve'l kelâm kadılar zîde fazilühüm ve mefâhirül emâsil ve'l-akrân kethüdâyerleri ve Yeniçeri serdarları ve sâ'ir zabitan ve ayan-ı vilâyet ve iş erleri zîde kâdirihüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki mukırr hilâfet aleyh mekân-ı saltanatı seniyyem olan mahmîyye-i kostantiniyye etraf ve eknaftan ihbârı muhtelifenin kesret üzere vürüda ve tahmisi ekser ihbasla galet ve zâhir badi olduğuna binâ'en fî mâ bâ'de taşra vilâyetlerden

Sayfa 107

Ahâlîsinden kimesne mesalih ve meham bahânesiyle birden ikiden ziyâde ceste ceste cemîyyet ile Âsitâne-i Sa'âdetime gelmek ve edâ edenlerin mürurlarına mümaneat ve bu vechile emri şedidleri men olunup ahvâli raiyete ve davayı şer'ıyyeye müte'allik mühimmeleri vâki' oldukça her kafadan bîr mu'temed kimesne terkil ve irsâl olunmak üzere bundan akdem hatt-ı hümâyûn şevket-makrûnunumla memnun emr-i şerîfimle bu husûslara ve sâ'ir tanzimi muktezî olan umûru nafiaya nizam verilip bu nizam müstehcinat istimrar-ı müruratına alel devam ihtimam olunmak lâzım ve lübudd olduğu ecilden bundan akdem evâmîr-i şerîfemle cümleye te'kîd olunmuşken hâlâ nizam-ı mezbûr mefayir ve etraf ve eknaftan cem'iyet ile halk gelmeye başlayıp Âsitâne-i Sa'âdetimde kalet (silik) zaruret ve müzayikalarına bais ve badi olduklarından naşı mukaddemâ verilen nizam (silik) şürûtuna dâ'imâ riayet ile her biriniz tahtı eyalet ve havza-i hükümetinizde vâki' (silik) sâ'ir mahaller ahâlîsinin abasına ile Âsitâne-i Sa'âdetime gelmelerini men ve vâki' ihtimam ve dikkat eylemeniz fermânım olmakla imdi işbu emri şerîfî celilül kadirim ile vusûlünde siz ki vüzerayı müşârun ileyhimsiz bu bâbda etraf ve eknafa sayid küşayı basiret olarak mukaddemâ verilen nizamı muhtahsenat istikrâr ve devamına sai ve ihtimam ve her kazânın uhud ve mevadihini mütezemmin şürûtu ve

kuyudu ekile ile verdikleri hüccet-i şer'iiyenin nizamına riayet verile ancak mühimmâtı zaruriye-i raiyet ve reaviyi şer'iiyyeye müte'allik maslahatları için her mahalden birer ve ikişer ve üçten ziyâde cem'iyet ile Âsitâne-i Sa'âdetime gelmeye murad edenlere zinhar izin ve ruhsat verilmeyip men ve deflerine takyid ve ihtimam eder ki Âsitâne-i Sa'âdetimin bî vech-i zehhamdan siyanetine bezl ve sai ve kudret ve bu emr-i mühimde her biriniz hizmetı besendiyle ve asar-ı saide vücuda getirmeye sarfı sai ve mekned edip mikdârı ferd-i şehâdet ve taksire kat'iiyen cevaz ve ruhsat göstermemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki vusûl buldukta vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermânı vâcibül etba ve lâzîmü'l-ımtisâlimin mazmûn itâ'at-makrûnunuyla amel olup hilâfından begâyetül gaye ihtirâz ve ictinâb eylesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fî yevmi'l evâhir ramazan sene 144

Kostantinîyye el-mahrûse

Sayfa 107

Hüküm 1: Düstûr-u mükerrem müşîr-i müfehham nizâmü'l 'âlem müdebbir-i umûrû'l-cumhûr bi'l-fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmü'l enâm bî'r re'y'i's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l ikbâl müşeyyed-i erkânü's sa'adet ve'l iclâlü'l-mahkûk bî-sunûf-i 'avâtıfu'l melikü'l-a'la ber-vech-i arpalık hâlâ Niğbolu sancağına mutasarrıf olup Vidin muhafızı paşa edâ mellâhü Te'âlâ iclalehu ve Kıdvetü'l-kuzât ve'l mustahfızın topçu kalesi vüzerayı zide hafıza tevkî'-i refî'-i hümâyûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetül emâcid ve'l-a'yân hâlâ topcu başı İsmâ'îl zîde mecidihû südde-i sa'âdetime mektub gönderip sâbikan vakıada topçubaşı olup hâlâ Vidin kalesi muhafazasına kıyam eyleyen Hüseyin kale-i merkûmdan ref' ve topçu kalesine kalebend olunması bâbında hükmü hümâyûnum verilmek ricasına 'arz etmeğin mezbûr

ibtidâ vakıa zuhûrunda ref'i livâyânı mergadaret eyleyip eşkıya tarafından topçubaşı olmakla arzı mûcibince topçu kalesine kalebend olunması fermânım olmağın imdi işbu emri şerîfim ile vusûlünde sen ki vezîri müşârun ileyhsin takrîri ahz ve topçu kalesine irsâl ve isale ziyâdesiyle takyid ve ihtimam ve sen ki dizdârı mûmâ ileyhsin merkûm Hüseyn vusûlünde kale-i mezbûra muhkem habs ve kalebend edip tekrar mahallem için emr-i şerîfim sâdır olmadıkça bir tarikle ıtlakından mukırr gâyetül gaye hazır ve mücânebet olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki vusûl buldukta vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermânı vâcibül etba ve lâzimu'l-imtisâlimin mazmûn itâ'at makrûnunuyla amel olup hilâfından begâyet tahrîr ve tehaş eyleyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evasıt-ı şevval sene erba' ve erba'în ve mi'e ve elf.

Sayfa 108 Boş

Sayfa 109

Hüküm 1: Hâlâ Vidin Muhâfızî düstûr-u mükerrem, müşîr-i müfahham vezîr-i âsaf-nazır Osman Paşa -yesserellâhü Te'âlâ ve mâ yeşâ- hazretlerinin evkafı müskifatından on iki bab kürkçü dükkânlarına beher şehri altmışar akçe ile müste'ciren mutasarrıf olan zimmîlerin esâmîlerini beyân eder. Fî gurreti Muharremi'l-Harâm sene selâse ve erba'în ve mi'e ve elf.

Kürkçübaşı Hristo veled-i Yani zimmî yevmî 3, Dimitri veled-i Divagan zimmî yevmî 2, Tomo veled-i Ostoyan zimmî yevmî 2, Seyodko veled-i Hristo zimmî yevmî 2, Todoro veled-i Nikola zimmî yevmî 2, Posko veled-i yevmî 2, Duka veled-i yevmî 2, Kiryako veled-i yevmî 2, Yorgi veled-i yevmî 2, Hristo veled-i yevmî 2, İstefan veled-i yevmî 1, Mecnû müstecirleri bu mahalle kayd şud.

Bâ-sahh hazreti Gâzî Ahmed Paşa

Hüküm 2: Vidin Kâdısı Efendi;

Bu makûle güzeşte-i mukâta‘a niza‘ı muhill-i nizâm-i serhaddan olduğunu yerli ağalarından ihtiyârları haber vermeleriyle mezbûr Osman Ağa nizâ‘a tasaddî eder ise bî-vech mu‘âraza ettirilmeyip rencîde ettirilmeye deyu. Fî 4 Safer 1144

Hüküm 3: Devletlü merhametlü sultânım hazretleri sağ olsun.

Sâhib-i arz-u hâl kulları budur ki; bin yüz otuz iki senesinde Vidin nezâreti ve cizyesi Vidin yerli neferâtına ocaklık ta‘yîn ve yerli ağalarından mansûb nâzırları ma‘rifetiyle tahsîl olunagelip lâkin münâvebe ile ağalara mukâta‘a ve cizye verilip kendileri tahsîl ve mâl-ı mukâta‘a ve cizye-i nâzırlara teslîm etmekle otuz üç senesinde Vidin Nâzırı tarafından Polmiye mukâta‘a ve cizyesi bu kullarına verilip ancak kendimiz varıp mal-ı mukâta‘a-i mezbûru tahsîline gerek vüzerâ-yi izâm devletlü efendilerimiz ve gerek a‘yân kulları münâsib görmemekle sâbıkan Vidin Nâzırı Ahmed Ağa ma‘rifetiyle ve cümle a‘yân re‘yiyle hissemizi edâ eylemek şartıyla Vidin’in Fârisân-i Sânî Ağası Osman Ağa’ya mukâta‘a-i mezbûre der‘uhde ve iltizâm ettirilmeyip mal-ı mukâta‘a-i tahsîl ve nâzır-ı mûmâ ileyhe teslîm ve nâzır-ı müşârun ileyh tahvîli ile hissemiz edâ olunup on bir sene devr ettikten sonra merkûm Osman Ağa dönüp der ki tarafımızdan sana verilen hisse isterim, sana borcum yoktur deyu şart-i sülûk edip bu gûne hisseleri fûrûht etmek öteden beri serhadlarda âdet ü kânûn olmakla merâhim-i aliyyelerinden mercûdur ki mezbûr Osman Ağa’nın bî-vech mu‘âraza ve tarafımıza verilen hisse i mukâta‘ayı talib eylemekten men‘ ü def‘ ve da‘vâsı mesmû‘ olmamak bâbında Vidin Kâdısı Efendi hazretlerine hitaben

fermân-ı şerîfleri niyaz olunup bâkî emr ü fermân devletlü merhametlü sultânım hazretlerininindir. Fî safer 1144

Sayfa 110

Hüküm 1: Vidin’de yazılı kassâb yoldaşlarıdır ki zikrolunur. Fî 11 Şa‘bânü-l muazzam 1142.

Kasab başı Mehmed Beşe, Diğer Mehmed Beşe, Ve Süleyman Beşe, Ve Salih Beşe, Ve Ebubekir Beşe, Ve diğer Mehmed Beşe, Ve Receb Beşe, Ve diğer Mehmed Beşe, Ve Ahmed Beşe, Ve diğer Salih Beşe, Uzun Ahmed Beşe, Ve Süleyman Beşe, Ve Hasan Beşe, Ve diğer Hasan Beşe, Bedirnaz Ahmed Beşe, Arabi Uzun Mehmed Beşe, Rıdvan Beşe, Ve diğer Süleyman Beşe, Ve Süleyman Beşe, Ve çalı Yaşar oğlu Hasan Beşe, Ve kılavuz Osman Beşe, Hüseyin odabaşı, Ve baba Alî Beşe, Ve diğer Salih Beşe, Ve Mesaz bölükbaşı, Türk Hüseyin Beşe, Ve Türk Mehmed Beşe, (silik), Ve Cibin Alî Beşe, Uzun Mustafa Beşe, Ve El Hâc İbrâhîm Beşe, Ve zimmîlerden Uzun Petri.

Hüküm 2: Vidin Kâdısı Efendi Varoş re‘âyâsını götürüp keyfiyyet-i ahvâli lede’s-su’âl takrîrlerini i‘lâm edesin deyu buyuruldu.

Devletlü merhametlü sultânım hazretleri sağ olsun. Nefs-i Varoş-i Vidin re‘âyâsı fukarâlarının arz-ı takrîridir ki; varoş-i mezbûr sâkinlerinden Kurubalık demekle ma‘rûf nâm zimmî müfsid ve yaramaz ve eşirrâdan olup gamz ü nifâk âdet-i müstemirresi olmakla re‘âyâ fukarâsı şerr ü kibrinden bir vechile emin olmayıp nicelerimizin perâkende.

Sayfa 111

Hüküm 1: Vidin Kâdısı Efendi;

Varoş re'âyâsını götürüp keyfiyeti ahvâlleri gibi su'âl ve takrîrlerini i'lâm edesiz deyu buyrulup. Bâ-sahh hazreti Osman Paşa

Hüküm 2: Bâ-sahh hazret-i vezîr-i muhterem;

İlan-ı şer'î mûcibince ehl ü iyâliyle Niğbolu kasabasına nefy ü iclâ olunmak buyuruldu.

Devletlü merhametlü sultânım hazretleri sağ olsun. Nefsi Varoş-i Vidin re'âyâsı kullarının arz-u hâlleridir ki; varoş-i mezbûr sâkinlerinden Kurubalık demekle ma'rûf nâm zimmî müfsid ve yaramaz ve eşirrâdan olup gamz ü nifâk âdet-i müstemirresi olmakla re'âyâ fukarâsı şerr ü kibrinden bir vechile emin olmayıp nicelerimizin perâkende ü perişân olmalarına bâ'is ü bâdî olmağın merâhim-i aliyyelerinden mercûdur ki mesfûrun keyfiyyet-i ahvâli ma'rifet-i şer'le su'âl olunup ehl ü iyâliyle ve bâr-i âhere nefyi ile bu fukarâları üzerlerinden şerr ü fesâdı def' olunmak bende-i fermân-ı âlîleri ihsânıyla mutahhar vikâye haber-i fukarâ olmaları bâbında emr ü fermân ve merhamet lü ihsân devletlü merhametlü sultânım hazretlerininindir.

Fukarâyı Varoş-i Vidin

Hüküm 3: (kesik) dâ'îleridir ki

(kesik) arz-u hâl Varoş ahâlîsi kullarından Yani veled-i İlya ve Baba Moşat ve Kürkçü Yorgi ve Papa Yorgi ve Papas Perol ve Aci Yano, Sotko Kürkçü ve Hristo Teyel Kürkçü ve Dimitri (kesik) Nikola ve Marin ve Papasoğlu Yorgi ve Aci Testori ve Mavrodos ve Papa İstanyan ve Dimitri ve Yuvan ve Meşo ve Todori ve İstani Aslav ve Horil ve Tona

ve sâ'ir cemm-i gafîr ve cem'-i kesîr meclis-i şer'de yine Varoş ahâlîsinden olup Kurubalık demekle şirret ile meşhur ve tevâtür bulan Nikola veled-i İstetani zimmî muvâcehesinde ve bu vechile takrîr-i kelâm eylediler ki; mesfûr Kurubalık eşirrâdan olup bundan akdem Varoş ahâlîsi nice def'a hilâf-ı inhâ gamz ü ve tecrîm ve tahmizin arzını hetk ettirtip defa'âtle kendüye taraf-ı şer'den tenbîh ü te'kîd olunmuş iken bir türlü tenbîh ü ıslâhı olmayıp nizâm-ı hâlimize halel ve nice umûrun ta'tiline bâ'is ü bâdî olup her vechile lisânından ve bedeninden mutazarrır olmakla perâkende ü perîşân olmamıza bâ'is olmağın mesfûr Kurubalık ba'de'l-yevm kazâ-yı âhere nefy ü iclâ olmadığı hâlde bizler bir vechile sükûn ü firâra mecalimiz yoktur deyu sû-yi halini haber verdiklerinde ahâlî vilâyetden vukûfu olan min-garaz kimesnelerden dahî keyfiyyet-i ahvâli istifsâr olundukta onlar dahî mesfûr Kurubalık eşirrâdan olduğı her vechile ma'lûmunuzdur deyu haber vermeleriyle ehl ü iyâliyle kazâ-yı âhere nefy ü iclâ olunmak için ihbâr olunduğı üzere bi'l-iltimâs huzûr-u âlîlerine i'lâm olundu, bâkî fermân men-lehü'l emrindir. Hurrire fî 7 min Şevvâli'l Mu'azzam 1142

Sayfa 112

Hüküm 1: Sügûr-i İslamiye'den sedd-i sedîd Medîne-i Vidin muhâfazasına me'mûr yetmiş beş cemâ'at yoldaşlarından iken bundan akdem fevt olan Ebubekir Beşe ibn Yusuf'un zâhirde vâris-i ma'rûf ü ma'rûfesi olmayıp terekesi Beytü'l-Mâl'e â'id olmakla Beytü'l-Mâl Emîni Fahrû'l-Eşbâh Mehmed Ağa celbiyle ve ma'rifet-i şer'le tahrîr olunan terekesi defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrire fî yevmi'l 'işrîn min Zilka'de sene erba'a ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 73. Ebubekir Beşe ibn Yusuf'a Ait Tereke Defteri

Sahan me'a sahan ve taba 1 kuruş 315	Piştov çift 1 kuruş 1080	Kara kılıç 1 kuruş 330	Köhne kürek 1 kuruş 1140	Def'a köhne kürek 1 kuruş 120
Köhne çuka nebeş 1 kuruş 60	Aba yağmurluk 1 kuruş 126	Eyer me'a takım 1 kuruş 45	Köhne minder 1 kuruş 195	Köhne yastık 2 kuruş 45
Köhne şalvar 1 kuruş 120	Köhne entari 1 kuruş 6	Köhne sarık me'a fes 1 kuruş 90	Köhne gömlek 1 kuruş 15	Köhne kuşak 1 kuruş 30
Köhne kebe 1 kuruş 30	Köhne çuvaldar 1 kuruş 120	Kuzu deri 81 kuruş 830 fî 10	Bârgîr 1 kuruş 1800	Ganem 183 kuruş 16653
Ganem an nakit meblağ 10260	Cem'an yekûn 33420	Minhâ'l- ihracât techîz ve tekfîn kuruş 3600	Iskât-i salat ber-mûceb- ivasiyyet kuruş 1440	Resm-i kısmeti kuruş 960
Resm-i imale kuruş 3480	Dellâliye kuruş 840	Katîbîyye kuruş 360	Huddamiye 320	Çukadâriye kuruş 360
Kaydiye kuruş 180	İhzâriye kuruş 120	Dölsüz kısrak kuruş 4800	Deyn-i müsbet-i Ömer Beşe kuruş 3720	Ve kıymeti lacir 1800
Yekûn 22020	Sahhü'l- bâkî 11400 kuruş	Yalnız onbirbin dört yüz akçedir.		

Sayfa 113-114 Boş

Sayfa 115

Hüküm 1: Arz-u hâl sâhibi olup Medîne-i Vidin'de İzor'da sâkin Çömlekçi Velçko veled-i Islafço zimmî makâm-ı kazâda Dergâh-ı Âlî Yeniçerilerinden kara Hasan Beşe mahzarında ikrâr edip mezbûra ber mûceb-i temessük yirmi kuruş ve ba'dehû cizye için bir kuruş-ki cem'an yirmi kuruş cihet i deyn-i şer'î zimmetimde vâcibü'l-edâ deynim olup lâkin def'aten edaya kudretim olmayıp yirmi gündür mahbûs olup arz-ı hâl edip i'lâm oluna deyu buyrulmağla meblağ-ı mezbûr yirmi bir kuruş

için mülküm olan Liyoviçe nâm mahalde vâki‘ lede’l-ahâlî ve’l-ciran iki çaryek bağım on yedi kuruşa ve bâkî altı kuruşa zevcem bi’l-eman tasarrufuna dahî kefil olup bi-tarîki-bey‘ bi’l vefa altmış bir gün vekîle bâğ-ı mahdûd-u mezkûru teslîm eyledim, eğer mehl-i mezkûr tamâmında meblağ-ı mezbûru bi’t-tamâm edâ eylemez isem bâğ-i mahdûd-u mezkûr mülkümdür deyu ikrârı kayd şud. Fî 16 min şehri Ramazânî’l Mübârek

Şühûdü’l-hâl: Mübâşir Mustafa beşe, Voyvoda Mustafa, Alî Çelebi

Hüküm 2: Dârü’l-cihâd ve’l-mücâhidîn Medîne-i Vidin’de Kassablar çarşısında mahakçı dükkânında sâkin iken bundan akdem fevt ü vefât eden yetmiş dört cemâ‘at’in yoldaşlarından Hasan Beşe ibn Mustafa nâm kimesnenin zâhirde vâris-i ma‘rûf ü ma‘rûfesi olmakla müteveffâ-yı mezbûrun bâ-hüccet-i şer’iyye ile hâl-i hayâtında vasî muhtârı olan kırk sekiz bölük’ün yoldaşı Hüseyin Paşa ibn Alî taleb ü ma‘rifetiyle tahrîr ü defter olundu ki müteveffâ-yı mezbûrun ber-vech-i âtî beyân zikr olunur. Fî’l-yevmi’s-sânî aşer min Rebî’ilâhir sene selâse ve erba‘în ve mie ve elf.

Tablo 74. Hasan Beşe ibn Mustafa'ya Ait Tereke Defteri

Boylu tüfenk 1 kuruş 600	Kılıç 1 kuruş 120	Pıştov 1 kuruş 240	Fes 1 me'a kavuk 1 kuruş 120	Köhne kebe 1 kuruş 30
Köhne yemeni 1 kuruş 6	Köhne kuru kürek 1 kuruş 15	Köhne kırmızı kuşak 1 kuruş 6	Köhne çuka nebeş 1 kuruş 30	Köhne şalvar 1 kuruş 30
Boynuz çift 10 kuruş 60	Örs temur 1 kuruş 45	Temur makine 1 kuruş 24	Hırdavat kuruş 90	Cedîd bıçak 4 kuruş 90
Çakı bıçak 1 kuruş 15	Fildişi 3 kuruş 30	Boru kebesi 1 kuruş 240	Müste'amel yelek 1 kuruş 3	Der zimmet Mehmed Bey 974 kuruş 2040
Cem'an yekûn 3840	Minhâ'l- ihracât techîz ve tekfîn kuruş 750	Resm-i âdî kuruş 120	Harcı hüccet kuruş 300	Katîbîyye kuruş 54
Huddâmiyye kuruş 60	İhzâriye kuruş 12	Duyun-u müteferrika kuruş 2043	Cem'an yekûn 1500	Sahhü'l-bâkî 2340 akçedir. Yalnız ikibin üçyüz kırk akçedir.

Sayfa 116

Hüküm 1: Tecdîd-i mu'âmele-i vakf;

Medîne-i Vidin'de merhûm Mustafa Paşa hazretlerinin binâ ve ihdas eylediği Vidin hâricinde vâki' câmi'-i şerîf ve mekteb ve derûn-i kal'a-i Vidin'de vâki' medresenin mütevellîsi olan Abdi Ağa'nın bin yüz kırk bir senesi Rebî'ul Evvel'i guresinden kırk üç senesi Şevval'i gâyetine gelince muhâsebe defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Fî evâhiri Şevvali'l-Mükerrerrem sene merkum

Tahmis kahve ve 15 adet mahzen ve 18 adet balıkçı dükkânlarından hâsıl icâre-i menafî kuruş 1517 para 18, yalnız bin beş yüz on yedi kuruş ve on sekiz paradır. Mürtezikalarına verilen vazaif-i ve

sâ'ir masrufat kuruş 1667 para 16, yalnız bin altı yüz altmış yedi kuruş ve om altı paradır. Tahmis kahve kuruş 470 Es-Seyyîd Hüseyin Beşe Mahmud üzerinde.

Şühûdü'l-hâl: Hüseyin Beşe bin Alî 18 C, Alî Beşe bin Osman, Mehmed Beşe bin Ahmed 74, Salih Beşe bin Mehmed 79 C, Hasan Beşe bin Abdullah 79 C, Dellâl Abdullah Beşe

Hüküm 2: Dârü'l-cihâd ve'l-mücâhidîn Medîne-i Vidin'de cenâb-ı hilâfet-me'âb tarafından müceddeden binâ ve ihyâ olunan câmi'-i şerîfin bâ-berât ı hümayûn bi'l-fi'il mütevellisi olan fahrü'l-akrân Hasan Ağa'nın mürtezika vakf ma'rifetiyle bin yüz kırk bir Cemâziye'l-Âhire guresinden bin yüz kırk üç senesi Şevval'i gâyetine değin yirmi dokuz aylık hesâbı görüldükte bu mahalle kayd şud. Fî 15 Zilka'de sene 143

29 ayda masrafı, kuruş 545, 427 masârif-i tenzil, 118 Sahhü'l bâkî, Kuruş 43 defter-i evvelde, 174,5 defter-i saniden, 30,5 defter-i sâlisten, 118 defter-i rabi' işbu defterdir. Cem'an yekûn 366. Yed-i mütevellî-i mûmâ ileyhde bâkî kalan yalnız 366 kuruştur.

Sayfa 117

Hüküm 1: Fî'l-asl eyalet-i Bosnada vâki' Tuzla kazâsı kurâlarından Vernis nâm karye ahâlîsinden olup sügûr-i İslamiye'den hısn-i hasîn Medîne-i Vidin ebvabından İstanbul kapısı hâricinden Mustafa Paşa mahallesinde müsafireten sâkine iken bundan esbak bi emrillâhi Te'âlâ fevt olan Cebeci Alemdar Salih Beşe ibn Ahmed'in kız karındaşı merhum vârisesi Saliha nâm hâtûna münhasıra olduğu kuzât ihbârıyla şer'an tahkîkinden sonra müteveffâ-yı merkûmun terekesini ahz ü kabza ve kız karındaşı mezbûrdan irsâl ü îsâle ve husûs-i mezbûra müte'allika bizi mütevakkıf olduğu umûrun küllisine ba-huccet-i şer'iyeye vasî-i muhtârı olan Mehmed Beşe'nin taleb ü ma'rifetiyle müteveffâ-yı

mezbûrun tahrîr ve lede'l-istintak bey' olunan terekisi defteridir ki ber vech-i âtî zikrolunur. Hurre fi-l yevmi's-sadis aşer min Şevvâli'l mükerrrem lisene erba ve erba'în ve mi'e ve elf.

Tablo 75. Cebeci Alemdar Salih Beşe ibn Ahmed'e Ait Tereke Defteri

Boylu tüfenk 1 kuruş 1060	Filinta tüfenk 1 kuruş 840	Kara kılıç 2 kuruş 620	Piştov çift 1 kuruş 600	Palaska 1 kuruş 48
Yeşil kadife 1 kuruş 72	Mai kuşak 1 kuruş 765	Kaltak 1 kuruş 246	Köhne kürk 1 kuruş 250	Yorgan ve dizlik kuruş 60
Köhne siyah kebe 2 para 20 Köhne kırmızı şebe 1 kuruş 270	Köhne kalyana 2 kuruş 27	Köhne don 2 kuruş 15	Köhne gömlek 1 kuruş 15	Köhne makrome 2 kuruş 3
Balta 1 kuruş 30	Peşkir köhne 2 kuruş 48	Bıçak 1 kuruş 30	Köhne abacı 1 kuruş 63	İbrik 1 kuruş 30
Köhne yağmurluk 1 kuruş 90	Köhne şalvar 1 kuruş 120	Otluk 1 kuruş 120	Kasab dükkânı kuruş 120	Peynir kıyye 20 kuruş 150
An nakit kuruş 34 000	Cem'an yekûn 30 360	Minhâ'l- ihrâcât techîz ve tekfîn kuruş 2160	İskâtî salat ber-mûceb-i vasiyyet kuruş 2400	İhrac-i sülûse ber- mûceb-i vasiyyet kuruş 6000
Dellâliye kuruş 150	Resm-i kısmet kuruş 1200	Katibiye kuruş 286	Huddâmiye kuruş 90	Çukadariye kuruş 150
İhzâriye kuruş 90	Rüsûmu icâre Beytü'l-Mâl kuruş 1560	Ücreti icâre Beytü'l-Mâl kuruş 240	Ücreti vasî-i mezbûr kuruş 1200	Harcı hüccet vasiyyet kuruş 720
Cem'an yekûn 16246	Sahhü'l-bâki lit teslîm vasî-i muhtârı meblâğ 14114			

Sayfa 118 Boş

Sayfa 119

Hüküm 1: Tecdîd-i mâl-ı yetîm yetmiş altı cemâ'at'ın çorbacılarının bundan akdem vefât eden Hasan Ağa nâm müteveffânın sulbî sagîr oğlu Ahmed'in babasından intikâl eden nukududur, beyân olunur. Hurrire fî 26 Zîlka'de sene 143

Yevm kuruş 80 der zimmet-i Yahûdî, 20 zuhûr eden eşyadan, 13 takdîm olunan meblâğ, 113 akçe 8, yalnız yüz on üç akçedir. Meblağ-ı mezbûr 13 kuruş mukâbelesinde sagîr-i mezbûr Ahmed için alınan eşyalardır.

Kaşık adet 20 para 18, Şem'dân adet 1 para 60, Sahan adet 8 para 360, kumkuma adet 1 para 90, ibrik adet 1 para 54, tebsi adet 1 para 120, bakır kebîr adet 1 para 240, leğen adet 1 para 186, yeşil çukayan adet 1 para 135, kebîr hırka adet 12 para 180, meblâğ-ı mezbûrdan 76 kuruşunu 92 cemâ'atin ortalarına teslîm olduğu kayd şud. Fî 27 min Zîlka'de sene 143.

Hüküm 2: Müdde'î Mehmed za'îm meclis-i şer'de Mehmed Kethüdâ mahzarında da'vâ eder; mezbûr Mehmed kethüdâ zimmetinde cihet-i karzdan yüz elli kuruş hakkım olup meblağ-ı mezbûrdan otuz kuruşunu ahzu kabz mâ'adâ iki yüz yirmi kuruş alacak hakkımı altmış bir gün tamâmına değin te'cîl eylediğini kayd şud. Fî 3 Muharrem 144

Sayfa 120

Hüküm 1: Tecdîd-i mu'âmele-i mâl-ı yetîm müteveffâ El-Hâc İbrâhîm bin Alî'nin sulbî sagîr oğlu Ömer'in vasî-i muhtârı Mehmed Beşe'nin üzerine nâzırı olup sagîrin büyük babası Mehmed Odabaşı

muvâcehesinde takrîrleri üzere mâl-ı yetîmden zimem olan kimesnelerdir ki ber-vech-i âtî zikrolunur. Fî 17 min Recebi'l-Ferd 1142

Sagîr mezbûrun babasından ve anası müteveffiyeden mâl-ı mevrûsu Kuruş yedi yüz elli buçuk. Vürudu Ömer Re'îs ikrârı üzerine mukaddem vasî-i mezbûr yedinden ednâ on bir hesâbı üzere me'hûz ü makbuz Kuruş 300, kırk bir senesi Receb-i Şerîf'inden kırk iki Receb-i Şerîf'i senesine gelince, 330 zam olunup bu sene zimmetinde 330 kuruşu kayd şud.

Hüküm 2: Mâl-ı yetîmden meblâğ-ı mezbûr asl-ı mâl yedi yüz on buçuk kuruşdan kezâlik kırk bir Receb-i Şerîf'inde büyük babası nâzır-ı mezbûr Mehmed Odabaşı'nın kendisi ve verdiği akçenin zimemidir ki, Vürudu Ali Odabaşı ve Osman Beşe birbirlerine kefil olmalarıyla mezbûrana kendim asıl mâlimden verdim deyu nâzırları tahrîridir Kuruş 300, 30 râyic bir senede hâsıl olanı kabz edip (kesik) 330.

Vasî-i mezbûrun 1141 senesinde kendi zimmetinde asıl mâlden der zimmet-i vasî (kesik) kuruş 110,5 kezâlik ednâ on bir hesâbı üzere imal (kesik), 10 ikrârı üzere bir senelik rayiç için on kuruş (kesik) 120,5.

Senede ednâ on bir hesâbından senevî hâsıl olan râyic kuruş 71,5 meblâğ-ı mezbûr 71,5 kuruş 1141 senesinde hâsıl olan rayiçden hâsıl rayiçden lâzım gelen mâsârıf ihraç olunan nafaka için bâ-hüccet kuruş 27 harc-ı hüccet-i nezâret kuruş 1,5 harc-i muhâsebe para 55.

Hüküm 3: Tecdîd-i mu'âmele-i mâl-ı yetîm Müteveffâ Tuzcu El Hâc Hüseyin sulbî sagîr oğluna ve sagîretan iki kızına bâlâda olan mezbûr Mehmed Beşe vasîleri olmakla ber-mûceb-i defter-i kassâm mâl ı eytâm-i menzilden mâ'adâ ve eytâm-ı mezbûrûn üzerine aldıkları eşyâdan gayrı kabz kuruş beş yüz beş ednâ on birden senevî hâsıl olan râyicten ber-mûceb-i nafakaları harcı muhâsebe para 60 kuruş 45.

Hüküm 4: Tecdîd-i mâl-ı yetîm El-Hâc İbrâhîm nâm müteveffânın sulbî sagîr oğlu Ömer'in vasîsi Mehmed Odabaşı iltimâsıyla kayd şud. Fî gurreti Ramazân sene 1143

Sagîr-i mezbûrun babasından ve vâlikesinden intikâl eden 750,5 asl-ı mâl, 75 ednâ on bir hesâbı üzere rayiç 825,5, 27 bir senelik nafaka tenzil 798,5, 57 def'a 855.

Sayfa 121

Hüküm 1: Vâkf-ü dükkânü'l-câmi'î İmâm Merhûm Hâcî Beşîr Medîne-i Vidin mahallâtından Şeyh Mahallesi sükkânından olup otuz yedi bölük'te Alî Beşe ibn İbrâhîm makâm-ı kazâda Hâcî Beşîr Mahallesi Câmi'î İmâmı bâ'is-i tahrîr İmâm Mehmed Efendi mahzarında ikrâr ederek derûn-i kal'ada vâki' arsası vâkıf binâsı kendi mülküm olan Lonca Çarşısı'nda bir gedik bıçakçı sagîr dükkânımdan beher mâh hâsıl olan galle icâresi câmi'-i şerîfnde imâm olanlar ba'de'l-yevm mutasarraf olup mülkümnden ihrâc ü vakf eyledim dedikte gıbbe't-tasdik ve'l-tekârîz kayd şud. Fî 23 Zılka'de 1143

Şühûdü'l-hâl: Hüseyin Beşe 52 Ka, Mehmed Beşe 97 H, Hasan Beşe 83 C

Hüküm 2: Hasan Beşe yediyle ahz olunan yave al kısarak mahudum onar akçe bey'e kadîr olunup ber-vech-i emânet Nâzır Ağa'ya teslîm olunduğu bu mahalle kayd şud. Fî 31 Receb 143

Hüküm 3: Tecdîd-i mu'âmele mâl-ı yetîm El Hac Hüseyin nâm müteveffânın sadriye sagîre kızı Hadîce'nin babasından ve kız karındaşıdan ve erkarındaşıdan intikâl eden mal-ı mevrûsudur. Tahrîren fî evâhiri Ramazân sene 143. Nafaka kuruş yalnız üç yüz altmış kuruştur.

Hüküm 4: Tecdîd-i mu‘âmele-i mâl-ı vakf bi-mescidi Bedreddin berâ-yı emânet bi-ma‘rifeti’l-Mütevellî Ahmed Çelebi vâki‘ fî 12 min Zılka‘de sene 144

Pançovalı Mehmed Odabaşı ashâbı kuruş 10

Hüküm 5: En-nâkih Metre veled-i İstano; el-menkûh Buyane binti İstan; mihr-i mü‘eccel 1000 fî 15 ramazân 143

Şühûdü’l-hâl: Osman Ağa (silik) evvel, Mustafa Beşe, Abdullah Beşe bin Mustafa

Sayfa 122 Boş

Sayfa 123

Hüküm 1: Medîne-i Vidin mahallâtından Alacatekye Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Â’işe binti Abdullah nâm hâtûnun zâhirde vâris-i ma‘rûf ü ma‘rûfesi olmayıp terekesi cânibi Beytû’l-Mâle â’id olduğu lede’s-şer‘ nümayan olduktan sonra müteveffıye’i mezbûrenin terekesini Emîn-i Beytû’l-Mâl talebiyle tahrîr olduğu defteridir ki ber-vech-i âtî zikrolunur. Hurrîre fi-l yevmi’r-râbi‘ işrîn min Şevvâli’l-Mükerrem li-sene erba‘a ve erba‘în ve mi’e ve elf.

Tablo 76. Â'îşe binti Abdullah nam Hatun'a Ait

Tereke Defteri

Semeni kızıl 1 kuruş 1080	Köhne kapak 2 kuruş 39	Köhne silecek 1 kuruş 48	Siyah ferace 1 kuruş 126	Köhne beyaz sâde 1 kuruş 42
Köhne beyaz entari 1 kuruş 12	Don 2 kuruş 57	Köhne gömlük 1 kuruş 30	Köhne sarık 1 kuruş 21	Uçkur 1 kuruş 3
İplik parçası 2 kuruş 12	Pirinç kuşak 1 kuruş 30	Köhne minder 1 kuruş 33	Köhne yasdık 3 kuruş 66	Köhne yorgan 1 kuruş 51
Bakır 1 kuruş 96	Tekne 2 kuruş 12	İnek ma'a buzağı kuruş 840	Defa bakır ma'a taba 1 kuruş 210	Tebisi 1 kuruş 96
Peşkir 3 kuruş 21	An nakit kuruş 720	Cem'an yekûn 3852	Minhâ'l- ihrâcât techîz ve tekfîn kuruş 720	Resm-i kısmet kuruş 120
Kalemiye kuruş 60	Huddâmiye kuruş 30	İhzâriye kuruş 30	Çukadariye kuruş 60	Resm-i mal kuruş 440
Dellâliye kuruş 60	Kalil cedîd yapağı ücret kuruş 210	Duyunu müteferrika müsbete kuruş 1180	Cem'an yekûn 2910	Sahhü'l-bâki lit teslim beytul mal mezbûr 943

Hüküm 2: Vech-i tahrîri huruf oldur ki

Bundan akdem fevt olan İbrâhîm nâm Kıbtî'nin sulbî sagîr oğlu Hasan'a intikâl eden babası merkûm İbrâhîm'den hisse-i şer'iiyesine yedi kuruş kiremitçiler Kethüdâsı Kör Osman Kethüdâ'ya teslim olunup sagîr-i mezbûr Hasan bizi ihtikâka ta'ahhüd eylediği bu mahalle kayd şud. Hurrîre fî 1 Zilka'deü's-şerîfe sene 144

Şühûdü'l-hâl: Fahrul meşayih El-Hâc Mustafa Efendi, Ahmed el muhzır, İbrâhîm Çelebi bin muhzıran

Hüküm 3: Tecdîd-i mu‘âmele-i vakf-ı nukûd ve mahalle-i Bedreddîn’de vâki‘ mescid-i şerîf el-meşrûtü’l-imâmü mescidi şerîf an zimmeti zimemi’l-vâki‘ fi-l yevmi’l-hâdî aşer min Cemâziye’l-Evvel

Mahalle-i mezbûre imâmı Mustafa Efendi ve Dalkılıç Hasan Beşe ve Alî Odabaşı ve Dellâl İbrâhîm Çelebi ve sâ’irleri mescid-i şerîf-i mezbûrun imâmına mevkûfe olan akçenin el-ân mütevellîsi olmamla mahallemizin muhtârı olup mahalle-i mezbûr sükkânından bâ’isü’t-tahrîr Bakkâl Ahmed Çelebi ile Mehmed’i mütevellî nasb olunması matlûbumdur dediklerinde taraf-ı şer‘den mezbûr Ahmed Çelebi dahi mütevellî nasb olunduğu bu mahalle şerh verildi. Fî 11 min Cemâziye’l-Evvel sene 143. Mevkuf kuruş 95

Sayfa 124

Hüküm 1: Vidin’de Arabacıbaşı mahallesinde Yusuf bin Mehmed vefât edip Nâzır Ağa tarafından Varoş Voyvodası ve Muhzır İbrâhîm Çelebi üzerine varıp bir nesnesi var mıdır deyu nazar eylediklerinde ve ismi mâl ıtlâk olunur bir nesnesi yoktur deyu tarafa gelip haber verdikleri kayd şud. Fî 14 Saferi’l-Hayr 143

Hüküm 2: Arçar palangası Azebân Ağası Ömer Ağa takrîrleriyle ilamdır:

Vidin Kâdısı Efendi derûn-i arz-u hâlde zikrolunan re‘âyâ kaç ism ü resmleri ve târîhleri zabt ve ber-mûceb-i emr-i âlî kefilleri ilam ola deyu. Fî 9 Receb

Hüküm 3: Devletlü inâyetlü merhametlü sultânım hazretleri sağ olsun.

Timok takrir-i kulları harbi tarafından dârü’l-İslâm’a vârid Arçar kurbünde vâki‘ (silik) Melidir Efence nâm karyede sükûn-ü karâr üzere

olup hâlen sâdır olan emr-i celîlü’ş-şân mûcibince üç seneye dek cizye ve tekâlîf-i sâ’ire talebiyle rencîde olunmamak bâbında fermân-ı âli emri ricâ olunur. Bâki fermân merhametlü sultânım hazretlerindir.

Bende evvel (...), Bende Perol, Bende Vetko, Bende (...), Bende diğêr Perol, Bende Vatîka, Bende (...), Bende vene veled-i (...), Bende anguriye veled-i tekye Nefer dokuz

Hüküm 4: Timok hududu dârü’l meryûn olan Pragdo karyesinden olup dârü’l-İslâm’a gelen Berdi veled-i Nikola kefare mürûr eylemektedir. Fî 3 Recebi’l-Ferd bin yüz kırk üç varoşta İzor mahallesinde mesken ta’yîn olunmuştur ve üç seneye değîn cizye ve ispençe ve sâ’ir tekâlîfden ber-mûceb-i emr-i âlî mu’âfdir, bu mahalle kayd şud. Fî 3 Recebi’l-Ferd 143. Nefer birdir zevcelerimizdir.

Hüküm 5: Ve bundan sonra yine taşra tarafından harb diyârından dört nefer kefare Vidin mukata‘asından Kiryon mukâta‘ası karyelerinden olup sâbıkan neşin ve abadan ve hâlen mâlı olan Yayatık nâm mahalde tevakkuf edip zevceleriyle gelmiştir. Fî Recebi’l-Ferd 143

Nefer 4 zevcelerimizdir.

Hüküm 6: Resnovi kazâsı re’îslerinden Alî Re’îs bin Ahmed mahall-i şer’iyye Tırnova mübâya‘asından iştirâ olunan bin üç yüz keyl hinta ve yüz keyl şa’ir beher keyl ikişer para yol sefîneye tahmîl ve zimmî anbarına deranbâr edip defterdâr-ı mûmâ ileyh yedinden ücretimi bi’t-tamâm ahz ü kabz eyledim dediğı bu mahalle kayd şud. Fî 22 min Cemâziyelâhir sene 143

Hüküm 7: Hâlen Medîne-i Vidin’de yeniçeri efendisi olan fahrü’l-eşbâh İbrâhîm Efendi’nin hazînedârı Halîl Ağa bin Mehmed nâm kimesne bir kıt’a Mushaf-ı Şerîf vakfedip El-Hâc Mahmud Ağa’nın

câmi‘-i şerîfine vaz‘ eylediği tescîl-i şer‘î olunduğu bu mahalle kayd şud.
Fî 20 Şa‘bânu-l muazzam sene 1144

Şühûdü’l-hâl: İmam Osman efendi bin Mahmud, Müezzin Mehmed Halife bin Abdullah, Hammâmcı Abdullah Çelebi bin El-Hâc Alî, El-Hâc Mahmud bin Halîl, Monla Mehmed tâbi El-Hâc Mahmud Ağa, Muhzır İbrâhîm Çelebi

Sayfa 125

Hüküm 1: Kalnofça mahallesinde sâkin Havvâ binti Ahmed nâm hâtûnun zevci Tapçı Hüseyin tarîh-i kitâbdan bir ay mukaddem vefât eylediği yedinde olan bir kıt‘a mektûb mantukunca bu mahalle kayd şud.
Fî 20 min Rebî‘ulâhir sene 144

Hüküm 2: Rayeş karyesinde sâkine Ostoyano binti Ostoyo Nasrâniye şeref-i İslâm ile müşerref olup Meryem ismi ile tesmiye olunduktan sonra zevci Ostoyo veled-i Derlo zimmîye İslâm arz olunup İslâm kabûl etmemekle zevcesi âhere tezvic olunduğu kayd şud. Fî 8 min Cemâziyelevvel sene 144

Hüküm 3: Altmışaltı cemâziyelevvel Mustafa Beşe meclis-i şer‘de li ebeveyn karındaşı İsmail Beşe mahzarında ikrâr edip babam müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden ber-mûceb-i defter-i kassâm hisse-i şer‘iyyeme isâbet eden iki kuruş hakkımı meclis-i şer‘de tamâmen bana def‘ ü teslîm edip husûs-u mezbûra müte‘allika karındaşım ile da‘vâ ü nizâ‘ımız yoktur dedikleri kayd şud. Fî 1 min Cemâziyelâhir sene 144

Hüküm 4: Nescî Ahmed mahallesinde mütemekkin Kozma veled-i Yani zimmî şeref-i İslâm ile müşerref olup Alî ismi ile müsemmâ olduğu kayd şud. Fî 23 min Rebî‘ulevvel sene 1144

Şühûdü'l-hâl: Abdullah Çelebi bin Ali, Ahmed Beşe bin Osman
16 cebeci, Mustafa Beşe El-Hâc İbrâhîm

Hüküm 5: İzor mahallesinde mütemekkin Tarifer veled-i İstefan
zimmî şeref-i İslâm ile müşerref olup Mustafa ismi ile müsemmâ olduğu
müstecil şud. Fî 3 min Ş sene 1144

Şühûdü'l-hâl: Yahya Çelebi bin Ahmed, Kürd Mehmed Beşe 44,
Mehmed Beşe bin Mustafa 46, Muhzır İbrâhîm Çelebi, Ali bin Ahmed

Hüküm 6: Medîne-i Vidin mahallâtından Vidinin (?) mahallesi
sâkinlerinden iken bundan akdem bi emrullahu te'âlâ fevt olan Fâtıma
binti Ahmed bin Bekir nâm hâtûnun verâseti zevc-i metrûkü El-Hâc
Musa bin Abdullah ile sadriye sagîr kızı Â'îşe ve li-ebeveyn er karındaşı
Salih ve kız karındaşı Saliha'ya münhasıra olduğu lede's-şer'
tahkîkinden sonra mukaddemâ kadı mezbûrenin bi-hasebi's-şer' tahrîr
olunan tezkeresi defteridir ki ber-vech-i âtî zikrolunur. Hurre fi-l
yevmi's-sâlis aşer min Şevvâl sene erba'a ve erba'în ve mi'e ve elf

Tablo 77. Fâtıma binti Ahmed bin Bekir Hatun’a Ait Tereke Defteri

El cedîd serpuş 1 kuruş 15	Sim küpe çift 1 kuruş 60	Alaca kuşak 1 kuruş 9	Yasdık 2 kuruş 60	Memlu döşek 1 kuruş 120
Çuka kırmızı ferace 1 kuruş 480	Köhne yorgan 1 kuruş 120	Sahan 2 kuruş 60	Sahan 1 kuruş 120	El ibriği 1 kuruş 120
Sarı makrome 2 kuruş 3	Köhne peştamal 1 kuruş 30	Tahta sandık 1 kuruş 45	Köhne çarşab 1 kuruş 60	Yeşil kaftan 1 kuruş 180
Ma-i kaftan 1 kuruş 180	Defa sim küpe 1 kuruş 90	Sim yüzük 2 kuruş 15	Alaca entari 1 kuruş 210	Mihr-i mü’eccel der zimmet kuruş 4000
Cem’an yekûn 5984	Minhâ’l- ihrâcât Resm- i âdî kuruş 210	Kalemiye kuruş 60	Huddâmiyye kuruş 30	İhzariye kuruş 18
Cem’an yekûn kuruş 318	Sahhü’l-bâki lit taksîmi beyne’l- verese kuruş 5666	Hisse-i zevc kuruş 1416	Hisse-i binti 2833	Hisse emmi kuruş 945
Hisse aher kuruş 472				

Sayfa 126

Hüküm 1: Evrâk-i Müslim 300, Evrâk-i kefere 100

Vech-i tahrîr-i huruf budur ki;

İşbu bin yüz kırk üç senesine mahsûb olmak üzere Niğbolu sancağında vâki‘ Vidin tevâbi‘i Kıbtîyân cizye ve cibâyeti der‘uhde ve iltizâmımızda olup cizye-i merkûm sene-i mezbûra mahsûb olmak üzere tarafımızdan zabt-ü rabtı için tâlib ü râgıb olan kıdvetü’l-emâsil ve’l akrân izzetlü Haydar Efendi’ye der‘uhde ve iltizâm olunup onlar dahî der‘uhde ve kabûl eyledikleri ecilden yedlerine işbu zâbıt temessükü

verildi. Gerektir ki, mûmâ ileyh varıp zikrolunan Kıbtîyân-ı mezbûru sene-i sâbıkalarda ne minvâl üzere zabt ü rabt olagelmiş ise mûmâ ileyh dahî ol minvâl üzere zabt ü rabt ahz ü kabz edip ber-vech-i şürût-i berât-ı âlişân mefrûzü'l-kalem ve maktû'u'l-kadem min-küllî'l-vücûh serbest olup mûmâ ileyh dahî serbesiyet üzere zabt ü rabt ve cem' ü tahsîl edip tarafımızdan ve taraf-ı âherden mâni' ve müdâhale eylemeyeler deyu yedlerine işbu zabt temessükü verildi. Tahrîren fî târîhi-l mezbûr sene merkûm

Hüküm 2: Vech-i tahrîr-i huruf budur ki;

Ber-vech-i mâlikâne mutasarrıf olduğum Vidin âdet-i ağnâmı rûsûmu mukâta'asının bin yüz kırk üç senesinde vâki' Mart evvelinden zabt olunmak üzere tarafımızdan işbu bâ'isü't-temessük izzetli El-Hâc Alî'ye tefvîz ü sipariş olunmak inşâ'e Allâhü Te'âlâ yüz kırk üç senesine mahsûb mukâta'a'ı mezbûrun rûsûmu âdet-i ağnâmı ber-mûceb-i şürût berât-ı şerîfi âlişân yerli yerinden cem' ü tahsîl eyleyip mefayir-i şürût âherden kimesneyi dahl ü ta'arruz eylememek için işbu zabıtname tahrîr olunup yedine verildi. Fî 19 Şa'bân 1142

El-Hâc Osman, serkuzât

Hüküm 3: İzor mahallesinde mütemekkin Çömlekçi Velçko veled-i Islafço nâm zimmî şeref-i İslâm ile müşerref olup Abdullah ismiyle müsemma olduğu kayd şud. Fî 17 min C sene 144

Hüküm 4: El-Hâc Beşîr mahallesinde vâki' mescid-i şerîfin nüfûsu mevkûfesinden İmâmzâde Mustafa Beşe zimmetinde olan otuz sekiz kuruş ahz-ü kabz olunup topçu mermici Ahmed Beşe'ye nakl olunduğu bu mahalle kayd şud. Fî 9 min Muharrem sene 144

Hüküm 5: İç kal'ada Tophane kurbünde iki dükkân ve bir oda ve iki kazgan ve içinde olan âlâtıyla ma'an bi-tarîkü-l istiklal otuz sekiz kuruşa mütevellî olan İmâm Fahri Efendi'ye Bey' ol dahî beher şehir on dokuz paraya bana ve icara teslim ben dahî istîcâr ve kabûl eyledim kayd şud.

Şühûdü'l-hâl: Topçu odabaşı Alî odabaşı, Ahmed odabaşı cebeci hâlâ, Abdullah Beşe topçu, Uzun Mustafa Beşe bin Ömer, Mehmed odabaşı cebeciyan yerliyan, Ahmed Çelebi Bekir zâde, Derzi Hasan Çelebi, Yusuf reis, Mustafa kethüdâ

Hüküm 6: Dergâh-i Âlî topçularından El-Hâc Ahmed Beşe bin Mehmed ve Hüseyin Beşe ve Mustafa Beşe ve şeyhi cemâ'at Mehmed Beşe nâm kimesne meclis-i şer' de hâlâ Köstendil ve Lirzi Alaybeğisi ve sâ'ir zu'amâ ve erbâb-ı timar kulları mahzarında ikrâr işbu sene-i mezbûre ru'us-u kasımından senesi gâyetine değin mezbûrunun sâkin oldukları kulübelerini zabt ve harasat için nefsimizi yüz kuruşa icar edip onlar dahî kabûl eylediklerinden sonra eğer me'mûr olmayıp Vidin'e gelmek müyesser olmazsa kulübeler onların olsun deyu ta'ahhüd eyledikleri kayd şud. Fî gurre R 1144

Hüküm 7: Tüccardan Vidin hâricinde İbrâhîm Ağa hanında müsâfîren sâkin tarafından vekîl El-Hâc Mustafa bin Mahmud meclis-i şer' de hâlen Vidin Nâzırı tarafından kezâlik vekîlleri olan Rüstem Çukadar bin Hüseyin mahzarında ikrâr eder müvekkilem mezbûr Hasan'a ve sâhibi ferâş olup terekesi Emin beytû'l mâl tarafından tahrîr olunmuştur el-hâletü-hâzihî müvekkilem mezbûr sıhhat bulup mârrü'z zikr eşyâların defteri müfredât mantukunca bi't-tamâm ahz-ü kabz eyledim dediği kayd şud. Fî 14 min R sene 144

Şühûdü'l-hâl: Mehmed odabaşı bin Mustafa, Muhzır Ahmed Bey bin Mehmed

Sayfa 127

Hüküm 1: Fî'l-asl Rumeli'nde Köstendil sancağında Beradaviş kasabası sâkinlerinden zaim Mustafa bin İsmâ'îl nâm kimesne meclis-i şer' de Mustafa Beşe ibn Ahmed nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâmm edip babam mezbûr zaim Mustafa Ağa bundan akdem mezbûr Mustafa Beşe'ye bî tarîkü-l rehn vazî eylediği bir güğüm iki harar ve bir beyaz kebeyi vekâletim hasebiyle üç yüz akçesini kendine edâ ve teslîm eylediğimi sâlifü'z-zikr eşyâları bi't-tamâm ahz-ü kabz edip bu mahalle kayd olundu. Tahrîren fî 30 zilhîcce sene 143

Şühûdü'l-hâl: Mehmed sipâhî, İbrahim Çelebi, Mehmed Beşe ibn Mustafa

Hüküm 2: Sol Kolağası İbrahim Ağa'ya li-ecli'l-emane def olunan iki re's siyah bârgîre küllü yevm ikişer para alef-bahâ târîh-i kitâbdan takdir olunduğu kayd şud. Fî 15 min S 144

Hüküm 3: İzor mahallesinde mütemekkin Dragol veled-i Serkez nâm sagîr Ermeni şeref-i İslâm ile müşerref olup Osman ismiyle müsemma olduğu kayd şud. Fî 9 min Ramazân 144. Sagîr-i mezbûru meclis-i şer' de Hüseyin Beşe bin Mehmed'e li ecli't-tenbîh teslîm olundu sicil şud.

Şühûdü'l-hâl: Şa'bân Efendi bin İbrâhîm halîfe, Ahmed bey bin Hasan, İsmâ'îl Beşe bin Ahmed, Ömer Ağa bin Abdullah, İbrâhîm Çelebi bin Abdülkerim, Mustafa bin El-Hâc İbrahim

Hüküm 4: Dar'ül harb tarafında yâve ahz olunup nâzır ağada emânet vaz' olunan üç re's bârgîrlere küllü yevm her birine üçer para alef-bahâ takdir olunduğu bu mahalle kayd şud. Fî 12 min R sene 144

Hüküm 5: Silistre sâkinlerinden Hristo veled-i Yani zimmî şeref i İslam ile müşerref olup Alî ismiyle müsemmâ olduğu kayd şud. Fî 23 min B sene 144

Hüküm 6: Çavuş Mahallesi İmâmı Hasan Efendi Âsitâne-i Sa'âdet'ime azimet etmekle hitabeti Mahmud Efendi'ye ve emâneti diğer Mahmud Efendi'ye sipariş ve tevkîl eyledikte onlar dahî vekâlet-i merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i lâzımelerini kabûl eyledikleri kayd şud. Fî gurre Zilka'de sene 143

Hüküm 7: Nan-ı azîzin beher yüzer dirhem birer akçeye narh verildiği bu mahalle kayd şud. Fî 28 min Recebi'l-Ferd sene 1143

Hüküm 8: Revgan-ı şem'in beher kıyyesi için taraf-ı şerden şehir verilen bu mahalle kayd şud.

Hüküm 9: Vidin'de vâki' olan mumcu kârhanesi;

Papas oğlu Yorgi bab 1, Pişho zimmî dükkân bab 2, Metro zimmî dükkân bab 1, Simyon zimmî dükkân bab 2, Yorgi zimmî dükkân bab 1, Elnoyan zimmî dükkân bab 1, Keyno zimmî bab 1, Def'a istoyan zimmî dükkân bab 1, Bekir Beşe dükkân bab 1, Abdi Ağa dükkân bab 1, Ömer Beşe dükkân bab 1, Ömer Beşe bab, Hüseyin Beşe dükkân bab 1, El-Hâc İbrâhîm dükkân bab 1, İç kal'ada Ahmed Beşe bab 1.

Hüküm 10: Vidin'de on sekiz cemâ'at yoldaşlarından Abdullah Beşe ibn Halîl makâm-ı kazâda cemâ'at-i mezbûrdan İbrâhîm Beşe ibn Mustafa'dan hobar ve hırâs olup mezbûr Abdullah Beşe varıp mahallinden tahmil-i şitâda indirilmek üzere kasaba-i Yehkele'ye gidip

getirmek üzere her birine mehl verilip el-ân şimdi İbrâhîm Beşe bu husûs için ba'de'l-yevm habs olunmayıp kârı için dilediği yere gitmek üzere bu mahalle kayd şud. Fî 14 min Zilka'de 143

Şühûdü'l-hâl: El-Hâc veli Efendi, Ahmed Efendi, Monla Ömer

Hüküm 11: Medîne-i Vidin'de olup bundan akdem fevt olan Mehmed Beşe bin Hasan'ın kaynanası Â'îşe binti İbrâhîm nâm dâmâdı şerîkleri olan İbrâhîm Beşe ve Ahmed Beşe'de mal şerîkinden zuhûr eden hisse-i fâ'ide ve asl-ı sermâye olan yüz elli beş kuruş yedlerinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ü kabz eyledim, bir türlü zimmetimizde bir akçe dahî yoktur deyu bu mahalle tescil olundu. Fî 19 min Şa'bân sene 143

Şühûdü'l-hâl: Ali Beşe, Mehmed Beşe, (silik) yoldaş

Sayfa 128

Hüküm 1: Çavuş mahallesinde sâkine Â'îşe Usta binti Ahmed nâm hâtûn zevci Hüseyin bin El-Hâc Bayram nâm kimesne bundan akdem diyâr-ı âhere gider oldukta eğer sâkin olduğun menzilinden çıkarsan benden boş ol deyu tatlık ve ben dahî çıkıp tatlık oldum dediği bu mahalle kayd şud. Fî 6 min Rebî'ilevvel sene 1143

Hüküm 2: Tekye mahallesinde sâkin (silik) Kıbtîye'nin zevci muharremü'l-harâm'ın sekizinci günü vefât edip iddeti muktezîye bundan sonra talibi olan Hasan nâm Kıbtî'ye akd-i nikâh oluna. Fî 2 min Rebî'ilevvel sene 1143

Hüküm 3: Raver veled-i Oskoroba meclis-i şer'de Ostoyka veled-i marifet-i marufesinden 12 kuruş ve adet ve 4 kuruşa sulh (silik) zimmetini ibrâ' eylediği kayd şud. Fî 5 min Rebî'ilevvel sene 143. Şühûdü'l-hâl: El-sâbıkun

Hüküm 4: Mustafa Paşa mahallesinde sâkine Â'îşe binti Hasan nâm hâtûn meclis-i şer' de Befram veled-i Selmun mahzarında ikrâr-ı gaib-i ani'l-meclis kırk bir bölük yoldaşlarından Mustafa Beşe bin Abdullah mezbûre Befram Yahudi'ye altmış iki kuruş deyni olup meblağ-ı mezbûr (silik) olup meblağ-ı mezbûru altmış bir gün ve uhdemiz hululünde edâ edemezsek mahalle-i mezbûrede vâki' mülk menzîlimizi (silik) işbu hâzır-un-bi'l-meclis olan Mehmed Çavuş vekîl nasb ü ta'yîn eyledim dedikte bu mahalle kayd şud. Fî 13 min Rebî'îlâhîr sene 1143

Şühûdü'l-hâl: İbrâhîm Beşe 82 C, Ahmed gümrükçü (silik), Ahmed (silik) ağasının takrîri

Hüküm 5: (silik) karyesinde mütemekkin Morko zimmî zevcesi Derire Nasrâniyeyi târîh-i kitâbdan iki ay mukaddem zevcesi mezbûre yi tatlîk eylediğin işbu hâzır-un olanlardan Elyol veled-i Elya Aleksandra veled-i Elya ve Nikola veled-i Dole nâm zimmîler haber verdikleri bu mahalle kayd şud. Fî 12 min Ce sene 143

Hüküm 6: Vidin mahkemesinde birer re's bârgîrin hıfzı için def'ü teslîm eden Hüseyin Bey üzerine mârrü'z-zikr bârgîr için külli yevm üçer para uluf bahâ farz ü takdir olunduğu kayd şud. Fî 25 min C sene 143

Hüküm 7: (silik) mahallesinden kasab Mehmed Beşe'ye on dört kuruş mukâbelesinde İzvir mahallesinde vâki' mülk menzîlini rehn altmış gün vade ile vade hululünde edâ eylemezsem işbu hâzır-un-bi'l-meclis olan İbrâhîm Çelebi vekîl eylediği kayd şud. Fî 25 min C sene 143

Şühûdü'l-hâl: (silik) nâzır istacol (silik), El-menkûha Eloste binti Estan, Mihr-i mü'eccel 600 İbrâhîm Çelebi, Niko veled-i lazer

Hüküm 8: Yetmiş bir C Hasan Beşe bin Salih meclis-i şer‘ de gâ’ibün ‘ani’l-meclis gurban-i evvel Osman Ağa’dan ber-mûceb-i temessük bâkî hakkım taleb ve ahz ü kabza tarafımdan işbu hâzırın-bi’l meclis olan Mehmed Beşe bin Ebubekir nâm kimesneyi vekîl nasb ü ta’yîn eyledim dediği kayd şud. Fî 27 min Muharrem sene 144

Hüküm 9: El-Hâc Beşir Mahallesi İmâmı Mehmed Efendi ve diyâr-ı âherden Kirderetme kal‘asına gitmeye azimet edip emânet-i mezbûra oğlu Ömer’i vekîl nasb edip âherden ferd müdâhale eylemeye. Fî 27 min R 144

Hüküm 10: Mihail (...) şerefi İslam ile müşerref olup ismi Ahmed tevsîm olundu. Hurrîre fî 19 min Zilka‘de sene 1144

Sayfa 129-136 Boş

4.1. 10 Numaralı Vidin Şer'yye Sicil Defterindeki Hükümlerin Özetleri

Sayfa 1

Hüküm 1: Arçar Palangası'nda Ahmet Efendi'nin Esmâ Hatun'a ödeyeceği mihr-i müeccel kaydı.

Hüküm 2: Gayr-i Müslim'den Aristoban veled-i Nikola yanında dölgerlik vazifesi gören kişiye parasının tamamını vermediği için o kişinin olduğu kayıt.

Hüküm 3: Mumcu taifesinin revgan'ın (yağ) kıtlığından şikâyetçi olduğu bir kayıt.

Hüküm 4: A'îşe binti Mahmud'a ait mihr-i müeccel kaydı.

Hüküm 5: Gayr-i Müslim'den Yuvan veled-i Aslovfo'ya ait mihr-i müeccel kaydı.

Hüküm 6: Mustafa Beşe bin Mehmed adında bir kişinin bir daha içmeyeceğine dair ettiği yemine dair kayıt.

Hüküm 7: Salih Beşe bin Ömer adında bir kişinin bir daha içki içmeyeceğine dair ettiği yemin kaydı

Hüküm 8: Çavuş mahallesinde Hatice binti Mustafa nam Hatun'un kocası El-Hâc Ahmed bin Abdullah'ın uzak bir yere gidip eğer üç içerisinde gelmezse boşayacağına dair ettiği yemin kaydı.

Sayfa 2

Hüküm 1: Sadeyağ ve celeb-i koyunun başka yerlere götürülmeyip Vidin'de kalmasına dair kayıt.

Hüküm 2: Vidin’de Müftü Efendi’nin avlusunda Ramazan hilalini gördüğünü söyleyen kişilerin yemin kaydı.

Hüküm 3: Tekbun reislerinden Mehmed Reis bin Hasan’ın Vidin anbarına ferman olunan malların naklini yapıldığını gösteren kayıt.

Hüküm 4: Kuyumcu taifesinden Veli Beşe’nin zevcesi Rabi’a Hatun’a gönderdiği boşanma mektubunun kaydı.

Hüküm 5: Karaman mahallesinde Eskreçapeni adlı gayr-i müslim’in zevcesi Velife adli kişinin mecnun olduğunu haber verdiği kayıt.

Sayfa 3

Hüküm 1: Alacatekke-i Âtik mahallesi imamı Ahmed Halife müfsid ve çok kötü olduğu için halkın şikâyetine dair kayıt.

Hüküm 2: İstanko veled-i Yakozi kelime-i şehadet getirerek Müslüman olup Mustafa ismini aldığını ifade eden kayıt.

Sayfa 4

Hüküm 1: Vidin’den malların nakil edilmesiyle ilgili berat kaydı.

Hüküm 2: : Vidin’den merkeze yağ ve mumun gönderilmesine dair emir kaydı.

Sayfa 5

Hüküm 1: Vidin’de zayıf ve kesik paranın kullanılmamasına air berat kaydı.

Sayfa 6

Hüküm 1: Arapça olan bu kısımda Muhammed isminde birinin yapmış olduğu duanın yer aldığı kayıt.

Sayfa 8

Hüküm 1: Vidin nezaretinde olan Polmiye, Timok, Sahra, Kiryon ve Belgradcık yerlerinde kâtip, arabacı, Vidin vezirinin vb. kişilerin ihtiyaçlarının devlet hazinesinden karşılandığı belgenin kaydı.

Sayfa 9

Hüküm 1: Mustafa Paşa mahallesinde ikamet eden Mustafa Beşe ibn Abdullah'ın zevcesi Hadice hatun'a ödediği borç kaydı.

Hüküm 2: Eski Cum'a kasabasında Çerkone ismindeki karye sipahisi İbrahim Sipahi ibn Hüseyin'nin eşkiyalık yaptığı belgenin kaydı.

Sayfa 10

Hüküm 1: Nemçe tarafında gönderilen yapağının engellenmemesi için yazılmış olunan belgenin kaydı.

Hüküm 2: Nemçe'ye nakli olunan yapağına engel olunmaması babında sadır olmuş olan kayıt.

Sayfa 11

Hüküm 1: Vidin'e bağlı olan Rum, Belgradcık ve Gorgoşakça menzillerinde Vidin nezareti altında yapılan işler için devlet hazinesinden bu yerler için ne kadar verildiğini gösteren belgenin kaydı.

Sayfa 12

Hüküm 1: Vidin’de Pavele veled-i Farozced nâm zimmînin Luka veled-i Savel veled-i Gorzicid nâm zimmîye mallarını sattığı belgenin kaydı.

Hüküm2: Vidin’de derun-i kal’a da vefat eden Sakine binti nam hatunun satışı olunan muhallefât defterinin kaydı.

Sayfa 13

Hüküm 1: Mustafa Paşa mahallesinde vefat eden Mehmed Beşe ibn Abdullah’ın satışı olunan muhallefât defterinin kaydı.

Hüküm 2: Anadolu Vilayeti’nde Diyarbakır’dan olup ticaret için Vidin’e gelen ve orada vefat eden Es-Seyyîd Abdülkadir ismindeki şahsın duhan defteri kaydı.

Sayfa 14

Hüküm 1: Vidin’de hâric-i kal’ada Arabacı başı mahallesinden olan Ahmed Beşe ibn Abdullah’ın vefatından sonra satışa sunulan muhallefât defterinin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de Mustafa Paşa mahallesinden olan Hasan Beşe ibn Salih adlı kişinin muhallefât defterinin kaydı.

Sayfa 16

Hüküm 1: Vidin’de Abacılar mahallesinden olan Hasan bin Abdullah’ın muhallefât defterinin kaydı.

Sayfa 17

Hüküm 1: Alacatekye mahallesinde ikamet eden Ebubekir Ağa'nın hanesinden olup vefat eden Mustafa Beşe ibn Abdullah'ın muhallefât defterinin kaydı.

Sayfa 18

Hüküm 1: Vidin'de Mustafa Paşa mahallesinden olan Ahmed bin Abdullah'ın muhallefât defterinin kaydı.

Hüküm 2 Etmekçi Hüseyin Beşe ibn Abdullah'ın varisi olmadığı için ondan kalan eşyaların açık artırma yoluyla satışa konulan muhallefât defterinin kaydı.

Sayfa 19

Hüküm 1: Vidin'de hâric-i kal'ada İnadiye mahallesinden olan Cerrah Mehmed Çelebi ibn Ahmed'in muhallefât defterinin kaydı.

Sayfa 20

Hüküm 1: Vidin'de Süleyman Çavuş mahallesinde ikamet eden Rabia binti Kara El-Hâc Halil Ağa nam Hatun'un kocası El-Hâc İsmail Beşe ibn Mehmed'i boşadığını gösteren belgenin kaydı.

Hüküm 2: Vidin'de Mustafa Paşa mahallesinden olan Mehmed Hoca ibn Hasan adlı kişinin muhallefât defterinin kaydı.

Hüküm 3: Vidin'de İzor mahallesinden olan Karacan binti Belmiye isminde gayr-i müslim olan kişinin muhallefât defterinin kaydı.

Sayfa 21

Hüküm 1: Vidin’de Süleyman Çavuş mahallesinden olan İbrahim Beşe ibn Abdullah’ın muhallefât defterinin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de Mustafa Paşa mahallesinden olan Mehmed ibn Abdullah’ın muhallefât defterinin kaydı.

Sayfa 22

Hüküm 1: Vidin’de çeşitli vergilerin toplanmasına dair berat kaydı.

Sayfa 23

Hüküm 1: Vidin’de Tekye mahallesinden olan El-Hâc Hüseyin’in muhallefât defterinin kaydı.

Sayfa 24

Hüküm 1: Vidin’de zayıf ve kesik paranın kullanılmasının yasaklandığını gösteren berat kaydı.

Sayfa 25

Hüküm 1: Vidin’de İzor mahallesinden olan gayr-i müslim Uzun Yuvan veled-i Marko muhallefât defterinin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de Yetmiş Alt Cemâ’at mahallesinden olan İbrahim Beşe ibn Abdullah’ın muhallefât defterinin kaydı.

Sayfa 26

Hüküm 1: Vidin’de İstanbul kapısı yakınından olan Mustafa Beşe ibn Abdullah’ın muhallefât defterinin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de Tekye mahallesinden olan Nalband Beşe ibn Ahmed adlı kişinin vefatından sonra varisi olmadığı için terekesinin beytü’l mal’e bırakıldığı muhallefat defterinin kaydı.

Sayfa 27

Hüküm 1: Vidin’de Çarşı mahallesinden olan Hamza Beşe ibn El-Hâc Ömer’in muhallefat defterinin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de Tekye mahallesinden olan Osman ibn Abdullah’ın muhallefat defterinin kaydı.

Sayfa 28

Hüküm 1: Rumeli Vilayeti olan Selanik’te ikamet edenlerden olup ticaret için Vidin’e giden Yorgaki veled-i nam zimminin analarına ait olan tereke defterinin kaydı.

Hüküm 2: Selanik’te ikamet edip ticaret yoluyla Vidin’e giden Yorgaki veled-i nam zimminin Vidin’de elde etmiş olduğu dükkânlarını Agora Nasraniye ve El-Hâc Toma’ya satışını yaptığı belgenin kaydı.

Sayfa 29

Hüküm 1: Vidin kal’ası yakınlarından olup Toslıca’da ikamet eden Ustabası Ahmed padişahı rencide ettiği için af olunması için Vidin kadısına yazmış olduğu ma’rûz kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de Mustafa Paşa mahallesinden olan Korucuzâde Mehmed Odabaşı adlı kişinin muhallefat defterinin kaydı.

Sayfa 30

Hüküm 1: Rumeli Vilayeti'nde İzladı kazası kolundan Ilıcan nam karye ahalisinden olan Kara Mehmed bin İbrâhîm ve refiki Hasan bin Mustafa nâm kişiler suçlanıp hapse atılmalarına dair belgenin kaydı.

Hüküm 2: Vidin'de Osman Paşa Hazretlerinin sekbanlarından olan Âdem Sekban'ın muhallefât defterinin kaydı.

Hüküm 3: Arnavud Belgrad'ından olup Vidin muhafızı Osman Paşa Hazretlerinin sekbanlarından olan Mehmed Sekban'ın muhallefât defterinin kaydı.

Sayfa 31

Hüküm 1: Vidin'de Mezid Bey mahallesinden olan İbrahim Beşe ibn Mustafa'nın muhallefât defterinin kaydı.

Sayfa 32

Hüküm 1: Rumeli Vilayeti'nde Belgrad'dan olup Vidin'de Mustafa Paşa mahallesinden olan Ahmed Beşe ibn Abdullah'ın muhallefât defterinin kaydı.

Hüküm 2: Vidin'de Çavuş mahallesinden olan Hüseyin Beşe ibn Abdullah'ın muhallefât defterinin kaydı.

Sayfa 33

Hüküm 1: Vidin'de İhram mahallesinden olan Ahmed Beşe ibn Mehmed adlı kişinin muhallefât defterinin kaydı.

Hüküm 2: Rumeli Vilayeti'nde Usturumca'dan olup Vidin'de Der'ûn-i kal'ada olan Ahmed Beşe ibn Ebubekir adli kişinin muhallefât defterinin kaydı.

Hüküm 3: Ali Beşe'nin borçlularından alacak olduğu borç defterinin kaydı.

Sayfa 34

Hüküm 1: Rumeli Vilayeti'nde Bosna Berudu'ndan olup Vidin'de hâric-i kal'ada Mustafa Paşa mahallesinden ve Şelyan Özi neferatından olan Salih ibn Ramazan adlı kişinin muhallefât defterinin kaydı.

Sayfa 35

Hüküm 1: Vidin'de hâric-i kal'ada İzor mahallesinden olan Esoyta nam Nâsrani'nin muhallefât defterinin kaydı.

Sayfa 36

Hüküm 1: Vidin'de hâric-i kal'ada Tekye mahallesinden olan Dizdarzâde Mehmed Beşe'nin muhallefât defterinin kaydı.

Hüküm 2: Vidin'de Yirmi Beş Sekbanlara mahsus olup kışlasında iken vefat eden Süleyman Beşe ibn Abdullah'ın muhallefât defterinin kaydı.

Sayfa 37

Hüküm 1: Vidin'de Felûreddin Palangasından olan Bektaş ibn Behlül adındaki kişinin muhallefât defterinin kaydı.

Sayfa 38

Hüküm 1: Vidin’de derûn-i kal’ada Yetmiş Yedi Cemâ’at Yoldaşlarından Halil Beşe’nin defin masrafını Yeniçeri Beytû’l-Malcısı Ağa’sının gördüğü defterin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de Balık pazarı kapısında On Dokuz Cemâ’at yoldaşlarından olan Ahmed Beşe’nin defin masrafını Yeniçeri Beytû’l Malcısı Ağa’sının gördüğü defterin kaydı.

Hüküm 3: Vidin’de Hamza Beşe’nin kahvesine vefat eden Derviş Beşe’nin defin masrafını Vidin Beytû’l-Malcısı Ağa’sının gördüğü defterin kaydı.

Hüküm 4: Vidin’de hâric-i kal’ada İstanbulioğlu kahvesinde vefat eden Otuz Dokuz Bölük yoldaşlarından olan Ali Beşe’nin defin masrafını Yeniçeri Beytû’l-Malcısı Ağa’sının gördüğü defterin kaydı.

Hüküm 5: Anadolu Vilayeti olan Erzurum’dan olup Vidin’de Ağaçhan’da vefat eden Yirmi Beş Cemâ’at yoldaşlarından olan İsmail Beşe’nin defin masrafını Yeniçeri Beytû’l-Malcısı Ağa’sının gördüğü defterin kaydı.

Hüküm 6: Vidin’de hâric-i kal’ada Mustafa Paşa mahallesinde Kırk Bir Bölük yoldaşlarından fakir olan Mustafa Beşe’nin defin masrafını Yeniçeri Beytû’l-Malcısı Ağa’sının gördüğü defter kaydı.

Hüküm 7: Vidin’de Süleyman Çavuş mahallesinde Hüseyin Efendi Hanı’nda vefat eden Süleyman Beşe’nin defin masrafını Yeniçeri Beytû’l-Malcısı Ağa’sının gördüğü defterin kaydı.

Sayfa 39

Hüküm 1: Vidin’de hâric-i kal’ada Mustafa Paşa mahallesinde kırkınıcî bölük yoldaşlarından Abdullah Beşe’nin defin masrafının Yeniçeri Beytü’l-Malcısı Ağa’sının gördüğü defterin kaydı.

Hüküm 2: Bin yüz kırk üç senesinde Vidin mukata’alarına bağlı kantar, bâc pazarı ve at pazarının dört bölük yoldaşlarından olan El-Hâc Ahmed Ağa ve kırk beş bölük yoldaşlarından Mehmed Beşe ve altmış dört cemâ’at yoldaşlarından Ahmed Beşe’ye satılan belgenin kaydı.

Sayfa 42

Hüküm 1: Vidin’de dükkân kiralarına dair belgenin kaydı.

Sayfa 44

Hüküm 1: Kadı’nın yazmış olduğu bir vakanın kaydı.

Hüküm 2: Vidin’e misafir olarak giden Â’işe binti Mahmud nam hatun Niğbolu Sancağı’nda ikamet eden Mehmed Ağa bin İbrahim’e emanet olarak verdiği mallarının bedelini istediği belgenin kaydı.

Hüküm 3: Vidin’de Alacatekke mahallesi sakinlerinden olan İsa Çavuş ibn Yusuf’un çocuklarını annelerine vasi bıraktığı belgenin kaydı.

Hüküm 4: Vidin’de Kalnuca mahallesinde ikamet eden Engeline binti Usturyan nam nasraniyenin tereke defterinin kaydı.

Sayfa 45

Hüküm 1: Vidin’de Kalnuca mahallesinde ikamet eden Vekan veled-i Torime adlı zımmının Nedile binti Todori adlı zevcesini boşadığı ve kendisine bazı malları bırakmış olduğu belgenin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de Orta Tuna mahallesinde ikamet eden Sevinde Hatun ibneti Osman bin Abdullah’ın muhallefat defterinin kaydı.

Sayfa 46

Hüküm 1: Şark tarafına yapılacak sefer için Vidin’den asker ve mühimmatın merkeze gönderilmesi için yazılmış olunan berat kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de Orta Tuna mahallesinde ikamet eden Ahmed Çelebi ibn Hasan adlı kişinin muhallefat defterinin taksimatının yapıldığı kayıt.

Sayfa 47

Hüküm 1: Vidin’de Alacatekye mahallesinden olan İsa Çavuş ibn Yusuf İbn Abdullah’ın muhallefat defterinin kaydı.

Sayfa 48

Hüküm 1: Şark tarafına yapılacak olan sefer için asker ve mühimmatın merkeze gönderilmesine dair berat kaydı.

Hüküm 2: : Şark tarafına yapılacak olan sefer için asker ve mühimmatın merkeze gönderilmesine dair berat kaydı.

Hüküm 3: : Şark tarafına yapılacak olan sefer için asker ve mühimmatın merkeze gönderilmesine dair berat kaydı.

Sayfa 49

Hüküm 1: Vidin’de Mustafa Paşa mahallesinden olan Mehmed Çelebi ibn Abdurrahman’ın muhallefat defterinin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de Çavuş mahallesinden olan Belkıs Binti bin Abdurrahman’ın muhallefat defterinin kaydı.

Sayfa 50

Hüküm 1: Vidin’de Mezid Bey mahallesinde ikamet eden Ahmet bin El-Hac Mehmed bin Mustafa’ya ait olan malların satışının olunduğu belgenin kaydı.

Hüküm 2: Vidin Gümrüğü Mukataası malından olmak üzere günlük on iki akçeden Vidin’de Çoban Bey Camii’nde müezzin olan Nurullah Halife ibn Mehmed’e verilen yevminin kaydı.

Sayfa 51

Hüküm 1: Vidin’de Şeyh Ahmed Mahallesi imamı Abdullah Efendi ibn İbrahim Efendi adlı kişi zevcesi Halime binti Abdullah’ı boşadığına dair belgenin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de Bedreddin mahallesinden olan Mercan El-Hâc Ahmed ibn Abdurrahman’ın muhallefat defterinin kaydı.

Hüküm 3: Orta Tuna mahallesinde ikamet eden Ali ibn Abdullah’ın muhallefat defterinin kaydı.

Sayfa 52

Hüküm 1: Vidin’de Tekye mahallesinde ikamet eden Nemçe İbrahim bin Abdullah bin Abdurrahman nam Kıbtî’nin muhallefat defetrinin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de Çavuş mahallesinde ikamet eden Raziye binti Mustafa nam hatunun muhallefat defterinin kaydı.

Sayfa 53

Hüküm 1: Vidin’de İzor mahallesinde ikamet eden Yuvan veled i Rado veled-i Nikola nam zimminin terekesiyle ilgili kayıt.

Hüküm 2: Vidin’de Çavuş mahallesinde ikamet eden Â’işe binti Mustafa nam Hatunun varisi olmayıp terekesi beytü’l mal’e bırakılan belgenin kaydı.

Sayfa 54

Hüküm 1: Vidin’de Cebeciler Kışlası’nda ikamet eden Elli Altı Bölük yoldaşlarından Berber Osman Beşe ibn Abdullah ibn Abdurrahman’ın muhallefat defterinin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de Tekye mahallesinde ikamet eden Salih Paşa bin Yusuf adlı kişinin Mümine binti Abdullah nam hatuna günlük ikişer akçe nafaka verdiği belgenin kaydı.

Sayfa 55

Hüküm 1: Vidin’de İzor mahallesinde ikamet eden Yuvan veled i Rado veled-i Niko zimminin muhallefat defterinin kaydı.

Sayfa 56

Hüküm 1: Vidin’de Kalofça mahallesinde ikamet eden Berber Dimitri veled-i Manol veled-i Yuvan nam zimminin eşya defterinin kaydı.

Hüküm2: Vidin’de Mustafa Paşa mahallesinde ikamet eden Seksen Beş Cemâ’at yoldaşlarından Hüseyin Beşe ibn Mustafa bin Abdullah’ın muhallefat defterinin kaydı.

Sayfa 57

Hüküm 1: Vidin’de Cami-i Kebir mahallesinde ikamet eden Fatıma binti Şaban nam Hatun elindeki var olan mallarını İbrahim Çelebi’ye sattığı belgenin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de Çavuş mahallesinde ikamet eden El-Hâc Mehmed bin Abdullah’ın muhallefat defterinin kaydı.

Sayfa 58

Hüküm1: Vidin’de Arabacı başı mahallesinde ikamet eden Süleyman ibn Mustafa Beşe’nin validesi, babası ve zevcesine intikal etmiş olan kassam defterinin kaydı.

Sayfa 59

Hüküm 1: Vidin’de Bederdin mahallesinde ikamet ederken vefat eden Ahmed bin Abdurrahman bin Abdullah’ın tereke hisselerinin taksimatını gösteren belgenin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de Alacatekye mahallesinde ikamet eden Baş Çavuş İbrahim bin Mehmed adlı kişi mahkemede kendisine ait olan yerleri Ramazan Beşe’ye devrettiğini belgenin kaydı.

Sayfa 60

Hüküm 1: Vidin’de Tekye mahallesinde ikamet eden Elli Bölük yoldaşlarından Şa’ban Beşe ibn Abdullah ibn Abdurrahman’ın muhallefat defterinin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de çeşitli vergilerin toplanmasına dair ferman kaydı.

Sayfa 61

Hüküm 1: Vidin’de Tekye mahallesinde ikamet ederken vefat eden Ömer bin Ahmed bin Abdullah’ın oğlu Ahmed ve kızı Dudu babalarının vefatından sonra kendilerine nafaka verilmesine dair belgenin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de Tekye mahallesinde ikamet ederken vefat eden Ömer bin Ahmed bin Abdullah’ın oğlu Ahmed ve kızı Dudu babalarının vefatından sonra babalarından intikal eden kassam defterinden kırk kuruş hisse verilmesine dair belgenin kaydı.

Hüküm 3: : Vidin’de Çavuş mahallesinde ikamet ederken vefat eden Ahmed Ağa ibn Abdullah’ın 576 hissesi olup bunları çocukları ve zevcesi arasında paylaştırdığı belgenin kaydı.

Sayfa 62

Hüküm 1: Vidin’de Mezarlık mahallesinde misafirken vefat eden Mustafa bin Abdullah bin Abdurrahman’ın eşya defterinin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de Çavuş mahallesinde ikamet eden Ali Beşe bin Abdullah bin Abdurrahman’ın muhallefat defterinin taksimini gösteren kayıt.

Sayfa 63

Hüküm 1: Vidin’de Çavuş mahallesinde ikamet ederken vefat eden Ahmed bin Ali bin Abdullah’ın vefatından sonra kalmış olan beş yüz yetmiş altı hissenin taksiminin yapılmış olduğu belgenin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de Yedbolu deresi denen yerde misafir olarak ikamet ederken vefat eden Salih Beşe ibn Abdullah’ın terekesinin Ramazan Beşe’ye satıldığı belgenin kaydı.

Sayfa 64

Hüküm 1: Vidin’de İstanbul kapısı hâricinde Mustafa Paşa mahallesinde ikamet eden Hasan bin İbrahim bin Abdullah’ın muhallefât defterinin kaydı.

Hüküm 2: Vidin hârici ve Borucu deresi denen mevzide misafir olarak ikamet eden Salih Beşe ibn Abdullah bin Abdurrahman’ın eşya defterinin kaydı.

Sayfa 65

Hüküm 1: Vidin’de halktan belirlenen miktardan fazla vergi alınmamasına dair yazılan berat kaydı

Hüküm 2: Vidin’de devletin tüm görevli memurlarının halka iyi davranması, halktan devlet memurları için bir şikâyet gelirse onların cezalandırılacağı ve halktan gereğinden fazla vergi alınmamasını emrettiği berat kaydı

Sayfa 67

Hüküm 1: Bosna Eyaleti’nden olan Oskobyne kasabası ahalisinden olup Vidin’de Tekye mahallesinde misafir iken vefat eden İbrahim Beşe bin Mahmud bin Abdullah’ın muhallefât defterinin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de Kayilordime kapısı hâricinde Akcâmiî mahallesinde ikamet eden On Yedi bölük yoldaşlarından Mustafa Beşe bin Abdullah’ın tereke defterinin kaydı.

Sayfa 68

Hüküm 1: Vidin’de Kalnofça mahallesinde ikamet eden Yavok veled-i Elpa nam zimminin bulunduğu kazâda Bağdan veled-i Edos nam zimmiye on altı kuruşluk bir borcunun olduğu ve borcunu ödediğini gösteren belgenin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de Orta Tuna mahallesinde ikamet eden Â’işe binti Mustafa nam hatunun zevci olan İbrahim bin Ahmed zevcesi olan Â’işe hatunu boşadığını ifade ettiği mektubun kaydı.

Hüküm 3: Vidin’de Alacatekye mahallesinde ikamet eden Hanife binti Salih bin ’a ait mihr-i müeccel kaydı.

Sayfa 69

Hüküm 1: Vidin’de İstanbul kapısı hâricinde Mustafa Paşa mahallesinde ikamette iken vefat eden Osman bin Abdullah’ın tereke defterinin kayıt.

Hüküm 2: Vidin’de Şeyh Ahmed mahallesinde ikamet eden El Hâc Mehmed bin Abdurrahman’ın terekesinin satışı olunan kaydı.

Sayfa 70

Hüküm 1: Niğbolu Sancağı’nda Maçın kazâsında ikamet eden İbrahim bin İskender ve Mustafa bin Mehmed nam kişiler Vidin kalesinde hizmet için on beş araba ve yüz beş gün hizmet edip onlara verilen yevmiyelerin kaydı.

Sayfa 71

Hüküm 1: Vidin veziri paşaya, yeniçeriler ağasına ve kadısına hüküm ki; rüsumlarına toplanması sırasında halka zorbalık ve zulmün yapılmaması için padişahın berat kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de vezir paşaya emir vererek halka eşkıyalık yapan kişilerin cezalandırılmalarının istendiği berat kaydı.

Sayfa 72

Hüküm 1: Mustafa Paşa mahallesinde ikamet eden Mustafa bin İbrahim mahkeme huzurunda yemin ederek “eğer bir daha içki içtiğim takdirde karım Hatice benden boş olsun” dediği kayıt.

Hüküm 2: Vidin kalesinde yapılacak olan iş için sair yerlerdeki neferatın götürülüp zamanında bitirilmesi için berat kaydı.

Hüküm 3: Vidin’de halk arasında kesik ve zayıf paranın kullanılmamasını dair berat kaydı.

Sayfa 73

Hüküm 1: Vidin’de İhram mahallesinde ikamet eden İslam bin Âdem bin Osman vefatından sonra terekesinin taksiminin kaydı.

Sayfa 74

Hüküm 1: Vidin nezareti altında bulunan Polmiye, Timok, Sahra Belgradcık ve Kiryon’a ait mukata’a kaydı.

Sayfa 75

Hüküm 1: Vidin’de bazı zimmilerin halka zulüm ve taaddi eylediği ve halkın paralarını zorla aldıklarını ve bunu derhal giderilmesini istediği berat kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de Mustafa Paşa mahallesinde ikamet eden Sakine binti Sadık nam hatun babasının vefatından sonra onun terekesinden her gün üçer akçe mahkemedan talep ettiği belgenin kaydı.

Hüküm 3: Vidin’de Dergâh-ı Âli yeniçerilerinden doksan sekiz cemâ’at yoldaşlarından Mehmed Beşe bin Abdullah’ın muhallefat defterinin kaydı.

Sayfa 76

Hüküm 1: Sahra mukata’ası tarlalarından aslen Tuna karyesi yakınında Tuna Nehri’nde bozularak vefat eden Ali’nin muhallefat defterinin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de Mezid Bey mahallesinde ikamet eden Osman Ağa bin Abdullah bin Abdurrahman’ın terekesinin kaydı.

Sayfa 77

Hüküm 1: Vidin’de Mezid Bey mahallesinde ikamet ederken vefat eden Osman Ağa bin Abdullah bin Abdurrahman’ın çocuklarına terekesinden nafaka tahsis edildiği belgenin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de Mezid Bey mahallesinden ikamet ederken vefat eden Osman Ağa bin Abdullah bin Abdurrahman’ın çocuklarına tahsis olunan hisselerin kaydı.

Hüküm 3: Vidin’de Şeyh Ahmed mahallesinde ikamet eden Yanzo veled-i Derogos zimminin muhallefat defterinin kaydı.

Sayfa 78

Hüküm 1: Vidin’de Şeyh Ahmed Efendi mahallesinde ikamet ederken vefat eden Palo veled-i Deragones zimminin çocuklarına intikal eden hissenin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de Kapan camii yakınındaki dükkân odasında vefat eden on dokuz cemâ’at yoldaşlarından olan Mehmed Ağa bin Abdullah’ın muhallefat defterinin kaydı.

Sayfa 79

Hüküm 1: Vidin’de Mustafa Paşa mahallesinde ikamet eden Es Seyyîd Velieddin Beşe ibn Abdullah’ın muhallefat defterinin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de Mustafa Paşa mahallesinde ikamet eden Uzun Ahmed Beşe’nin muhallefat defterinin kaydı.

Hüküm 3: Vidin’de Tekye mahallesinde ikamet eden Mustafa Beşe’nin muhallefat defterinin kaydı.

Sayfa 80

Hüküm 1: Vidin’de Karaman mahallesinden ikamet eden Ümmühan binti Hasan bin Abdullah’ın tereke kaydı.

Hüküm 2: Ezdir mahallesinde ikamet eden Livan zimminin vefatından sonra terekesinin açık artırma yoluyla satışı olunan tereke kaydı.

Hüküm 3: Vidin’de vefat eden Hasan Ağa bin Abdullah bin Abdurrahman’ın muhallefat defterinin kaydı.

Sayfa 81

Hüküm 1: Vidin’de Çavuş mahallesinde ikamet eden birinci bölük yoldaşlarından Mustafa Ağa bin Abdullah bin Abdurrahman’ın muhallefat defterinin kaydı.

Sayfa 82

Hüküm 1: Vidin’de Çavuş mahallesinde ikamet ederken vefat eden Mustafa Ağa bin Abdurrahman’ın vefatından sonra kızı olan Fatıma’nın vasisi olan Hüseyin Ağa bin Mehmed’in Fatıma için nafaka taleb eylediği belgenin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de Çavuş mahallesinde ikamet ederken vefat eden Mustafa Ağa bin Abdurrahman’ın vefatından sonra kızı olan Fatıma’nın vasisi olan Hüseyin Ağa bin Mehmed’in vasiliğini meclis-i şer’ huzurunda Hasan Çelebi’ye bıraktığını gösteren belgenin kaydı.

Hüküm 3: Vidin’e bağlı muhitlerde satışı olunan yerlerde kimin hangi yerleri aldığı ve ne kadar ücret ödendiğini gösteren belgenin kaydı.

Sayfa 84

Hüküm 1: Vidin’de Alacatekye mahallesinde ikamet eden Çorbacı Mehmed Ağa bin Şahin bin Abdurrahman’ın muhallefat defterinin taksimini gösteren tereke kaydı.

Sayfa 85

Hüküm 1: Vidin’de vefat eden Mehmed Ağa’nın terekesinin kızı Hatice’ye vasi El-Hâc Mustafa Ağa’nın yediyle olduğu belgenin kaydı.

Sayfa 95

Hüküm 1: Sofya, Selanik, Rahide, Eburaca, Tırnova, Lofça, Pelune, Berkofça, Vidin, Belgradcık, Köstendil, Lirzi ve Gümülcine’de ticaret için gidenlere engel olunmamasına dair berat kaydı.

Sayfa 96

Hüküm 1: Vidin Sancağı ve yakınlarındaki adet-i ağnam-ı ocaklık beratının kaydı.

Sayfa 97

Hüküm 1: Vidin de kasaplık mesleğini yapanların isimlerinin olduğu defterin kaydı.

Hüküm 2: Vidin de Mezid Bey Mahallesi sakinlerinden Mehmet Çavuş Ağa ibn Ahmet nam kişinin mallarını Osman Beşe’ye sattığı belgenin kaydı.

Sayfa 98

Hüküm 1: Özi Eyaleti mutasarrıfı vezir Beşir Hüseyin Paşa’ya Vidin kalesinin muhafazası şartıyla Niğbolu Sancağı’nda kendisine arpalık verileceğine dair berat kaydı.

Hüküm 2: Vidin kalesi kadısı yeniçeri ağası, cebeci başı, topçu başı, neferat ağaları, zabıtarlar, vilayet ayanları ve iş erlerine hüküm ki; Vidin kalesi muhafazası şartıyla Niğbolu Sancağı arpalığı tevcih

olunmayıp yakın zamanda kendileri o tarafa giderek arpalığı kendi üzerlerine alacağını irsal olunduğu belgenin kaydı.

Sayfa 99

Hüküm 1: Vidin'den merkeze gönderilecek olan hayvanların başka yerlere gönderilmemesine dair berat kaydı.

Sayfa 100

Hüküm 1: Vidin, Niğbolu, Silistre, Filibe ve Hartin kalemlerinin cizye ve mukâta'aları Musa zide meciduhu tarafından zapt ve tahsil ettirilip ve kişilere taarruz ve taaddi eylememeleri babında yazılan berat kaydı.

Sayfa 101

Hüküm 1: Vidin ve civarındaki yerlerde zayıf ve kesik olan paranın kullanılmamasına dair ferman kaydı.

Hüküm 2: Sahra nahiyesinde üçer paraya Yave'ye takdim olunan nafakanın kaydı.

Sayfa 102

Hüküm 1: Tuna ve civarındaki yerlerde zayıf ve kesik paraya itimat edilmemesi ve sağ atik paranın kullanılmasına dair yazılmış olan belgenin kaydı.

Sayfa 103

Hüküm 1: Vidin veziri ve kadılarına hüküm ki; daha önceden dönüm rüsumlarını vermiş olan kimselerin dönüm rüsumlarını istemeleri üzerine padişahın bu kişilerin isimlerini yazarak istediği belgenin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de iskân bahanesiyle halka zülüm yapılanların halk tarafından şikâyet edildiği ve bu kişilerin bir daha zülüm yapmamaları ve eğer yaparlarsa haklarından gelinmeleri babında yazılmış olan berat kaydı.

Sayfa 105

Hüküm 1: Vidin, Polmiye, Timok, Sahra, Kiryon ve Belgradcık yerlerine ait mukata’aların taksimini gösteren belgenin kaydı.

Sayfa 106

Hüküm 1: Çavuş mahallesi camisi olan vakfın borç defterinin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de rüsumları toplamaya gelen memurlara mani olan kişilerin isimlerinin yazılıp merkeze gönderilmesine dair belgenin kaydı.

Hüküm 3: Padişahın yazmış olduğu berat kaydı.

Sayfa 107

Hüküm 1: Vidin’de topçu kalesiyle ilgili olarak padişah yazmış olduğu berat kaydı.

Sayfa 109

Hüküm 1: Vidin muhafızı Osman Paşa’ya ait 12 bab kürkçü dükkânını altmışar akçe ile zimmi kiracılara verdiği kişilerin isimlerinin yer aldığı belgenin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de mukata’a da huzuru bozanların ihtiyarlar tarafından haber verilmeleriyle Osman Ağa’nın onlarla mücadelesinde müdahale edilmemesini beyan eden belgenin kaydı.

Hüküm 3: Vidin nezareti ve cizyesi Vidin yerli neferatına ocaklık tayini kaydı.

Sayfa 110

Hüküm 1: Vidin’de kasap mesleğini yapan kişilerin isimlerinin yer aldığı belgenin kaydı.

Hüküm 2: Kurubalık’ta maruf nam zimminin fukara halka arasında sürekli olarak huzursuzluğa neden olması üzerine Vidin fukaralarının bu sorunun çözülmesi için kadıya başvurdıkları belgenin kaydı.

Sayfa 111

Hüküm 1: Varoş reayasının keyfiyet-i ahvalleri gibi durumların bildirilmesi babından yazılan belgenin kaydı.

Hüküm 2: Kurubalık maruf nam zimminin fukara halk arasında sürekli olarak huzursuzluğa neden olması ve bu âdetinden vazgeçmemesi sonucu halkın tekrar mahkemeye başvurdıkları belgenin kaydı.

Hüküm 3: Kurubalık maruf zimminin halkın huzurunu bozduğu ve gereğinin yapılmasını istendiği belgenin kaydı.

Sayfa 112

Hüküm1: Vidin’de 75 cemâ’at yoldaşlarından iken vefat eden Ebubekir Beşe ibn Yusuf’un muhallefât defterinin kaydı.

Sayfa 115

Hüküm 1: Vidin’de İzor mahallesinde ikamet eden Çömlekçi veled-i Islafço zimmi borç kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de kasaplar çarşısında mahakçı dükkânında ikamet ederken vefat eden Hasan Beşe ibn Mustafa nam kişinin muhallefat defterinin kaydı.

Sayfa 116

Hüküm 1: Vidin’de vefat etmiş olan Mustafa Paşa’nın yapmış olduğu cami ve mektebin mütevellisi olan Abdi Ağa’nın vakfin tuttuğu muhasebe defterinin kaydı.

Hüküm 2: Vidin’de padişah tarafından yaptırılan caminin mütevellisi olan Hasan Ağa’nın bin yüz kırk bir cemazi-el ahir guresinden bin yüz kırk üç senesi şevvalin sonuna gelene kadar vakfin yirmi dokuz aylık hesabını gördüğü defterin kaydı.

Sayfa 117

Hüküm 1: Vernis isimli karye ahalisinden olan Cebeci Alemdar Salih beşe ibn Ahmed’e ait muhalefet defterinin kaydı.

Sayfa 119

Hüküm 1: 76 cemâ’at çorbacılarından vefat eden Hasan Ağa’nın oğlu Ahmed’e babasından intikal eden paranın kaydı.

Hüküm 2: Davacı Mehmed meclis-i şer’de kethüda Mehmed’i borcunu ödemediği için dava ettiği belgenin kaydı.

Sayfa 120

Hüküm 1: Vefat eden El-Hâc İbrahim ibn Ali'nin oğlu Ömer'in vesayeti Mehmet Beşe'nin üzerine olup büyük babası Mehmet Odabaşı huzurunda yetim malından borçları olan kişilerin borç kaydı.

Hüküm 2: Yetim malından adı geçen meblağın yetmiş bir buçuk kuruştan adı geçen büyük babası Mehmed Odabaşı'nın kendisine verdiği borcunun kaydı.

Hüküm 3: Vefat eden Tuzcu El-Hâc Hüseyin'in oğlu ve iki kızına yetim malından hâsıl olan nafakanın kaydı.

Hüküm 4: El-Hâc İbrahim nam'ın vefatından sonra oğlu olan Ömer'in vasisi olan Mehmed Beşe'nin tutmuş olduğu malların ve nafakanın kaydı.

Sayfa 121

Hüküm 1: Vidin'de Şeyh Ahmed mahallesinde dükkân sahibi olan Ali Beşe ibn İbrahim Hacı Beşir mahallesi imamlarına kendi malından kira gelirlerini vermiş olacağı belgenin kaydı.

Hüküm 2: Hasan Beşe tarafından yave al kırsağı onar akçeyle Nazır Ağa'ya teslim eylediği belgenin kaydı.

Hüküm 3: El-Hâc Hüseyin adlı kişi vefatından sonra yetim malından kızı Hadice'ye intikal eden malların kaydı.

Hüküm 4: Bedreddin mescidi yöneticisi olan Ahmed Çelebi tarafından alınan emanetin kaydı.

Hüküm 5: El-Menkûha Buyane binti İstan ait olan mihr-i müeccel kaydı.

Sayfa 123

Hüküm 1: Vidin’de Alacatekye mahallesinde iken vefat eden Â’işe binti Abdullah nam hatuna ait muhallefat defterinin kaydı.

Hüküm 2: Vefat eden İbrahim nam Kıbtî’nin oğlu Hasan’a intikal eden 7 kuruşluk hissenin kaydı.

Hüküm 3: Vidin’de Bederdin mahallesi camisinin imamlarına vakfedilen akçenin mütevellisi ve mahallenin muhtarlık vazifesini yapan kişi mahallenin esnaflarından olan Bakkal Ahmed Çelebi ile Mehmed’in müteveli olmalarını istediği belgenin kaydı.

Sayfa 124

Hüküm 1: Vidin’de Arabacı başı mahallesinde Yusuf bin Mehmed’in vefat sonra herhangi bir mal olup olunmadığına dair olan belgenin kaydı.

Hüküm 2: Arçar Palangası Azeban Ağası Ömer’in takririyle ilamdır ki; Vidin kadısının zikrolunan resimleri ve tarihleri zapt eylemeleri yönündeki belgenin kaydı.

Hüküm 3: Timok’ta Arçar yakınlarında Melidir Efrence nam karyede savaşın bitmesi üzerine oradaki halk savaştan etkilendikleri için üç sene cizye ve sair vergilerin alınmamasını rica ettikleri belgenin kaydı.

Hüküm 4: Timok hududunda Pradgo karyesinden olup müslüman mahalline gelen Berdi veled-i Nikola kefare iskân eylemiş olup üç sene cizye vesaire vergilerden muaf tutulmasını istediği belgenin kaydı.

Hüküm 5: Taşra tarafından harp diyarından dört nefer kefere Vidin mukata'asından Kiryon mukata'asına geldiklerini bildiren belgenin kaydı.

Hüküm 6: Resnovi kazası reislerinden Ali Paşa bin Ahmed Tırnova'da satışı olunan bin üç yüz keyl hinta vesaire beher keyl ikişer para yol gemiye yüklenmesi ve zimmi anbarına gönderip defterdar tarafından ücreti tamamen alındığı belgenin kaydı.

Hüküm 7: Vidin yeniçeri efendisi olan İbrahim Efendi'nin hazinedarı olan Halil Ağa bin Mehmed bir kıt'a kuran-ı kerimi El-Hâc Mahmud Ağa'nın cami-i şerifine teslim eylediğini gösteren belgenin kaydı.

Sayfa 125

Hüküm 1: Kalnofça mahallesinde ikamet eden Havva binti Ahmed nam hatunun zevci Tapçı Hüseyin'in bir ay önce vefat ettiğini gösteren mektubun kaydı.

Hüküm 2: Rayeş (?) karyesinde ikamet eden Ostoyano binti Ostoyo nasraniye müslüman olup Meryem ismini aldıktan sonra kocasının onun Müslümanlığını kabul etmemesi sonucu başkasıyla evlendiği belgenin kaydı.

Hüküm 3: Mustafa Beşe meclis-i şer'de kardeşi İsmail Beşe'nin huzurunda vefat eden babasının terekesinden kendisine intikal dene iki kuruş hakkının kendisine bıraktığının ve kardeşi ile arasında herhangi bir davanın olmadığını ifade ettiği belgenin kaydı.

Hüküm 4: Şeyh Ahmed mahallesinde ikamet eden Kozma veled i Yani zimminin müslüman olarak Ali ismini aldığı belgenin kaydı.

Hüküm 5: İzor mahallesinde ikamet eden Tarifer veled-i İstefan zimminin müslüman olup Mustafa ismini aldığı belgenin kaydı.

Hüküm 6: Vidin’de ikamet ederken vefat eden Fatma binti Ahmed bin Abdullah’ın zevcesi El-Hâc Musa bin Abdullah ve kardeşi Salih ve kızı kardeşi Saliha’ya münhasır olan muhallefat defterinin kaydı.

Sayfa 126

Hüküm 1: Bin yüz kırk üç senesinde Niğbolu Sancağı’nda vaki Vidin’deki kıbtıyanların cizye ve vergilerinin Haydar Efendi’ye iltizam olunup onların da kabul eylediklerini ve daha önceden toplanmış usule göre toplanmasını gösteren borç senedi belgesinin kaydı.

Hüküm 2: 1143 senesinde El-Hâc Ali’ye tevzi olunan mukat’anın rüsumu adet-i ağnamın padişah beratında belirtilen şartlar dâhilinde toplanması hakkındaki belgenin kaydı.

Hüküm 3: İzor mahallesinde ikamet eden Çömlekçi Velçko veled-i Islafço nam zimminin müslüman olarak Abdullah ismini aldığı belgenin kaydı.

Hüküm 4: El-Hâc Beşir mahallesinde vakıf camiinin imamı olan Mustafa Beşe zimmetinde otuz sekiz kuruş mevcut olup topçu mermicisi olan Ahmed Beşe’ye nakl olunan belgenin kaydı.

Hüküm 5: İç kalede Tophane yakınında iki dükkân ve bir oda ve iki kazgan ve içinde olan aletiyile birlikte otuz sekiz kuruşa yönetici olan imam Fahri Efendi’ye her biri için on dokuz akçeye kira olunan belgenin kaydı.

Hüküm 6: Dergâh-ı Âli topçularından olan kişilerin kendilerine ait olan zeamet ve tımarları yüz kuruşa kiraya verdikleri belgenin kaydı.

Hüküm 7: Tüccardan Vidin’de İbrahim Ağa hanında ikamet eden El-Hâc Mustafa bin Mahmud’un terekesini müvekkili Hasan’a bıraktığını beytû’l mal tarafından hüküm olunduğu belgenin kaydı.

Sayfa 127

Hüküm 1: Rumeli’de Köstendil Sancağı’nda Beradaviş kasabası sakinlerinden zeamet sahibi Mustafa bin İsmail nam kimesne meclis-i şer’de Mustafa Beşe ibn Ahmed nam kimesnenin huzurunda babası Mustafa Ağa bundan önce Mustafa Beşe’ye vekâleti münasebetiyle üç yüz akçeyi kendisine teslim eylediği belgenin kaydı.

Hüküm 2: Sol kolağası İbrahim Ağa’ya iki baş siyah bârgîr ve ikişer para saman kıymetinde emanet malların kaydı.

Hüküm 3: İzor mahallesinde ikamet eden Dragol veled-i Serkiz nam Ermeni müslüman olarak Osman ismini aldığı belgenin kaydı.

Hüküm 4: Harp tarafında sahipsiz olan üç baş bargirin her biri için üçer para saman kıymetinde Nazır Ağa’ya teslim olunduğu belgenin kaydı.

Hüküm 5: Silistre sakinlerinden Hristo veled-i Yani zimmi müslüman olup Ali ismini aldığı belgenin kaydı.

Hüküm 6: Çavuş mahallesi imamı Hasan Efendi Âsitane-i Sa’âdete yola çıkıp Mahmud Efendi’ye ve emaneti diğer Mahmud Efendi’ye sipariş ve vekil eylediklerini kabul ettikleri belgenin kaydı.

Hüküm 7: Narh verilen belgenin kaydı.

Hüküm 8: Vidin’de var olan mumcu taifesinin isimlerinin yer aldığı belgenin kaydı.

Hüküm 9: Vidin’de mumcu taifesinin isimlerinin yer aldığı belge.

Hüküm 10: Vidin’de on sekiz cemâ’at yoldaşlarından Abdullah Beşe ibn Halil kazada adı geçen İbrahim Beşe ibn Mustafa’dan hıras olup adı geçen Abdullah Beşe’ye varıp kışın şiddetinden dolayı her birine mühlet verilip bundan sonra hapis olunmamaları babında yazılan belgenin kaydı.

Hüküm 11: Vidin’de daha önce vefat etmiş olan Mehmed Beşe bin Hasan’ın kaynanası Â’işe binti İbrahim nam kişinin mal ortakları olan damatları Ahmed Beşe ve İbrahim Beşe’ye ortaklıktan kalan yüz elli beş kuruş hisselerinin tamamını ellerinde bulundurdıkları belgenin kaydı.

Sayfa 128

Hüküm 1: Çavuş mahallesinde Â’işe Usta binti Ahmed nam hatun zevci Hüseyin bin El-Hâc Bayram nam kimesne bundan sonra başka diyara gider ve eğer o sakın olduğu yerden de başka memlekete giderse benden bol olsun dediği belgenin kaydı.

Hüküm 2: Tekye mahallesinde ikamet eden (...) kıbtiye’nin zevci muharrem ayının sekizinci gününde vefat etmiş olup bundan sonra zevcesinin talibi olan Hasan nam kıbtiyle nikâh yaptığı belgenin kaydı.

Hüküm 3: Raver veled-i Oskoroba meclis-i şer’de Ostoyka veled-i marifetinde olan on iki kuruş ve adet ve dört kuruşa sulh yaparak borcunu temize çıkarttığı belgenin kaydı.

Hüküm 4: Mustafa Çavuş mahallesinde ikamet eden Â'îşe binti Hasan nam hatun Befram veled-i Selmun'a borcu olduğu ve ödeyemediği takdirde kendisine kefil olarak Mehmed Çavuş'u gösterdiği belgenin kaydı.

Hüküm 5: (silik) karyesinde ikamet eden Morko zimmi zevcesi Derire Nasraniye'yi iki aydır boşadığını ve zevcesine haberi huzurunda bulunanlar vasıtasıyla verdiği belgenin kaydı.

Hüküm 6: Vidin mahkemesinde birer baş bargirin Hüseyin Bey üzerine üçer para saman kıymetinde teslim edildiği belgenin kaydı.

Hüküm 7: (silik) mahallesinde Mehmed Beşe'ye on dört kuruş karşılığında borcum olduğu ve borcumu altmış bir günde ödeyemezsem İbrahim Çelebi'yi kefil tayin eyledim dediği belgenin kaydı.

Hüküm8: Hasan Beşe bin Salih'in Osman Ağa'ya borcunun olduğu ve bu borcu ödeyemediği takdirde Mehmed Beşe bin Ebubekir'i kefil tayin eylediği belgenin kaydı.

Hüküm 9: El-Hâc Beşir mahallesi imamı Mehmed Efendi başka diyardan Kirdetme kal'asına gitmeye niyeti olup emanetini oğlu Ömer'i vekil eylediği belgenin kaydı.

Hüküm 10: Mihail (silik) adında bir kişi müslüman olup Ahmed ismini aldığı belgenin kaydı.

5. 10 NUMARALI VIDİN ŞER'İYYE SİCİL

DEFTERİNİN DEĞERLENDİRMESİ

5.1. 10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil Defterinin Tanıtımı

Balkan Coğrafyası'nda yer alan ve bir zamanlar Osmanlı Devleti'nin Balkanlara yapılacak savaşlar için üs açısından önemli bir noktaya sahip olan Vidin, Osmanlı tarihinde önemli bir yere sahiptir. Vidin Osmanlı hâkimiyetine girdikten sonra sicil kayıtları tutulmaya başlanmıştır.

Bu çalışmayı yapmak için 10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil defterini Bulgaristan Milli Kütüphanesinden dijital olarak temin ettik. 10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil defteri (H. 1142-1145/M. 1729-1732) yılları arasında tutulan kayıtlardan oluşmaktadır. Defterin toplam varak sayısı 136 olup, 26 sayfası boş bırakılmıştır. Kayıtların çoğunluğunda sayfa sonlarında tarih yer almaktadır. Defterde sayfa numaralandırmaları yapılmıştır. Defterde toplam 248 kayıt bulunmaktadır. Defterde geçen 248 belgenin sadece 2'si Arapça olup geri kalanların tümü Türkçe'dir. Defterde bir belgenin üstü çizilmesine rağmen transkripsiyonu yapılmıştır. Defterde birkaç belge ters yazılmış olmasına rağmen transkripsiyonu yapılmıştır. Defterde hüccet, i'lâm, berat, ferman, ma'rûz, buyruldu ve tereke türünde belgeler mevcuttur. Ağırlıklı olarak hüccet, i'lâm, ferman ve tereke türündeki belgeler vardır.

5.2. Metin Transkripsiyonunda Takip Edilen Metod

Defterlerin mikrofilmlerinin çekilmesi esnasında sayfa sonları ve sayfa başları düzenli olarak görüntülenememiştir. Bu sorun transkripsiyon yapılırken karşılaşılan en önemli sorun olmuştur. Kesik olanlar parantez içerisinde (kesik), silik kelimeler (silik), okunamayan kelimeler (...) şeklinde metin içinde ifade edilmiş ve okunuşunda emin olunamayanlar ise (?) şeklinde gösterilmiştir. Bu durum belgelerin

anlaşılması ve özetlenmesinde olumsuz bir etki yapmamıştır. Günümüz Türkçesinin imla kuralları içerisinde hareket edilmekle birlikte, günümüz Türkçesine uygun olmayan kelimeler Osmanlı Türkçesi imla kuralları içerisinde yazılmıştır. Metindeki ayn (‘) irelfrah (ء) ezmeh ev (ع) işareti ile inceltme ve uzatmalar (^) işareti ile gösterilmiştir. Yalnız sonlarında dal (ﺩ) harfi bulunan isimler aynı şekilde okunmuştur. Örneğin Ahmet ismi Ahmed, Hatice ismi ise Hadice vb. şeklinde okunarak yazılmıştır.

5.3. 10 Numaralı Vidin Şer’îyye Sicil Defterinde Geçen

Belgelerin Tasnifi ve Değerlendirmesi

Daha önceki bölümlerde şer’îyye sicil defterlerinde geçen belge çeşitlerini ifade etmiştik. Bu bölümde ise transkripsiyonu yapılmış olan 10 Numaralı Vidin Şer’îyye Sicil defterindeki belgeleri ele alarak bu belgeler hakkında genel bir şablon çizip değerlendirmesini yapacağız.

Tablo 78. 10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicilinde Geçen

Belge Türleri ve Sayıları

BELGE TÜRÜ	BELGE SAYISI
HÜCCET	22
İ'LÂM	105
BERAT	4
FERMAN	29
MA'RÛZ	5
BUYRULDU	4
TEREKE	77
ARAPÇA	2
TOPLAM	248

10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil defterinde hüccet türüne ait 22 belge bulunmaktadır. Hüccet türündeki belgelerde yer alan konular ise, mihr-i müeccel⁷¹, satış⁷², borç⁷³, emanet verme⁷⁴, azad etme⁷⁵, tereke taksimi⁷⁶ vb.dir.

10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil defterinde i'lâm türüne ait 105 belge bulunmaktadır. İ'lâm türündeki belgelerde yer alan konular ise, şikâyet⁷⁷, boşanma yemini⁷⁸, mal kaydı⁷⁹, ramazan hilalini gördüğüne

⁷¹ 10 VŞS, s. 1, 68.

⁷² 10 VŞS, s. 12, 28, 45, 50, 57, 59, 63.

⁷³ 10 VŞS, s. 20, 50, 68.

⁷⁴ 10 VŞS, s. 44.

⁷⁵ 10 VŞS, s. 51.

⁷⁶ 10 VŞS, s. 53, 59.

⁷⁷ 10 VŞS, s. 1.

⁷⁸ 10 VŞS, s. 1.

⁷⁹ 10 VŞS, s. 2.

dair yemin⁸⁰, nakil⁸¹, boşanma mektubu⁸², din değıştirme⁸³, mukata'a taksimi⁸⁴, eşkıyalık yapılması üzerine şikâyet⁸⁵, defin masrafı⁸⁶, vasi tayini⁸⁷, nafaka⁸⁸, borç⁸⁹, tereke hisselerinin paylaşılması⁹⁰, kefil olma⁹¹, mihr-i müeccel⁹² vb. dir.

10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil defterinde berat türünde 4 belge vardır. Defterde geçen beratlardaki konular ise, eşkıyalık⁹³, Vidin'de kimlerden ne oranda vergi toplanacağı⁹⁴ vb. dir.

10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil defterinde ferman türünde 29 belge vardır. Fermanlarda geçen konular ise, zayıf ve kesik para meselesi⁹⁵, şark tarafına yapılacak sefer için askeri mühimmatların merkeze gönderilmesi⁹⁶, vergilerin toplanması⁹⁷, halkın para miktarından dolayı karşılaştığı mağduriyetin önlenmesi⁹⁸, eşkıyalıkların ortadan kaldırılması ve taviz verilmemesi⁹⁹, ticaretin engellenmemesi,¹⁰⁰ arpalık tevcihi¹⁰¹ vb. dir.

⁸⁰ 10 VŞS, s. 2.

⁸¹ 10 VŞS, s. 2.

⁸² 10 VŞS, s. 2, 68.

⁸³ 10 VŞS, s. 3, 83, 126.

⁸⁴ 10 VŞS, s. 8, 11, 74.

⁸⁵ 10 VŞS, s. 9.

⁸⁶ 10 VŞS, s. 38, 39.

⁸⁷ 10 VŞS, s. 44, 78, 82, 85.

⁸⁸ 10 VŞS, s. 54, 61, 75, 77, 101.

⁸⁹ 10 VŞS, s. 53, 89, 119, 120.

⁹⁰ 10 VŞS, s. 61, 63.

⁹¹ 10 VŞS, s. 120.

⁹² 10 VŞS, s. 121.

⁹³ 10 VŞS, s. 3.

⁹⁴ 10 VŞS, s. 22, 96, 100.

⁹⁵ 10 VŞS, s. 5, 24, 72, 101, 102.

⁹⁶ 10 VŞS, s. 4, 46, 48.

⁹⁷ 10 VŞS, s. 60, 70, 106, 103.

⁹⁸ 10 VŞS, s. 65, 65.

⁹⁹ 10 VŞS, s. 70, 75, 103.

¹⁰⁰ 10 VŞS, s. 95.

¹⁰¹ 10 VŞS, s. 99.

10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil defterinde ma'rûz türünde 5 belge mevcuttur. Ma'rûzlarda yer alan konular ise, eşkıyalık¹⁰², ekonomik olarak durumları kötü olanların cizye vergisinin alınmamasını talep etmeleri¹⁰³ vb. dir.

10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil defterinde buyruldu türünde 4 belge mevcuttur. Buyruldu da yer alan konular ise, merkez için istenen malların acilen gönderilmesi¹⁰⁴ ve bu malların güvenliğinin sağlanması¹⁰⁵, Niğbolu Sancağı'nın tevcihi¹⁰⁶ vb. dir.

10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil defterinde 77 tereke¹⁰⁷ kaydı bulunmaktadır. Bu terekelerin 71 tanesi müslüman kişilere ait iken geri kalan 6'sı gayr-i müslimlere aittir. Varisi olanların terekeleri zevce ve çocuklarına bırakılırken, varisi olmayanların terekeleri ise ya beytü'l mal'e bırakılmış ya da açık artırma yoluyla satışa çıkarılmıştır. Mustafa Paşa mahallesinde vefat eden Osman binti Abdullah'ın varisi olmadığı için terekesi beytü'l mal'e bırakıldığını görmekteyiz.¹⁰⁸

Tereke kayıtları sosyal tarih için önemli bilgiler içermektedir. Bu kayıtlar Osmanlının Balkanlardaki aile yapısına, insanların geçim kaynaklarının neler olduğuna, günlük hayatta kullanmış oldukları eşyalara ve neleri miras bıraktıklarına¹⁰⁹ ışık tutmaktadır. Bu kayıtlardan yola çıkarak ailelerdeki çocuk sayısının iki ile dört arasında değişmesi çekirdek aile yapısının bölgede yaygın olduğu fikrini akla getirmektedir.

¹⁰² 10 VŞS, s. 110, 111.

¹⁰³ 10 VŞS, s. 124.

¹⁰⁴ 10 VŞS, s. 4.

¹⁰⁵ 10 VŞS, s. 10.

¹⁰⁶ 10 VŞS, s. 98.

¹⁰⁷ 10 VŞS, s. 13, 14, 16, 18, 19, 20, 21, 23, 25, 26, 27, 28.

¹⁰⁸ 10 VŞS, s. 69.

¹⁰⁹ 10 VŞS, s. 48, 49, 67, 69.

Gayr-i müslim ve müslim terekelerinde ayırt edici özellikler göze çarpmaktadır. Bir müslüman vefat ettiği zaman oturduğu mahalle “sakin” olarak ifade edilirken, gayr-i müslim birisi için ise “mütemekkin” tabiri kullanılmıştır. Müslüman birinin adı “ibn-bin” yazılırken, gayr-i müslim biri için ise “veled” ifadesi kullanılmıştır. Ayrıca müslüman ölen kişi için “fevt-müteveffa-müteveffiye” ifadeleri kullanılırken, gayr-i müslim biri için ise “hâlik-hâlike-mürd” ifadelerinin kullanıldığını görmekteyiz. Ölen kişiler askeri kesimden ise malları hassa beytûlmâl emini, sivil ise âmme beytûlmâl emini tarafından kabz edilirdi. Vidin’de Borucu denen yerde vefat eden boylu neferatından Salih Paşa’nın varisi olmadığı ve kendisi de askeri kesimden olduğu için terekesi beytûlmâl emini tarafından kabz edilmiştir.¹¹⁰

¹¹⁰ 10 VŞS, s. 54.

**Tablo 79. 10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil Defterinde Geçen
Yer Adları (Sancak, Kaza, Köy, Karye, Mahalle ve Mevki Yerleri)**

Arçar Palangası	İhram Mahallesi	Karaman Mahallesi	Alacatekke-i Atik Mahallesi	Mustafa Paşa Mahallesi
Eski Cuma Kasabası	Çerkone Karyesi	Şumnı Kazası	Grebad Nahiyesi	Kestane Karyesi
Tarkovi Kazası	Keçel Karyesi	Kale içi	Velisoka Karyesi	Kili Kasabası
Arabacıbaşı Mahallesi	Abacılar Mahallesi	Alacatekye Mahallesi	İnadiye Mahallesi	Süleyman Çavuş Mahallesi
Kırelom Palangası	İzor Mahallesi	Tekye Mahallesi	Yetmiş Altı Cema'at Mahallesi	Çarşı Mahallesi
İzladi Kazası	Ilıcan Karyesi	Mezid Bey Mahallesi	Usturumca Kasabası	Felureddin Palangası
Ruşçuk Kasabası	Yeni Mahalle	Kalnuca Mahallesi	Orta Tuna Mahallesi	Şeyh Ahmed Efendi Mahallesi
Bedreddin Mahallesi	Çavuş Mahallesi	Cami-i Kebir Mahallesi	Mezarlık Mahallesi	Sığircık Karyesi
Akcamii mahallesi	Kalnofça mahallesi	Maçın kazası	Turna karyesi	Ezdir mahallesi
Tuzla Kazası	Vernis Karyesi	Şeyh Mahallesi	Hacı Beşir Mahallesi	Resnovi Kazası
Pradgo Karyesi	Rayeş Karyesi	Nesci Ahmed Mahallesi	Beradaviş Kasabası	Bane Kasabası
Gevik Karyesi	Borucu Deresi	Kurubulak Mevki	Berkofça	Sahra
Polmiye	Kiryon	Belgradcık	Timok	

Tablo 80. Vidin ile Dolaylı Olarak Alakalı Olup DeFTERde

Geçen Yer Adları

Yanbolu Sancağı	Sofya	Selanik	Pelune	Toslca karyesi
Lofça	Üsküp	Eburaca	Tırnova	Köstendil
Lirzi	Gümlcine	Rahide	Silistre	Nemçe
Bosna	Diyarbakır	Erzurum	Kastamonu	Eflak
Boğdan	Niğbolu Sancağı	Gorgoşakça	Niş	Eşkarlek
Özi eyaleti	Oskobyne Mahallesi	İran		

5.4. Sosyal Hayat

Çalışmasını yaptığımız 10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil defteri sosyo-ekonomik, kültürel, siyasi, askeri, idari vb. konular hakkında bizlere önemli bilgiler sunmaktadır.

(H. 1142-1145/M. 1729-1732) yılları arasını kapsayan 10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil defterindeki bilgilere dayanarak sosyal yapı hakkında çok önemli bilgilere ulaşabiliriz. Defterdeki kayıtlardan o dönemdeki Vidin Şehrin'de Türk, Bulgar, Ermeni, Acem, Arap, Kıpti, Yahudi milletlerinin beraber yaşadığını görmekteyiz. Bu milletlerin şer'î mahkemeleri kullandıklarını ve en çok vasi tayini, borç, satış, boşanma ve evlenme konularında mahkemeye başvurdıklarını görmekteyiz. Rayeş karyesinde Ostoyano hatunun müslüman olmasından sonra kocasının islamiyeti kabul etmemesi sonucu kocasını boşamıştır.¹¹¹ Burada mahkemeye boşanmak için sadece Müslümanların değil aynı zamanda gayr-i Müslimlerin de başvurdıklarını görmekteyiz.

¹¹¹ 10 VŞS, s. 125.

Boşanma davaları sonucunda bazılarının mihr-i müeccel aldıklarını görmekteyiz. Burada mihr konusunda herhangi bir ayrım söz konusu değildir. Arçar Palangası'nda Esmâ hatun adlı kişi kocası olan Mehmed adlı kişiden boşanması sonucu kendisine 1200 akçe mihr verilmiştir.¹¹²

Defterde din değiştirmeye¹¹³ ilgili olarak 8 belge mevcuttur. Din değiştirmeye ilgili davaların hepsinde İslam dinine geçiş söz konusudur. Burada İslamiyeti tercih edenlerin aynı etnik gruptan değil de, farklı etnik gruplardan olmaları dikkat çekmektedir.

Defterde geçen bir diğer sosyal konu ise şikâyetlerdir. İhram mahallesinde ikamet eden Salih Beşe'nin içki içmesinden rahatsız olan karısının mahkemeye başvurusu sonucu Salih Beşe'nin bir daha içki içmeyeceğine dair yemin etmiştir.¹¹⁴ Yine halkın eşkıyalar tarafından huzurları kaçırıldığı için mahkemeye başvurdıklarını görmekteyiz. Yanbolu Sancağı'nda, Çerkone Karyesinde ikamet eden İbrahim Sipahi'nin eşkıyalık yapması sonucu halk İbrahim Sipahi'nin cezalandırılması için mahkemeye başvurmuştur.¹¹⁵

10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil defterinde geçen sosyal konulardan biri de nafaka davalarıdır. Kadın ve çocukların ekonomik açıdan sıkıntıya düşmemeleri için İslam hukuku bazı şartlarda kadına nafaka hakkı tanımıştır. Tekye Mahallesinde Salih Paşa'nın, zevcesi Mü'mine hatunu boşadıktan sonra ekonomik durumu kötü olduğu için mahkemenin kararıyla günlük ikişer para nafaka verilmiştir.¹¹⁶

¹¹² 10 VŞS, s. 1.

¹¹³ 10 VŞS, s. 3, 126, 128.

¹¹⁴ 10 VŞS, s. 1.

¹¹⁵ 10 VŞS, s. 9.

¹¹⁶ 10 VŞS, s. 54.

10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil defterinde geçen bir diğer önemli sosyal konu vasi tayinidir. Vasi tayinlerinde öncelikle anne ve babalar tercih edilmiştir. Vidin'de Alacatekye Mahallesi'nde ikamet eden İsa Çavuş'un vefatından sonra kızları valideleri olan Hadice'ye vasi bırakılmıştır.¹¹⁷

5.5. Ekonomik Hayat

10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil defterine bakarak yetişen ürünler ve geçim kaynakları hakkında bilgi edinebiliriz. Defterde geçen belgelerden yola çıkarak halkın hınta (buğday), arpa, kokoroz (mısır) vb. ürünlerin yetiştirildiğini anlamaktayız.

Halkın hayvancılığı da yaygın olarak yaptığını ifade edebiliriz. Yaygın olarak yetiştirilen hayvanlar ise, inek, camus, karasığır, öküz, düve, buzağı, kısarak, keçi, oğlak, koyun, oğlak vb.dir.

Defterde revgan (yağ) ve şem (balmumu) üretildiğini bunların nakil yoluyla merkeze gönderilmesi yağ ve bal mumunun bölgede bol miktarda üretildiğini akla getirmektedir.

Vidin'de insanların yapmış oldukları meslekler ise; başka kasaplık, dülgerlik, neccarlık (marangoz), fırıncılık, kahvecilik, kürkçülük, mumculuk, kuyumculuk, nalbantçılık, yağcılık, berberlik, kalaycılık vb. dir.

¹¹⁷ 10 VŞS, s. 44.

SONUÇ

Şer'îyye Sicilleri, kadıların şer'î mahkemede verdiği karar suretlerini, mahkemeyi ilgilendiren bütün yazılı kayıtları, başka makamlardan gönderilen belgelerin kaydedildiği defterleri ihtiva etmektedir. Şer'îyye Sicilleri, tarih araştırmalarında, Osmanlı tarihinin siyasi, ekonomik, askeri, hukuki, sosyal vb. durumunu anlamak için başvurulması gereken ilk elden kayıtlardandır. Şer'îyye Sicillerinin bu özelliklerinin bulunması tez konusu seçimimde belirleyici olmuştur.

Yüksek lisans tez çalışmamızda, mahkeme kayıtlarını ihtiva eden 10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil defterinin transkripsiyonu ve değerlendirmesi yer almaktadır. III. Ahmed ve I. Mahmud dönemlerine ait olan bu defter, dönemin siyasi, askeri, ekonomik ve özellikle sosyal konuları hakkında fikir sahibi olmayı sağlamanın dışında, XVIII. Yüzyılın ikinci çeyreğine de ışık tutmaktadır.

Çalışmasını yaptığımız 10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicil defterinde hüccet, i'lâm, berat, ferman, buyruldu, ma'rûz ve tereke kayıtları yer almaktadır. Defterde geçen belge türlerindeki konular ise farklılık arz etmektedir. Hüccet ve i'lâm türündeki belgelerde vasi tayini, vekâlet, kefil, borç, satış, ihtida (din değiştirme), mihir, şikâyet, eşkıyalık, yemin, defîn, nafaka vb. konular yer almaktadır. Berat ve ferman türündeki belgelerde ise, merkeze bazı malların nakledilmesi, şark tarafına yapılacak seferler için asker ve mühimmat temin edilip merkeze gönderilmesi, eşkıyalıkların ortadan kaldırılması, vergilerin toplanması, zayıf ve kesik paranın alınmaması vb. konular yer almaktadır. Ma'rûz türündeki belgede ise, halkın sorunlarının giderilmesi için yazdıkları konular yer almaktadır. Buyuruldu türündeki belgede ise, üst makamlardan alt makamlara verilen emirler yer almaktadır. Defterde en fazla yer alan belge türlerinden biri olan terekelerde ise, Osmanlının

Balkanlardaki aile yapısına, insanların geçim kaynaklarının neler olduğuna, günlük hayatta kullanmış oldukları eşyalara ve neleri miras bıraktıklarına dair bilgileri elde edebiliriz.

Sonuç olarak şunu diyebiliriz ki; çalışma konumuz olan 10 Numaralı Vidin şer’iyye Sicil defteri, bulunduğu dönemin genel özelliklerini barındırması, dönemin genel şablonunu ortaya koyar nitelikte olması ve siyasi, ekonomik, askeri, hukuki, sosyal vb. konular hakkında önemli bilgi edinilecek birinci elden kaynak olmasından dolayı Balkan Coğrafyası ve Vidin ile ilgili yapılacak çalışmalara faydalı olacağını umut ediyoruz.

KAYNAKÇA

Arşiv Belgeleri

Bulgaristan Milli Kütüphanesi

10 Numaralı Vidin Şer'îyye Sicili (VŞS)

Kitap ve Makaleler

AKGÜNDÜZ, Ahmet, *Şer'îyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler*, C. 1, İstanbul, TDAV, 1998.

AKGÜNDÜZ, Ahmet, “İslâm Hukukunun Osmanlı Devleti'nde Tatbiki: Şer'îyye Mahkemeleri ve Şer'îyye Sicilleri”, Ed: Hasan Celal Güzel, *Türkler*, C. 10, Ankara, Yeni Türkiye Yayınları, 2002.

ARI, M. Salih, “Osmanlılar'da Şeyhülislamlık Müessesesi”, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C. 1, S. 1, Yıl: 1/1994.

ASLANTAŞ, Halis Adnan, “Tarihsel Sosyoloji Araştırmaları İçin Önemli Bir Kaynak: Şer'îyye Sicilleri”, *Hikmet Yurdu Düşünce-Yorum Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, Yıl: 2, S. 3, (Ocak-Haziran), ss. 243-255.

AYDIN, M. Akif, “Osmanlı Devleti'nde Mahkeme”, *DİA*, C. 27, İstanbul, TDVY, 2003.

BALTACI, Cahit, “Şer'îyye Sicillerinin Tarihsel ve Kültürel Önemi”, *Osmanlı Arşivleri ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu, Türk-Arap İlişkileri İncelemeleri Vakfı Yayınları: 1*, İstanbul, Mayıs 1985.

BOSTAN, İdris, *Osmanlı Bahriye Teşkilatı: XVII. Yüzyılda Tersâne-i Âmire*, Ankara, TTK, 1992.

BOZATAY, Şeniz Anbarlı, DEMİR, Konur Alp, “Osmanlı Adli ve İdari Sisteminde Kadılık: Kurumsal Bir Değerlendirme”, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 6, Sayı: 10, 2014-Haziran.

CEYHAN, Muhammed, “Tanzimat Dönemi Sonrası Şer’iyye Sicil Defterlerinin Muhteva ve Diplomatik Açından Tahlili”, *OTAM*, 29/Bahar 2011.

EKİNCİ, Ekrem Buğra, “Osmanlı Devleti'nde Mahkemeler ve Kadılık Müessesesi Literatürü”, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, C. 3, S. 5, 2005.

ERTAŞ, M. Yaşar, “İbrahim Hamdi'ye Göre Silistre'den Vidin'e Tuna Kıyısındaki Osmanlı Şehirleri”, *Uluslararası Osmanlı ve Cumhuriyet Dönemi Türk-Bulgar İlişkileri Sempozyumu*, Eskişehir, 2005.

FENDOĞLU, Hasan Tahsin, “Osmanlı Kadılık Kurumu ve Yargının Bağımsızlığı”, Ed: Güler Eren, *Osmanlı*, C. 6, Ankara, Yeni Türkiye Yayınları, 1999.

FEYZİOĞLU, Hamiyet Sezer, *Tanzimat Döneminde Kadılık Kurumu ve Şer’i Mahkemelerde Düzenlemeler*, İstanbul, Hel Yayınları, 2010.

GEDİKLİ, Fethi, “Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şer’iyye Sicilleri”, *Türk Araştırmaları Literatür Dergisi*, C. 3, S. 5, 2005.

GÖKÇE, Turan, “Osmanlı Kânunnâmeleri ve Bir Kânunnâme Sûreti Hakkında”, *Tarih İncelemeleri Dergisi V*, (1990).

GÖKDENİZ, Ömer Faruk, *262 Numaralı Hısn-ı Mansûr (Adıyaman) Kadı Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, KSÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, Mart 2006.

İNALCIK, Halil *Osmanlı İmparatorluğu Toplum ve Ekonomi Üzerinde Arşiv Çalışmaları, İncelemeler*, İstanbul, Eren Yayıncılık, 1993.

İPŞİRLİ, Mehmet, “Kazasker”, *DİA*, C. 25, Ankara, TDVY, 2002.

İPŞİRLİ, Mehmet, “Şeyhülislâm”, *DİA*, C. 39, İstanbul, TDVY, 2010.

KARATAŞ, Hicran “Bir Sözlü Tarih Metni Olarak Pazvandoğlu Türküsü”, *Milli Folklor*, 2011, Yıl 23, Sayı 92.

KAYAPINAR, Ayşe, “İki Balkan Şehri Tırnova ve Vidin’de Türkler (Bulgar Çarlığından Osmanlı İmparatorluğuna)”, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 2004-2, S: 9.

KIEL, Machiel, “Vidin”, *DİA*, C. 43, İstanbul, TDVY, 2013.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, İstanbul, Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı Yayınları, 1998.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., “Tezkire”, *DİA*, C. 41, İstanbul, TDVY, 2013.

ORTAYLI, İlber, “Osmanlı İmparatorluğunda İdari Modernleşme ve Mahalli İdare Alanındaki Gelişmeler”, *İdare Hukuk ve İlimler Dergisi*, C. 3, S. 1-3, 1982.

ORTAYLI, İlber, “Osmanlı Devleti’nde Kadı”, *DİA*, C. 24, İstanbul, TDVY, 2001.

ORTAYLI, İlber, *Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi*, Ankara, Cedit Neşriyat, 2008.

PAKALIN, M. Zeki, *Osmanlı Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C. II, Ankara, Milli Eğitim Basımevi, 1971.

PAKALIN, M. Zeki, *Osmanlı Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C. III, Ankara, Milli Eğitim Basımevi, 1972.

SELÇUK, Hava, “Vidin’de Toplumsal Hayat: 13 Numaralı Şer’îyye Siciline Göre (1698-1699)”, *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 14, 2012.

SELÇUK, Hava, *Tuna Boyunda Bir Osmanlı Kenti Vidin – XIX. Yüzyıl*, Konya, Çizgi Kitabevi, 2013.

ŞEN, Murat, “Osmanlı Hukukunun Yapısı”, Ed: Güler Eren, *Osmanlı*, C. 6, Ankara, Yeni Türkiye Yayınları, 1999.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, *Osmanlı Devleti’nin İlmiye Teşkilatı*, Ankara, TTK, 1965.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, *Osmanlı Tarihi*, C. 1, Ankara, TTK, 2003.

ÜNAL, Mehmet Ali, *Osmanlı Müesseseler Tarihi*, Isparta, 1999.

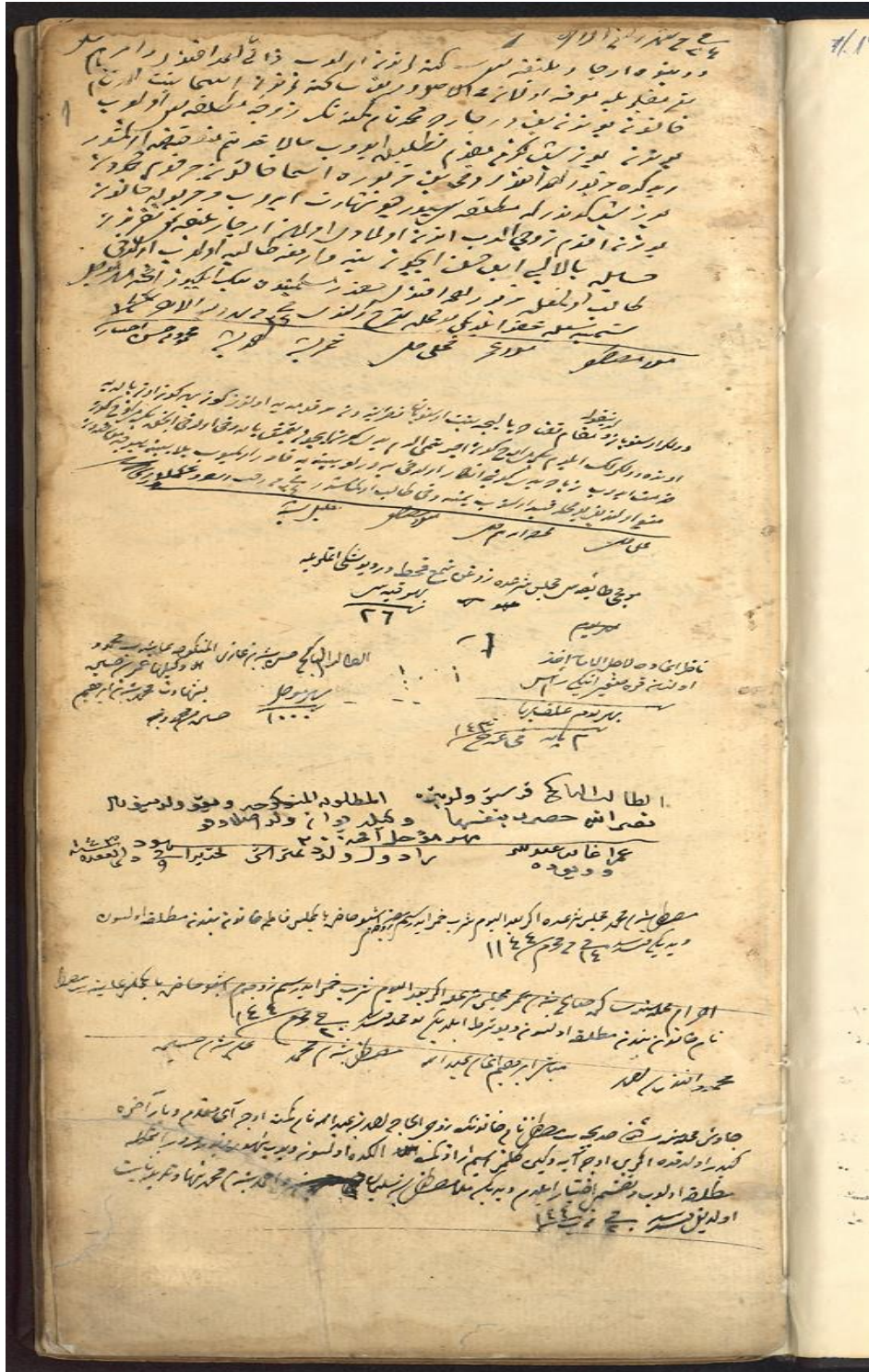
YEĞİN, Abdullah, *Osmanlı Türkçe Ansiklopedisi Büyük Lügat*, İstanbul, Türdav Basımevi, 1990.

YETKİN, Aydın, “Osmanlı Devleti’nde Hukuk Devletinin Gelişim Süreci”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 6, S. 24, Kış 2013.

UĞUR, Yunus, “Şer’îyye Sicilleri”, *DİA*, C. 39, Ankara, TDVY, 2010.

EKLER

10 NUMARALI VIDİN ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİNİN ORJİNAL METNİ

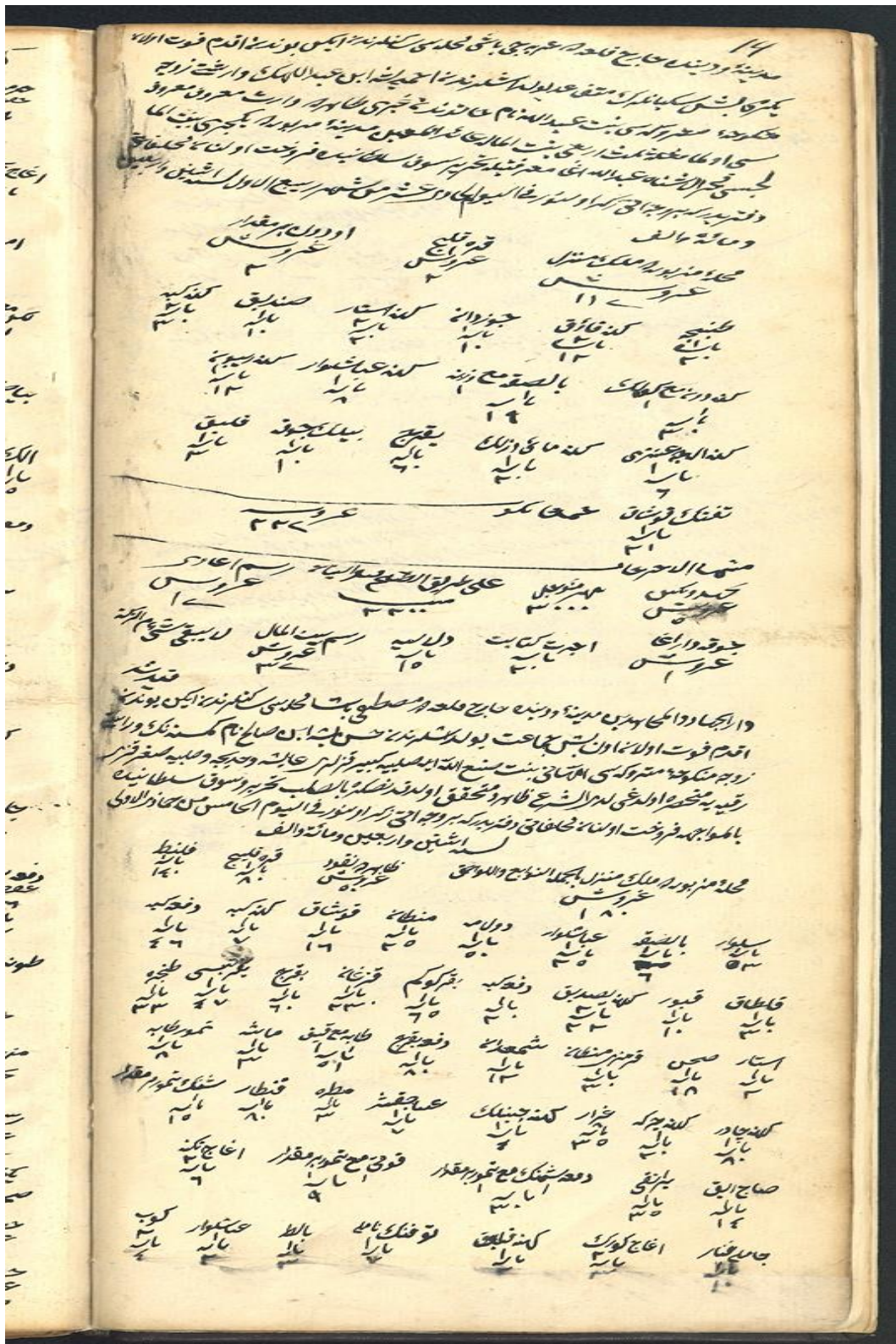
[illegible][illegible]

و در این شهر از روز جمعه تا روز شنبه
 و در این شهر از روز شنبه تا روز یکشنبه
 و در این شهر از روز یکشنبه تا روز دوشنبه
 و در این شهر از روز دوشنبه تا روز سه شنبه
 و در این شهر از روز سه شنبه تا روز چهارشنبه
 و در این شهر از روز چهارشنبه تا روز پنجشنبه
 و در این شهر از روز پنجشنبه تا روز شنبه

[illegible]

بِاسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 بِإِذَا حَافِظُ الْبُيُوتِ الْبُيُوتِ الْبُيُوتِ الْبُيُوتِ
 رَبِّ سَمْعٍ وَبَصَرٍ رَبِّ سَمْعٍ وَبَصَرٍ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى مَا أُنْزِلَ مِنْ آيَاتِهِ وَمَا يَنْزِلُ مِنْ آيَاتِهِ
 بِالْعِلْمِ وَالْحُكْمِ عَلَى الْوَحْيِ وَالْإِسْلَامِ وَالْإِسْلَامِ
 وَصَوْرَ الْوَحْيِ وَالْإِسْلَامِ وَالْإِسْلَامِ
 رَبِّ الْقُدْرَةِ الْكَلْبِ الْكَلْبِ الْكَلْبِ الْكَلْبِ

۲۵۷۷
 ۲۵۷۸
 ۲۵۷۹

فی الاصل ولایت عدم المینه و خوشه بود که میسر آیند اولوب و دین بجهت شکر او بخله
 عذیرت مزبور در الاصل بکینه محله که کندین البکر انانک حانه کده بوندن اقدم فوت اولان
 قرق طغوز بکونک بواشند و مصلحتی بنه ابن عبد السلام نظام و ارث معونی معونی سلسله
 بیت المال عائد اولمقدن عذیرت مزبور بکینه بیت المال بکینه عذیرت مزبور بکینه عذیرت مزبور
 فروخت اولان محضاتی و قرض بکینه بروجانی فکر اولنور فی الیوم العشرین من جمادی الاخر سنه
 احرار بعین و مائه الف

قرق	فقط معونی کینه	بالصقه	جایه	زرع	لنکر	تفکک
۴۴۰	۴۴۰	۴۴۰	۴۴۰	۴۴۰	۴۴۰	۴۴۰
کشمیس	عبدالدار	کشمیس	کشمیس	کشمیس	کشمیس	کشمیس
۴۴۰	۴۴۰	۴۴۰	۴۴۰	۴۴۰	۴۴۰	۴۴۰
قوج مع صد	قوم بر مقدار	بلقور طور به	صوغین بر مقدار	بلا راع مع جارک		
۴۴۰	۴۴۰	۴۴۰	۴۴۰	۴۴۰		
موقوفه مزبور	کشمیس	ایله اشراک	اولان شیدر	که بروجانی فکر اولنور		
۴۴۰	۴۴۰	۴۴۰	۴۴۰	۴۴۰		
ارمود قورسیر بر مقدار	اوزم طلوشوس	بغدار مصر کشک	دوراکر مع عرب			
۴۴۰	۴۴۰	۴۴۰	۴۴۰			

جمعاً ۴۰۸۰

مهاجران
 کشمیس و کمان
 رسم شریع
 دین شریف لایو بکونه رسم عادی

۴۰۸۰
 ۴۰۸۰
 ۴۰۸۰
 ۴۰۸۰

تلمبه جوقه دار به
 حدامه
 احضار به رسم اغا
 اجرت جوقه دار اغا اجرت بیت المال

۴۰۸۰
 ۴۰۸۰
 ۴۰۸۰
 ۴۰۸۰

اجرت بیدار
 دلاله
 بکونه الاخراج
 صلی الدار

۴۰۸۰
 ۴۰۸۰
 ۴۰۸۰
 ۴۰۸۰

بیدار و طوره
 ۴۰۸۰
 ۴۰۸۰
 ۴۰۸۰

[illegible][illegible][illegible]

12

[illegible]

١٦٥٨
 ٤٠٥
 ٤٠٥

[illegible]

محطه في قباله اوج اورد
عبدالله بن محمد ناصر
محمد بن عبد الله بن محمد
محمد بن عبد الله بن محمد
محمد بن عبد الله بن محمد

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

قوام و ایام علی
 جسر و دره مصطفی
 واصل و دره سارو
 و غار و دره قنار
 و جسر و دره سارو
 و غار و دره قنار

[illegible][illegible][illegible]

صالحه وولده المرحوم
أحمد
غفر له

١٩٤١
سنة الف سنة

بسم الله الرحمن الرحيم

510

عبد الرحمن

[illegible][illegible]

حصه سالتون	حصه سالتون	حصه سالتون	حصه سالتون
۵۱۹	۶۰۸	۴۰۸	۱۸۱۶
مید	مید	مید	مید

[illegible][illegible]

[illegible][illegible][illegible]

منزل
١٠٤٠
جمعاً ١٥١٦٥
الاصحاب

۱۴۰ صحیفہ کائنات ۵۵۰۰ سالہ کی ایک اسٹوریٹ اور
صحیفہ الدنیا ۱۲۹۶ سالہ اور ایک اسٹوریٹ اور

دارالطحا و دارالجلالیه مدینه و دیر خلیفہ و تبریک قزوین کہ ازین المام محمد زکی

۱۸۰۶
۱۸۰۷
۱۸۰۸
۱۸۰۹
۱۸۱۰
۱۸۱۱
۱۸۱۲
۱۸۱۳
۱۸۱۴
۱۸۱۵
۱۸۱۶
۱۸۱۷
۱۸۱۸
۱۸۱۹
۱۸۲۰
۱۸۲۱
۱۸۲۲
۱۸۲۳
۱۸۲۴
۱۸۲۵
۱۸۲۶
۱۸۲۷
۱۸۲۸
۱۸۲۹
۱۸۳۰
۱۸۳۱
۱۸۳۲
۱۸۳۳
۱۸۳۴
۱۸۳۵
۱۸۳۶
۱۸۳۷
۱۸۳۸
۱۸۳۹
۱۸۴۰
۱۸۴۱
۱۸۴۲
۱۸۴۳
۱۸۴۴
۱۸۴۵
۱۸۴۶
۱۸۴۷
۱۸۴۸
۱۸۴۹
۱۸۵۰
۱۸۵۱
۱۸۵۲
۱۸۵۳
۱۸۵۴
۱۸۵۵
۱۸۵۶
۱۸۵۷
۱۸۵۸
۱۸۵۹
۱۸۶۰
۱۸۶۱
۱۸۶۲
۱۸۶۳
۱۸۶۴
۱۸۶۵
۱۸۶۶
۱۸۶۷
۱۸۶۸
۱۸۶۹
۱۸۷۰
۱۸۷۱
۱۸۷۲
۱۸۷۳
۱۸۷۴
۱۸۷۵
۱۸۷۶
۱۸۷۷
۱۸۷۸
۱۸۷۹
۱۸۸۰
۱۸۸۱
۱۸۸۲
۱۸۸۳
۱۸۸۴
۱۸۸۵
۱۸۸۶
۱۸۸۷
۱۸۸۸
۱۸۸۹
۱۸۹۰
۱۸۹۱
۱۸۹۲
۱۸۹۳
۱۸۹۴
۱۸۹۵
۱۸۹۶
۱۸۹۷
۱۸۹۸
۱۸۹۹
۱۹۰۰
۱۹۰۱
۱۹۰۲
۱۹۰۳
۱۹۰۴
۱۹۰۵
۱۹۰۶
۱۹۰۷
۱۹۰۸
۱۹۰۹
۱۹۱۰
۱۹۱۱
۱۹۱۲
۱۹۱۳
۱۹۱۴
۱۹۱۵
۱۹۱۶
۱۹۱۷
۱۹۱۸
۱۹۱۹
۱۹۲۰
۱۹۲۱
۱۹۲۲
۱۹۲۳
۱۹۲۴
۱۹۲۵
۱۹۲۶
۱۹۲۷
۱۹۲۸
۱۹۲۹
۱۹۳۰
۱۹۳۱
۱۹۳۲
۱۹۳۳
۱۹۳۴
۱۹۳۵
۱۹۳۶
۱۹۳۷
۱۹۳۸
۱۹۳۹
۱۹۴۰
۱۹۴۱
۱۹۴۲
۱۹۴۳
۱۹۴۴
۱۹۴۵
۱۹۴۶
۱۹۴۷
۱۹۴۸
۱۹۴۹
۱۹۵۰
۱۹۵۱
۱۹۵۲
۱۹۵۳
۱۹۵۴
۱۹۵۵
۱۹۵۶
۱۹۵۷
۱۹۵۸
۱۹۵۹
۱۹۶۰
۱۹۶۱
۱۹۶۲
۱۹۶۳
۱۹۶۴
۱۹۶۵
۱۹۶۶
۱۹۶۷
۱۹۶۸
۱۹۶۹
۱۹۷۰
۱۹۷۱
۱۹۷۲
۱۹۷۳
۱۹۷۴
۱۹۷۵
۱۹۷۶
۱۹۷۷
۱۹۷۸
۱۹۷۹
۱۹۸۰
۱۹۸۱
۱۹۸۲
۱۹۸۳
۱۹۸۴
۱۹۸۵
۱۹۸۶
۱۹۸۷
۱۹۸۸
۱۹۸۹
۱۹۹۰
۱۹۹۱
۱۹۹۲
۱۹۹۳
۱۹۹۴
۱۹۹۵
۱۹۹۶
۱۹۹۷
۱۹۹۸
۱۹۹۹
۲۰۰۰
۲۰۰۱
۲۰۰۲
۲۰۰۳
۲۰۰۴
۲۰۰۵
۲۰۰۶
۲۰۰۷
۲۰۰۸
۲۰۰۹
۲۰۱۰
۲۰۱۱
۲۰۱۲
۲۰۱۳
۲۰۱۴
۲۰۱۵
۲۰۱۶
۲۰۱۷
۲۰۱۸
۲۰۱۹
۲۰۲۰
۲۰۲۱
۲۰۲۲
۲۰۲۳
۲۰۲۴
۲۰۲۵
۲۰۲۶
۲۰۲۷
۲۰۲۸
۲۰۲۹
۲۰۳۰
۲۰۳۱
۲۰۳۲
۲۰۳۳
۲۰۳۴
۲۰۳۵
۲۰۳۶
۲۰۳۷
۲۰۳۸
۲۰۳۹
۲۰۴۰
۲۰۴۱
۲۰۴۲
۲۰۴۳
۲۰۴۴
۲۰۴۵
۲۰۴۶
۲۰۴۷
۲۰۴۸
۲۰۴۹
۲۰۵۰
۲۰۵۱
۲۰۵۲
۲۰۵۳
۲۰۵۴
۲۰۵۵
۲۰۵۶
۲۰۵۷
۲۰۵۸
۲۰۵۹
۲۰۶۰
۲۰۶۱
۲۰۶۲
۲۰۶۳
۲۰۶۴
۲۰۶۵
۲۰۶۶
۲۰۶۷
۲۰۶۸
۲۰۶۹
۲۰۷۰
۲۰۷۱
۲۰۷۲
۲۰۷۳
۲۰۷۴
۲۰۷۵
۲۰۷۶
۲۰۷۷
۲۰۷۸
۲۰۷۹
۲۰۸۰
۲۰۸۱
۲۰۸۲
۲۰۸۳
۲۰۸۴
۲۰۸۵
۲۰۸۶
۲۰۸۷
۲۰۸۸
۲۰۸۹
۲۰۹۰
۲۰۹۱
۲۰۹۲
۲۰۹۳
۲۰۹۴
۲۰۹۵
۲۰۹۶
۲۰۹۷
۲۰۹۸
۲۰۹۹
۲۱۰۰
۲۱۰۱
۲۱۰۲
۲۱۰۳
۲۱۰۴
۲۱۰۵
۲۱۰۶
۲۱۰۷
۲۱۰۸
۲۱۰۹
۲۱۱۰
۲۱۱۱
۲۱۱۲
۲۱۱۳
۲۱۱۴
۲۱۱۵
۲۱۱۶
۲۱۱۷
۲۱۱۸
۲۱۱۹
۲۱۲۰
۲۱۲۱
۲۱۲۲
۲۱۲۳
۲۱۲۴
۲۱۲۵
۲۱۲۶
۲۱۲۷
۲۱۲۸
۲۱۲۹
۲۱۳۰
۲۱۳۱
۲۱۳۲
۲۱۳۳
۲۱۳۴
۲۱۳۵
۲۱۳۶
۲۱۳۷
۲۱۳۸
۲۱۳۹
۲۱۴۰
۲۱۴۱
۲۱۴۲
۲۱۴۳
۲۱۴۴
۲۱۴۵
۲۱۴۶
۲۱۴۷
۲۱۴۸
۲۱۴۹
۲۱۵۰
۲۱۵۱
۲۱۵۲
۲۱۵۳
۲۱۵۴
۲۱۵۵
۲۱۵۶
۲۱۵۷
۲۱۵۸
۲۱۵۹
۲۱۶۰
۲۱۶۱
۲۱۶۲
۲۱۶۳
۲۱۶۴
۲۱۶۵
۲۱۶۶
۲۱۶۷
۲۱۶۸
۲۱۶۹
۲۱۷۰
۲۱۷۱
۲۱۷۲
۲۱۷۳
۲۱۷۴
۲۱۷۵
۲۱۷۶
۲۱۷۷
۲۱۷۸
۲۱۷۹
۲۱۸۰
۲۱۸۱
۲۱۸۲
۲۱۸۳
۲۱۸۴
۲۱۸۵
۲۱۸۶
۲۱۸۷
۲۱۸۸
۲۱۸۹
۲۱۹۰
۲۱۹۱
۲۱۹۲
۲۱۹۳
۲۱۹۴
۲۱۹۵
۲۱۹۶
۲۱۹۷
۲۱۹۸
۲۱۹۹
۲۲۰۰
۲۲۰۱
۲۲۰۲
۲۲۰۳
۲۲۰۴
۲۲۰۵
۲۲۰۶
۲۲۰۷
۲۲۰۸
۲۲۰۹
۲۲۱۰
۲۲۱۱
۲۲۱۲
۲۲۱۳
۲۲۱۴
۲۲

اشبور ورن صورت برات شریف عالیشان ده مسطور الاسم اولوب
و دین کرمکی مقلد سی مانند اولون او زره یوجی او فایکلی (قیه دینده)
جوبان یبیک جامع شریفکده مؤذن علوفه سنه منصرف اولان نور الله علیه
ابن محمد علی بن حنفی لایحه التوفیق ده اشبور حافظ الکتاب حال او دین
ناظری خرا الامجد و الامار علی بیک فاده یوسف افغا حضرت اقرار
و تعویض کلیم ایدوب استیونیک بوز فرق ایکلی سنه بی ماری اینداسند
سه مزبور شو باطی غایتده طلبه یوجی دن ایکلی فخر علوفه سنه بوسنده
مجمع اولان بالکوز و رت بیک ایکلیوز فرق سکرانجه اعلوفه یوجی و دین
کرمکی مالک اولون او زره ناظر موی الیه پیدنق بالتمام و الکمال امن
و فیض ایلدهم و منتزه برانجه و یوصبه البیاض و صفی باغی قانما دی دیدکن
ما واقع بالطلب کتب اولندی فی یوم النشانی عشره ربيع الاخر سنه ثلث و اربع
و مائة و الف

ابراهیم میسن
ابن عبد کرم

سواغنا
بن یوسف

عبد الرحمن طبر
بن عبداله

مصطوف
عبد الرحمن

393

30

[illegible]

و مستدرون ملو من مشهورون يتخون نظام العالم مدبر والامير الحمد بالفضل التفت
محمدا مع الانج بالراي الصائب محمد و انبياء الدوله والافاضل سيد والايج التفت
والاصل بالتحفظون بصنوع عواطف الملك الاعظم روم انك صانع قوله
واخ وزير اي نظام اداسه لفتح اصل لهم واي ظلم امرا الكرام فاضل الكرام الفخ
امير القدر والافاضل امير الفز الاصل من المحققون بمنزلة عن الملك الاعلى
بكل سكر وامر اي لهم وافض نفقة المسلمين والاعلا لاج الوعد من عدة الفضائل
والبيعتين رافضوا اعلم الفز لفتح والدن وارفوا علوم الانبياء والموسى المحققون بمنزلة
عن نية الملك المعين محمد في كرام زبدة فضائلهم ومفضل الامراء الكرام فاضل الكرام
الفخ امير القدر والافاضل المحققون بمنزلة عن الملك الاعظم سخي بكم روم روم
ومفاضل الفضل والمعلم والمعلم من عدة الفضائل والكلام فاضل زبدة فضائلهم فاضل
والقوة اعلى ولايت وسائر ايشان لروي زبدة قدرهم فاضل فاضل بكم روم روم
معلوم الاكلام العجم بدور فاضل سجادة وطيفه لروي او كمل دفعه ورضع مضرب لروي زبدة
عسكر وفتاة فاضل زبدة وسفير اسرا او لفتح من كماله ملك مصارف سفير
كوت وفتح وازاين طواف رعايا بدور بصيرى ملكس مجايد روم روم فاضل
منع او لفتح بدور سفير وازاين طواف رعايا بدور بصيرى ملكس مجايد روم روم فاضل
افضال الكرام وازاين طواف رعايا بدور بصيرى ملكس مجايد روم روم فاضل
سلي وافتخ لفتح لفتح روم روم روم روم فاضل امير اسرا وافتخ لفتح
ونظم حملك لفتح لفتح او لفتح روم روم روم روم فاضل امير اسرا وافتخ لفتح

[illegible]

سجاری
فروخت
برنج و کسکول
سجاری

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم
خدا
ایک

21

21

100

和

0.41

३३

21

12

2

14

عبد

51

26

9

—

1.

9

[illegible]

406

در این
در این
خفا
ایضا
در
صحب
بدر
اص
تر
نشد
۶۰
نشد
۶۰
بدر
نشد
۶۰

مادریں کی پرورش

حصص من كل نوع كلبه	حصص من كل نوع خروف	حصص من كل نوع ابق	حصص من كل نوع كرونة
١٧١٠	١١٢٠	١٠٢٠	٢٢٠

خصیصہ معطلہ وار در نفس و دینہ

[illegible]

در الجود والیحدود سوده دین حضرت راضی یک حکمته گفته دوان توغنه غریله سوده اوان
هشتم غنای الدنیه صفیه صادق و جلاله جلاله علی لایزاله العزوه و در خلق خلیل عهد الحفزه
اقراره غریبه بود و روح و نه غلبه توغنه جلال و نه سوده اولاد بحق الحفزه و در بین
ادله اشخصه و اولاد نفقه و کس به کس احتیاج اولاد و نه جلال و نه جلال و نه جلال و نه جلال
سود و نفقه و کس به کس نفقه و کس به کس نفقه و کس به کس نفقه و کس به کس نفقه و کس به کس نفقه
اندر روح صغر و نه به نفقه و کس به کس نفقه و کس به کس نفقه و کس به کس نفقه و کس به کس نفقه
بر یوم و نه نفقه و کس به کس نفقه و کس به کس نفقه و کس به کس نفقه و کس به کس نفقه و کس به کس نفقه
استادانه و نه نفقه و کس به کس نفقه و کس به کس نفقه و کس به کس نفقه و کس به کس نفقه و کس به کس نفقه
کس و کس نفقه و کس به کس نفقه و کس به کس نفقه و کس به کس نفقه و کس به کس نفقه و کس به کس نفقه
اعماله و نه نفقه و کس به کس نفقه و کس به کس نفقه و کس به کس نفقه و کس به کس نفقه و کس به کس نفقه

[illegible]

417

[illegible]

[illegible]

[illegible][illegible]

تم الكلام معو الله الملك المنان
 حرمه العبد محمد هادي العاصي
 عهده وسمه

510

[illegible]

[illegible]

باز صحتی که از این است

مفهوم الفصحح والجمع مودع الفضل والکلام سوا اصل نهاده و در این فضا که فضولی زید فضلی هم در فضا که
والایین و رسالتی که است که در تعیین اولیای مبنی بر دین و ارادوی موقوفه مکتب و در کمال استیلا و
مجدد و مفصل الایان والافواه اخذ برای و یکجای سر و برای داعیه و لایبایش برای زید قدیم و موقعی
همانکه در اصل او بجهت معلوم ادلاک می کند محو کمال است با کمالی که در این واقع اخذ و امضا و
بیت التمسند اولیای آنوف و مقصود باره اخذ و اعطای اولیای عین باره راجع و در
فرمانی که در این سوا اصل نهاده و در واقع تضا اهل برای و در این بر محو و مکتب و در این
نسخه فی الواقع که در این سوا اصل نهاده و در واقع تضا اهل برای و در این بر محو و مکتب و در این
بنای معانی است که در این سوا اصل نهاده و در واقع تضا اهل برای و در این بر محو و مکتب و در این
اخذ و اعطای سوا اصل نهاده و در واقع تضا اهل برای و در این بر محو و مکتب و در این
قبل و تا که در این سوا اصل نهاده و در واقع تضا اهل برای و در این بر محو و مکتب و در این
اگر که در این سوا اصل نهاده و در واقع تضا اهل برای و در این بر محو و مکتب و در این
مقتل و در این سوا اصل نهاده و در واقع تضا اهل برای و در این بر محو و مکتب و در این
معاذ صانع عین باره و در این سوا اصل نهاده و در واقع تضا اهل برای و در این بر محو و مکتب و در این
اخذ و اعطای سوا اصل نهاده و در واقع تضا اهل برای و در این بر محو و مکتب و در این
ادامی که در این سوا اصل نهاده و در واقع تضا اهل برای و در این بر محو و مکتب و در این
المعتمد و در این سوا اصل نهاده و در واقع تضا اهل برای و در این بر محو و مکتب و در این
ادامی که در این سوا اصل نهاده و در واقع تضا اهل برای و در این بر محو و مکتب و در این
ادامی که در این سوا اصل نهاده و در واقع تضا اهل برای و در این بر محو و مکتب و در این
نوی که در این سوا اصل نهاده و در واقع تضا اهل برای و در این بر محو و مکتب و در این
عذر و در این سوا اصل نهاده و در واقع تضا اهل برای و در این بر محو و مکتب و در این
ایده و در این سوا اصل نهاده و در واقع تضا اهل برای و در این بر محو و مکتب و در این
فرمانی که در این سوا اصل نهاده و در واقع تضا اهل برای و در این بر محو و مکتب و در این
افتخار و در این سوا اصل نهاده و در واقع تضا اهل برای و در این بر محو و مکتب و در این
مخصوص و در این سوا اصل نهاده و در واقع تضا اهل برای و در این بر محو و مکتب و در این
دار و در این سوا اصل نهاده و در واقع تضا اهل برای و در این بر محو و مکتب و در این
ولایه و در این سوا اصل نهاده و در واقع تضا اهل برای و در این بر محو و مکتب و در این
اضرار و در این سوا اصل نهاده و در واقع تضا اهل برای و در این بر محو و مکتب و در این
قد و در این سوا اصل نهاده و در واقع تضا اهل برای و در این بر محو و مکتب و در این

قد و در این سوا اصل نهاده و در واقع تضا اهل برای و در این بر محو و مکتب و در این

[illegible][illegible]

[illegible][illegible]

و من غنای بی کلام و زینت عفت بی لبت
و صفات منزله ای که در لوحه موعظه ایست

محمد بن عبد الله بن الحسين
اصول و فروع
۱۵

سکن اولاد نوز شری عظموا

و زود علی بن ابی طالب
و زود علی بن ابی طالب

محمد دانا الله
ابو جبر

در حسن گوشتیای ربیب
اصلا در حسن گوشتیای ربیب
۱۰ خانه سر

[illegible][illegible]

[illegible]

و امیر بکر
بن اوزر زاهد
بر روی اوزر در محراب
و موقوفه شرعی

سوار نقارین و سوار کلاه ابدار
فادش علیقنار و کوفتین الی الیه
ب قاضی

اعلم ان من لم يمتحن في كل سنة لم يدر ما هو

56

[illegible]

نہی

210

۳۹۰۰ / ۳۹۰۰
 ۱۴۴۰ / ۱۴۴۰
 ۹۹۰ / ۹۹۰
 ۳۴۱۰ / ۳۴۱۰
 ۱۴۰ / ۱۴۰
 ۳۹۰۰ / ۳۹۰۰
 ۱۸۰۰ / ۱۸۰۰
 ۲۷۴۰ / ۲۷۴۰
 ۴۱۰۰ / ۴۱۰۰
 ۱۲۰ / ۱۲۰
 ۱۸۰ / ۱۸۰
 ۲۴۰ / ۲۴۰
 ۱۱۴۰۰ / ۱۱۴۰۰

520

۱۲۴ و درینده ۶۱۸۳ پستی چکیده بود سوزن کمر رنگت ایوب تا کجا خاف خفته و وار پستی کمر
و خفته ایام چمن و زربینه و اربوب بر سینه سی و اربوب را که نظر اهل کمر زوایا هم مانع بود
و در سینه بر سینه سی و اربوب خفته کلاب خیز و پیکر اربوب که چو جواهر کمر کلاب

و در سینه خفته سی و اربوب خفته کلاب خیز و پیکر اربوب که چو جواهر کمر کلاب
و در سینه خفته سی و اربوب خفته کلاب خیز و پیکر اربوب که چو جواهر کمر کلاب

و در سینه خفته سی و اربوب خفته کلاب خیز و پیکر اربوب که چو جواهر کمر کلاب
و در سینه خفته سی و اربوب خفته کلاب خیز و پیکر اربوب که چو جواهر کمر کلاب

و در سینه خفته سی و اربوب خفته کلاب خیز و پیکر اربوب که چو جواهر کمر کلاب
و در سینه خفته سی و اربوب خفته کلاب خیز و پیکر اربوب که چو جواهر کمر کلاب

و در سینه خفته سی و اربوب خفته کلاب خیز و پیکر اربوب که چو جواهر کمر کلاب
و در سینه خفته سی و اربوب خفته کلاب خیز و پیکر اربوب که چو جواهر کمر کلاب

و در سینه خفته سی و اربوب خفته کلاب خیز و پیکر اربوب که چو جواهر کمر کلاب
و در سینه خفته سی و اربوب خفته کلاب خیز و پیکر اربوب که چو جواهر کمر کلاب

[illegible][illegible]

شیخ احمد محمد بن علی خواجه ولد بانی دفتر سید اسماعیل شرف علی صاحب ادولب
عمر اہل ایہ سمل اولدین فرید بیچے در سکشا

[illegible][illegible][illegible][illegible]

٥٩١٤

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

9

P1100000
11111111
2222222

$\frac{212}{455}$ $\frac{212}{930}$ $\frac{212}{8155}$ $\frac{212}{1614}$

۱۲۲
 و الاصل روم ایلند کی چند کجایان زرد او و شریفی با کلام
 زعم مصطفی بن اعلی نام کینه مجلس سرور مصطفی بن اعلی
 نام کینه حضرت اقرار با ادب با نام مردور عیم مصطفی اعلی
 بنی اقدم مجاور مصطفی بنی دیر بی ارقن وضع الیوم کی بر
 ایکی حرا و بریا سر کینه می و کالیم بیله ادا و بیج در اعلی
 کندی ادا و بنیم الیوم کی الف الذکر کشتا بی بی اعلی اخذ و حق
 ایدوب جو علم و اولندی حرا بیج دی بیله
 محمد ساهی ابرهم بی محمد بن مصطفی
 محمد ناجی حرا

